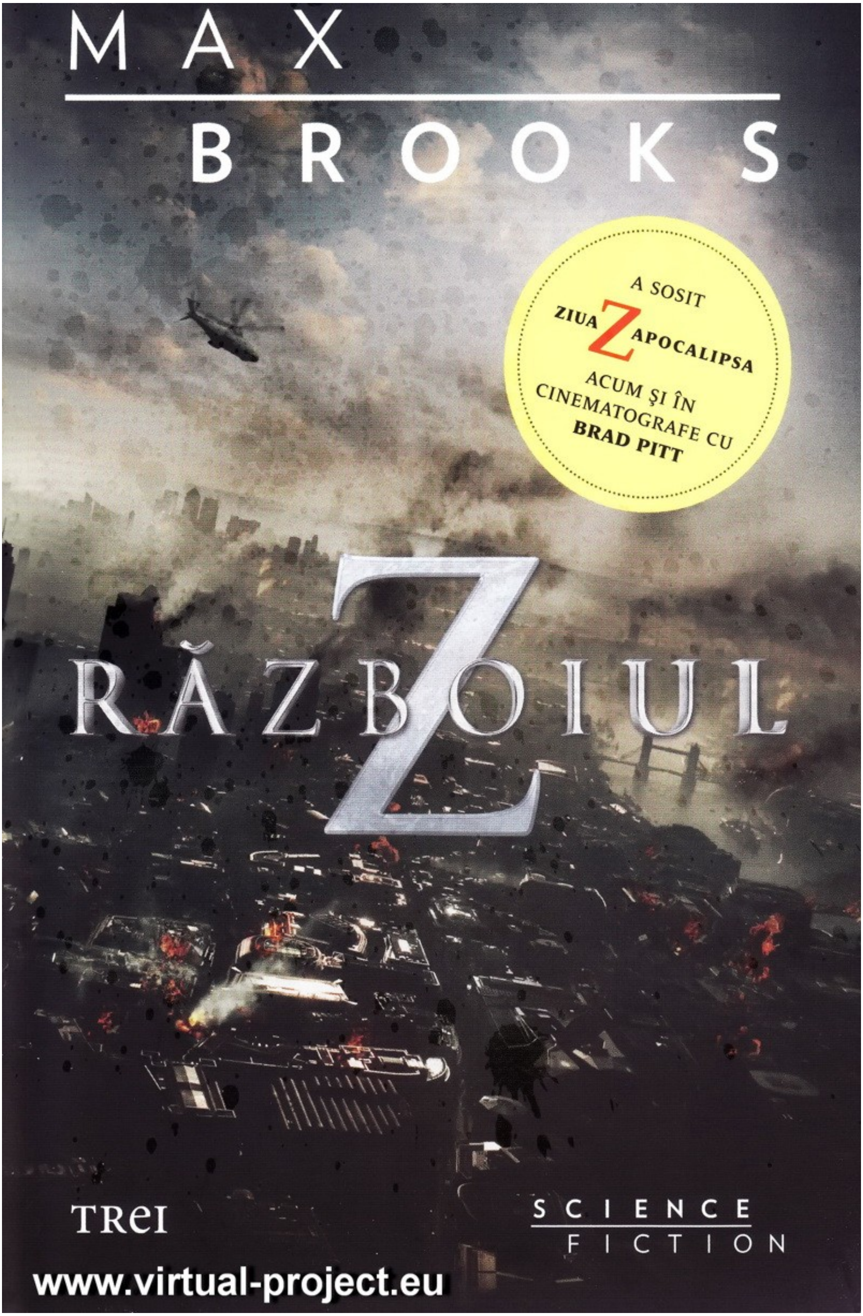

MAX
BROOKS
A SOSIT
ZIUA Z APOCALIPSA
ACUM ŞI ÎN
CINEMATOGRAFE CU
BRAD PITT
RĂZBOIUL
Z
TREI
SCIENCE
FICTION
www.virtual-project.eu

MAX BROOKS

RĂZBOIUL Z

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
BOGDAN PERDIVARĂ

Titlul original: World War Z
Autor: Max Brooks

Pentru Henry Michael Brooks,
care mă face să-mi doresc să schimb lumea

CUPRINS

INTRODUCERE

Poartă multe nume: „Criza”, „Anii Întunecaţi”, „Molima Umblătorilor”, ca şi denumiri mai noi şi mai „pe val” precum „Războiul Z“ sau „Primul Război Z”. Mie, unul, îmi displace ultima poreclă, fiindcă implică un inevitabil „Al Doilea Război Z”. Pentru mine o să fie întotdeauna „Războiul Zombi” şi, cu toate că vor fi mulţi cei ce vor contesta, poate, acurateţea ştiinţifică a cuvântului *zombi,* aceştia vor avea dificultăţi în găsirea unui termen care să fie mai larg acceptat pentru desemnarea creaturilor care aproape că ne-au cauzat extincţia. *Zombi* rămâne un cuvânt devastator, de neegalat în puterea de a invoca atâtea şi atâtea amintiri şi emoţii, şi tocmai aceste amintiri şi emoţii sunt subiectul cărţii de faţă.

Această documentare a celui mai important conflict din istoria umană îşi datorează începuturile unei neînţelegeri mult mai neînsemnate şi mult mai personal, dintre mine şi preşedinţia Comisiei de Analiză Postbelică a Naţiunilor Unite. Iniţial, activitatea depusă pentru Comisie putea fi numită, foarte bine, muncă din dragoste. Diurnele de călătorie, accesul la informaţii securizate, sumedenia de translatori umani şi electronici, ca şi micul însă aproape nepreţuitul „amic” convertorul grafic de voce (darul cel mai de preţ pentru un om a cărui viteză la tastatură e cea mai scăzută din lume), erau cu toate grăitoare în privinţa respectului şi preţuirii de care se bucura munca mea în cadrul proiectului. Nu mai este, aşadar, nevoie să spun cât de şocat am fost când am descoperit că aproape jumătate din această muncă fusese radiată din versiunea finală a raportului.

„Era mult prea intim”, a zis preşedinta în timpul uneia dintre multele noastre discuţii „animate”. „Prea multe opinii, prea multe sentimente. Raportul nu e despre aşa ceva. Ne trebuie fapte şi cifre clare, neinfluenţate de factorul uman.” Şi avea, desigur, dreptate. Raportul oficial era o colecţie de date reci, nemiloase, o „analiză post-

factum” obiectivă care avea să le permită generaţiilor viitoare să studieze evenimentele acelei decade apocaliptice fără a fi influenţate de „factorul uman”. Dar nu e tocmai „factorul uman” cel care ne leagă atât de strâns de trecutul nostru? Le va păsa oare urmaşilor noştri de cronologii şi de statistici cu victime, aşa cum le-ar păsa de relatări personale ale unor indivizi nu atât de diferiţi de ei înşişi? Prin excluderea factorului uman nu riscăm oare acel gen de detaşare personală faţă de o istorie care ar putea, ferească sfântul, să se repete vreodată? Şi, până la urmă, nu este factorul uman singura diferenţă reală între noi şi inamicii pe care-i numim astăzi „morţii vii”? I-am prezentat „şefei” argumentul de mai sus, poate ceva mai puţin profesional decât ar fi fost îngăduit, iar ea, după exclamaţia mea finală, „nu putem lăsa poveştile astea să moară!”, a răspuns pe loc cu: „Atunci nu le lăsa. Scrie o carte. Ţi-ai păstrat notiţele şi ai libertatea legală să le foloseşti. Cine naiba nu-ţi dă voie să menţii în viaţă poveştile astea în paginile propriei tale cărţi?”

Unii critici se vor lega fără îndoială de conceptul unei lucrări de istorie personală, înjghebate atât de curând după terminarea ostilităţilor la nivel mondial. Nu au trecut, până la urmă, decât doisprezece ani de când Ziua VA a fost declarată în Statele Unite continentale, şi abia un deceniu de când ultima mare putere mondială şi-a sărbătorit triumful prin „Ziua Victoriei în China”. De vreme ce atât de mulţi socotesc Ziua VE sfârşitul oficial, cum am putea cu adevărat să privim obiectiv când, după cum spunea un coleg de la Naţiunile Unite, „e pace cam de-atâta timp cât a ţinut şi războiul”? E un argument valid, unul care necesită un răspuns. În cazul acestei generaţii, a acelora care au luptat şi au suferit pentru a ne oferi deceniul de pace, timpul e în aceeaşi măsură duşman pe cât e şi aliat. Da, anii ce vor veni vor aduce o perspectivă mai clară asupra trecutului, adăugând o sporită înţelepciune amintirilor, ce vor fi văzute prin prisma unei lumi maturizate, de după război. Însă multe dintre amintiri ar putea să nu mai existe atunci, captive în trupuri şi spirite

prea slăbite sau infirme ca să se mai bucure de fructele victoriei. Nu e niciun secret că speranţa de viaţă la nivel global e doar o umbră palidă a celei de dinainte de război. Malnutriţia, poluarea, revenirea unor boli altădată eradicate rămân, chiar şi în Statele Unite, trăsături ale realităţii prezente; pur şi simplu nu există destule resurse pentru îngrijirea tuturor victimelor cu afecţiuni fizice sau psihologice. Din cauza acestui duşman, timpul, am lăsat deoparte luxul analizei retrospective şi am publicat relatările supravieţuitorilor. Poate că peste zeci de ani de acum înainte cineva îşi va asuma sarcina de a înregistra amintirile unor supravieţuitori mult mai în vârstă, mult mai înţelepţi. Poate că unul dintre aceştia aş putea fi chiar eu.

Deşi este mai ales un volum de memorii, cartea include multe dintre detaliile tehnologice, sociale, economice ş.a.m.d. ce se pot găsi în Raportul Comisiei, fiindcă acestea au legătură cu istoriile vocilor care sunt reproduse în paginile ce urmează. Este cartea lor, nu a mea, şi am încercat să mă menţin, pe cât posibil, în umbră. Am încercat să mă abţin de la a judeca şi de la comentariile de orice fel. Dacă vreun factor uman se cere scos din pagină, să fie atunci propriul meu factor.

AVERTISMENTE

Regiunea Chongqing, Federaţia Unită a Chinei

[La apogeul său de dinainte de război, regiunea se lăuda cu o populaţie de peste treizeci şi cinci de milioane. Acum abia dacă au mai rămas cincizeci de mii de oameni. Fondurile pentru reconstrucţie au sosit cu greutate în partea aceasta de ţară, fiindcă guvernul a ales să-şi concentreze eforturile asupra zonelor de coastă, mai populate. Nu există reţea electrică centrală, şi nici apă potabilă în afară de fluviul Yangtze. Dar străzile sunt curăţate de moloz, iar „consiliul de securitate“ local a reuşit să împiedice orice izbucnire postbelică a infecţiei. Preşedintele consiliului este Kwang Jing-shu, un medic care încă mai izbuteşte, în ciuda vârstei înaintate şi a rănilor căpătate în război, să le facă vizite la domiciliu tuturor pacienţilor săi.]

Primul puseu al epidemiei l-am văzut într-un sătuc izolat, care oficial nici nu avea nume. Locuitorii îl numeau „Noul Dachang“, dar asta mai degrabă din raţiuni nostalgice. Căminul lor de altădată, „Vechiul Dachang”, dăinuise încă din vremea celor Trei Regate, cu ferme, case, ba chiar şi cu arbori despre care se spunea că sunt bătrâni de secole. Când s-a construit Barajul celor Trei Defileuri, iar apele au început să crească în lacurile de acumulare, mare parte din Dachang a fost dezasamblat, cărămidă cu cărămidă, şi construit apoi pe teren mai înălţat. Acest Nou Dachang, totuşi, nu mai era o localitate, ci devenise un „muzeu istoric naţional”. Trebuie să fi fost o ironie sfâşietoare pentru bieţii ţărani să-şi vadă satul salvat numai pentru a putea să-l viziteze ca turişti. Poate că de aceea unii au ales să-şi numească nou construitul cătun „Noul Dachang”, ca să menţină o legătură cu tradiţia, fie şi numai cu numele. Eu, personal, nici nu ştiam că există locul ăsta, aşa că vă daţi seama cât de nedumerit am fost când am primit acel

apel telefonic.

Spitalul era liniştit; noaptea fusese una uşoară, chiar şi cu numărul tot mai mare, în ultima vreme, de accidente rutiere pe fond de consum alcoolic. Motocicletele deveneau foarte populare. Aveam o vorbă: motocicletele voastre Harley-Davidson au omorât mai mulţi tineri chinezi decât toţi soldaţii căzuţi în Războiul Coreei. De aceea mă bucuram că am parte de o gardă liniştită. Eram ostenit, mă dureau picioarele şi spatele. Eram pe punctul să ies la fumat şi să privesc răsăritul, când mi-am auzit numele. Recepţionistul din seara aceea era tânăr şi nu prea înţelegea dialectul local. Se petrecuse un accident sau era vreo boală. Ceva urgent, oricum, lucrul ăsta era evident; ni se cerea ajutor imediat.

Ce puteam să spun? Doctorii mai tineri, puştii care au impresia că medicina e doar un mijloc de a-şi umple conturile din bănci, n-aveau să se ducă, eram sigur, să ajute un pârlit de „nongmin" doar de dragul ajutatului. Cred că în sufletul meu am încă un impuls revoluţionar. „Datoria noastră este de a ne asuma responsabilitatea pentru popor."[1] Vorbele acelea încă au însemnătate pentru mine… şi am încercat să-mi amintesc asta în vreme ce Căprioara[2] mea se legăna şi sălta pe drumurile de ţară pe care guvernul promisese, fără să se apuce vreodată, să le asfalteze.

Mi-a fost al naibii de greu să găsesc locul. Nu exista oficial şi nu apărea, aşadar, pe nicio hartă. M-am rătăcit de câteva ori şi a trebuit să cer indicaţii de la localnici, care credeau cu toţii că mă refer la localitatea-muzeu. Îmi cam pierdusem răbdarea când am ajuns la şirul de căsuţe cocoţate pe deal. Ţin minte că mă gândeam: *Ar face bine să fie ceva serios.* Când le-am văzut feţele, mi-am regretat dorinţa pe loc.

---

[1] Din „Citate ale Preşedintelui Mao Zedong", apărut iniţial în „Starea de fapt şi strategia noastră după victoria în Războiul de Rezistenţă împotriva Japoniei", 13 august 1945.

[2] Un automobil antebelic produs în Republica Populară Chineză.

Erau şapte cu toţii, întinşi pe paturi pliante. Sătenii îi aduseseră în noua sală de consiliu comunal. Pereţii şi podeaua erau din ciment. Aerul era umed şi rece. *Cum să nu fie bolnavi,* mi-a trecut prin cap. I-am întrebat pe săteni cine se ocupase de oamenii aceia. Au spus că nimeni, că nu era „sigur”. Am băgat de seamă că uşa fusese încuiată pe dinafară. Sătenii erau în mod clar înspăimântaţi. Stăteau gheboşaţi şi-şi şopteau unii altora; unii se ţineau la distanţă şi se rugau. Comportamentul lor m-a înfuriat, dar nu eram furios pe ei, înţelegeţi, nu pe ei ca indivizi, ci pe ceea ce reprezentau în ţara noastră. După secole de dominaţie străină, exploatare şi umilinţă, ne ceream în sfârşit locul de drept ca tărâm central al umanităţii. Eram cea mai bogată şi dinamică superputere, eram stăpânii tuturor lucrurilor, de la spaţiul cosmic la cel cibernetic. Ne aflam în zorii a ceea ce lumea începea în fine să recunoască drept „Secolul Chinezesc”, şi cu toate acestea mulţi dintre noi trăiau încă precum ţăranii ăştia ignoranţi, la fel de conservatori şi superstiţioşi ca şi sălbaticii Yangshao din vechime.

Încă eram pierdut în grandiosul meu criticism cultural când am îngenuncheat ca să o examinez pe prima pacientă. Avea febră mare, de patruzeci de grade, şi era zguduită de frisoane puternice. Abia conştientă, a gemut slab când am încercat să-i mişc membrele. Pe antebraţul drept avea o rană, o urmă de muşcătură. Examinând-o mai îndeaproape, mi-am dat seama că nu provenea de la un animal. Dimensiunea muşcăturii şi urmele de dinţi duceau la concluzia că era vorba despre o fiinţă umană de talie mică, posibil tânără. Deşi am presupus că aceasta era sursa infecţiei, leziunea propriu-zisă era surprinzător de curată. I-am întrebat pe săteni, din nou, cine se îngrijise de oamenii aceia. Şi mi-au spus din nou că nimeni. Ştiam că nu poate fi adevărat. Într-o gură de om sunt o groază de bacterii, mai multe chiar decât în gura câinelui celui mai murdar. Dacă nu curăţase nimeni rana femeii, de ce nu palpita, inflamată?

I-am examinat pe ceilalţi şase pacienţi. Aveau cu toţii

simptome şi răni similare în diferite zone ale corpului. Am întrebat un bărbat, cel mai lucid din grup, ce sau cine le provocase rănile. Mi-a spus că se întâmplase când încercaseră să-l potolească pe „el“. „Pe cine?” am întrebat.

L-am găsit pe „Pacientul Zero” după o uşă încuiată, într-o casă abandonată din cealaltă parte a localităţii. Avea doisprezece ani. Încheieturile şi picioarele îi erau legate cu sfoară de împachetat din plastic. Deşi îşi jupuise pielea cu legăturile, nu se vedea niciun strop de sânge. Şi nici pe celelalte răni, pe leziunile adânci de pe braţe şi picioare ori din ciotul uscat care fusese cândva degetul mare de la piciorul drept. Se smucea ca un animal; un căluş îi atenua urletele.

La început, sătenii au încercat să mă oprească. M-au avertizat să nu mă apropii, fiindcă băiatul era „blestemat”. Pielea copilului era rece şi cenuşie precum cimentul pe care zăcea. Nu i-am putut sesiza nici bătăile inimii şi nici pulsul. Avea ochi tulburi, deschişi larg şi înfundaţi în orbite. Mă ţintuia cu privirea ca un animal de pradă. Pe parcursul consultului a fost inexplicabil de ostil, încercând să mă apuce cu amândouă mâinile şi să mă muşte în ciuda căluşului.

Mişcările îi erau atât de violente, încât a trebuit să le cer unor săteni dintre cei mai vânjoşi să-l imobilizeze. La prima chemare n-au vrut să se clintească, tremurând în pragul uşii ca nişte iepuraşi. Le-am explicat că nu există risc de infecţie dacă folosesc mănuşi şi măşti. Când au clătinat din cap, mi-am transformat cererea într-un ordin, deşi nu aveam nicio autoritate legală.

A fost de ajuns. Cei doi bivoli s-au lăsat în genunchi lângă mine. Unul a apucat picioarele băiatului, iar celălalt i-a înşfăcat mâinile. Am încercat să iau o mostră de sânge, dar am izbutit să extrag doar o materie cafenie, vâscoasă. În vreme ce trăgeam acul, băiatul a mai avut un episod de zbucium violent.

Unul dintre „asistenţi”, cel responsabil cu braţele, a renunţat să mai încerce să i le ţină şi a considerat că era mai sigur să i le imobilizeze la podea cu genunchii. Dar

băiatul s-a zvârcolit iarăşi şi i-am auzit braţul drept făcând „poc“. Capete colţuroase de os şi radiusul şi ulna i-au străpuns pielea cenuşie. Cu toate că băiatul n-a ţipat de durere, ba chiar a părut să nu bage de seamă, atât a fost suficient pentru ca asistenţii mei să se retragă în grabă şi să fugă din încăpere.

Şi eu am făcut, instinctiv, câţiva paşi înapoi. Mi-e jenă să recunosc asta; am fost doctor mare parte a vieţii mele. Am fost pregătit şi… aţi putea spune chiar „crescut” de Armata de Eliberare a Poporului. Am avut de-a face din plin cu răni căpătate în luptă, am înfruntat moartea mai mult decât o dată, dar eram speriat, speriat cu adevărat, de copilul ăsta slăbănog.

Băiatul a început să se răsucească spre mine, iar braţul i s-a rupt de tot, desprinzându-se. Carnea şi muşchii s-au sfâşiat complet, până ce n-a mai rămas decât un ciot. Braţul drept, liber acum, dar tot legat de bucata retezată de braţ stâng, a început să se încordeze şi să-i deplaseze corpul pe podea.

Am dat buzna afară, încuind uşa după mine. Am încercat să-mi vin în fire, să-mi stăpânesc frica şi ruşinea. Vocea încă îmi era şovăielnică atunci când i-am întrebat pe localnici cum se infectase băiatul. Nu a răspuns niciunul. De acum se auzeau izbituri în uşă, pumnul băiatului bocănind slab în lemnul subţire. Abia am reuşit să nu tresar. M-am rugat ca ei să nu observe că mă albisem la faţă. Am răcnit, de frică şi de frustrare, că *trebuia* să ştiu ce se întâmplase cu copilul.

A ieşit în faţă o femeie, poate mama lui. Se vedea că plânsese zile întregi; avea ochii uscaţi şi teribil de roşii. A recunoscut că totul se întâmplase când băiatul se dusese cu tatăl lui la „pescuit de lună”, un termen care descrie scufundările făcute în căutarea de lucruri preţioase prin ruinele inundate ale Barajului celor Trei Defileuri. Cu mai bine de o mie o sută de sate, orăşele, ba chiar şi oraşe abandonate, exista întotdeauna speranţa că se putea recupera ceva de valoare. Mi-a explicat că nu jefuiau, că era vorba chiar despre fostul lor sat, Vechiul Dachang, şi

că încercau să recupereze unele posesiuni de familie care rămăseseră prin casele ce nu fuseseră mutate. A repetat asta şi a trebuit să o întrerup cu promisiunea că nu aveam să anunţ poliţia. Mi-a explicat într-un târziu că băiatul venise plângând, cu o urmă de muşcătură pe picior. Nu ştia ce se întâmplase, apa fusese prea întunecată şi mâloasă. Tatăl lui dispăruse.

Am apucat telefonul mobil şi am format numărul doctorului Gu Wen Kuei, un vechi tovarăş din armată care lucra acum la Institutul de Boli Infecţioase de la Universitatea din Chongqing.[3] Am schimbat amabilităţi, am discutat despre sănătatea noastră şi despre nepoţi; aşa se cădea. Apoi i-am vorbit despre epidemie, iar el a ascultat şi a făcut glume pe seama obiceiurilor igienice ale ţăranoilor. Am încercat să-i ţin isonul, dar i-am spus apoi că eram de părere că incidentul ar putea avea însemnătate. I-am povestit totul: muşcăturile, febra, băiatul, braţul… şi faţa i-a încremenit. Zâmbetul i-a pierit.

Mi-a cerut să i-i arăt pe cei infectaţi. M-am întors în sala de consiliu şi am trecut cu camera telefonului peste fiecare dintre pacienţi. M-a rugat să apropii mai mult aparatul de rănile propriu-zise. Am făcut asta, şi, când am întors telefonul înapoi spre faţa mea, am văzut că imaginea video fusese întreruptă.

„Stai unde eşti“, a rostit, redus acum la o voce depărtată. „Scrie numele tuturor celor care au luat contact cu infectaţii. Dacă cineva intră în comă, părăsiţi încăperea şi blocaţi ieşirea.” Vocea îi era inexpresivă, robotică, de parcă ar fi exersat un discurs sau ar fi citit de undeva. M-a întrebat: „Eşti înarmat?” „De ce-aş fi?” am replicat. Mi-a spus că o să revină, tot cu vocea aceea profesională. A zis că are câteva telefoane de dat şi că ar trebui să aştept „sprijin” în câteva ore.

Au ajuns în mai puţin de un ceas, cincizeci de oameni în elicoptere mari de armată Z-8A, îmbrăcaţi cu toţii în

---

[3] Institutul de Boli Infecţioase şi Parazitoze al Primului Spital Afiliat, Universitatea de Medicină din Chongqing.

costume de protecţie. Au zis că sunt de la Ministerul Sănătăţii. Nu ştiu de ce-şi închipuiau că o să-i creadă cineva. Cu păşitul agresiv, cu aroganţa intimidantă, până şi ţopârlanii ăştia de la capătul lumii puteau să-i recunoască pe tipii din Guoanbu.[4]

Prioritatea lor maximă era sala de consiliu. Pacienţii au fost luaţi cu tărgile, încătuşaţi la mâini şi la picioare, cu gurile astupate de căluşuri. Apoi s-au dus după băiat. L-au scos într-un sac pentru cadavre. Maică-sa se văita; ea şi restul satului au fost adunaţi pentru „examinare". S-a făcut o listă cu numele lor, li s-a luat sânge. Au fost dezbrăcaţi unul câte unul şi fotografiaţi. Ultima persoană dezgolită a fost o femeie bătrână, veştejită. Avea un trup slab şi gârbov, o faţă cu o mie de riduri şi nişte picioare minuscule, care trebuie că-i fuseseră strânse în feşe în copilărie. Îşi agita pumnul osos către „doctori". „Asta vă e pedeapsa!" ţipa. „Răzbunarea pentru Fengdu!"

Se referea la Oraşul Fantomelor, ale cărui temple şi altare erau dedicate lumii subpământene. Ca şi Vechiul Dachang, fusese un obstacol nefericit în calea următorului Mare Salt înainte chinez. Fusese evacuat, apoi demolat şi după aceea inundat aproape în totalitate. N-am fost niciodată o persoană superstiţioasă şi nu mi-am permis nicicând să mă las pradă opiului popoarelor. Sunt doctor, om de ştiinţă. Cred doar în ceea ce pot vedea şi atinge. Fengdu nu mi se păruse niciodată altceva decât un loc ieftin şi de prost gust pentru agăţatul turiştilor. Sigur că vorbele babornitei n-au avut niciun efect asupra mea, însă avea un ton, o furie… fusese martoră la destule dezastre în anii ei pe faţa pământului: clanurile războinice, japonezii, coşmarul nebunesc al Revoluţiei Culturale… ştia că se pregăteşte o altă furtună, chiar dacă nu era destul de educată ca să înţeleagă despre ce e vorba.

Colegul meu, doctorul Kuei, înţelesese însă cât se poate de bine. Îşi riscase poziţia ca să mă avertizeze, să-mi dea destul timp ca să-i sun şi poate să-i alertez şi pe alţii

---

[4] Guokia Anquan Bu: Ministerul antebelic al Securităţii de Stat.

înainte de sosirea „Ministerului Sănătăţii”. Spusese ceva… o frază pe care n-o mai folosise tare de mult, de când cu acele ciocniri „minore” la graniţa cu Uniunea Sovietică. Asta era prin 1969. Ne găseam într-un buncăr de pământ pe partea noastră de Ussuri, la mai puţin de un kilometru în aval de Chen Bao. Ruşii se pregăteau să recucerească insula, iar uriaşa lor artilerie ne izbea ca o măciucă trupele.

Gu şi cu mine ne străduiam să scoatem schijele din burta unui soldat nu cu mult mai tânăr decât noi. Intestinul gros al băiatului fusese sfâşiat, iar noi eram mânjiţi pe halate cu sângele şi excrementele lui. La fiecare şapte secunde pe lângă noi ateriza un obuz şi trebuia să ne aplecăm peste pacient ca să ferim rana să nu fie împroşcată cu pământ; de fiecare dată îl auzeam suspinând încetişor şi chemându-şi mama. Se mai auzeau şi alte voci, înălţându-se din întunericul beznă chiar dincolo de intrarea buncărului nostru, voci deznădăjduite, furioase, care n-ar fi trebuit să fie în partea noastră de râu. Aveam doi infanterişti la intrare. Unul dintre ei a strigat „Spetsnaz!“ şi a început să tragă pe întuneric. Auzeam acum şi alte focuri de armă, de-ale noastre sau de-ale lor, nu ne dădeam seama.

Ne-a lovit un alt obuz şi ne-am aplecat iarăşi peste băiatul muribund. Faţa lui Gu era la doar câţiva centimetri de a mea. Chiar şi în lumina slabă a lămpaşului cu parafină am văzut că era palid şi tremura. S-a uitat la pacient, către uşă şi apoi spre mine, şi deodată a zis: „Nu-ţi face griji, totul o să fie bine“. Şi să ştiţi că omul ăsta nu spusese în viaţa lui ceva pozitiv. Îi stătea în fire să se îngrijoreze, era un morocănos nevrotic. Dacă îl durea capul, era o tumoare cerebrală; dacă stătea să plouă, atunci recolta din anul respectiv era pândită de calamitate. Era felul lui de a controla situaţia, strategia lui de-o viaţă ca s-o scoată întotdeauna la capăt. Acum, când realitatea părea mai cruntă decât toate profeţiile lui fataliste, nu avusese încotro şi schimbase foaia. „Nu-ţi face griji, totul o să fie bine.“ Pentru întâia oară lucrurile au ieşit cum prevăzuse.

Ruşii n-au mai trecut râul, ba chiar am reuşit să-l salvăm şi pe pacient.

Ani întregi, după aceea, obişnuiam să-l întărât întrebându-l ce i-ar trebui ca să mai spună şi el o vorbă bună, şi răspundea mereu că ar fi nevoie de ceva mult mai grav decât prima dată ca să o facă din nou. Acum eram bătrâni şi ceva mult mai grav era pe punctul de a se întâmpla. A zis-o chiar după ce m-a întrebat dacă sunt înarmat. „Nu, de ce-aş fi?“ am spus. A urmat o tăcere scurtă, sunt sigur că mai ascultau şi alţii. „Nu-ţi face griji”, a zis, „totul o să fie bine”. Atunci mi-am dat seama că nu era un episod epidemic izolat. Am încheiat convorbirea şi am sunat-o rapid pe fata mea din Guangzhou.

Soţul ei lucra pentru China Telecom şi-şi petrecea în străinătate cel puţin o săptămână pe lună. I-am spus că ar fi o idee bună ca data viitoare să meargă cu el, să o ia şi pe nepoata mea şi să stea cât de mult poate. Nu aveam timp de explicaţii; semnalul mi-a fost bruiat chiar când a apărut primul elicopter. Ultimul lucru pe care am reuşit să i-l spun a fost „Nu-ţi face griji, totul o să fie bine”.

[Kwang Junshu a fost arestat de MSS şi încarcerat fără a fi învinuit oficial. Până să reuşească să scape, epidemia se răspândise dincolo de graniţele Chinei.]

Lhasa, Republica Populară a Tibetului

[Cel mai populat oraş al lumii se reface încă după rezultatele alegerilor generale de săptămâna trecută. Social-democraţii au zdrobit Partidul Lamist, obţinând o victorie clară, iar străzile încă mai sunt pline cu oameni ce sărbătoresc. L-am întâlnit pe Nury Televaldi la o cafenea aglomerată de pe promenadă. A trebuit să ţipăm ca să ne auzim prin zumzetul euforic.]

Înainte să înceapă molima, traficul de persoane peste graniţă nu a fost niciodată popular. Ca să aranjezi cu paşapoartele, cu autocarele false, cu contactele şi

protecţia din cealaltă parte aveai nevoie de o groază de bani. Pe atunci singurele rute care funcţionau erau cele spre Thailanda şi Myanmar. Unde stăteam eu, la Kashi, singura opţiune era către fostele republici sovietice. Nimeni nu voia să se ducă acolo şi de aceea n-am fost de la început un shetou.[5] Eu mă ţineam de importuri: opiu brut, diamante neşlefuite, fete, băieţi, orice era valoros pentru făcăturile alea primitive de ţări. Molima a schimbat totul. Eram deodată asaltaţi cu oferte, şi nu doar din cele venite de la liudong renkou[6], dar şi, cum se spune pe la dumneata, de la oameni cu stare. Aveam profesionişti din mediul urban, fermieri particulari, ba chiar şi oficiali guvernamentali de rang mic. Erau oameni care aveau multe de pierdut. Nu le păsa unde se duc, voiau doar să plece odată.

Ştiaţi că se refugiau cât mai departe de epidemie?

Auzisem zvonuri. Ba avusesem şi un focar prin Kashi. Guvernul l-a înăbuşit destul de rapid. Dar ne prinseserăm, ceva nu era cum trebuie.

N-a încercat guvernul să vă închidă afacerea?

Oficial, da. Pedepsele pentru trafic de persoane au fost înăsprite. Punctele de control la graniţă au primit întăriri. Au executat şi câţiva shetou, public, ca să dea exemplu. Dacă nu ştiai povestea adevărată, cum o ştiam eu de unde mă aflam atunci, puteai crede că ţinutul sub control era eficient.

Spuneţi că lucrurile stăteau altfel?

Kashi era un oraş în plină expansiune. Cred că 90 la sută, poate mai mult, din traficul terestru către vest trecea pe aici, ba chiar şi ceva trafic aerian.

Trafic aerian?

Numai un pic. Eu nu m-am băgat prea tare în transportatul de refugiaţi pe calea aerului, m-am ocupat doar de vreo câteva zboruri cargo spre Kazahstan ori

---

[5] „Cap de şarpe”, o călăuză de *renshe* (sau „şarpe uman” alcătuit din refugiaţi).

[6] Populaţia „flotantă” a Chinei, forţa de muncă lipsită de domiciliu.

Rusia. Afaceri mărunte. Nu era ca în est, unde Guangdong şi Jiangsu scoteau afară mii de oameni pe săptămână.

Puteţi fi mai explicit?

Traficul aerian de persoane a devenit o afacere înfloritoare în provinciile estice. Era vorba de clienţi groşi la pungă, din cei care-şi permiteau pachete de călătorii cu rezervare şi vize turistice clasa întâi. Avionul îi ducea la Londra sau Roma, ba chiar şi la San Francisco, unde se înregistrau la hotel, ieşeau să admire împrejurimile şi se evaporau pur şi simplu. Erau bani serioşi. Mereu mi-am dorit să mă pot ocupa şi eu de transporturi aeriene.

Dar cum era cu infecţia? Nu exista riscul să fie descoperită?

Asta abia mai târziu, după zborul 575. Iniţial nu existau prea mulţi infectaţi pe avioanele alea. Ori erau în faze incipiente. Traficanţii aerieni erau extrem de atenţi. Dacă aveai vreun semn de infecţie avansată, nici nu se apropiau de tine. Voiau să-şi protejeze afacerea. Regula numărul unu era că nu-i poţi păcăli pe funcţionarii de la biroul de imigraţie până ce nu-l păcăleai pe shetou mai întâi. Trebuia să arăţi şi să te porţi ca un om absolut sănătos, şi chiar şi atunci era o cursă contra cronometru. Înainte de zborul 575 am auzit o poveste despre un cuplu, un om de afaceri înstărit şi soţia lui. Bărbatul fusese muşcat. Nu o muşcătură serioasă, înţelegeţi, ci una dintre acelea „lente”, în care nu este atins niciun vas de sânge important. Sunt sigur că aveau impresia că în Occident există un tratament, cum credeau mulţi dintre infectaţi. Se pare că au ajuns la hotelul lor din Paris chiar când simptomele au început să se manifeste. Soţia a încercat să cheme un doctor, dar el i-a interzis. Se temea că o să-i trimită înapoi. Ea a făcut cum i s-a spus şi, după două zile de mârâieli şi gălăgie, personalul hotelului a ignorat în cele din urmă semnul cu NU DERANJAŢI! şi a intrat în cameră. Nu sunt sigur dacă aşa a izbucnit epidemia din Paris, dar ar avea logică.

Ziceţi că nu au chemat doctorul, că se temeau să nu fie trimişi înapoi, dar ce rost avea să încerce să

caute un tratament în Vest?

Nu prea înţelegeţi ce-i în sufletul unui refugiat, aşa-i? Oamenii ăştia erau deznădăjduiţi. Erau prinşi între infecţie şi posibilitatea de a fi sechestraţi şi „trataţi” de propriul lor guvern. Dacă aţi avea pe cineva drag, o rudă, un copil care s-a infectat, şi aţi crede că există măcar o dâră de speranţă în altă ţară, nu aţi face tot ce vă stă în puteri să ajungeţi acolo? N-aţi vrea să credeţi că mai există o speranţă?

Ziceţi că soţia omului aceluia împreună cu restul de renshe s-au volatilizat pur şi simplu?

Mereu a fost aşa, chiar şi înainte de declanşarea epidemiei. Unii stau cu familia, alţii, cu prietenii. O mulţime dintre cei mai săraci aveau să-şi plătească *bao*[7] către mafia chineză locală. Majoritatea s-au topit în măruntaiele statului gazdă.

În zonele sărace?

Dacă vreţi să le spuneţi aşa. Ce loc mai bun să te ascunzi decât acea parte a societăţii pe care nu vrea să o bage în seamă nimeni? Altfel cum ar fi izbucnit atâtea focare de epidemie în atâtea ghetouri occidentale?

Se spune că mulţi contrabandişti propagau mitul unui tratament-miracol existent în alte ţări.

Unii.

Şi dumneavoastră?

[Pauză]

Nu.

[Din nou pauză]

Cum a schimbat zborul 575 traficul aerian de persoane?

Restricţiile s-au înăsprit, dar numai în anumite ţări. Shetou erau grijulii, dar şi inventivi. Aveau o vorbă, „fiecare casă de om bogat are şi o intrare pentru servitori”.

Ce înseamnă asta?

Dacă Europa de Vest şi-a sporit securitatea, mergi prin Europa de Est. Dacă nu te lasă SUA să intri, treci prin Mexic. Sunt sigur că asta a ajutat ţările bogate cu

---

[7] Datoriile făcute de mulţi refugiaţi în timpul exodului.

populaţie de albi să se simtă mai în siguranţă, cu toate că deja izbucneau infecţii şi înăuntrul graniţelor lor. Eu nu sunt specialist în lucruri din astea, v-am spus doar că m-am ocupat mai mult de transporturi terestre către ţări din Asia Centrală.

Era mai uşor să pătrunzi acolo?

Practic se rugau de noi să facem afaceri. Ţările alea erau aşa de distruse economic, autorităţile, aşa de înapoiate şi de corupte, încât ne-au ajutat de fapt cu documentele necesare în schimbul unui procent din profit. Erau chiar şi shetou, sau cum le-or zice în limbile lor de sălbatici, care lucrau cu noi ca să treacă renshe prin fostele republici sovietice în India sau Rusia, ori chiar Iran, deşi n-am întrebat şi nici n-am vrut să ştiu pe unde ajungeau acei renshe. Treaba mea se încheia la graniţă. Ştampile pe acte, vehiculele înregistrate, bani la grăniceri şi partea mea de profit.

Aţi văzut multă lume infectată?

La început, nu. Molima acţiona prea repede. Nu era ca la transportul aerian. Puteau trece săptămâni până ajungeai la Kashi şi chiar cea mai lentă dintre infecţii, mi s-a spus, nu dura mai mult de câteva zile. Clienţii infectaţi se reanimau undeva pe drum, unde erau recunoscuţi şi colectaţi de poliţia locală. Mai târziu, după ce epidemia s-a extins şi poliţia a fost copleşită, am început să văd o mulţime de infectaţi pe traseu.

Erau periculoşi?

Arareori. De obicei, familia lor îi ţinea legaţi şi cu căluş. Mai vedeai ceva mişcare pe locurile din spate ale maşinii, câte o zbatere pe sub haine sau prelate. Auzeai câte un bufnet din portbagaj sau, mai târziu, din lăzi găurite pentru respirat depozitate prin spatele dubelor. Găuri pentru respirat... chiar n-aveau nicio idee despre ce se întâmpla cu cei dragi.

Şi dumneavoastră aveaţi?

Da, înţelegeam deja, dar ştiam că ar fi fără rost să încerc să le explic. Le luam bani şi-i trimiteam mai departe. Am avut noroc. N-a trebuit niciodată să am de-a face cu

problemele transportului pe mare.

Era mai dificil?

Şi mai periculos. Asociaţii mei de pe coastă trebuiau să se descurce cu eventualitatea ca vreun infectat să-şi rupă legăturile şi să contamineze întregul transport.

Ce făceau în asemenea cazuri?

Am auzit diverse „soluţii”. Uneori vasele aruncau ancora pe lângă o coastă nepopulată – nu conta dacă aceea era sau nu ţara de destinaţie, ar fi putut fi orice regiune de coastă – şi „descărcau” încărcătura de renshe infectaţi pe ţărm. Am auzit că unii căpitani se opreau în mijlocul mării şi aruncau pur şi simplu peste bord încărcătura aceea care se zvârcolea. Asta ar putea explica primele cazuri de înotători şi scufundători care începuseră să dispară fără urmă sau zvonuri de oameni peste tot prin lume care ziceau că fuseseră văzuţi ieşind din valuri. Măcar n-a trebuit să am de-a face cu aşa ceva.

Am avut totuşi un incident similar, cel care m-a convins că se făcuse vremea s-o las baltă. Era un camion, o rablă veche şi ponosită. Şi se auzeau gemete dinăuntru. O mulţime de pumni băteau în foaia de aluminiu. Se legăna, la propriu, înainte şi înapoi. În cabină era un bancher de investiţii foarte bogat din Xian. Făcuse o mulţime de bani răscumpărând datorii pe cărţi de credit americane. Îi ajunsese cât să plătească pentru toată familia lărgită. Costumul lui Armani era boţit şi sfâşiat. Avea urme de zgârieturi pe un obraz, iar în ochii lui ardea focul acela febril pe car**e-l** vedeam tot mai des, zi după zi. Ochii şoferului arătau altfel, ca ai mei, aveau o privire care spunea că poate banii n-o să mai fie, în curând, de prea mare folos. I-am strecurat o bancnotă de cincizeci în plus şi i-am urat noroc. Asta a fost tot ce am putut face.

Încotro se îndrepta camionul?

Spre Kârgâzstan.

Meteora, Grecia

[Mănăstirile sunt săpate în stânci abrupte, inaccesibile;

unele clădiri se iţesc în vârful unor coloane înalte, aproape verticale. Odată un refugiu atractiv împotriva turcilor otomani, s-au dovedit apoi la fel de sigure şi în cazul morţilor vii. Trepte postbelice, făcute mai ales din metal sau lemn, toate uşor de retras, fac faţă fluxului tot mai crescut de pelerini şi turişti. Meteora a devenit o destinaţie populară pentru ambele grupuri în ultimii ani. Unii caută înţelepciune şi iluminare spirituală, alţii, pur şi simplu, pacea. Stanley MacDonald e unul dintre cei din urmă. Veteran al mai tuturor campaniilor din Canada sa de obârşie, a întâlnit morţii vii într-un altfel de război, când Batalionul Trei de Infanterie Uşoară al Prinţesei Patricia a fost implicat în operaţiunile de stopare a traficului de droguri din Kârgâzstan.]

Vă rog să nu ne confundaţi cu „echipele Alpha” americane. Asta se întâmpla mult înainte să fie trimise, înainte de „Panică”, înainte de autocarantina israeliană… ba chiar înainte de prima explozie publică majoră a infecţiei la Cape Town. Era chiar la început, înainte ca să se ştie ce avea să urmeze. Misiunea noastră era strict convenţională, opiu şi haşiş, recolta de bază pentru export a teroriştilor din toată lumea. Peste asta urma să dăm în deşertul acela stâncos. Comercianţi, bandiţi şi bătăuşi angajaţi local. Doar la aşa ceva ne aşteptam. Doar pentru aşa ceva eram pregătiţi.

Intrarea în peşteră a fost uşor de găsit. O descoperisem urmând dârele de sânge ce duceau către caravană. Am ştiut într-o clipită că era ceva şubred la mijloc. Nu existau corpuri. Triburile rivale îşi lasă întotdeauna victimele expuse şi mutilate, ca avertisment pentru ceilalţi. Sânge era din belşug, sânge şi bucăţele de carne putrezită, cafenie, dar singurele cadavre pe care le-am găsit erau ale catârilor folosiţi la cărat. Fuseseră doborâţi, nu împuşcaţi; părea opera unor animale de pradă. Burţile le erau spintecate şi carnea le era însemnată de muşcături mari. Am presupus că era vorba de câini sălbatici. Haite de asemenea animale afurisite hoinăreau prin văi şi erau mari

şi fioroase ca lupii arctici.

Cel mai uimitor lucru era că marfa se afla încă în sacii atârnaţi de şei sau împrăştiată printre cadavre. Acum, chiar şi dacă nu era o răfuială teritorială, chiar dacă era vorba despre o răzbunare religioasă sau tribală, nimeni nu lasă, aşa, la voia întâmplării, cincizeci de kile de Bad Brown[8] brut, de prima mână, ori arme automate în stare perfectă sau trofee personale costisitoare precum ceasuri, miniplayere şi aparate GPS.

Dâra de sânge urca panta, depărtându-se de masacrul din vale. Mult sânge. Oricine ar fi pierdut aşa de mult nu s-ar mai fi ridicat în veci în picioare. Doar că reuşise cumva. Nu primise asistenţă medicală. Alte urme nu se vedeau. Din câte puteam spune, omul ăsta alergase, sângerase, căzuse cu faţa la pământ – îi mai vedeam încă urma feţei imprimată în nisip. Cumva, fără să se sufoce, fără să sângereze mortal, zăcuse acolo o vreme, apoi se ridicase iar şi pornise la drum. Noile urme erau foarte diferite de celelalte. Erau paşi mai lenţi, mai apropiaţi. Piciorul drept i se târa şi de aceea îşi pierduse pantoful, un baschet Nike vechi şi uzat. Dârele erau stropite cu fluid. Nu era sânge, nici ceva omenesc, ci picături de ceva tare, negru, cu crustă; nu aveam habar ce putea fi. Ne-am luat după semnele astea şi am dat peste intrarea în peşteră.

Nu s-a deschis focul asupra noastră, nu am observat nicio reacţie de vreun fel. Am găsit intrarea în tunel nepăzită şi larg deschisă. Am început imediat să vedem corpuri, bărbaţi ucişi de propriile lor capcane explozive. Arătau de parcă încercaseră… cu fuga… să scape.

Dincolo de ei, în prima încăpere, am zărit prima dovadă a unei lupte armate duse dintr-o singură parte, fiindcă doar un perete al peşterii era ciuruit de urme de gloanţe. În partea opusă se aflau cei ce trăseseră. Fuseseră sfârtecaţi. Membrele, oasele, strivite şi roase cu dinţii… unii încă îşi păstrau armele, o mână retezată strângea în

---

[8] Nume dat unui tip de opiu ce se obţine în provincia Badakşan din Afganistan.

palmă un Makarov vechi. Mâinii îi lipsea un deget. L-am găsit în partea cealaltă a încăperii, împreună cu trupul unui alt bărbat, neînarmat, care fusese nimerit de peste o sută de gloanţe. Câteva îi desprinseseră partea de sus a capului. Degetul îi rămăsese blocat printre dinţi.

Fiecare încăpere din peşteră spunea o poveste similară. Am descoperit baricade distruse, arme descărcate. Am dat peste alte corpuri, ori bucăţi din ele. Doar cei intacţi muriseră de împuşcături în cap. Am dat de carne, mestecată, carne terciuită ieşindu-le în ghemotoace din gâtlejuri şi stomacuri. După dârele de sânge, urmele de paşi, cartuşele golite şi găurile de glonţ se vedea că întregul conflict începuse la infirmerie.

Am descoperit câteva paturi de spital, însângerate toate. La capătul salonului am dat peste… un doctor fără cap, lungit pe jos lângă un pat cu cearşafuri mânjite, purtând pe piciorul stâng un baschet Nike uzat.

Ultimul tunel pe care l-am verificat se prăbuşise din cauza unei explozii-capcană. Printre bucăţile de calcar se vedea o mână înălţată. Încă mişca. Am reacţionat din instinct, m-am aplecat, am tras de braţ, i-am simţit strângerea. Ca de oţel, mai că mi-a zdrobit degetele. Am vrut să mă retrag, să scap. Nu-mi dădea drumul. Am tras mai tare, m-am proptit cu picioarele în pământ. A ieşit întâi braţul, apoi capul, faţa jupuită, cu ochi holbaţi şi buze cenuşii, apoi braţul celălalt, care m-a apucat şi a început să strângă, după aceea umerii. Am căzut pe spate, cu jumătatea de sus a chestiei peste mine. Partea de la brâu în jos îi rămăsese blocată sub bolovani, încă legat de partea de sus printr-un şirag de măruntaie. Încă mişca, încă înfigea degetele în mine, încercând să-mi tragă braţul spre gură. Am dus mâna la armă.

Focul a pornit spre înainte, pe sub bărbie, şi i-a risipit creierii pe tavan. Eram singur în tunel când s-a întâmplat asta. Am fost singurul martor…

[Se opreşte din vorbit.]

„Expunere la agenţi chimici necunoscuţi.” Asta mi-au spus în Edmonton, la întoarcere, că e asta sau o reacţie

alergică la medicaţia noastră profilactică. Au băgat la înaintare şi o porţie sănătoasă de SSPT.[9] Îmi trebuiau doar odihnă, multă odihnă şi o „evaluare” pe termen lung.

„Evaluare”... asta se întâmplă când e vorba de ai tăi. Când e vorba de inamic, îi spune „interogatoriu”. Te învaţă să rezişti duşmanului, cum să-ţi protejezi mintea şi spiritul. Nu te învaţă cum să rezişti alor tăi, mai ales celor care cred că încearcă să te „ajute” să vezi „adevărul”. Nu m-au convins ei, m-am convins singur. Voiam să-i cred şi voiam ca ei să mă ajute. Eram un soldat bun, bine antrenat, cu experienţă; ştiam ce le pot face tovarăşilor mei oameni şi ce-mi pot face ei mie. Credeam că sunt pregătit de orice. *[Priveşte fără ţintă peste vale.]* Dar oare ce om cu mintea întreagă ar fi fost pregătit pentru asta?

Pădurea tropicală amazoniană, Brazilia

[Sosesc legat la ochi, pentru a nu dezvălui locul unde se află „gazda” mea. Cei din alte părţi le zic Yanomami, „Oamenii agresivi”, şi nu se ştie dacă această presupusă natură războinică sau faptul că satul lor atârnă suspendat de copacii cei mai înalţi le-a permis să treacă prin criză la fel de bine, dacă nu şi mai bine, decât naţiunile cele mai industrializate. Nu este clar dacă Fernando Oliveira, albul emaciat şi dependent de droguri „de la marginea lumii”, este oaspetele, mascota sau prizonierul lor.]

Eram încă doctor, asta mi-am spus. Da, eram bogat şi mă îmbogăţeam necontenit, însă măcar succesul îmi venea din executarea procedurilor medicale necesare. Nu suceam şi învârteam nasuri de adolescenţi şi nici nu coseam „pintos” de sudanezi unor dive transsexuale.[10] Eram încă doctor, încă ajutam oameni, şi, dacă asta i se

---

[9] Sindromul de stres posttraumatic.

[10] Se susţinea că, înainte de război, organele sexuale ale sudanezilor condamnaţi pentru adulter erau tăiate şi vândute pe piaţa neagră mondială.

părea aşa de „imoral” Nordului cel atât de moralist şi de ipocrit, atunci de ce continuau să vină cetăţeni de acolo?

Pachetul a sosit de la aeroport cu o oră înainte de pacient, pus la gheaţă într-un răcitor de plastic pentru picnic. Inimile sunt foarte rare. Altfel stau lucrurile cu ficaţii sau pielea, şi cu siguranţă nu e cazul rinichilor, care, după ce a trecut legea „consimţământului prezumat”, puteau fi căpătaţi de la mai orice spital sau morgă din ţară.

A fost testată?

Pentru ce? Ca să faci un test, trebuie să ştii ce cauţi. Pe atunci nu ştiam de Molima Umblătorilor. Ne preocupau afecţiunile convenţionale – hepatita ori SIDA – şi nici nu aveam timp, măcar, să facem testele pentru ele.

De ce?

Fiindcă zborul durase prea mult deja. Organele nu pot fi ţinute la gheaţă o veşnicie. Deja ne cam forţam norocul cu ăsta.

De unde provenea?

China, cel mai probabil. Furnizorul meu opera pe lângă Macao. Ne încredeam în el. Avea un dosar bun. Când ne-a încredinţat că pachetul era „curat“, l-am crezut pe cuvânt; n-aveam încotro. Cunoştea riscurile, eu la fel, ca şi pacientul. Herr Muller, pe lângă afecţiunile sale cardiace, era blestemat şi cu un defect genetic rar, dextrocardie cu *situs inversus.* Avea organele dispuse exact pe dos; ficatul era pe stânga, inima pe dreapta şi aşa mai departe. Vă daţi seama cu ce situaţie unică ne confruntam. N-am fi putut să transplantăm o inimă oarecare şi s-o punem invers. Nu merge aşa. Ne trebuia o inimă proaspătă, sănătoasă, de la un „donator” cu exact aceeaşi afecţiune. Unde puteam găsi aşa ceva dacă nu în China?

A **fost un noroc?**

[Zâmbeşte.] Şi „rapiditate politică”. I-am spus furnizorului ce îmi trebuia, i-am dat parametrii, şi la trei săptămâni am primit un e-mail cu titlul, simplu, „avem ceva pe măsură”.

Aşadar, aţi făcut operaţia.

Am asistat, doctorul Silva a executat procedura propriu-

zisă. Era un chirurg cardiolog de renume, care lucra la cazurile cele mai complicate Ia spitalul Israelita Albert Kinstein din Sao Paulo. Un ticălos arogant, chiar şi pentru un cardiolog. Mi-a distrus egoul să lucrez cu… condus de… nemernicul ăla, care mă trata de parcă eram un rezident de anul întâi. Dar ce puteam face?… Herr Muller avea nevoie de o inimă nouă şi casa mea de pe plajă avea nevoie de un jacuzzi nou cu plante aromatice.

Herr Muller nu şi-a mai revenit din anestezie. Cum stătea întins în postoperatoriu, la câteva minute doar după ce fusese închis, au început să apară simptomele. Temperatura, pulsul, saturaţia cu oxigen… eram îngrijorat, şi asta cred că-i gâdila orgoliul „colegului mai experimentat”. Mi-a spus că era vorba ori despre o reacţie obişnuită la tratamentul imunosupresor, ori despre complicaţiile fireşti în cazul unui bărbat supraponderal, cu viaţă nesănătoasă, în vârstă de şaizeci şi şapte de ani, care tocmai trecuse printr-una dintre cele mai traumatice proceduri ale medicinii moderne. Mă surprinde că nu mi-a pus palma pe cap „liniştitor”, ticălosul. Mi-a zis să mă duc acasă, să fac un duş şi să trag un pui de somn, să chem poate o fată sau două, să mă relaxez. El avea să stea de gardă şi să mă sune dacă era vreo schimbare.

[Oliveira strânge cu furie buzele şi începe să mestece încă un şomoiog din misterioasele frunze aflate alături.]

Şi ce puteam să cred? Poate erau anestezicele, OKT 3. Sau mă îngrijoram eu prea din cale-afară. Fusese primul meu transplant de inimă. Ce ştiam eu? Dar, totuşi… mă călca pe nervi aşa de tare, încât ultimul lucru pe care îl doream era să dorm. Aşa că am făcut ce ar trebui să facă orice medic când îi suferă pacientul; am ieşit în oraş. Am dansat, am băut, am pus să mi se facă lucruri indecente, erotice; am pierdut şirul. Nici nu eram sigur măcar că îmi vibra telefonul când a sunat de primele două ori. Trebuie să fi trecut cam o oră până ce am răspuns. Graziela, recepţionista mea, era foarte agitată. Mi-a spus că Herr Muller intrase în comă cu o oră înainte. Am ajuns în maşină înainte să termine fraza. Până la clinică era un

drum de treizeci de minute şi în timpul ăsta l-am înjurat necontenit pe Silva şi pe mine însumi. Deci *aveam* motive să fiu îngrijorat! Deci *avusesem* dreptate! Ego exacerbat, aţi putea spune; cu toate că situaţia avea şi pentru mine consecinţe grave, tot mă bucuram că mânjea reputaţia invincibilului Silva.

Am ajuns şi am găsit-o pe Graziela încercând s-o liniştească pe Rosi, una dintre asistentele mele, care se isterizase. Biata fată era de neconsolat. Am plesnit-o zdravăn peste obraz – asta a calmat-o – şi am întrebat-o ce se petrece. De ce avea uniforma pătată cu sânge? Unde era doctorul Silva? De ce ieşiseră pacienţii din saloane şi ce dracu' era zgomotul ăsta ca o bubuitură? Mi-a spus că Herr Muller rămăsese, brusc şi inexplicabil, fără puls. Încercaseră să-l resusciteze, şi Herr Muller deschisese ochii şi-l muşcase pe doctorul Silva de mână. Cei doi se luptaseră; Rosi încercase să ajute, dar fusese cât pe ce să fie muşcată şi ea. Îl lăsase acolo pe Silva, fugise din salon şi încuiase uşa în urma ei.

Mi-a venit să râd. Era tare caraghios. Poate că Superman se înşelase, îi pusese un diagnostic greşit, dacă aşa ceva era posibil. Poate doar se ridicase din pat şi, inconştient, încercase să se ţină de doctorul Silva ca să-şi păstreze echilibrul. Trebuia să fie o explicaţie rezonabilă… şi totuşi pe uniforma ei era sânge, iar din salonul lui Herr Muller se auzeau zgomote înfundate. M-am întors la maşină să-mi iau arma, mai mult ca să le liniştesc pe Graziela şi Rosi decât pentru mine.

Purtaţi armă?

Locuiam în Rio. Ce crezi, că îmi purtam „pinto“ în toc? M-am întors la rezerva lui Herr Muller, am bătut de mai multe ori. Nu se auzea niciun sunet. Am şoptit numele lui şi al lui Silva. Niciun răspuns. Am observat că pe sub uşă se prelingea sânge. Am intrat şi am văzut că sângele se întinsese pe duşumea. Silva zăcea în colţul îndepărtat al camerei, iar Muller stătea aplecat peste el, cu spatele gras, albicios şi păros către mine. Nu mai ştiu cum i-am atras atenţia, dacă i-am spus pe nume, am înjurat sau am rămas

pur şi simplu pe loc. Muller s-a întors spre mine, cu bucăţele de carne însângerată căzându-i din gură. Am văzut că suturile se deschiseseră parţial şi că din incizie se prelingea un fluid gros, negru şi gelatinos. S-a ridicat nesigur în picioare şi a pornit încet, ţeapăn, spre mine.

Am ridicat pistolul şi am ţintit înspre inimă. Era un „Desert Eagle" israelian, mare şi ostentativ, motiv pentru care îl şi alesesem. Nu mai trăsesem cu el, Doamne fereşte. Nu eram pregătit pentru recul. Glonţul a luat-o razna, literalmente i-a zburat capul de pe umeri. Noroc, atâta tot, un prost norocos rămas acolo înţepenit, cu o armă fumegândă, şi un firicel de urină caldă curgându-mi pe picior. Era rândul meu să fiu plesnit de câteva ori de Graziela până să-mi vin în fire şi să sun la poliţie.

V-au arestat?

Ai înnebunit? Erau partenerii mei, cum crezi că puteam face rost de organe? Cum crezi că am reuşit să mă ocup de tot tămbălăul? Se pricep foarte bine la asta. M-au şi ajutat să le explic celorlalţi pacienţi că un criminal maniac intrase în clinică şi-i omorâse pe Herr Muller şi pe doctorul Silva. S-au asigurat şi că nimeni din personal nu spune ceva care să contrazică varianta asta.

Şi ce s-a întâmplat cu corpurile?

Pe Silva l-au făcut victima unui probabil „jaf în maşină". Nu ştiu unde au pus cadavrul; poate l-au lăsat pe vreo alee mărginaşă de ghetou din Oraşul lui Dumnezeu, să pară vreo tranzacţie cu droguri sfârşită prost, ca să dea poveştii mai multă credibilitate. Sper că l-au ars şi gata, sau că l-au îngropat... adânc.

Credeţi că el...

Nu ştiu. Avea creierul intact când a murit. Dacă nu l-au băgat în sac... dacă pământul a fost suficient de moale... Cât i-ar fi luat să iasă afară?

[Începe să mestece altă frunză. Îmi oferă şi mie. Îl refuz.]

Şi domnul Muller?

Nicio explicaţie, nici văduvei lui şi nici ambasadei Austriei. Încă un turist răpit care nu avusese grijă de el

într-un oraş primejdios. Nu ştiu dacă Frau Muller a crezut vreodată povestea sau dacă a încercat să mai afle ceva. Probabil că nu şi-a dat seama niciodată ce norocoasă a fost.

De ce a fost norocoasă?

Vorbeşti serios? Dacă nu se reanima la mine în clinică? Dacă reuşea să ajungă acasă?

Se poate aşa ceva?

Sigur că se poate! Gândeşte-te numai. Fiindcă infecţia a pornit de la inimă, virusul a avut acces direct la sistemul circulator, aşa că i-a ajuns în creier, probabil, la câteva secunde după implant. Dar dacă iei alt organ, de pildă ficatul sau rinichiul, ori o bucată de piele grefată, o să dureze mult mai mult, mai ales dacă virusul e prezent doar în cantităţi mici.

Dar donatorul…

Nu e nevoie să fie complet reanimat. Dacă e abia infectat? Organul ar putea să nu fie saturat complet. Poate are doar o urmă infinitezimală de virus. Dacă pui organul în alt corp, poate dura zile, săptămâni, până îşi găseşte drum în sânge. Până atunci, pacientul poate fi aproape recuperat, bucuros, sănătos şi trăind o viaţă normală.

Dar oricine ar extrage organul…

…s-ar putea să nu ştie cu ce are de-a face. Eu n-am ştiut. Erau fazele cele mai timpurii, când nimeni nu ştia nimic încă. Dar şi dacă ştiau, ca unii de prin armata chineză… vorbeşti de imoralitate aici… Cu ani înainte de epidemie făceau milioane de pe urma organelor de prizonieri politici executaţi. Crezi că un virus mititel i-ar opri să exploateze găina cu ouă de aur?

Dar cum…

Scoţi inima la puţin timp după moartea victimei… ba poate şi cât e încă vie… făceau asta, ştii, scoteau organe vii ca să se asigure că-s proaspete… le acopereau cu gheaţă şi le trimiteau cu avionul la Rio… China era odată cel mai mare exportator de organe umane din lume. Cine ştie câte cornee infectate, câte glande pituitare infectate… Doamne, Dumnezeule, cine ştie câţi rinichi infectaţi au împins pe

piaţa globală. Şi astea-s doar organele! Vrei să vorbim despre ovulele „donate” de prizoniere politice, despre spermă, sânge? Crezi că imigraţia a fost singura cale prin care infecţia s-a răspândit pe planetă? Nu toate focarele iniţiale au fost de origine chineză. Poţi explica poveştile acelea cu oameni morţi subit şi straniu, apoi reanimaţi fără să fi fost muşcaţi? De ce au fost atâtea focare prin spitale? Refugiaţii ilegali chinezi nu se duceau la spital. Ştii câte mii de oameni au beneficiat de transplanturi ilegale în anii aceia de dinainte de Marea Panică? Dacă doar 10 la sută erau infectaţi, dar chiar şi unu la sută…

Aveţi vreo dovadă în sprijinul acestei teorii?

Nu… dar asta nu înseamnă că nu s-a întâmplat! Când mă gândesc la câte transplanturi am făcut eu, la toţi pacienţii aceia din Europa, din lumea arabă, ba şi din Statele Unite cele atât de moraliste. Nu prea mulţi dintre voi, iancheii, întrebaţi de unde provenea rinichiul sau pancreasul, dacă era vreun puşti de prin mahalalele din Rio sau vreun student chinez ghinionist băgat la închisoare pe motive politice. Nu ştiaţi şi nu vă păsa. Semnaţi cecurile de călătorie, intraţi sub bisturiu şi vă întorceaţi la Miami sau New York sau de pe unde mai eraţi.

Aţi încercat cumva să-i găsiţi pe pacienţii în cauză, să-i avertizaţi?

Nu, n-am făcut-o. Încercam să îmi revin după un scandal, să-mi recapăt reputaţia, baza de clienţi, contul bancar. Voiam să uit ce se întâmplase, nu să investighez şi mai mult. Când mi-am dat seama de pericol, acesta deja îmi zgâria la uşa din faţă.

Bridgetown Harbor, Barbados, Federaţia Indiilor Occidentale

[Mi s-a spus să aştept un „vapor înalt“, deşi „pânzele“ navei ***NI Imfingo*** *sunt de fapt cele patru turbine de vânt verticale ce se înalţă din chila suplă a trimaranului. Atunci când sunt cuplate cu sistemele MSP, sau membranele cu schimb de protoni, acumulatorii, o tehnologie care*

convertește apa mării în electricitate, e uşor de înţeles de ce prefixul „NI“ vine de la „Navă Infinită”. Ridicate în slăvi şi considerate viitorul incontestabil al transportului maritim, asemenea vase se văd deocamdată rar sub alte pavilioane decât cele ale guvernelor. ***Imfingo*** *are proprietar şi utilizator particular. Jacob Nyathi este căpitanul ei.]*

M-am născut cam în acelaşi timp cu Africa de Sud cea nouă, de după apartheid. În zilele acelea euforice, guvernul cel nou nu doar că a promis democraţie pe sistemul „omul şi votul”, ci şi locuri de muncă şi locuinţe pentru întreaga ţară. Tata a crezut că asta înseamnă imediat. Nu a priceput că era vorba despre obiective de lungă durată, ce ar fi trebuit atinse după mulţi ani – generaţii – de muncă grea. Credea că, dacă ne abandonăm teritoriul tribal şi ne stabilim într-un oraş, aveam să găsim acolo o casă nou-nouţă şi slujbe bine plătite care ne aşteptau. Tata era un om simplu, un muncitor cu ziua. Nu-l pot învinui pentru lipsa de educaţie, pentru că a visat o viaţă mai bună pentru familia lui. Şi aşa ne-am stabilit în Khayelitsha, una dintre cele patru aşezări mari de lângă Cape Town. A fost o viaţă petrecută într-o sărăcie lucie, umilitoare, fără speranţă. A fost copilăria mea.

În noaptea în care s-a întâmplat, mă întorceam acasă din staţia de autobuz. Era cam cinci dimineaţa şi îmi terminasem schimbul la T.G.I. Friday’s de pe cheiul Victoria, unde eram ospătar. Fusese o noapte bună. Primisem bacşişuri mari, iar veştile de la Turneul celor Trei Naţiuni erau îndeajuns ca să facă orice sud-african să simtă că-i creşte inima. „Antilopele” noastre îi bătuseră bine pe All Blacks… din nou!

[Zâmbeşte, amintindu-şi.]

Poate că gândul la asta îmi distrăsese atenţia la drum, ori eram pur şi simplu rupt de oboseală, dar am simţit cum corpul îmi reacţionează instinctiv încă înainte să aud focurile de armă. Bubuitul armelor nu era ceva neobişnuit, nu în cartierul meu şi în perioada aceea. „Omul şi arma”,

ăsta era sloganul vieţii mele în Khayelitsha. La fel ca un veteran de război, capeţi abilităţi de supravieţuire aproape genetice. Ale mele erau ascuţite ca briciul. M-am lăsat pe burtă, am încercat să sesizez originea zgomotului şi m-am uitat, în acelaşi timp, după o suprafaţă dură sub care să mă ascund. Multe case erau doar nişte cocioabe improvizate, bucăţi de lemn sau tablă ruginită ori folii de plastic legate de pari şubrezi. Focul dădea iama în şoproanele astea măcar o dată pe an, iar gloanţele treceau prin ele ca prin fum.

Am grăbit pasul şi m-am ghemuit după o frizerie, care fusese construită dintr-un container de dimensiunea unei maşini. Nu era perfect, dar făcea faţă pentru câteva secunde, suficient cât să stai cu capul la cutie şi să aştepţi să se termine cu împuşcăturile. Doar că nu s-a terminat. Pistoale, carabine şi ţăcănitul acela de neuitat, care îţi spune că un individ a pus mâna pe un Kalaşnikov. Dura prea mult ca să fie doar un raid obişnuit al vreunei bande. Acum se auzeau şi ţipete, răcnete. A început să miroasă a fum. Am auzit zgomotul mulţimii agitate. Mi-am scos capul şi m-am uitat pe după colţ. Zeci de oameni, majoritatea în pijamale, strigau toţi: „Fugiţi! Plecaţi de aici! Vin!” Prin jur se aprindeau felinare la case, din colibe se iţeau feţe. „Ce se întâmplă?” întrebau. „Cine vine?” Erau cei mai tineri. Cei mai în vârstă au rupt-o pur şi simplu la fugă. Aveau un altfel de instinct de supravieţuire, unul născut în vremea când erau sclavi în propria ţară. Pe timpurile acelea ştia toată lumea cine sunt „ei“, şi, dacă „ei“ veneau, nu puteai decât s-o iei la fugă şi să te rogi.

Şi aţi fugit?

N-am putut. Familia mea, mama şi cele două surori mai mici, locuia la doar câteva „uşi“ de staţia de radio Zibonele, chiar locul de unde fugeau oamenii. Nu am stat să mă gândesc. Am acţionat prosteşte. Ar fi trebuit să fac un ocol, să găsesc o alee sau o stradă liniştită.

Am încercat să mă strecor prin mulţime, să împing în direcţia opusă. Credeam că mă pot aţine pe lângă case. M-au izbit întruna, şi pereţii ei de plastic s-au înfăşurat în

jurul meu în timp ce scheletul se prăbuşea. Eram prins, nu puteam să respir. Cineva a sărit peste mine, m-a dat cu capul de pământ. M-am zbătut să mă eliberez, m-am zvârcolit şi m-am rostogolit în stradă. Eram încă pe burtă când i-am văzut: zece sau cincisprezece, nişte siluete profilate peste focurile unor adăposturi arzând. Nu le vedeam feţele, dar îi auzeam mârâind. Se îndreptau spre mine bălăngănindu-se, cu braţele ridicate.

M-am ridicat în picioare, capul îmi vuia, mă durea tot corpul. Am început să mă retrag instinctiv înapoi peste „pragul” celei mai apropiate colibe. Ceva m-a apucat din spate, m-a prins de guler, a sfâşiat ţesătura. M-am răsucit, m-am ferit şi am izbit tare cu piciorul. Era masiv, mai mare şi mai greu decât mine cu câteva kilograme. Un fluid negru îi curgea pe pieptii cămăşii albe. Avea un cuţit înfipt în piept, blocat între coaste şi băgat până la plăsele. O bucată din gulerul meu, de care îşi încleştase dinţii, a căzut când i s-au deschis fălcile. A mârâit şi s-a întins spre mine. Am încercat să mă feresc. M-a apucat de încheietură. Am simţit un pocnet şi o durere care m-a fulgerat în tot corpul. Am căzut în genunchi, am încercat să mă răsucesc şi să-i pun piedică. Am dat cu mâna peste un ceaun greu, de gătit. L-am apucat şi am izbit tare. I-am spart faţa. L-am izbit iarăşi şi iarăşi, i-am zdrobit craniul până ce s-a fărâmat osul şi creierii au început să i se prelingă peste piciorul meu. S-a prăvălit într-o parte. M-am eliberat chiar când un altul apărea la intrare. De data asta scheletul şubred al construcţiei a lucrat în avantajul meu. Am dat cu piciorul în peretele din spate, făcând să se cutremure coliba şi doborând-o.

Am fugit fără ţintă. Era un coşmar de colibe şi flăcări şi mâini care se întindeau să apuce. Am trecut în fugă pe lângă o colibă unde o femeie stătea ascunsă într-un ungher. Avea doi copii atârnaţi de ea, plângând. „Vino cu mine!“ am zis. „Te rog, haide, trebuie să plecăm!” Am întins spre ea mâinile, m-am apropiat. Şi-a dat copiii la spate, agitând o şurubelniţă ascuţită. Ochii îi erau holbaţi, înfricoşaţi. În spate auzeam sunete… colibe distruse,

făcute una cu pământul. Am trecut de la Xhosa la engleză. „Te rog“, am implorat-o, „trebuie să fugi!“ Am întins braţul spre ea, dar m-a înţepat în mână. I-am lăsat acolo. Nu ştiam ce să mai fac. Încă mi-o aduc aminte, când dorm sau doar stau aşa, cu ochii închişi. Uneori e mama mea, iar copilaşii care plâng sunt surorile mele.

Am văzut ceva luminos în faţă, licărind prin găurile din pereţii colibelor. Am fugit cât m-au ţinut picioarele. Am încercat să-i strig. Îmi pierdusem suflul. Am dat peste peretele unui şopron şi m-am trezit brusc într-un spaţiu liber. Farurile erau orbitoare. Am simţit o izbitură în umărul drept. Cred că am leşinat înainte să cad la pământ.

Mi-am venit în fire pe un pat de la spitalul Groote Schuur. Nu mai văzusem până atunci interiorul unui salon de reanimare. Era aşa de curat şi alb. M-am gândit că poate am murit. Medicamentele, sunt sigur, au contribuit la asta. Nu mai încercasem substanţe de niciun fel până atunci, nici măcar să beau ceva cu alcool. Nu voiam să ajung ca atâţia de prin cartier, ca tata. Toată viaţa mă luptasem să mă ţin departe, şi acum…

Morfina, sau ce mi-or fi băgat în vene, era delicioasă. Nu-mi păsa de nimic. Nu mi-a păsat când mi-au spus că poliţia mă împuşcase în umăr. L-am văzut pe bărbatul din patul de alături scos în grabă cu targa de îndată ce i s-a oprit respiraţia. Nu mi-a păsat nici când i-am auzit vorbind de o epidemie de „turbare”.

Cine vorbea despre asta?

Nu ştiu. Cum am zis, eram pe altă lume. Îmi amintesc doar voci de pe holul de lângă salonul meu, voci care se certau pe un ton ridicat. „Asta n-a fost turbare!” răcnea unul. „Turbarea nu-i face pe oameni aşa!” Şi după aceea… nu ştiu ce… că „ce dracu’ propui, avem cincisprezece aici, la parter! Naiba ştie câţi or mai fi pe-acolo!” Ciudat lucru, îmi tot învârt conversaţia asta în cap, ce-ar fi trebuit să gândesc, să simt, să fac. Dar a mai durat mult până să redevin lucid, până să mă trezesc şi să dau piept cu coşmarul.

Tel Aviv, Israel

[Jurgen Warmbrunn e pasionat de mâncarea etiopiană, motiv pentru care ne-am şi întâlnit într-un restaurant Falasha. Cu pielea rozaliu-deschis şi sprâncene albe şi înfoiate, asortate cu părul gen „Einstein”, ar putea fi confundat cu un savant nebun sau un profesor universitar. Nu e nici una, nici alta. Deşi nu ar admite că a făcut sau că probabil încă mai face parte dintr-un serviciu secret israelian anume, admite deschis că la un moment dat putea fi numit „spion”.]

Foarte mulţi nu cred că un lucru se poate întâmpla până ce nu s-a întâmplat. Nu-i din prostie sau slăbiciune, aşa e natura umană. Nu învinuiesc pe nimeni că n-a crezut. Nu pretind că aş fi mai isteţ sau mai bun decât ei. Cred că important aici e unde s-a nimerit să te naşti. Eu s-a întâmplat să mă nasc într-un grup de oameni care trăiesc temându-se constant de extincţie. Face parte din identitatea noastră, e parte din perspectiva asupra lumii şi e un lucru care ne-a învăţat, prin oribile experienţe cu încercări şi eşecuri, să fim mereu în alertă.

Primul avertisment pe care l-am primit despre molimă a fost de la prietenii şi clienţii noştri din Taiwan. Se plângeau de noul nostru program de decriptat. Se pare că nu reuşea să descifreze anumite e-mailuri din surse chineze, ori le decoda atât de prost, că textele deveneau ininteligibile. Eu bănuiam că problema nu stătea în program, ci chiar în mesajele traduse. Comuniştii de pe continent… nu mai erau ei chiar comunişti, aşa e… dar ce vreţi de la un om bătrân? Comuniştii aveau neplăcutul obicei de a folosi prea multe computere, din prea multe generaţii diferite şi din prea multe ţări.

Înainte să sugerez teoria respectivă administraţiei de la Taipei, m-am gândit că ar fi o idee bună să arunc eu însumi o privire peste mesajele fără cap şi coadă. Am descoperit cu surprindere că ideogramele însele erau decodate perfect. Dar textul în sine… totul avea de-a face cu o nouă

epidemie care mai întâi îşi elimina victima, apoi îi reanima corpul transformând-o într-un soi de dement ucigaş. Evident, nu credeam să fie adevărat aşa ceva, mai ales fiindcă după doar câteva săptămâni a început criza din Strâmtoarea Taiwan şi toate mesajele ce se refereau la cadavre vii au încetat brusc. Bănuiam că e vorba despre un al doilea nivel de codare, un cifru înăuntrul altui cifru. Era o procedură destul de standardizată, încă de la primele mijloace de comunicare. Sigur că Roşii nu se refereau cu adevărat la cadavre. Trebuia să fie o nouă tehnologie militară sau vreun plan de război ultrasecret. Am lăsat-o baltă, am încercat să uit de povestea asta. Totuşi, cum zicea unul dintre marii noştri eroi naţionali, „simţul de păianjen îmi vibra“.

Nu după mult timp, la petrecerea de la nunta fetei mele, am ajuns să stau de vorbă cu unul dintre profesorii ginerelui meu de la Universitatea Ebraică. Omului îi plăcea să pălăvrăgească şi băuse un pic cam mult. Îi tot dădea cu vărul lui, care făcea nu ştiu ce treabă prin Africa de Sud şi care-i spusese poveşti despre golemi. Ştiţi legenda cea veche a Golemului, cu rabinul care suflă viaţă unei statui neînsufleţite? Mary Shelley a preluat ideea în cartea ei *Frankenstein.* La început n-am zis nimic, am ascultat doar. Omul a continuat să dea din gură despre cum golemii ăştia nu erau făcuţi din argilă, şi nici nu erau docili şi obedienţi. Imediat ce a menţionat reanimarea unor corpuri umane, i-am cerut numărul de telefon al vărului. A reieşit că fusese la Cape Town într-unul din circuitele acelea „Turul Adrenalinei”, cred că era vorba despre hrănitul rechinilor sau aşa ceva.

[Dă ochii peste cap.]

Se pare că rechinul i-a făcut hatârul şi l-a muşcat fix de fund, motiv pentru care fusese internat la Grote Schuur chiar în timp ce erau aduse primele victime de la Khayelitsha. Nu văzuse niciun caz cu ochii lui, dar personalul medical îi povestise destule cât să am cu ce-mi umple bătrânul reportofon. Am prezentat apoi poveştile astea, împreună cu e-mailurile chinezeşti decodate,

superiorilor mei.

Şi aici e momentul în care am beneficiat în mod direct de circumstanţele unice ale precarei noastre securităţi. În octombrie 1973, când atacul arab neprevăzut aproape că ne-a azvârlit în Mediterana, avusesem toate informaţiile înaintea noastră, toate semnele de avertisment, dar pur şi simplu o „dădusem la spate”. Nu am luat nicidecum în calcul posibilitatea unui asalt total, coordonat, cu armament convenţional, venit din partea a şapte ţări, şi cu siguranţă nu chiar în ziua celei mai sfinte dintre sărbătorile noastre. Spuneţi-i stagnare, spuneţi-i rigiditate, spuneţi-i mentalitate de turmă, de neiertat. Imaginaţi-vă un grup de persoane care se uită lung la un scris pe perete şi unde fiecare îi felicită pe ceilalţi pentru că citesc cuvintele corect. Dar în spatele grupului e o oglindă care arată adevăratul mesaj al celor scrise. Nimeni nu se uită în oglindă. Nimeni nu crede că e necesar. Ei bine, după ce aproape că i-am lăsat pe arabi să termine ce a început Hitler, ne-am dat seama nu doar că imaginea din oglindă era necesară, ci şi că trebuie să rămână pentru totdeauna strategia noastră naţională. Cu începere din 1973, dacă nouă analişti de securitate ajungeau la aceeaşi concluzie, era de datoria altor zece să-i contrazică. Nu conta cât de depărtată sau nerezonabilă era o posibilitate, cineva trebuia mereu să sape mai mult. Dacă centrala nucleară a vecinilor poate fi folosită ca să facă arme cu plutoniu, cercetezi; dacă umblă vorba că un dictator construieşte un tun atât de mare încât poate trimite peste mări şi ţări încărcături cu antrax, cercetezi; şi dacă există cea mai firavă şansă ca nişte trupuri moarte să revină la viaţă transformate în maşini de ucis nemiloase, sapi şi tot sapi până ce ajungi la adevărul absolut.

Şi asta am făcut, am săpat fără oprire. N-a fost uşor la început. Cu China scoasă din peisaj… şi când criza taiwaneză a pus capăt oricăror încercări de strângere de date… am rămas cu foarte puţine surse de informaţie. Dădeam peste multe lucruri fără folos, mai ales pe internet; zombi din spaţiu şi Zona 51… apropo, ce-i cu

fetişul ăsta, la voi în ţară, pentru Zona 51? După o vreme am început să descopăr date folositoare: cazuri de „turbare” similare cu cele din Cape Town… abia mai târziu i-au spus turbare africană. Am găsit evaluările psihologice ale unor puşcaşi canadieni care se întorseseră recent din Kârgâzstan. Am găsit blogul unei asistente braziliene care le povestea cu detalii prietenilor despre uciderea unui chirurg cardiolog.

Majoritatea informaţiilor proveneau de la OMS. ONU este o bijuterie a birocraţiei, o mulţime de pepite de informaţie valoroasă într-un munte de rapoarte necitite. Am găsit incidente prin toată lumea, toate închise cu explicaţii „plauzibile”. Cazurile mi-au permis să alcătuiesc un mozaic coerent al noii ameninţări. Cei în cauză erau morţi cu adevărat, erau agresivi şi, evident, deveneau tot mai numeroşi. Am mai făcut şi o descoperire foarte încurajatoare: cum să le pui capăt existenţei.

Atacând creierul.

[Râde potolit.] Vorbim despre asta, acum, ca şi cum ar ţine de magie, ca apa sfinţită sau glonţul de argint, dar de ce n-ar fi distrugerea creierului singura cale de anihilare a acestor creaturi? Nu-i şi singura cale prin care putem fi şi noi anihilaţi?

Vă referiţi la fiinţele umane?

[Încuviinţează din cap.] Nu asta suntem până la urmă? Doar un creier ţinut în viaţă de o maşinărie complexă şi vulnerabilă căreia îi zicem organism? Creierul nu poate supravieţui dacă o singură parte a maşinăriei este distrusă ori dacă e lipsit de lucruri necesare precum mâncarea şi oxigenul. Asta e singura diferenţă măsurabilă între noi şi „Nemorţi”. Creierii lor nu au nevoie de un sistem de suport ca să supravieţuiască, aşa că e necesar să fie atacat organul însuşi *[Mâna lui dreaptă, închipuind o armă, se ridică şi îi atinge tâmpla.]* O soluţie simplă, însă numai dacă recunoşteam problema! Ţinând cont de viteza cu care se răspândea epidemia, mi s-a părut prudent să caut confirmări în cercurile străine de informaţii.

Paul Knight îmi era prieten de mult timp, încă de când

cu Entebbe. Ideea de a folosi o dublură a Mercedesului negru al lui Amin a fost a lui. Paul se pensionase din serviciul guvernamental chiar înainte de „reformele” agenţiei lui şi începuse să lucreze pentru o firmă privată de consultanţă din Bethesda, Maryland. Când l-am vizitat acasă, am descoperit cu stupoare nu numai că lucra la acelaşi proiect ca şi mine, în timpul lui liber, desigur, dar şi că avea un dosar aproape la fel de voluminos ca al meu. Am stat o noapte întreagă să citim fiecare descoperirile celuilalt. Niciunul dintre noi nu a vorbit. Cred că nici nu eram conştienţi măcar unul de altul, de lumea înconjurătoare, de orice altceva în afara cuvintelor aflate în faţa ochilor. Am terminat aproape simultan, chiar când cerul începea să se lumineze spre răsărit.

Paul a întors ultima pagină, apoi s-a uitat la mine şi a zis, foarte stăpân pe el, „E destul de nasol, nu?” Am dat din cap că da şi i-am răspuns cu „Şi acum ce ne rămâne de făcut?”

Şi aşa a fost scris raportul „Warmbrunn-Knight”.

Aş vrea să nu i se mai zică aşa. Mai erau încă cincisprezece nume pe raport: virologi, agenţi de informaţii, analişti militari, jurnalişti, ba chiar şi un observator ONU care monitorizase alegerile din Jakarta când primul val de infecţii a lovit Indonezia. Toţi erau experţi în domeniile lor, toţi avansaseră concluzii similare chiar înainte să-i contactăm. Raportul nostru avea sub o sută de pagini. Era concis, era comprehensiv, era tot ce ne trebuia, credeam noi, pentru a ne asigura că focarele de infecţie nu aveau să capete niciodată proporţii epidemice. Ştiu că multe dintre merite au fost atribuite planului militar sud-african, şi pe bună dreptate, dar, dacă mai multă lume ar fi citit raportul şi s-ar fi străduit să pună în practică recomandările lui, atunci acel plan nu ar mai fi avut nevoie să existe.

Dar unii chiar au citit şi au urmat recomandările. Chiar guvernul dumneavoastră…

Cu chiu, cu vai, şi uitaţi-vă cu ce costuri.

Bethleem, Palestina

[Cu chipul viril şi farmecul său studiat, Saladin Kader ar putea fi star de cinema. E prietenos, însă defel servil, sigur pe sine fără a fi arogant. Este profesor de urbanism la Universitatea Khalil Gibran şi, fireşte, obiectul pasiunii studentelor sale. Stăm sub statuia celui care a dat numele universităţii. Ca mai toate lucrurile ce se găsesc într-una dintre cele mai prospere metropole din Orientul Mijlociu, bronzul său lustruit licăreşte în soare.]

M-am născut şi am crescut în Kuweit City. Familia mea era una dintre cele „norocoase” care nu au fost deportate după 1991, după ce Arafat s-a aliat cu Saddam împotriva restului lumii. Nu eram bogaţi, dar nici în nevoie. Mă simţeam confortabil, la adăpost chiar, iar asta, oho, se vedea în felul în care mă purtam.

M-am uitat la transmisiunea Al Jazeera de după tejgheaua de la cafeneaua Starbucks la care lucram zi de zi după şcoală. Era aglomeraţia de după-amiază şi localul gemea de lume. Să fi auzit ce rumoare, câtă băşcălie şi ce sunete de dezaprobare mai scoteau oamenii. Sunt sigur că gălăgia de la noi era cât cea din Adunarea Generală.

Sigur că am crezut că-i o minciună sionistă, cine n-ar fi crezut? Când ambasadorul israelian a anunţat în Adunarea Generală a Naţiunilor Unite că ţara sa voia să pună în practică o strategie de „carantină voluntară”, eu ce puteam să cred? Trebuia să dau credit cu adevărat poveştii aceleia de nebuni, că turbarea africană era de fapt o nouă molimă care transforma cadavrele în canibali însetaţi de sânge? Cum să crezi o aşa nebunie, mai ales când vine de la inamicul cel mai detestat?

Nici măcar n-am mai auzit a doua parte a discursului ţinut de nemernicul ăla umflat, partea în care vorbea de oferirea de azil, fără întrebări, oricărui evreu născut în străinătate, oricărui străin cu părinţi israelieni, tuturor palestinienilor care trăiau în fostele teritorii ocupate şi familiilor palestiniene care au locuit cândva în interiorul

graniţelor israeliene. Ultima chestie se aplica şi alor mei, care erau refugiaţi de la războiul din ’67 al agresiunii sioniste. Ţinând seama de recomandările conducerii OEP, fugisem din satul nostru crezând că aveam să ne întoarcem îndată ce fraţii noştri egipteni şi sirieni i-ar fi azvârlit în mare pe evrei. Eu nu mai fusesem în Israel, sau în ceea ce era pe punctul de a fi absorbit în noul stat al Palestinei Unificate.

Ce aţi crezut că se află în spatele acestei tactici a israelienilor?

Am crezut aşa: sioniştii tocmai fuseseră daţi afară din teritoriile ocupate, susţineau că plecaseră voluntar, ca şi în Liban şi mai recent în Fâşia Gaza, dar de fapt noi ştiam că-i alungaserăm. Ei ştiau că următoarea lovitură, cea finală, avea să distrugă atrocitatea aceea ilegală pe care o numeau ţară şi, ca să se pregătească, încercau să recruteze evrei tineri din străinătate pe post de carne de tun şi… – şi mi s-a părut că-s foarte deştept că m-am prins – să răpească un număr cât mai mare de palestinieni pe care să-i folosească drept scuturi umane! Aveam toate răspunsurile. Cine nu le are la şaptesprezece ani?

Tatăl meu nu era aşa de convins de ingenioasele mele teorii geopolitice. Era om de serviciu la spitalul Amiri. Lucrase în seara în care spitalul avusese de-a face cu primul focar major de turbare africană. Nu văzuse cu ochii lui cadavre să se ridice de pe targă sau carnagiul pacienţilor înspăimântaţi şi al personalului de securitate, dar se confruntase îndeajuns cu rezultatele epidemiei pentru a se convinge că rămânerea în Kuweit era sinucidere curată. A decis plecarea în aceeaşi zi în care Israelul a făcut declaraţia.

Trebuie să vă fi venit greu să auziţi aşa ceva.

Era blasfemie! Am încercat să-l aduc cu picioarele pe pământ, să-l conving cu logica mea de adolescent. Îi arătam imaginile de pe Al Jazeera, imaginile provenite din noul stat palestinian de pe Malul Vestic; sărbătoririle, demonstraţiile. Oricine care deschidea ochii putea să vadă că eliberarea totală stătea la îndemână. Israelienii se

retrăseseră din toate teritoriile ocupate şi se pregăteau chiar să evacueze Al Quds, pe care îl numesc Ierusalim! Toate conflictele între facţiuni, violenţa dintre diversele organizaţii de rezistenţă, ştiam că aveau să se stingă toate după ce ne unificam pentru a da evreilor o ultimă şi nimicitoare lovitură. Şi tata nu putea să vadă asta? Nu înţelegea că, în câţiva ani, în câteva luni, *chiar* ne puteam întoarce pe pământul străbun, de data asta ca eliberatori, şi nu ca refugiaţi?

Cum a fost demontat argumentul dumneavoastră?

„Demontat”, ce eufemism drăguţ! A fost „demontat” după a doua izbucnire a epidemiei, aceea mai mare de la Al Jahrah. Tata îşi lăsase slujba, scosese toţi banii de la bancă, câţi erau… avea bagajele făcute… rezervările de bilete confirmate. Televizorul se auzea zbierând pe fundal, cu poliţia spărgând uşa de la intrarea unei case. Raportul oficial dădea vina pe „extremişti pro-occidentali“. Tata şi cu mine ne certam, ca de obicei. Încerca să mă convingă că văzuse lucrurile acelea în spital şi că, până ce conducătorii noştri aveau să accepte starea de fapt, avea să fie prea târziu.

Eu, evident, mă stropşeam la ignoranţa lui timidă, la dorinţa lui de a abandona „Bătălia”. La ce mă puteam aştepta de la un om care-şi petrecuse o viaţă întreagă curăţând toalete într-o ţară care îi trata pe ai noştri doar un pic mai bine decât pe muncitorii emigranţi din Filipine? Îşi pierduse orientarea, respectul de sine. Sioniştii veneau cu vorbe goale, cu promisiuni ale unei vieţi mai bune, iar el se azvârlea asupra lor ca un dulău peste ciolan.

Tata a încercat, cu toată răbdarea de care era capabil, să mă facă să pricep că nu îndrăgea Israelul mai mult decât majoritatea militanţilor martiri Al Aqsa, dar că israelienii erau singurii care se pregăteau activ pentru furtuna ce avea să vină şi singurii care se ofereau să ne adăpostească şi să ne protejeze familia.

I-am râs în nas. Apoi am dat drumul bombei: i-am zis că

găsisem deja un site al Copiilor lui Yassin[11] şi că aşteptam un mesaj de la un recrutor care, se spunea, opera chiar în Kuweit City. I-am spus tatei că n-are decât să se facă slugă la jidani, dar că data următoare când aveam să ne întâlnim avea să fie ca să-l salvez din vreun lagăr de concentrare. Mi s-a părut că suna foarte eroic. L-am ţintuit cu privirea, m-am ridicat de la masă şi am slobozit ultima sentinţă: „Cele mai mârşave fiare sunt, înaintea lui Allah, cei care nu au credinţă!”[12]

La masă s-a lăsat brusc o tăcere apăsătoare. Mama a coborât privirea, surorile mele s-au uitat una la cealaltă. Nu se auzea decât televizorul, cuvintele grăbite ale unui reporter la faţa locului care le spunea tuturor să-şi păstreze calmul. Tatăl meu nu era un bărbat vânjos. Cred că şi la vremea aceea eram mai masiv decât el. Şi nici nu era genul furios; nu cred că a ridicat vreodată vocea. Am văzut în ochii lui ceva, ceva ce n-am recunoscut, apoi s-a năpustit brusc asupra mea, ca un vârtej care m-a lipit de perete, şi m-a plesnit aşa de tare că mi-a ţiuit urechea. „Ai să MERGI!” a răcnit apucându-mă de umăr şi izbindu-mă de mai multe ori de tapetul ieftin. „Sunt taică-tu! O să mă ASCULŢI!” Încă o palmă şi am început să văd fulgere albe prin faţa ochilor. „O SĂ MERGI CU FAMILIA ASTA SAU NU MAI IEŞI VIU DE AICI!” Alte plesneli şi îmbrânceli, smuceli şi ţipete. Nu pricepeam de unde apăruse omul ăsta, leul care-l înlocuise pe părintele meu fragil şi docil. Un leu care-şi apăra puii. Ştia că frica era singura armă care îi mai rămânea ca să-mi salveze viaţa şi că, dacă nu mă temeam de ameninţarea molimei, atunci, la naiba, aveam să mă tem de el!

A funcţionat?

[Râde] Mare martir mai eram şi eu, cred că am bocit tot

---

[11] O organizaţie teroristă de tineret numită după răposatul şeic Yassin. Martirii, respectând un cod foarte strict, nu puteau fi mai vârstnici de optsprezece ani.

[12] „Cele mai mârşave fiare sunt, înaintea lui Allah, cei care nu au credinţă, cei ce nu vor să creadă.” Citat din Coran, partea a 8-a, secţiunea 55.

drumul până la Cairo.

Cairo?

Nu erau zboruri directe spre Israel din Kuweit, şi nici măcar din Egipt după ce Liga Arabă a impus restricţii de circulaţie. Trebuia să zburăm din Kuweit la Cairo şi după aceea să luăm un autobuz prin deşertul Sinai şi să ajungem la punctul de trecere de la Taba.

Apropiindu-ne de graniţă, am văzut pentru prima oară Zidul. Era încă neterminat, bare dezgolite de oţel înălţându-se peste fundaţia din beton. Ştiam de infamul „perimetru de securitate” – nu era arab să nu ştie –, dar crezusem până atunci că înconjura doar Malul Vestic şi Fâşia Gaza. Acolo, în mijlocul deşertului pustiu, nu făcea decât să-mi confirme teoria că israelienii se aşteptau la atacuri pe întreaga lungime a graniţei. *Bun,* mi-am spus. *Egiptenii au redescoperit în cele din urmă că au şi coaie.*

La Taba am fost daţi jos din autobuz şi ni s-a spus să mergem pe jos, într-un singur şir, pe lângă cuşti unde se aflau câini foarte mari şi fioroşi. Am trecut unul câte unul. Un grănicer, un tip slăbănog, negru african – habar n-aveam că există şi evrei negri[13] –, i-a ţinut mâna întinsă. „Aşteaptă!” a zis într-o arabă pe care abia am recunoscut-o. Apoi „mergi, haide!” Bărbatul din faţa mea era bătrân. Avea barba lungă, albă şi se sprijinea într-un baston. Când a trecut pe lângă câini, animalele au început să se agite sălbatic, să urle şi să mârâie, să clănţăne din dinţi şi să se izbească în pereţii cuştilor. Cât ai clipi, lângă bătrân au apărut doi tipi solizi, în civil, i-au zis ceva la ureche şi l-au escortat de acolo. Se vedea că bătrânul e rănit. Avea *dishdasha* ruptă la şold şi pătată cu sânge cafeniu. Oamenii aceia nu erau doctori, evident, iar duba neagră şi fără însemne la care l-au dus nici vorbă să fie o ambulanţă. *Ticăloşii,* m-am gândit în vreme ce familia bătrânului se lamenta. *Îi dau deoparte pe cei prea bătrâni şi bolnavi ca să le fie de folos la ceva.* Apoi a venit rândul nostru să

---

[13] La acest punct guvernul israelian finalizase operaţiunea „Moise II“, prin care ultimii etiopieni „falasha” au fost transportaţi în Israel.

trecem pe lângă câini. La mine n-au lătrat, nici la restul familiei mele. Ba chiar am impresia că unul a dat din coadă când sora mea a întins mâna. Dar la cel de după noi... iarăşi au început lătrăturile şi mârâielile, şi din nou au apărut civilii cei doi. M-am întors să mă uit la el şi am văzut cu surprindere că era un alb, poate american, ori canadian... nu, american era, engleza lui era prea gălăgioasă. „Pă bune că-s în regulă!” Ţipa şi se zbătea. „Haideţi, mă, ce mama dracu’!“ Era bine îmbrăcat, la costum şi cravată şi cu un geamantan asortat care a fost azvârlit deoparte când a început să se lupte cu israelienii. „Tipule, lasă-mă naibii în pace! Îs de-ai voştri! Pă bune!” Nasturii cămăşii i s-au rupt, lăsând la vedere un bandaj pătat de sânge, înfăşurat strâns peste stomac. Când l-au băgat în maşină, încă urla şi dădea din picioare. Nu înţelegeam. De ce oamenii ăştia? N-avea a face, se vedea treaba, că erai sau nu arab ori rănit. Am văzut refugiaţi răniţi grav care au trecut nesupăraţi. Au fost escortaţi cu toţii la ambulanţe, nu la dubele negre. Ştiam că e ceva cu câinii. Făceau un filtru împotriva turbării? Mi se părea cea mai rezonabilă variantă şi a continuat să fie teoria mea pe parcursul cazării de lângă Yeroham.

Tabăra de relocare?

Relocare şi carantină. Mi se părea, la vremea aceea, o închisoare. Era exact ce mă aşteptasem să se întâmple cu noi: corturile, aglomeraţia, gardienii, sârma ghimpată şi soarele pârjolitor din deşertul Negev. Ne simţeam ca prizonierii, *eram* prizonieri, şi, cu toate că n-aş fi avut curaj să-i zic tatei „ţi-am spus eu“, o vedea clar în mutra mea acrită.

Dar nu mă aşteptasem la examinarea medicală; zilnică, făcută de o armată de personal. Sânge, piele, păr, salivă, chiar urină şi fecale[14]... era istovitor, te secătuia. Singurul lucru care făcea situaţia suportabilă şi care a prevenit probabil o revoltă printre deţinuţii musulmani era că

---

[14] Nu se ştia, pe atunci, dacă virusul putea supravieţui în dejecţii solide în afara corpului uman.

majoritatea medicilor şi asistentelor erau ei înşişi palestinieni. Doctorul care le-a consultat pe mama şi pe surorile mele era femeie, o americancă dintr-un loc numit Jersey City. Bărbatul care ne-a examinat pe noi era din Jabalya, Gaza, şi fusese el însuşi deţinut cu câteva luni în urmă. Ne tot spunea: „Aţi luat decizia bună venind aici, o să vedeţi. Ştiu că e greu, dar o să vedeţi că era singura cale“. Ne-a spus că totul era adevărat, tot ce spuseseră israelienii. Tot nu puteam crede, deşi din ce în ce mai mult din mine voia s-o facă.

Am rămas la Yeroham trei săptămâni, până ce documentele ne-au fost procesate şi examenele medicale ne-au găsit, în cele din urmă, sănătoşi. Ştiţi, în tot timpul ăsta abia dacă s-au uitat la paşapoartele noastre. Tata se străduise, se zbătuse atâta ca documentele noastre oficiale să fie în regulă. Nu cred că le-a păsat. Cu excepţia cazului când Forţele de Apărare israeliene sau poliţia îţi voiau pielea pentru vreo ispravă nu prea „cuşer“, conta doar să ieşi bine la analize.

Ministerul Asistenţei Sociale ne-a furnizat cupoane pentru locuinţă de stat, educaţie gratuită şi o slujbă pentru tata, cu un salariu suficient ca să întreţină întreaga familie. *E prea bine ca să fie adevărat,* am cugetat în vreme ce urcam în autobuzul de Tel Aviv. *Ciocanul o să cadă cât de curând.*

Şi aşa a fost, după ce am intrat în oraşul Beer Sheeba. Dormeam, n-am auzit împuşcăturile şi nici n-am auzit cum se sparge parbrizul. M-am trezit brusc când am simţit că autobuzul scapă de sub control şi o ia razna. Ne-am izbit de marginea unei clădiri. Lumea ţipa, erau sânge şi sticlă peste tot. Familia mea era aproape de ieşirea de urgenţă. Tata a dat cu piciorul în uşă şi ne-a tras pe toţi afară, în stradă.

Se trăgea de la ferestre şi din cadrele uşilor. Vedeam că e vorba de soldaţi contra civili, iar civilii aveau arme şi bombe artizanale. *Asta e!* m-am gândit. Simţeam că-mi sare inima din piept. *Eliberarea a început!* Înainte să apuc să fac ceva, să mă alătur tovarăşilor în bătălie, cineva m-a

apucat de cămaşă şi m-a împins prin cadrul uşii unui Starbucks.

Am fost aruncat pe jos lângă familia mea; surorile plângeau, iar mama încerca să le cuprindă în braţe. Tata avea o rană de glonţ în umăr. Un infanterist israelian m-a lipit de pământ, ferindu-mi faţa de fereastra deschisă. Îmi fierbea sângele; am început să caut din ochi ceva ce puteam folosi ca armă, poate un ciob de geam cu care să-i străpung beregata jidanului.

O uşă s-a deschis brusc în dosul cafenelei, soldatul s-a întors într-acolo şi a început să tragă. Un corp însângerat s-a izbit de pământ lângă noi şi din mâna ce zvâcnea spasmodic s-a rostogolit o grenadă. Infanteristul a luat-o grăbit şi a încercat s-o azvârle în stradă. A explodat în aer. Corpul lui ne-a ferit de explozie. S-a prăvălit peste cadavrul fratelui meu arab ucis. Doar că nu era arab. Când mi s-au uscat lacrimile, am observat că purta payess şi yarmulka şi că pe pantalonii umezi şi sfârtecaţi se vedeau franjuri tzitzit însângeraţi. Omul era evreu, rebelii înarmaţi din stradă erau evrei! Bătălia sălbatică dimprejur nu era o ridicare a insurgenţilor palestinieni, ci începutul războiului civil israelian.

După părerea dumneavoastră, care credeţi că a fost motivul războiului?

Cred că au fost multe cauze. Ştiu că repatrierea palestinienilor era nepopulară, ca şi retragerea generală de pe Malul Vestic. Sunt sigur că Programul de Relocare Strategică a contribuit şi el destul la aprinderea spiritelor. O mulţime de israelieni au trebuit să îşi vadă casele rase cu buldozerul pentru a face loc acelor ansambluri rezidenţiale fortificate, autosuficiente. Al Quds, cred... a fost picătura care a umplut paharul. Guvernul Coaliţiei a decis că era un punct de vulnerabilitate majoră, prea mare pentru a fi controlat, şi o deschizătură care ducea chiar în inima Israelului. Nu doar că au evacuat oraşul, dar şi întregul Nablus şi coridorul Hebron. Credeau că doar dacă ar construi un zid mai scund pe vechea linie de demarcaţie din 1967 ar fi putut rezolva chestiunea securităţii fizice,

indiferent cât de ostilă ar fi fost dreapta lor fundamentalistă. Am aflat toate astea mult mai târziu, vă daţi seama, ca şi faptul că singurul motiv pentru care armata a triumfat în cele din urmă a fost că majoritatea rebelilor proveneau dintre ultraortodocşi şi nu îşi satisfăcuseră serviciul militar. Ştiaţi asta? Eu n-am ştiut. Mi-am dat seama că nu ştiam mai nimic, practic, despre poporul ăsta pe care îl urâsem toată viaţa mea. Tot ce ştiam eu că e adevărat s-a spulberat în ziua aceea, la confruntarea cu adevăratul nostru duşman.

Eram cu ai mei şi fugeam spre trapa unui tanc israelian[15], când de după colţ a apărut una din dubele acelea negre, fără însemne. O rachetă a pocnit-o exact în motor. Duba a fost aruncată în aer, s-a prăbuşit cu susul în jos şi a explodat într-o jerbă de foc portocaliu, strălucitor. Mai aveam câţiva paşi până la tanc, suficient cât să văd cum s-au desfăşurat evenimentele. Printre fiarele contorsionate au început să se caţere siluete, torţe mişcându-se lent, cu hainele şi pielea inundate de benzină arzând. Soldaţii de pe lângă noi au început să tragă în siluetele astea. Am văzut cum le apăreau găuri în piept, pe unde îi străpungeau gloanţele, fără să-i afecteze. Comandantul de pluton de lângă mine a strigat *„B'rosh! Yoreh B'rosh!"* iar soldaţii şi-au schimbat ţinta. Le-au… siluetelor… creaturilor le-au explodat capetele. Când au căzut la pământ, benzina se consumase, lăsând cadavrele negre, carbonizate şi descăpăţânate. Am înţeles pe loc de ce anume încercase să mă avertizeze tatăl meu, ce avertisment încercaseră să lanseze către restul lumii israelienii! Dar nu puteam să pricep de ce restul lumii nu asculta.

[15] Spre deosebire de alte tancuri de luptă, un „Merkava" israelian are uşi laterale pentru transbordarea pe front a trupelor.

VINOVĂŢIE

Langley, Virginia, SUA

[Biroul directorului Central Intelligence Agency ar putea aparţine unui manager executiv, unui doctor sau unui director de şcoală dintr-un orăşel oarecare. Sunt obişnuitele cărţi de specialitate pe raft, diplome şi fotografii pe perete şi, pe masă, o minge de baseball cu autograful prinzătorului Johnny Bench de la Cincinnati Reds. Bob Archer, gazda mea, îmi citeşte pe faţă că aşteptam altceva. Presupun că de aceea a ales să desfăşurăm aici interviul.]

Când vă gândiţi la CIA, vă imaginaţi probabil două dintre cele mai populare şi rezistente legende. Prima e că misiunea noastră ar fi să periem globul întreg căutând orice fel de ameninţare la adresa Statelor Unite, iar a doua, că am avea puterea să o facem pe prima. Mitul acesta este un rezultat secundar al unei organizaţii care, prin natura ei, trebuie să existe şi să opereze în secret. Secretul e un vacuum, şi nimic nu umple mai bine un vacuum decât speculaţiile paranoide. „Hei, ştii cine l-a omorât pe cutare, eu am auzit că ar fi CIA. Auzi, dar ce zici de lovitura de stat din Republica El Banana, trebuie să fi fost CIA. Uită-te cu grijă la site-ul ăla pe net, ştii că CIA înregistrează toate vizionările făcute vreodată pe orice site!“ Imaginea asta o aveau cei mai mulţi despre noi înainte de război, şi era una pe care o încurajam cu multă plăcere. Voiam ca tipii răi să ne bănuiască, să se teamă de noi şi, poate, să se gândească de două ori înainte să facă rău vreunui cetăţean de-al nostru. Aici stătea avantajul imaginii noastre de caracatiţă omniscientă. Singurul dezavantaj era că până şi oamenii noştri credeau în imaginea asta, aşa că, ori de câte ori se întâmpla ceva fără vreun avertisment, spre cine credeţi că se îndrepta degetul acuzator? „Hei, cum de a ajuns ţara aia de nebuni să aibă

bombele alea atomice? Ce-a făcut CIA? De ce a omorât atâta lume fanaticul ăla? CIA ce făcea? Cum se face că, atunci când morţii încep să revină la viaţă, noi nu ştim nimic până ce ne dau buzna pe geamul de la sufragerie? Unde mama mă-sii a fost afurisita de CIA!?!“ Adevărul e că nici CIA şi nici alţi membri oficiali şi neoficiali ai serviciilor de informaţii din State n-au fost vreodată vreun soi de iluminaţi globali atotcunoscători şi atotvăzători. În primul rând, nici nu aveam atâtea fonduri. Chiar şi în perioada cecurilor în alb, când cu Războiul Rece; nu e posibil fizic să ai ochi şi urechi în orice cameră dosnică, peşteră, alee, bordel, buncăr, birou, casă, maşină şi câmp de orez de pe întreaga planetă. Nu mă înţelegeţi greşit, nu spun că eram neputincioşi, şi poate ne putem asuma câteva dintre chestiile de care ne-au suspectat admiratorii sau criticii noştri de-a lungul vremii. Dar, dacă puneţi laolaltă toate teoriile conspiraţioniste neghioabe de la Pearl Harbor[16] până în zilele de dinaintea Marii Panici, ajungeţi la o organizaţie nu doar mai puternică decât Statele Unite, dar şi decât eforturile reunite ale întregii specii umane.

Nu suntem vreo superputere din umbră cu secrete antice şi tehnologie extraterestră. Avem limitări foarte reale şi posibilităţi extrem de finite, aşa că de ce ne-am risipi ce avem la dispoziţie încercând să vânăm absolut orice ameninţare potenţială? Aşa ajungem la al doilea mit despre ce face cu adevărat o organizaţie secretă. Nu ne putem împrăştia peste tot, sperând să dăm peste pericole noi şi posibile. În loc de asta trebuia mereu să le identificăm şi să ne concentrăm asupra celor cu adevărat clare şi existente. Dacă vecinul sovietic încearcă să-ţi dea foc la casă, nu te mai apuci să-ţi faci griji în privinţa arabului de peste drum. Dacă te trezeşti brusc cu arabul în curte, nu mai ai timp să-ţi faci griji despre Republica Populară Chineză, iar dacă într-o bună zi comuniştii chinezi îţi apar la uşă cu un ordin de evacuare într-o mână

[16] CIA, numită iniţial OSS, nu a fost creată până în iunie 1942, la şase luni după atacul japonez de la Pearl Harbor.

şi un cocteil Molotov în cealaltă, atunci ultima ta grijă e să te uiţi peste umăr după vreun cadavru umblător.

Dar n-a început în China epidemia?

Ba da, şi la fel a fost şi cu una dintre cele mai ample „maskirovka” din istoria spionajului modern.

Pardon?

A fost o înşelăciune, o făcătură. Partidul Comunist Chinez ştia că e pe primul loc pe lista noastră de supraveghere. Ştiau că nu ar fi putut niciodată ascunde acţiunile naţionale de tip „Sănătate şi Siguranţă”. Şi-au dat seama că mijlocul cel mai bun pentru a le masca era să le ascundă undeva la vedere. În loc să mintă despre acţiunile ca atare, au minţit în privinţa obiectului acestora.

Reprimarea disidenţilor?

Şi mai mult, întregul incident cu Strâmtoarea Taiwan: victoria Partidului Naţional pentru Independenţa Taiwanului, asasinarea ministrului comunist al apărării, acumularea de tensiuni, ameninţările cu războiul, demonstraţiile şi înăbuşirea lor de după aceea au fost toate puse la cale de Ministerul Securităţii de Stat exclusiv cu scopul de a abate atenţia mondială de la adevăratul pericol ce sporea înăuntrul Chinei. Şi a funcţionat! Tot ce ştiam, orice strop de informaţie despre Partid, dispariţiile bruşte, execuţiile în masă, carantinele, încorporarea rezerviştilor – totul se putea explica uşor ca o procedură standard de tip chinezesc. A mers aşa de bine, de fapt, eram aşa de convinşi că al Treilea Război Mondial e pe cale să izbucnească în Strâmtoarea Taiwan, încât am deviat alte resurse din ţări în care epidemia de nemorţi începea să capete proporţii.

Aşa de buni erau chinezii.

Şi aşa de proşti eram noi. Nu a fost deloc o pasă bună pentru Agenţie. Încă ne trăgeam sufletul după epurările…

Adică după reforme?

Nu, epurări, fiindcă asta au fost. Când Joe Stalin şi-a împuşcat ori băgat la închisoare cei mai buni generali, n-a făcut nici pe jumătate răul pe care l-a făcut serviciilor secrete administraţia noastră, cu „reformele ei“. Ultimul

război regional a fost o harababură, şi ghici cine a tras ponoasele? Ni se ceruse să justificăm o strategie politică, apoi, când strategia a devenit o vulnerabilitate politică, cei care dăduseră ordinul s-au aşezat printre spectatori şi au început să ne arate pe noi cu degetul. „Cine ne-a spus, de la început, că ar trebui să mergem la război? Cine ne-a băgat în toată mizeria? CIA!“ Nu ne puteam apăra fără să încălcăm principiile securităţii naţionale. Trebuia să stăm cu capul plecat şi s-o încasăm. Şi cu ce rezultat? Moarte cerebrală. De ce să te mai aţii pe acolo şi să ajungi victima unei vânători de vrăjitoare politică, dacă puteai să scapi spre sectorul privat: bani mai mulţi, ore de lucru decente şi, poate, cine ştie, un pic de respect şi apreciere din partea celor pentru care lucrezi. Am pierdut o mulţime de bărbaţi şi femei de ispravă, o groază de experienţă, iniţiativă şi capacităţi analitice nepreţuite. Am rămas cu ciurucurile, cu o şleahtă de eunuci miopi şi nepricopsiţi.

Dar nu a plecat, totuşi, chiar toată lumea.

Nu, sigur că nu. Unii dintre noi am rămas fiindcă chiar credeam în ce facem. Nu ne interesau banii, condiţiile de muncă şi nici măcar să fim bătuţi cu recunoştinţă pe umăr când şi când. Voiam să-i menţinem în siguranţă pe ai noştri. Dar chiar şi cu asemenea idealuri vine un moment când trebuie să-ţi dai seama că, adunate, sângele, sudoarea şi lacrimile tale nu fac, până la urmă, doi bani.

Deci ştiaţi ce se întâmpla cu adevărat.

Nu… nu… nu aveam cum. Nu se putea confirma că…

Dar aveaţi anumite suspiciuni.

Aveam… îndoieli.

Aţi putea fi mai exact?

Nu, îmi pare rău. Dar pot spune că am adus în discuţie de câteva ori subiectul, în faţa colegilor.

Ce s-a întâmplat?

Răspunsul era mereu acelaşi: „Te îngropi”.

Şi aşa a fost?

[Încuviinţează.] Am vorbit cu… cineva cu autoritate… o întâlnire de doar cinci minute, în care mi-am exprimat anumite îngrijorări. Mi-a mulţumit că venisem şi mi-a zis

că o să analizeze problema cât de curând. În următoarea zi am primit ordin de transfer: Buenos Aires, cu plecare imediată.

Aţi auzit vreodată de raportul Warmbrunn-Knight?

Acum da, însă pe atunci… exemplarul a fost transmis de Paul Knight însuşi, în original, însemnat cu „exclusiv pentru citit”, destinat directorului… l-au găsit pe fundul sertarului unui funcţionar de la o filială FBI din San Antonio, la trei ani după Marea Panică. S-a dovedit a fi o sursă de referinţă, fiindcă imediat după transferul meu Israelul a venit cu declaraţia de „Carantină Voluntară”. Se sfârşise vremea avertizărilor. Faptele erau acolo; acum se punea doar întrebarea: cine să le creadă?

Vaalajarvi, Finlanda

[E primăvară, „sezonul de vânătoare”. Pe măsură ce se încălzeşte afară şi corpurile de zombi îngheţaţi încep să se reanimeze, elemente ale N-For (Forţa Nordică) ale Naţiunilor Unite sosesc la „curăţenia“ anuală. În fiecare an numărul nemorţilor scade. La rata actuală, zona va fi complet „sigură“ peste aproximativ un deceniu. Travis D’Ambrosia, comandantul suprem al forţelor aliate din Europa, a venit să supervizeze personal operaţiunile. În vocea generalului se ghiceşte ceva molcom, o anumită tristeţe. Pe parcursul interviului se străduieşte să menţină contactul vizual.]

Nu o să neg că s-au făcut greşeli. Nu o să neg că am fi putut să ne pregătim mai bine. Sunt primul care să admită că am dezamăgit poporul american. Aş vrea doar ca poporul american să ştie de ce.

„Dacă israelienii au dreptate?” Au fost primele vorbe care au ieşit pe gura şefului după declaraţia de la ONU a Israelului. „Nu zic că ar avea”, a zis ca să se asigure că subliniază asta, „zic doar, dacă e aşa?” Voia opinii autentice, nereţinute. Era genul ăla de om, şeful Statului-Major. Menţinea conversaţia la un nivel „ipotetic”,

complăcându-se în fantezia că era vorba despre un joc intelectual şi atâta tot. Restul lumii doar nu avea să creadă, până la urmă, ceva atât de scandalos, şi atunci de ce s-o fi făcut bărbaţii şi femeile din sală?

Am ţinut-o aşa cu şaradele cât am putut, zâmbind şi aruncând câte-o glumiţă… nici nu mai ştiu cum s-a produs trecerea. A fost aşa de subtilă, nu cred că a observat de fapt cineva, dar brusc ne-am trezit cu o încăpere plină de profesionişti într-ale armatei, fiecare cu decenii de experienţă de luptă şi mai multă pregătire academică decât un neurochirurg oarecare, şi fiecare vorbea deschis şi onest despre posibila ameninţare a cadavrelor umblătoare. A fost… ca şi cum s-ar fi spart un baraj; tabuul se spulberase şi adevărul începea să se năpustească afară. A fost… eliberator.

Deci avuseserăţi şi dumneavoastră anumite suspiciuni?

Cu luni înainte de declaraţia Israelului; la fel şi şeful Statului-Major. Toţi din sala aceea auziseră câte ceva sau bănuiau ceva.

Citise vreunul raportul Warmbrunn-Knight?

Nu, nimeni. Auzisem de el, dar nu ştiam ce conţine. Am pus de fapt mâna pe un exemplar la vreo doi ani după Marea Panică. Majoritatea recomandărilor pentru măsuri militare erau identice, aproape cuvânt cu cuvânt, cu ale noastre.

Ale dumneavoastră?

Propunerile pe care le-am făcut la Casa Albă. Am transmis un program complet de intervenţie, nu doar pentru eliminarea ameninţărilor din Statele Unite, dar şi pentru respingerea şi controlul epidemiei în toată lumea.

Ce s-a întâmplat?

Le-a plăcut, la Casa Albă, Faza Unu. Era ieftină, rapidă şi, executată corect, putea avea eficienţă de sută la sută. Faza Unu implica detaşarea de unităţi speciale în zonele infestate. Ordinele erau de investigare, izolare şi eliminare.

Eliminare?

Dar cu maximă atenţie.

Era vorba despre echipele Alpha?

Da, domnule, şi au fost extrem de eficiente. Chiar dacă informaţiile de luptă sunt secretizate pentru următorii 140 de ani, pot spune că bătălia dusă de ele reprezintă unul dintre momentele excepţionale din istoria luptătorilor de elită ai Americii.

Atunci, ce n-a mers?

A mers totul cu Faza Unu, dar echipele Alpha ar fi trebuit să fie doar o măsură de şoc. Misiunea lor nu a fost niciodată să pună capăt ameninţării, ci doar să o întârzie îndeajuns pentru trecerea la Faza Doi.

Dar Faza Doi nu a fost niciodată finalizată.

Nici măcar n-a început, şi aici e şi motivul pentru care armata americană a fost prinsă, atât de ruşinos, pe picior greşit.

Faza Doi implica o mobilizare naţională majoră, cum nu se mai văzuse din cele mai negre zile ale celui de-al Doilea Război Mondial. Un asemenea efort necesită o investiţie uriaşă, atât din avuţia ţării, cât şi în ce priveşte sprijinul la nivel naţional; ambele, atunci, erau inexistente. Americanii tocmai trecuseră printr-un conflict foarte lung şi sângeros. Erau osteniţi. Le ajunsese. Ca şi în anii 1970, foaia se schimba de la o percepţie militaristă la una foarte plină de resentiment.

În regimurile totalitare – comunism, fascism, fundamentalism religios – sprijinul popular se înţelege de la sine. Poţi începe războaie, le poţi prelungi, poţi băga pe oricine în uniformă cât timp vrei, fără să te îngrijoreze nici cea mai vagă critică politică. Într-o democraţie se întâmplă exact opusul. Adeziunea publică trebuie considerată o resursă naţională finită. Resursa asta trebuie folosită înţelept, cumpătat şi cu profit maxim la investiţia făcută. America e în mod special sensibilă când vine vorba despre războaie şi nimic nu aduce mai uşor dezaprobarea decât percepţia înfrângerii. Spun „percepţie” deoarece America e o societate de genul „totul sau nimic”. Ne place să câştigăm în stil mare, eseul de aur, adversarul doborât în

prima rundă. Vrem să ştim, şi odată cu noi să ştie şi toţi ceilalţi, că victoria noastră a fost nu doar incontestabilă, ci că a fost absolut zdrobitoare. Dacă nu... păi, atunci... uitaţi-vă unde eram înainte de Panică. Nu pierduserăm ultimele confruntări, nici vorbă. Ba chiar îndepliniserăm o sarcină foarte dificilă cu resurse foarte puţine şi în circumstanţe extrem de nefavorabile. Am câştigat, dar publicul nu a fost de aceeaşi părere, fiindcă nu a fost o victorie fulgerătoare şi definitivă, aşa cum o cerea spiritul nostru naţional. Trecuse prea mult timp, se cheltuiseră prea mulţi bani, prea multe vieţi se pierduseră sau fuseseră devastate ireparabil. Nu doar că ne cam folosiserăm toate rezervele de sprijin public, dar eram chiar pe minus.

Gândiţi-vă numai la valoarea în bani a Fazei Doi. Ştiţi cât costă să pui în uniformă un singur cetăţean american? Şi nu mă refer doar la perioada cât activează în uniforma aceea: antrenamentul, echipamentul, mâncarea, spaţiul de locuit, transportul şi îngrijirea medicală. Vorbesc despre suma pe termen lung pe care ţara, plătitorul american de taxe, trebuie să o plătească acelei persoane pentru tot restul vieţii ei. E o povară strivitoare, iar pe vremea aceea abia ne ajungeau banii ca să ne menţinem cum eram.

Chiar dacă pungile n-ar fi fost goale, chiar să fi avut toţi banii pentru toţi soldaţii care ne trebuiau pentru implementarea Fazei Doi, pe cine credeţi că am fi putut păcăli să se încorporeze? Asta stă în inima reţinerii Americii faţă de război. Ca şi cum ororile „tradiţionale” n-ar fi fost de ajuns – morţii, desfiguraţii, cei distruşi psihic –, apăreau acum o nouă serie de dificultăţi, cu „Cei Trădaţi”. Eram o armată de voluntari şi uite ce se alesese de voluntarii noştri. Câte poveşti vă amintiţi despre soldaţi cărora li s-a prelungit durata contractului, sau despre vreun rezervist care, după zece ani de viaţă civilă, s-a trezit că e rechemat în forţele militare active? Câţi s-au întors la vieţi distruse ori, mai rău, nu s-au mai întors? Americanii sunt oameni oneşti, vrem ca afacerea să fie corectă. Ştiu că multe alte culturi credeau că asta e ceva

naiv, ba chiar infantil, dar este unul dintre cele mai sacre principii ale noastre. Să vezi că Unchiul Sam îşi încalcă cuvântul, că reintră în vieţile private ale oamenilor, că le revocă *libertatea...*

După Vietnam, când eram un tânăr plutonier în Germania de Vest, a trebuit să instituim un program de stimulente doar ca să ne împiedicăm soldaţii să dezerteze. După ultimul război, niciun stimulent din lume nu mai reuşea să ne completeze efectivele rărite, niciun fel de plăţi bonus sau reduceri de stagiu ori instrumente de recrutare online deghizate în jocuri video civile.[17] Generaţia aceea trecuse prin destule, şi, de aceea, când nemorţii au început să ne devoreze ţara, am fost aproape prea slabi şi vulnerabili ca să-i oprim.

Nu dau vina pe conducerea civilă şi nu sugerez că noi, cei în uniformă, ar trebui să nu ascultăm de ei. Este sistemul nostru şi e cel mai bun din lume. Dar trebuie protejat, apărat, şi să nu mai fie niciodată abuzat într-un asemenea hal.

Staţia Vostok, Antarctica

[În perioada antebelică aşezarea era considerată cea mai izolată din lume. Este situată lângă polul geomagnetic sudic, deasupra stratului de gheaţă gros de patru kilometri de pe lacul Vostok, şi aici s-au înregistrat cele mai scăzute temperaturi din lume, de minus 89 grade Celsius, în vreme ce temperaturile maxime urcă arareori peste minus 22. Gerul acesta, ca şi faptul că pentru a ajunge la staţie prin intermediul transportului terestru e nevoie de mai bine de o lună, a făcut Vostokul atât de atrăgător pentru Breckinridge „Breck" Scott.

Ne întâlnim în „Dom", sera fortificată, geodezică ce este alimentată cu energie de la uzina geotermală a staţiei.

---

[17] Înainte de război, un joc online de tip „shooter" cunoscut ca „Armata Americii" a fost pus la dispoziţie, pe gratis, de guvernul SUA, pentru a stimula, după cum au susţinut unii, atragerea de noi recruţi.

Această îmbunătăţire, ca şi multe altele, a fost introdusă de dl Scott după ce a cumpărat staţia de la guvernul rus. Nu a mai părăsit-o de la Marea Panică.]

Vă pricepeţi cât de cât la economie? Mă refer la capitalismul global, baban, de dinainte de război. Ştiţi cum funcţiona? Eu nu, şi oricine care zice că ştie mănâncă o grămadă de căcat. Nu există reguli, nici legi ştiinţifice. Câştigi, pierzi – o panaramă totală. Singura regulă care mi s-a părut vreodată de bun-simţ am învăţat-o de la un profesor de la Wharton, unul de istorie, nu de economie. „Frica”, avea el obiceiul să zică, „e cea mai valoroasă marfă din univers.” M-a dat pe spate. „Daţi drumul la tv“, zicea. „Ce vedeţi? Oameni care-şi vând produsele? Nu. Oameni care vând frica de a trebui să trăieşti fără produsele lor.” Să mor io dacă n-avea dreptate. Frica de îmbătrânit, de singurătate, frica de sărăcie, frica de eşec. Frica e una din cele mai primare emoţii pe care le avem. Frica e primordială. Frica vinde. Asta mi-era mantra. „Frica vinde.”

Când am auzit prima dată de infecţie, când încă-i mai spuneau turbarea africană, am sesizat aici ocazia vieţii. N-o să uit cât oi trăi prima transmisie, programul ăla cu epidemia de la Cape Town, zece minute de transmisie propriu-zisă şi după aceea o oră întreagă de speculaţii despre ce s-ar întâmpla dacă virusul ar ajunge vreodată în America. Slavă emisiunilor de ştiri. Treizeci de secunde mai târziu am început să dau telefoane.

M-am întâlnit cu câţiva oameni dragi şi apropiaţi. Văzuseră acelaşi material cu toţii. Am fost primul care a venit cu o chestie lucrativă: un vaccin, un vaccin adevărat pentru turbare. Slavă Domnului că nu-i niciun tratament pentru turbare. Un tratament i-ar face pe oameni să-l cumpere numai dacă ar crede că-s infectaţi. Dar un vaccin! E preventiv! Lumea o să-l ia câtă vreme se simte-n pericol!

Aveam destule contacte în industria biomedicală, şi alte contacte pe Hill şi Penn Ave. Puteam obţine un proto funcţional în mai puţin de o lună şi o propunere scrisă în

vreo două zile. Am obosit câte mâini am strâns.

Şi FDA?

Ei, fiţi serios! Pe atunci FDA[18] era una dintre cele mai subfinanţate şi prost organizate organizaţii din ţară. Cred că încă se mai felicitau că au scos dropsurile cu Roşu nr. 2 dintre bomboanele M&M[19]. Şi în plus era vorba de cea mai favorabilă pentru afaceri administraţie din istoria americană. Tipul de la Casa Albă ziceai că-i J.P. Morgan ori John D. Rockefeller revenit printre cei vii. Echipa lui nici nu s-a obosit, măcar, să citească raportul nostru de evaluare a costurilor. Cred că deja căutau lovitura norocoasă. A trecut prin FDA în două luni. Mai ştiţi ce discurs a ţinut preşedintele în Congres, că fusese cică testat în Europa de ceva vreme şi că singurul lucru care-i stătea în cale era propria noastră „birocraţie îmbâcsită"? Mai ţineţi minte toată povestea cu „poporul n-are nevoie de un guvern mare, ci de protecţie mare, şi are mare nevoie de ea!" Să-mi dau palme, cred că jumate de ţară şi-a udat chiloţii la faza asta. Cam cât de mare a fost nivelul de aprobare în noaptea aia, 60 la sută, 70? Ştiu doar că produsul a crescut la bursă cu 389 la sută în prima zi! N-ai decât să te oftici, Baidu.com!

Şi nu ştiaţi dacă o să meargă?

Ştiam că o să meargă împotriva turbării, şi asta au şi zis că era – nu? – o tulpină mai aiurită de turbare de junglă.

Cine spunea asta?

Păi, „ei", ăştia, Naţiunile Unite… cineva. Că doar aşa a ajuns să-i zică toată lumea, „turbarea africană".

A fost vreodată testat pe o victimă reală?

De ce? Oamenii oricum îşi făceau vaccinuri antigripale tot timpul, fără să ştie dacă erau pentru tulpina potrivită. De ce ar fi fost altfel acum?

Dar pagubele…

---

18 Food and Drug Administration, agenţie americană cu atribuţii în protecţia sănătăţii publice şi siguranţa consumatorului. *(N.t.)*

19 Legendă urbană: deşi bomboanele roşii au fost eliminate din 1976 până în 1985, la acestea nu s-a folosit Roşu nr. 2.

De unde să ştim că o să se ajungă atât de departe? Ştiţi doar câte ameninţări din astea cu boli erau. De parcă umbla Moartea Neagră pe pământ o dată la trei luni… ori ebola, gripa aviară, aia porcină. Ştiţi câţi oameni au făcut bani pe sperieturile alea? Rahat, eu mi-am făcut primul milion cu pilule antiradiaţie fără niciun efect, când cu teama de atacuri atomice.

Şi dacă descoperea cineva…

Să descopere ce? N-am minţit nicicum, nu înţelegeţi? Ne-au spus că era turbare, aşa că am făcut vaccinuri împotriva turbării. Am zis că le-au testat în Europa şi substanţa pe care se bazau fusese testată în Europa. Tehnic vorbind, n-am minţit niciodată. Tehnic, n-am făcut nimic rău.

Şi dacă descoperea cineva că nu era turbare…

Păi, cine să ne dea în gât? Medicii? Ne-am asigurat că se dă pe reţetă, aşa că doctorii aveau de pierdut la fel de mult ca şi noi. Mai cine? FDA, care l-a lăsat să treacă? Congresmenii care au votat să fie acceptat? Toată lumea avea de câştigat! Toţi căpătau statut de eroi, toţi căpătau parale. La şase săptămâni după ce a intrat Phalanx pe piaţă, au apărut şi mărcile alea ieftine, de duzină, şi toate s-au vândut ca pâinea caldă, ca şi alte accesorii gen purificatoare de aer pentru locuinţă.

Dar virusul nu se transmitea prin aer.

Nu conta! Încă îi spuneau la fel! „De la realizatorii lui…“ A trebuit doar să pun „Poate preveni *unele* infecţii virale”. Şi gata. Acum înţeleg de ce era cândva ilegal să strigi „foc!“ într-un teatru aglomerat. Oamenii n-o să zică „Hei, nu simt miros de fum, chiar o fi vreun foc?“ nu, ei zic „La naiba, foc! Să FUGIM!” *[Râde.]* Am scos bani din purificatoare de aer pentru case şi maşini; am avut un succes enorm cu talismanul ăla micuţ pe care-l purtai la gât când te suiai în avion! Dacă filtra ceva, nu ştiu, dar s-a vândut.

Lucrurile mergeau aşa de bine că am început să înfiinţez companii din astea fantomă, ştiţi, cu planul să construiesc fabrici prin toată ţara. Acţiunile pentru tâmpeniile alea s-

au vândut mai ceva decât marfa reală. Nu mai era nici măcar ideea de siguranţă, era ideea ideii de siguranţă! Mai ştiţi când am început să avem primele cazuri aici în State, faza cu tipul ăla din Florida care a zis că a fost muşcat şi că a supravieţuit fiindcă lua Phalanx? Oho! *[Se ridică în picioare, mimează o acuplare frenetică.]* Să-l binecuvânteze Dumnezeu pe nătărăul ăla, cine-o fi fost.

Dar nu era de la Phalanx. Medicamentul dumneavoastră nu proteja deloc.

Îi proteja de frică. Asta vindeam, şi alta nu. Să-mi dau palme, datorită lui Phalanx sectorul biomed a început să-şi revină, şi asta a declanşat şi bursa, care a dat impresia că îşi revine economia, lucru care a restaurat încrederea consumatorului de a stimula o revenire pe bune! Phalanx, să mor io, a pus cruce recesiunii! Eu… Eu *am* pus cruce recesiunii!

Şi apoi? Când infecţiile au devenit mai serioase şi presa a arătat într-un târziu că nu exista niciun medicament-minune?

Chiar aşa, să-mi dau palme. Căţeaua aia ar trebui împuşcată, cum îi zice, curviştina care a ieşit prima cu povestea! Uitaţi ce-a făcut! Ne-a tras la toţi preşul de sub picioare! A provocat un efect de spirală! A produs Marea Panică!

Şi dumneavoastră personal nu vă asumaţi nicio responsabilitate?

Pentru ce? Că am scos şi eu, în mă-sa, ceva mălai acolo… ei, destul de mult *[chicoteşte].* N-am făcut decât ce-ar trebui să facă oricare din noi. Mi-am urmat visul şi mi-am luat partea. Vreţi să daţi vina pe cineva, daţi pe ăla care i-a zis de la-nceput turbare, or, ştia că nu-i turbare şi ne-a dat oricum undă verde. Rahat, dacă aveţi de gând să daţi vina, de ce să nu începeţi cu oile alea care au dat banul fără discuţie, fără să se obosească să facă un pic de cercetare responsabilă. Nu le-am pus eu pistolul la tâmplă. Au ales cu capul lor. Ăia sunt tipii răi, nu eu. Eu n-am făcut rău nimănui cu mâna mea, şi, dacă alţii au fost aşa de proşti să lase să li se facă rău, asta e, să-mi trag palme.

Sigur că… dacă e pe undeva vreun iad… *[vorbeşte şi totodată râde]…* nici nu vreau *s*ă mă gândesc câţi dintre fraierii ăia proşti de bubuie m-or aştepta acolo. Numai banii înapoi să nu-i vrea.

Amarillo, Texas, SUA

[Grover Carison lucrează la un colector de combustibil de la uzina experimentală de bioconversie a oraşului. Combustibilul colectat este găinaţul. Îl urmez pe fostul şef de personal de la Casa Albă, care împinge roaba peste câmpia plină de coţofene.]

Sigur că am primit copia noastră din raportul Knight, doar nu credeţi că suntem CIA cumva? L-am citit cu trei luni înainte ca israelienii să-l facă public. Înainte să facă Pentagonul gălăgie, era treaba mea să-l informez personal pe preşedinte, care şi-a dedicat o întâlnire întreagă ca să-i discute mesajul.

Lăsaţi totul baltă, concentraţi toate eforturile, tipic mizerie alarmistă. Veneau la noi zeci de rapoarte din astea pe săptămână, aşa era de obicei, şi fiecare susţinea că sperietoarea lor era „cea mai mare ameninţare pentru existenţa umană”. Ete, na! Vă imaginaţi cum ar fi fost America dacă guvernul federal apăsa pe frâne de fiecare dată când un dement paranoic striga „lupul” ori „încălzire globală” sau „morţi vii”? Fiţi serios. Ce am făcut, ce a făcut fiecare preşedinte de la Washington încoace a fost să venim cu un răspuns măsurat, potrivit, în relaţie directă cu o ameninţare reală.

Echipele Alpha.

Printre altele. Ţinând cont de cât de puţin prioritar era acest pericol pentru consilierul pe probleme de siguranţă naţională, cred că i-am acordat o atenţie destul de mare. Am scos un videoclip educativ pentru poliţia locală şi statală, despre ce să facă în caz de focar epidemic. Ministerul Sănătăţii şi al Asistenţei Sociale a făcut o pagină web care trata modul în care ar trebui să se poarte

familiile cu cei infectaţi. Şi ce părere aveţi de felul cum a fost trecut Phalanx prin FDA?

Dar Phalanx nu a funcţionat.

Mda, şi ştiţi cât ar fi durat să inventăm unul care funcţiona? Vedeţi numai câţi bani şi resurse s-au băgat în cercetările pe cancer sau SIDA. Aţi vrea să fiţi omul care spune poporului american că ia bani din proiectele astea şi îi dă pe o boală de care majoritatea nici n-a auzit măcar? Uitaţi numai cât am băgat în cercetare în timpul războiului şi după, şi *tot* nu avem un tratament sau vaccin. Ştiam că Phalanx era placebo şi eram recunoscători că există. A liniştit lumea şi ne-a lăsat să ne facem treaba.

Ce, aţi fi vrut să le spunem mai degrabă adevărul? Că nu e o tulpină nouă de rabie, ci o super-molimă misterioasă care reanima decedaţii? Vă închipuiţi ce panică: proteste, revolte, devastări ale proprietăţii private în valoare de miliarde? Vă imaginaţi cum ar fi blocat pişăcioşii de senatori guvernarea, numai ca să treacă prin Congres vreo lege pretenţioasă şi în ultimă instanţă inutilă, vreo „Lege a Protecţiei Zombi”? Vă imaginaţi cât de afectat ar fi fost capitalul politic al preşedinţiei? Vorbim de un an electoral, de lupte crâncene. Noi eram „echipa de curăţenie”, nenorociţii care trebuiau să adune rahatul lăsat în urmă de conducerea de până atunci şi, credeţi-mă, în ultimii opt ani se ridicase ditamai movila de rahat! Singurul motiv pentru care am reuşit să ne strecurăm înapoi la putere a fost că prostovanul nostru cel nou ales a promis „reîntoarcerea la pace şi prosperitate”. Poporul american n-ar fi acceptat ceva mai prejos. Lumea credea că trecuse deja prin vremuri destul de grele şi ar fi fost sinucidere politică să le spui că unele şi mai grele aşteptau după colţ.

Deci nu aţi încercat cu adevărat să rezolvaţi problema.

Ei, na! Dar sărăcia se poate „rezolva”? Putem să „rezolvăm” cu infracţionalitatea? Ori cu bolile, şomajul, războiul sau alte herpesuri sociale? Pe naiba, nu. Putem doar să sperăm că le menţinem la un nivel destul de suportabil, ca oamenii să-şi poată vedea de vieţile lor. Nu e

cinism, e maturitate. Nu poţi opri ploaia. Dar poţi să construieşti un acoperiş care speri tu că n-o să picure, sau cel puţin n-o să picure pe oamenii care o să voteze pentru tine.

Ce înseamnă asta?

Haideţi acuma…

Serios. Ce înseamnă asta?

Bun, în fine, „Domnul Smith se duce la afurisitul de Washington”, asta înseamnă că, în politică, te concentrezi pe nevoile electoratului tău. Îi menţii fericiţi şi ei te menţin în funcţie.

De aceea anumite infecţii au fost neglijate?

Iisuse, ziceţi de parcă am fi uitat pur şi simplu de ele.

A cerut poliţia locală ajutor suplimentar de la guvernul federal?

Dar când nu au cerut poliţiştii mai mulţi oameni, echipamente mai bune, ore în plus de antrenament sau „fonduri de facilitare comunitară”? Pămpălăii ăia sunt aproape la fel de răi ca soldaţii, mereu se văicăresc că n-au niciodată „ce le trebuie”, dar nu trebuie să-şi rişte slujbele crescând taxele, nu? Nu trebuie să-i explice lui Peter din suburbie de ce-l jumuleşte pentru binele lui Paul din ghetou, nu?

Nu vă îngrijorau eventuale dezvăluiri publice?

Cine să le facă?

Presa, mass-media.

„Media”? Adică reţelele alea controlate de cele mai mari corporaţii din lume, corporaţii care ar fi căzut direct în nas dacă o altă panică lovea bursele? Aia e media?

Deci n-aţi cerut, de fapt, să se cosmetizeze nimic.

N-am avut de ce, s-au cosmetizat ei singuri. Aveau la fel de mult, dacă nu mai mult, de pierdut. Şi în plus deja îşi căpătaseră subiectele cu un an înainte, când au apărut primele cazuri în America. A venit apoi iarna, Phalanx a ajuns în farmacii, numărul de cazuri a scăzut. Poate or fi „descurajat” vreo câţiva reporteri mai tineri şi mai idealişti, dar de fapt toată istoria era ca şi moartă după câteva luni. Devenise „suportabilă”. Oamenii învăţau să

trăiască cu ea şi căutau mereu, cu nesaţ, ceva diferit. Ştirile mari înseamnă afaceri mari, şi trebuie să te menţii proaspăt dacă vrei să-ţi menţii succesul.

Dar existau şi grupuri media alternative.

Da, şi cine le ascultă? Tocilari cu prea multă glagorie în cap, şi pe ăştia cine-i ascultă? Nimeni! Cui o să-i pese de o minoritate fragilă de PBS-NPR care a pierdut contactul cu majoritatea? Cu cât strigau mai mult elitiştii că „Morţii se plimbă printre noi”, cu atât americanul de rând le întorcea mai dihai spatele.

Staţi să văd dacă vă înţeleg poziţia.

Poziţia administraţiei.

Poziţia administraţiei, anume că aţi dat problemei exact atâta atenţie câtă necesita.

Corect.

Fiindcă în orice moment o guvernare are destule pe cap, iar o sperietură publică în plus era ultimul lucru care le trebuia americanilor.

Mda.

Deci v-aţi gândit că ameninţarea era destul de nesemnificativă pentru a fi „soluţionată” de echipele Alpha în străinătate şi de un plus de antrenament al forţelor locale.

Întocmai.

Deşi aţi fost avertizat de contrariu, că situaţia nu putea fi înfăşată în pânza vieţii publice şi că era vorba, de fapt, de o catastrofă la nivel global pe cale de a se produce.

[Dl Carison se opreşte, îmi aruncă o privire furioasă şi saltă în roabă o lopată plină cu „combustibil”.]

Mai aveţi de crescut.

Troia, Montana, SUA

[Cartierul acesta este, potrivit broşurii, „Noua Comunitate” pentru „Noua Americă”. Bazat pe modelul israelian al „Masadei”, e clar de la început că a fost

construit având-se în minte un singur scop. Casele sunt toate pe piloni, înălţate în aşa fel încât din fiecare se vede perfect zidul de şapte metri, din beton armat. Fiecare locuinţă are o casă a scării retractilă şi se poate lega de casa vecină tot printr-un podeţ care se poate trage. Acoperişurile cu celule solare, pereţii protejaţi, grădinile, turnurile de veghe şi porţile groase de oţel au făcut din Troia un succes imediat pentru locuitori; constructorul mai are deja de onorat încă şapte comenzi în partea continentală a SUA. Constructorul Troiei, arhitectul-şef şi întâiul ei primar este Mary Jo Miller.]

Da, eram îngrijorată, mă îngrijorau ratele la maşină şi împrumutul de afaceri al lui Tim. Eram îngrijorată că fisura din piscină se tot lărgea şi că noul filtru tot lăsa o peliculă de alge. Îmi făceam griji pentru portofoliul nostru, chiar dacă brokerul electronic mă asigura că nu era vorba decât de un pic de agitaţie, aşa, ca de prima investiţie, şi că acţiunile erau mult mai profitabile decât un 40i (k) standard. Lui Aiden îi trebuia pregătire la matematică, Jenna avea nevoie de crampoanele potrivite pentru cantonamentul de fotbal. Părinţii lui Tim se gândeau să vină la noi de Crăciun. Fratele meu se întorsese la dezalcoolizare. Finley avea viermi, unul din peşti avea nu ştiu ce micoză care creştea pe lângă ochiul drept. Erau doar câteva din grijile mele. Mai mult decât suficient ca să mă ţină ocupată.

Vă uitaţi la ştiri?

Mda, câte cinci minute pe zi: ştiri locale, sport, bârfe cu celebrităţi. De ce să mă deprim uitându-mă la tv? Aveam parte de asta şi când mă suiam, în fiecare dimineaţă, pe cântar.

Şi alte surse? Radio?

În timp ce conduceam? Aia era ora mea zen. După ce-i lăsam pe copii, îl ascultam pe *[nume neprecizat din motive legale].* Glumele lui ajutau să treacă ziua.

Dar internetul?

Ce-i cu el? Pentru mine însemna cumpărături; pentru

Jenna era tema pentru acasă; pentru Tim… chestii la care se jura mereu că n-o să se mai uite. Nu vedeam decât ce ştiri îmi intrau pe pagina de pornire a contului.

Dar la serviciu trebuie să fi fost unele discuţii…

Da, asta la început. Te cam lua frica, era cam ciudat, „ştii, am auzit că nu-i de fapt turbare” şi chestii din astea. Dar în prima iarnă povestea a rămas fără suflu, mai ţineţi minte, şi oricum era mai distractiv să povesteşti din episodul de-aseară al *Taberei de Slăbit* sau să spurci cum îţi vine la gură pe oricine nu era prin preajmă în clipa aceea.

La un moment dat, prin martie sau aprilie, am venit la slujbă şi am găsit-o pe doamna Ruiz strângându-şi lucrurile. M-am gândit că era retrogradată sau poate trimisă în altă parte, ceva ce consideram o ameninţare reală. Mi-a explicat că erau „ei“, aşa le zicea întotdeauna, „ei“, sau „toate câte se întâmplă”. Mi-a spus că familia sa îşi vânduse deja casa şi îşi cumpăraseră o cabană pe lângă Fort Yukon, Alaska. Mi s-a părut cea mai tâmpită chestie pe care o auzisem vreodată, mai ales că venea de la cineva ca Inez. Nu era ca ignoranţii ceilalţi, era o mexicancă „curată”, îmi pare rău să folosesc termenul ăsta, dar aşa gândeam pe atunci, asta eram.

Soţul dumneavoastră s-a arătat îngrijorat în vreun fel?

Nu, dar copiii da, numai că nu verbal sau conştient, aşa cred. Jenna a început să se bage în încăierări. Aiden nu voia să se culce decât dacă lăsam luminile aprinse. Lucruri mărunte din astea. Nu cred că aveau acces la mai multe informaţii decât Tim, sau nu aveau ocupaţii de adult care să-i abată de la grijile astea.

Cum aţi reacţionat dumneavoastră şi soţul?

Zoloft şi Ritalin SR pentru Aiden, Adderall XR pentru Jenna. O vreme a mers. Mă călca pe nervi doar că asigurarea nu acoperea costurile, fiindcă puştii mai luau şi Phalanx deja.

De cât timp luau Phalanx?

De când începuse să se găsească. Luam toţi „Phalanx

pentru Pacea Minţii”. Era felul nostru de a ne pregăti… şi Tim, care a cumpărat o armă. Mi-a tot promis că mă duce la poligon să învăţ să trag. „Duminică”, zicea, „duminica asta mergem.” Ştiam că nici vorbă. Duminicile erau pentru amanta lui, ticăloasa de şase metri lungime, cu doi cilindri, către care îşi îndrepta toată dragostea. Nu prea îmi păsa. Ne luam pastilele, şi el măcar ştia să folosească pistolul Glock. Era parte din viaţă, ca alarmele de fum şi airbagurile. Te mai gândeai când şi când, întotdeauna era în suspensie câte un… „în caz că“. Şi acum, sincer, erau atâtea de care să-ţi faci griji; parcă lună de lună mai apărea câte ceva alarmant. Cum să le mai ţii socoteala? De unde ştii care din astea e pe bune?

Şi de unde aţi ştiut?

Se întunecase. Începuse meciul. Tim era în fotoliu cu o bere. Aiden se juca pe duşumea cu soldaţii lui. Jenna îşi făcea temele la ea în cameră. Scoteam rufele din maşină, aşa că nu l-am auzit pe Finley lătrând. Sau l-am auzit poate, dar n-am stat să mă gândesc. Casa noastră era pe ultimul şir din comunitate, chiar la poalele dealurilor. Locuiam într-o zonă liniştită, abia construită de lângă San Diego. Mereu apărea câte un iepure, uneori câte o căprioară, şi ţopăia pe peluză, iar pe Finley îl apuca mereu bâţâiala. Cred că aveam în plan să-i cumpăr o zgardă din aceea antilătrat, cu citronella. Nu mai ştiu când au început şi ceilalţi câini să latre, ori când am auzit alarma maşinii jos, pe stradă. M-am dus la Tim în birou doar când am auzit ceva ce suna a foc de armă. Tim nu auzise nimic. Dăduse sonorul prea tare. Eu îi tot spuneam că ar trebui să facă un control pentru auz, că doar nu-ţi petreci tinereţile într-o trupă de metale grele fără să… *[oftează],* Aiden auzise ceva şi el. M-a întrebat ce e. Eram pe punctul să-i spun că nu ştiu când i-am văzut ochii holbaţi. Se uita dincolo de mine, la uşa glisantă de sticlă care dădea în curtea din spate. M-am întors exact la timp ca să o văd făcută ţăndări.

Avea cam un metru şaptezeci şi cinci, umeri înguşti, căzuţi şi o burtică moale, care se bălăngănea. Nu avea

cămaşă şi pielea îi era cenuşie, plină de tăieturi şi zgaibe. Mirosea ca plaja, a alge putrezite şi apă de mare. Aiden a sărit şi s-a ascuns după mine. Tim s-a ridicat din fotoliu şi s-a pus între mine şi chestia aia. Într-o clipită a fost ca şi cum toate minciunile s-ar fi destrămat. Tim a început să se uite disperat împrejur după vreo armă, tocmai când chestia l-a înşfăcat de cămaşă. Au căzut luptându-se pe covor. A strigat la noi să intrăm în dormitor şi spre mine să iau pistolul. Eram pe hol când am auzit-o ţipând pe Jenna. Am luat-o la fugă spre camera ei, am dat uşa de perete. Mai era unul, mare, aş zice că avea aproape doi metri, cu umeri imenşi şi braţe noduroase. Geamul era spart; o prinsese pe Jenna de păr. Jenna ţipa „mamimamimami!"

Ce-aţi făcut?

Ăă… Nu ştiu sigur. Când încerc să-mi amintesc am senzaţia că totul se derulează prea repede. A tras-o pe Jenna spre gură, şi-o ţinea căscată. Am strâns tare… am tras… Copiii zic că i-am smuls capul de pe umeri, i l-am rupt pur şi simplu cu tot cu carne, muşchi şi ce mai era pe acolo. Nu cred că e posibil aşa ceva. Dar poate cu adrenalina aia… cred că puştii mei şi-au fabricat o amintire de-a lungul anilor, transformându-mă într-un soi de superfemeie sau aşa ceva. Ştiu că am eliberat-o pe Jenna. Ţin minte asta şi că, la nicio secundă, Tim a intrat în cameră şi era plin pe cămaşă de chestia aia neagră şi cleioasă. Într-o mână avea pistolul şi în alta lesa lui Finley. Mi-a aruncat cheile maşinii şi mi-a spus să-i bag pe copii în Chevrolet. A dat fuga în curtea din spate în vreme ce noi o apucam spre garaj. Am auzit cum i se descarcă arma chiar în timp ce porneam motorul.

MAREA PANICĂ

Baza Parnell a Gărzii Aeriene Naţionale, Memphis, Tennessee, SUA

[Gavin Blaire pilotează unul dintre dirijabilele de luptă D-iy ce alcătuiesc inima Patrulei Aeriene Civile a Americii. Sarcina i se potriveşte de minune. În viaţa civilă a pilotat un balon Fujifilm.]

Se întindeau până la linia orizontului: berline, camionete, autobuze, dube, orice se putea conduce. Am văzut şi tractoare, am văzut şi o betonieră. Serios, am văzut şi un camion fără nimic pe el decât un panou uriaş, o reclamă la un „Club pentru domni”. Oamenii se cocoţaseră deasupra panoului. Lumea se suia pe orice, pe capote, se băga prin spaţiile pentru bagaje. Îmi amintea de pozele vechi cu trenurile din India, de care oamenii atârnau ca maimuţele.

Pe marginea străzii zăceau puzderie de resturi – valize, cutii, ba chiar şi mobilier scump. Am văzut şi un pian cu coadă, făcut zob ca şi cum ar fi fost azvârlit din remorca unui camion. Erau şi o mulţime de maşini abandonate. Unele erau trase pe dreapta, altele fără nimic înăuntru, la altele părea să se fi terminat benzina. Am văzut şi multă lume pe jos, pornită peste câmpii sau pe marginea şoselei. Unii băteau în geamuri, cu tot soiul de chestii în mâini. Câteva femei îşi arătau nurii. Cred că voiau să facă troc, probabil pentru benzină. Nu cred că voiau să-i ia cineva, că doar se mişcau mai iute decât maşinile. N-ar fi avut niciun sens, dar… *[ridică din umeri].*

Mai încolo pe stradă, cam la vreo cincizeci de kilometri, traficul era un pic mai fluid. V-aţi gândi că era mai mult calm. Nici vorbă. Lumea semnaliza cu farurile, se împingea cu maşinile, se dădea jos şi se lua la harţă. Am văzut câţiva întinşi pe marginea drumului, abia mai mişcau, dacă mişcau. Oamenii treceau de ei în grabă, cu bagaje în

spinare, cu copii în cârcă sau doar alergând, toţi în aceeaşi direcţie. După câţiva kilometri am văzut şi de ce.

Creaturile alea se îmbulzeau printre maşini. Şoferii de pe banda cealaltă încercau să iasă de pe şosea, virau şi nimereau în noroi, blocând spaţiile de acces dintre benzi. Oamenii nu mai puteau deschide portierele. Maşinile erau prea pline. Am văzut chestiile alea băgându-se prin geamuri deschise, trăgând oameni afară sau făcându-şi ele loc înăuntru. Mulţi şoferi erau prinşi în interior. Portierele le erau închise şi, presupun, blocate. Morţii nu puteau să intre, dar nici cei vii să iasă. Am văzut cum câţiva indivizi intraţi în panică au deschis focul prin parbrize, distrugând bruma de protecţie pe care o mai aveau. Prostesc. Ar mai fi putut s-o ţină aşa câteva ore acolo, ba poate chiar să aibă o şansă de scăpare. Dar poate nu exista scăpare, ci doar un sfârşit mai rapid. Era şi un trailer cu cai, oprit pe banda centrală. Se legăna nebuneşte înainte şi înapoi. Caii încă erau înăuntru.

Hoarda a continuat să se întindă printre maşini, croindu-şi literalmente drum cu ghearele şi cu dinţii printre amărâţii ăia care încercau să scape. Asta mă râcâie cel mai mult, că nu se duceau nicăieri. Era vorba de I-80, o fâşie de autostradă dintre Lincoln şi North Platte. Amândouă locurile erau puternic infestate, ca şi orăşelele dintre ele. Oare ce-o fi fost în capul lor? Cine organizase exodul? Făcuse cineva asta? Oare lumea văzuse un şir de maşini şi se alăturase fără să pună întrebări? Am încercat să-mi imaginez cum trebuie să fi fost, blocaţi bară la bară, cu copii plângând, cu câine lătrând, ştiind ce urma după câţiva kilometri doar şi sperând, rugându-se ca vreunul din faţă să ştie încotro merge.

Aţi auzit vreodată de un experiment pe care l-a făcut un jurnalist american la Moscova, în anii 1970? S-a pus la coadă în faţa unei clădiri, fără nimic special, o uşă oarecare şi atât. Şi nu peste mult cineva s-a aşezat la rând în spatele lui, după aceea încă doi, şi nici una, nici două coada s-a întins pe tot cvartalul. Nimeni n-a întrebat pentru ce se stătea la coadă. Au presupus cu toţii că

merita. Nu pot spune dacă povestea aceea era adevărată. Poate e o legendă urbană sau un mit al Războiului Rece. Cine ştie?

Alang, India

[Stau pe ţărm cu Ajay Shah, cu privirea aţintită asupra epavelor ruginite ce au fost cândva nave falnice. Fiindcă guvernul nu are bani să le scoată de acolo şi fiindcă timpul şi forţele naturii le-au făcut carcasele de oţel aproape inutilizabile, ele rămân monumente tăcute, spre aducere aminte, ale măcelului care s-a petrecut cândva pe această plajă.]

Mi s-a spus că întâmplările de aici nu au fost neobişnuite şi că, peste tot pe unde oceanul se întâlneşte cu pământul, oamenii au încercat cu disperare să se îmbarce pe orice plutea, încercând să-şi găsească salvarea pe ape.

Nu ştiam ce era Alang, chiar dacă trăisem o viaţă întreagă în Bhavnagarul învecinat. Eram director executiv, un „guler alb", lucrător la birou din ziua când terminasem studiile la universitate. Nu lucrasem cu mâinile decât ca să apăs tastatura, şi după aceea, când programele noastre au început să meargă cu comenzi vocale, nici măcar atât. Ştiam că Alang e port, de aceea am încercat să ajung din prima acolo. Mă aşteptasem să dau peste un şantier naval înţesat de vase gata să ne ducă departe, în siguranţă. Habar n-aveam că era exact opusul. Alang nu construia nave, le distrugea. Era cel mai mare cimitir de nave de dinainte de război. Vase de peste tot erau cumpărate de companii indiene de colectare a fierului vechi, aduse pe plajă, tăiate şi dezasamblate până la ultima piuliţă. Cele câteva zeci de vase pe care le-am văzut nu erau nave complet funcţionale şi pline cu încărcătură, ci chile dezvelite ce fuseseră înşiruite pe mal şi lăsate să moară.

Nu existau docuri, nici rampe de încărcare. Alang era mai puţin un şantier şi mai mult o limbă lungă de nisip. Procedura obişnuită era să izbeşti vasele de ţărm şi să le

laşi să eşueze ca balenele pe plajă. M-am gândit că singura mea speranţă se baza pe cele câteva nou-venite care încă mai stăteau ancorate în larg, cu echipaje reduse la minimum şi, nădăjduiam, cu ceva combustibil prin rezervoare. Una dintre nave, *Veronique Delmas,* încerca să-şi remorcheze una dintre surori înapoi în larg. Tot soiul de frânghii şi lanţuri fuseseră legate de APL *Tulip,* un cargou singaporez care fusese deja dezmembrat parţial. Am ajuns chiar când *Delmas* îşi pornea motoarele. Am văzut apa albicioasă bolborosind când s-a opintit. Am auzit câteva funii mai slabe pocnind cu zgomote ca de puşcă.

Dar lanţurile mai rezistente... au ţinut mai mult decât chila. Cred că atunci când se izbise de mal *Tulip* îşi fracturase grav structura de rezistenţă. Când *Delmas* a început să tragă, am auzit un geamăt oribil, scrâşnetul asurzitor al metalului. *Tulip* s-a rupt la propriu în două, prova a rămas pe ţărm, iar pupa s-a prăvălit în mare.

Nu se mai putea face nimic, *Delmas* era deja în viteză şi a târât după ea pupa în apă adâncă, unde s-a răsucit şi s-a scufundat în câteva secunde. Trebuie să fi fost cel puţin o mie de persoane la bord, umpleau ochi cabinele şi trecerile şi orice bucăţică de spaţiu de pe punte. Strigătele lor au fost acoperite de bubuitul aerului care ieşea la suprafaţă.

Dar de ce n-au stat refugiaţii la bordul navelor trase la ţărm, de ce n-au tras scările ca să le facă inaccesibile?

Vorbiţi acum dintr-o perspectivă raţională. N-aţi fost acolo în noaptea aceea. Şantierul era plin ochi, o mulţime de oameni scoşi din minţi, luminaţi de focurile de dincolo de ţărm. Sute dintre ei încercau să ajungă la nave înot. Era plin ţărmul cu cei care nu reuşiseră.

Zeci de bărci mai mici se deplasau înainte şi înapoi, ducând oameni de la ţărm către vase. „Dă-mi toţi banii”, ziceau unii, „tot ce ai, şi te iau.”

Banii încă mai aveau valoare?

Bani, mâncare sau orice considerau de valoare. Am văzut un echipaj care voia doar femei, femei tinere. Altul nu lua decât refugiaţi cu piele de culoare deschisă.

Nemernicii băgau lanternele în ochii oamenilor, încercând să scape de ciocolatii ca mine. Ba chiar am văzut un căpitan, pe punte, agitând un pistol şi răcnind „Nu primim din caste inferioare, nu luăm paria!” Paria? Caste? Cine dracu’ mai gândeşte aşa? Şi să vedeţi nebunie, unii mai în vârstă chiar au ieşit din rând! Vă vine să credeţi?

Dau şi eu exemple din cele mai negative, înţelegeţi? La fiecare profitor sau psihopat scârbos erau zece oameni buni şi de treabă, cu karma încă nepătată. Mulţi pescari şi proprietari de bărci mai mici, care ar fi putut scăpa bine mersi cu familiile, au ales să se pună în pericol continuând să revină pe ţărm. Când te gândeşti la riscuri: să fie ucişi pentru bărci, lăsaţi pe ţărm sau atacaţi de vârcolacii de sub apă, care tare erau mulţi…

Mulţi mai erau. Mulţi refugiaţi infectaţi încercaseră să înoate spre vapoare şi se reanimaseră după ce se înecaseră. Era la reflux, suficient cât să se înece cineva, dar îndeajuns de puţin adânc ca dihăniile să se apuce de vânat. Mulţi înotători dispăreau brusc sub apă, bărcile se răsturnau şi-şi prindeau pasagerii dedesubt. Dar salvatorii continuau să revină sau chiar săreau de pe nave ca să-i salveze pe cei din apă.

Aşa am fost salvat eu. Am fost unul dintre cei care au încercat să înoate. Vasele păreau mult mai aproape decât erau de fapt. Eram un bun înotător, dar după ce mersesem pe jos din Bhavnagar, după ce luptasem pentru supravieţuire mai toată ziua, abia dacă aveam forţă să fac pluta pe spate. Când am ajuns unde intenţionasem nu mai aveam destul aer în plămâni ca să strig după ajutor. Nu aveam pe unde urca. Latura netedă a vasului se înălţa peste mine. Am dat cu pumnul în tabla de oţel şi am tras un chiot cu ultimele puteri.

Chiar când începeam să mă scufund am simţit un braţ puternic cum mi se înfăşoară de-a curmezişul pieptului. *Asta e,* am gândit; îndată aveam să simt dinţii intrându-mi în carne. În loc să mă tragă, braţul m-a ridicat spre suprafaţă. Am nimerit la bordul lui *Sir Wilfred Grenfell,* un cutter ce făcuse parte din paza de coastă canadiană. Am

încercat să vorbesc, să-mi cer scuze că n-am un ban, să explic că puteam munci, puteam face orice voiau. Marinarul mi-a zâmbit. „Stai liniştit”, mi-a spus, „suntem gata s-o luăm din loc.” Am simţit cum vibrează puntea, apoi o zguduitură când am pornit.

Asta a fost partea cea mai neplăcută, să văd ce se întâmpla în celelalte vapoare pe lângă care treceam. Unii care ajunseseră la bord infectaţi începuseră să se reanimeze. Unele vase erau abatoare plutitoare, altele pur şi simplu stăteau ancorate şi ardeau. Oamenii săreau în mare. Mulţi s-au scufundat şi n-au mai apărut.

Topeka, Kansas, SUA

[Sharon ar putea fi considerată frumoasă după orice standard – cu păr lung, roşcat, ochi verzi scânteietori şi trupul de dansatoare sau de supermodel antebelic. Dar are totodată şi mintea unei fetiţe de patru ani.

Ne aflăm la Căminul de Reabilitare Rothman pentru Copii Sălbăticiţi. Doctoriţa Roberta Kelner, medicul curent al lui Sharon, îi descrie starea drept „norocoasă”. „Măcar vorbeşte şi gândeşte coerent“, explică ea. „Rudimentar, dar măcar creierul îi funcţionează.“ Doctoriţa Kelner aşteaptă cu nerăbdare interviul, însă nu şi doctorul Sommers, directorul de programe de la Rothman. Fondurile au fost mereu firave pentru programul de faţă, şi administraţia actuală ameninţă cu închiderea.

La început Sharon e timidă. Nu vrea să-mi strângă mâna şi se fereşte să se uite în ochii mei.

Deşi a fost găsită în ruinele din Wichita, nu se poate şti unde a început povestea ei.]

Eram la biserică, eu şi cu mami. Tati ne-a spus că o să vină şi el mai târziu. Tati avea ceva de făcut. Trebuia să-l aşteptăm în biserică. Erau toţi acolo. Aveau lucruri. Aveau cereale, apă şi suc şi saci de dormit şi lanterne şi *[mimează o puşcă].* Doamna Randolph avea una. Nu trebuia. Erau periculoase. Mi-a spus că erau periculoase. Era mămica lui

Ashley. Ashley era prietena mea. Am întrebat-o unde e Ashley. A început să plângă. Mami mi-a zis să nu întreb de Ashley şi i-a zis doamnei Randolph că îi pare rău. Doamna Randolph era murdară, avea roşu şi maro pe rochie. Era grasă. Avea braţe mari şi moi.

Mai erau şi alţi copii acolo, Jill şi Abbie şi alţi copii. Doamna McGraw îi supraveghea. Aveau creioane. Colorau peretele. Mami mi-a zis să mă duc să mă joc cu ei. Mi-a spus că e OK. A spus că Pastorul Dan a zis că era OK.

Pastorul Dan era acolo, încerca să-i facă pe oameni să-l asculte. „Vă rog, oameni buni...” *[imită o voce gravă, joasă]* „liniştiţi-vă, «torităţile» o să vină, numai calmaţi-vă şi aşteptaţi «torităţile»“. Nimeni nu-l asculta. Toţi vorbeau, nu stătea nimeni pe scaun. Oamenii încercau să vorbească la chestiile lor *[mimează că ţine un telefon],* erau supăraţi pe chestiile lor, le azvârleau, ziceau cuvinte urâte. Mi-a părut rău pentru Pastorul Dan. *[Imită sunetul unei sirene.]* Afară. *[Scoate din nou sunetul, pornind încet, apoi tot mai puternic, apoi iarăşi mai încet, repetând de mai multe ori.]* Mami vorbea cu doamna Cormode şi alte mămici. Se certau. Mami era nervoasă. Doamna Cormode tot zicea *[cu accent tărăgănat, furios]* „Ei, şi ce? Ce mai poţi face?“. Mami clătina din cap. Doamna Cormode vorbea singură. Nu îmi plăcea de doamna Cormode. Era nevasta Pastorului Dan. Era rea şi îi plăcea să comande.

Cineva a ţipat... „Uite-i că vin!“ Mami a venit şi m-a luat în braţe. Au tras banca noastră şi au pus-o lângă uşă. Au pus toate băncile lângă uşă. „Repede!” „Blocaţi intrarea!” *[Imită câteva voci diferite.]* „Daţi-mi un ciocan!” „Cuie!” „Au ajuns în parcare!” „Vin încoace!” *[Întoarce capul spre doctoriţa Kelner.]* Am voie?

[Doctorul Sommers pare nesigur. Doctoriţa Kelner zâmbeşte şi încuviinţează din cap. Am aflat mai târziu că există un motiv pentru care încăperea este izolată fonic. Sharon imită geamătul unui zombi. E fără îndoială cel mai realist pe care l-am auzit vreodată. E clar că, după cât se simt de deranjaţi, Sommers şi Kelner au aceeaşi părere.]

Veneau. Se făceau mai mari. *[Geme iar. Apoi izbeşte cu*

pumnul drept în masă.] Voiau să intre. *[Izbiturile sunt puternice, mecanice.]* Oamenii ţipau. Mami m-a strâns în braţe. „E OK”. *[Vocea i se domoleşte şi începe să-şi mângâie singură părul.]* N-o să-i las să pună mâna pe tine. Şşş…

[Bate acum cu amândoi pumnii, iar bătăile devin haotice, simulând mai mulţi atacatori.] „Baricadaţi uşa!” „Ţine-o! Ţine-o!“ *[Imită sunetul de sticlă spartă.]* Fereastra s-a spart, geamul din faţă de lângă uşă. Luminile s-au stins. Oamenii mari s-au speriat. Au ţipat.

[Vocea ei revine la imitarea celei a mamei.] „Şşş… copilaş. Nu-i las eu să te prindă.” *[Mâinile i se plimbă peste păr şi faţă, mângâind cu blândeţe fruntea şi obrajii. Sharon îi aruncă o privire întrebătoare doctoriţei Kelner. Kelner dă din cap aprobator. Vocea lui Sharon simulează brusc sunetul a ceva voluminos spărgându-se, un zgomot ca un horcăit plin cu flegmă, venit din fundul gâtului.]* „Au intrat”! Împuşcaţi-i!“ *[Imită apoi un foc de armă…]* „Nu-i las să te ia, nu-i las.” *[Sharon se uită brusc într-o parte, peste umărul meu, la ceva care nu e acolo.]* „Copiii! Nu-i lăsaţi să ajungă la copii!”. Asta a fost doamna Cormode. „Salvaţi copiii! Salvaţi copiii!” *[Sharon face alte zgomote de focuri de armă. Îşi adună mâinile şi formează un pumn dublu, pe care îl proiectează cu putere într-o prezenţă invizibilă.]* Atunci copiii au început să plângă. *[Imită înjunghieri, lovituri de pumn şi izbituri cu obiecte.]* Abbie plângea tare. Doamna Cormode a luat-o în braţe. *[Imită ridicatul a ceva, sau cineva, apoi aruncatul în perete al obiectului.]* Şi atunci Abbie s-a oprit. *[Începe iar să-şi mângâie faţa, vocea mamei a devenit mai apăsată.]* „Şşş… e în regulă, copilaş, e în regulă…” *[Mâinile i se deplasează către gâtlej, unde se încleştează strâns.]* „Nu-i las să te prindă! NU-I LAS SĂ PUNĂ MÂNA PE TINE!”

[Sharon începe să gâfâie după aer. Doctorul Sommers schiţează un gest ca s-o oprească. Doctoriţa Kelner întinde un braţ. Sharon se opreşte brusc şi îşi ridică braţele, scoţând un sunet ca de foc de armă.]

Cald şi umed, sărat în gură, mă înţeapă la ochi. Braţe m-

au ridicat şi mă duc. *[Se ridică de la masă şi imită o mişcare precum cea a unei mingi de fotbal.]* Mă duc în parcare. „Fugi, Sharon, şi nu te opri!“. *[E o altă voce, nu cea a mamei.]* „Haide, aleargă, fuguţa, hai!“ Au tras-o de lângă mine. Braţele ei mi-au dat drumul. Erau braţe mari, moi.

Kuzhir, insula Olkon, Lacul Baikal, Sfântul Imperiu Rus

[Încăperea e goală cu excepţia unei mese, a două scaune şi a unei oglinzi mari, cât peretele, care e aproape sigur un geam pentru observaţie.

Stau faţă în faţă cu subiectul meu, scriind pe un suport care mi s-a furnizat (nu m-au lăsat cu transcriptorul din „motive de securitate“). Faţa Mariei Juganova e ridată, părul încărunţit, trupul i se opinteşte, strâns în uniforma ponosită pe care a insistat să o poarte cu ocazia interviului. Suntem, tehnic vorbind, singuri, deşi simt că de după cealaltă parte a oglinzii mă pironesc ochi iscoditori.]

Nu am ştiut că era o Mare Panică. Eram complet izolaţi. Cam cu o lună înainte să înceapă, la vremea când ştirista aceea americancă a dat la iveală povestea, tabăra noastră a fost pusă sub interdicţie de comunicaţie pe termen nedefinit. Toate televizoarele le-au scos din barăci şi toate radiourile personale şi telefoanele mobile. Aveam unul din cele ieftine, cu cinci minute preplătite. Atâta îşi puteau permite părinţii mei. Trebuia să-l folosesc ca să-i sun de ziua mea, era prima aniversare pe care n-o sărbătoream acasă.

Eram concentraţi în Osetia de Nord, Alania, una dintre republicile noastre sudice mai sălbatice. Misiunea oficială era „menţinerea păcii”, prevenirea de conflicte etnice între Osetia şi minorităţile inguşe. Ne-a venit rândul cam în acelaşi timp când au decis să ne taie legăturile cu lumea. O chestiune de „securitate statală”, aşa i-au spus.

Cine erau „ei“?

Toţi: ofiţerii noştri, Poliţia Militară, ba şi un civil în haine

obişnuite care a apărut într-o zi ca de nicăieri. Era un nemernic afurisit, cu faţă îngustă, ca de şobolan. Aşa îi ziceam: „Faţă de Şobolan”.

Aţi încercat vreodată să aflaţi cine era?

Cine, eu personal? Niciodată. Şi nici altcineva n-a încercat. Ei, mai mârâiam noi; aşa-s soldaţii, întotdeauna comentează. Dar nici n-a fost timp pentru plângeri mai serioase. Imediat după ce s-au tăiat comunicaţiile, am intrat în alertă de luptă de gradul unu. Până atunci serviciul fusese uşor – leneveală, monotonie, mai câte un marş prin munţi. Acum stăteam cu zilele prin munţii ăia, în uniformă completă de luptă şi cu muniţie de război. Am umblat prin fiecare sătuc, prin fiecare casă. Am luat la întrebări toţi ţăranii şi călătorii şi… nu ştiu… caprele care ne tăiau calea.

Nu ştiam. „Sunt prezenţi toţi cei din familie?” „A dispărut cineva?” „A fost cineva atacat de vreun animal sau om turbat?” Asta mă încurca cel mai tare. Turbat? Înţelegeam la animale, dar un om? Mai erau şi o mulţime de controale medicale, oamenii ăştia erau dezbrăcaţi la pielea goală şi doctorii le cercetau fiecare centimetru de corp… căutau ceva… nu ni s-a spus ce anume.

Nu avea sens, nimic n-avea. Am găsit odată o ascunzătoare plină de arme, model 74, nişte 47 mai vechi, multă muniţie, probabil cumpărate de la vreun oportunist corupt din batalionul nostru. Nu ştiam cui aparţineau armele; ori traficanţilor de droguri, ori gangsterilor locali, poate erau ale aşa-ziselor „Echipe de Represiune”, cele pentru care porniserăm de la început misiunea. Şi ce-am făcut? Le-am lăsat acolo. Civilul ăla mititel, „Faţă de Şobolan”, a stat de vorbă în particular cu câţiva bătrâni ai satului. Nu ştiu ce-au vorbit acolo, dar pot să spun că arătau speriaţi de moarte: îşi făceau cruce şi se rugau în tăcere.

Nu pricepeam. Eram nedumeriţi, furioşi. Nu înţelegeam ce naiba căutăm acolo. Aveam un veteran la noi în batalion, Baburin. Luptase în Afganistan şi de două ori în Cecenia. Se zvonea că, atunci cu blocada lui Elţîn,

tancheta lui BMP[20] a fost prima care a tras în clădirea Dumei. Ne plăcea să-l ascultăm povestind. Era mereu binedispus, tot timpul beat… atunci când avea impresia că poate scăpa basma curată. S-a schimbat după incidentul cu armele. Nu mai zâmbea, gata cu poveştile. Cred că n-a mai pus în gură un strop după aia, iar când vorbea cu noi, arareori, nu spunea decât „Asta nu-i bine. O să se întâmple ceva". Ori de câte ori am încercat să-l întreb ce, a ridicat din umeri şi s-a dus. Moralul a scăzut destul de mult după aceea. Oamenii erau încordaţi, bănuitori. Faţă de Şobolan era acolo mereu, în umbră, ascultând, urmărind, şoptind la urechea ofiţerilor.

Era cu noi şi în ziua când am luat la puricat un orăşel oarecare, mai mult un cătun care părea de la capătul lumii. Ne făcuserăm căutările şi interogatoriile standard. Eram pe picior de plecare. Deodată un copil, o fetiţă, a apărut în fugă pe singurul drum din localitate. Copila plângea, se vedea că-i înspăimântată. A început să vorbească cu părinţii ei… aş fi vrut să fi avut vreme să le învăţ limba… şi să arate cu mâna înspre câmpuri. Acolo se vedea o siluetă micuţă, altă fetiţă, care înainta spre noi cu mers împiedicat, prin noroi. Locotenentul Tihonov a ridicat binoclul şi am văzut cum se albeşte la faţă. A venit lângă el Faţă de Şobolan, avea şi el binoclu şi s-a uitat, apoi a şoptit ceva la urechea locotenentului. Petrenko, lunetistul plutonului, a primit ordin să ţintească fata aceea. Aşa a făcut. „O ai în cătare?" „O am." „Trage." Cam aşa a fost, cred. Ţin minte că s-a lăsat un moment de tăcere. Petrenko a ridicat ochii spre locotenent şi i-a cerut să repete ordinul. „M-ai auzit", a zis cu furie locotenentul. Eu eram mai departe de Petrenko şi tot îl auzisem. „Ţi-am zis să elimini ţinta acum!" Vedeam cum îi tremură ţeava puştii. Era un recrut slăbănog, nici prea curajos şi nici prea puternic, dar a coborât brusc arma şi a zis că n-o face. Uite-aşa. „Nu, să trăiţi." A fost de parcă ar fi îngheţat

[20] BMP este un vehicul de transport blindat inventat şi utilizat de trupele sovietice, apoi de cele ruse.

soarele pe cer. Nu ştia nimeni ce să facă, mai ales locotenentul Tihonov. Toţi îşi aruncau priviri, apoi am început să ne uităm toţi spre câmp.

Faţă de Şobolan se ducea într-acolo, cu încetineală, aproape ca şi cum ar fi mers la plimbare. Fetiţa era acum destul de aproape, aşa că îi vedeam faţa. Avea ochii holbaţi, fixaţi pe Faţă de Şobolan. Braţele îi erau ridicate, şi am desluşit un geamăt ascuţit, străpungător. A întâmpinat-o în mijlocul câmpului. S-a sfârşit înainte ca majoritatea dintre noi să-şi dea seama ce se petrece. Cu o mişcare iscusită, Faţă de Şobolan a scos un pistol de sub pardesiu, a împuşcat-o exact între ochi, apoi s-a răsucit şi a pornit înapoi spre noi, cu paşi la fel de măsuraţi. O femeie, probabil mama fetiţei, a izbucnit în hohote. A căzut în genunchi, scuipându-ne şi blestemându-ne. Faţă de Şobolan nici n-a băgat-o în seamă măcar. I-a şoptit numai ceva locotenentului Tihonov, apoi a urcat în tanchetă de parcă s-ar fi suit într-un taxi în Moscova.

În noaptea aceea… trează, pe salteaua mea, am încercat să-mi iau gândul de la ce se întâmplase. Am încercat să nu mă gândesc la faptul că Poliţia Militară îl ridicase pe Petrenko şi nici că armele noastre fuseseră încuiate în armurărie. Ştiam că ar fi trebuit să-mi pară rău de copil, că ar fi trebuit să fiu furioasă, ba chiar să mă gândesc la răzbunare în privinţa lui Faţă de Şobolan, ba poate şi un pic vinovată că nu ridicasem un deget ca să împiedic ce se petrecuse. Ştiam că aşa ar fi trebuit să mă simt; dar la un moment dat nu mai simţeam decât frică. Tot întorceam pe-o parte şi pe alta ce zisese Baburin, că avea să se petreacă un lucru rău. Nu voiam decât să mă duc acasă, la ai mei. Dacă fusese vreun atac terorist oribil? Dacă era război? Familia mea locuia în Bikin, aproape că vedeai graniţa chineză de-acolo. Simţeam nevoia să vorbesc cu ei, să mă asigur că erau bine. Aşa de tare m-am îngrijorat, că am început să vomit, aşa de tare că m-au internat la infirmerie. În felul ăsta n-am ajuns în patrula din ziua aia şi aşa se face că eram tot în pat când s-au întors în după-amiaza următoare.

Eram pe pat şi reciteam un exemplar vechi din *Semnadstat*[21]. Am auzit o busculadă, motoare de vehicule, voci. Deja se aduna o mulţime pe terenul de paradă. M-am năpustit într-acolo şi l-am văzut pe Arkadi în mijlocul mulţimii. Arkadi era mitraliorul companiei mele, un bărbat mare cât un urs. Eram prieteni fiindcă îi ţinea pe ceilalţi la distanţă, dacă înţelegeţi ce vreau să zic. Zicea că-i amintesc de sora lui. *[Zâmbeşte trist.]* Îmi plăcea de el.

La picioarele lui se târa cineva. Aducea a femeie bătrână, dar pe cap avea un sac de iută şi era legată cu un lanţ de gât. Avea rochia ruptă şi pielea de pe picior îi fusese jupuită complet. Nu se vedea sânge, doar un fel de puroi negru. Arkadi tocmai ţinea un discurs, vorbea răspicat, furios. „Gata cu minciuna! Gata cu ordinele să împuşcăm civili! Şi uitaţi de ce am adus-o pe micuţa noastră zhopoliz aici…“

L-am căutat cu privirea pe locotenentul Tihonov, dar nu l-am văzut pe nicăieri. În stomac mi s-a pus o minge de gheaţă.

„… fiindcă am vrut să vedeţi cu toţii!” Arkadi a ridicat lanţul, trăgând-o pe bătrânică de gâtlej. A apucat sacul şi l-a smuls. Faţa ei era cenuşie, şi tot corpul la fel, avea ochii mari şi fioroşi. A mârâit ca un lup şi a încercat să-l înhaţe pe Arkadi. A apucat-o pe după gât cu mâna lui puternică, ţinând-o la o lungime de braţ distanţă.

„Vreau să vedeţi toţi de ce suntem aici!“ A tras cuţitul de la centură şi l-a înfipt în inima femeii. Am tresărit, ca toată lumea. Era băgat până-n plăsele şi ea tot se zbătea şi mârâia. „Uitaţi-vă!“ a răcnit el, înfigând din nou şi din nou cuţitul. „Uitaţi-vă! Asta nu ne spun! De asta ne spetim noi, asta trebuie să găsim!” Se vedeau capete înclinate că da, se auzeau şi câteva mormăieli aprobatoare. Arkadi a continuat: „Dar dacă chestiile astea-s peste tot? Dacă sunt acasă la noi, chiar acum, cu familiile noastre?” Încerca să-i

---

[21] *Semnadstat* era o revistă rusească ce avea ca grup-ţintă adolescentele. Titlul său, 17, fusese copiat ilegal după o publicaţie americană cu acelaşi nume.

privească în ochi pe cât mai mulţi dintre noi. Nu mai era suficient de atent la bătrână. A slăbit strânsoarea, ea s-a smucit şi s-a eliberat, după aceea l-a muşcat de mână. Arkadi a urlat. Şi-a îngropat pumnul în faţa ei. A căzut la picioarele lui; se zbătea şi horcăia şi stropea cu un clei negricios. A isprăvit-o cu bocancul. I-am auzit toţi craniul pocnind.

Din rana lui Arkadi picura sânge. A ridicat pumnul spre cer, urlând, cu venele de pe gât umflându-se. „Vrem acasă!" a mugit. „Vrem să ne apărăm familiile!" Şi alţii din adunare începeau să se ia după el. „Da! Vrem să ne apărăm familiile! E-o ţară liberă! E democraţie! Nu ne puteţi ţine în închisoare!" Strigam şi eu cu ceilalţi. Bătrâna aceea, creatura care primea un cuţit în inimă şi nu murea… dacă mai erau asemenea jivine şi acasă? Dacă-i ameninţau pe cei dragi… pe părinţii mei? Toată frica, toate îndoielile, toate emoţiile negative se transformau într-o explozie de furie. „Vrem să mergem acasă! Vrem să mergem acasă!" Strigam, strigam, şi apoi… Un glonţ mi-a şuierat pe lângă ureche şi ochiul stâng al lui Arkadi a făcut implozie. Nu ţin minte să fi fugit, nici dacă am inhalat gazul lacrimogen. Nu mai ştiu când au apărut comandourile Spetznaz, dar erau deodată printre noi; ne-au pus la pământ, ne-au legat unii de alţii cu cătuşe, unul din ei m-a călcat aşa de tare pe piept, că am crezut că o să mor acolo, chiar în clipa aceea.

Nu, doar începutul. Nu eram prima unitate a armatei care se revolta. Începuse, de fapt, când poliţia militară a închis baza. Când puneam noi la cale mica noastră „demonstraţie", guvernul decisese în ce fel să reinstaureze ordinea.

[Îşi netezeşte uniforma şi îşi îndreaptă spatele înainte de a vorbi.]

Să „decimezi"… eu credeam că înseamnă să ştergi de pe faţa pământului, să provoci pagube oribile, să distrugi… dar de fapt însemna să omori zece procente, că unu din zece trebuie să moară… şi exact asta ne-au făcut.

Cei de la Spetznaz ne-au strâns pe terenul de defilare,

nici mai mult, nici mai puţin decât în uniformă de paradă. Noul nostru comandant ne-a ţinut un discurs despre datorie şi responsabilitate, despre jurământul de a apăra patria şi despre cum îl încălcasem cu trădarea noastră egoistă şi laşitatea individuală. Nu mai auzisem aşa cuvinte. „Datorie”? „Responsabilitate”? Rusia, Rusia mea nu era altceva decât o debandadă apolitică. Trăiam în haos şi corupţie şi încercam doar s-o scoatem la capăt cumva. Nici măcar armata nu era vreun bastion al patriotismului; era un loc unde învăţai o meserie, aveai masă şi casă şi poate făceai ceva bani să trimiţi acasă, asta dacă guvernul găsea de cuviinţă să plătească soldele. „Jurământ să aperi patria”? Nu erau cuvintele generaţiei mele. Asta auzeai de la bătrânii patrioţi veterani ai Marelui Război, genul de hodorogi terminaţi şi demenţi care asediau Piaţa Roşie cu flamurile lor sovietice zdrenţuite şi şirurile de decoraţii prinse de uniformele decolorate şi roase de molii. Datoria faţă de ţară era o glumă. Dar eu nu râdeam. Ştiam că urmau execuţiile. Bărbaţi înarmaţi în jur, cei de sus din turnurile de pază, eram pregătită, toţi muşchii din corp mi se încordaseră în aşteptarea împuşcăturii. Şi am auzit vorbele acelea…

„Copii răsfăţaţi ce sunteţi, voi credeţi că democraţia e un dar al lui Dumnezeu. O aşteptaţi, o cereţi! Ei bine, o să aveţi o şansă să o practicaţi.”

Astea sunt vorbele întocmai şi o să-mi rămână întipărite în minte tot restul vieţii.

Ce voia să zică?

Noi aveam să fim cei care decideau cine era pedepsit. Împărţiţi în grupe de câte zece, urma să votăm care dintre noi să fie executat. Şi apoi noi… soldaţii, trebuia să ne omorâm cu mâna noastră prietenii. Au trecut cu nişte cărucioare mici pe lângă noi. Încă le aud scârţâitul roţilor. Erau pline de bolovani, cam cât un cap de om, grei şi cu muchii ascuţite. Unii au plâns, s-au rugat, ne-au implorat ca nişte copii. Alţii, ca Baburin, s-au pus fără vorbă în genunchi. M-a privit drept în faţă când am coborât bolovanul spre faţa lui.

[Oftează încetişor, privind în spate la oglindă.]

Genial. Al naibii de genial. Execuţiile convenţionale ar fi putut instaura disciplina, ar fi putut readuce ordinea de sus în jos, dar să ne facă pe toţi complici, aşa ne ţineau laolaltă nu doar prin frică, dar şi prin vinovăţie. Puteam să zicem nu, puteam să refuzăm şi să fim noi împuşcaţi, dar nu. Am continuat cu toată povestea. Am făcut toţi o alegere în cunoştinţă de cauză şi, fiindcă alegerea avea un preţ aşa de greu, nu cred că a vrut cineva să mai facă şi altă dată treaba asta. Am renunţat la libertate în ziua aceea, şi am făcut-o cu bucurie. Din clipa aceea am trăit în libertate adevărată, libertatea de a arăta cu degetul spre altcineva şi de a spune: „Ei m-au pus să fac asta! E vina lor, nu a mea.“ Libertatea, Doamne ajută, de a zice „doar am urmat ordinele”.

Bridgetown, Barbados, Federaţia Indiilor de Vest

[Barul lui Trevor întruchipează „Indiile Vestului Sălbatic“ sau, mai precis, „Zona economică specială” de pe fiecare insulă. Nu e genul de loc pe care majoritatea l-ar asocia cu ordinea şi pacea vieţii caraibiene de după război. Parcă nu-şi are locul aici. Izolate de restul insulei şi practicând o cultură a violenţei haotice şi a destrăbălării, Zonele economice speciale sunt concepute cu scopul precis de a-i despărţi pe „ne-insulari” de banii lor. Disconfortul meu pare să-i facă plăcere lui T. Sean Collins. Giganticul texan face vânt înspre mine unui ţoi de rom „arde-l drace“, apoi îşi saltă pe masă picioarele butucănoase, încălţate cu cizme.]

Încă n-au scornit nume pentru ce făceam io. Adică nu unu’ adevărat. „Contractor independent” sună de parc-aş vărui pereţi şi-aş unge cu ipsos. „Securitate privată”, cu asta parc-ai fi un tolomac care păzeşte la mall. „Mercenar” mai e cum e, se mai apropie ceva, da’ tot e cât se poate de departe de mine. Mercenar sună ca un ţăcănit întors din Vietnam, tatuat până-n dinţi şi cu mustăţoaie, care-şi vâră

nasu’ prin oalele cu căcat din Lumea a Treia, fincă şi-a pierdut rostu’ în lumea reală. Nu eram io ăla. Mda, veteran eram, şi-mi foloseam pregătirea pe bani, aşa-i… are şi armata asta hazu’ ei, mereu îţi promit să te-nveţe „meserii cu căutare pe piaţă”, dar nu-ţi zic neam că nu-i nimic cu mai multă căutare decât să ştii să omori nişte oameni şi să ai grijă să nu fie alţii omorâţi.

Poate eram mercenar, dar nu puteai zice asta dacă te uitai la mine. Eram băiat gigea, maşină faină, casă mişto, aveam şi menajeră care venea o dată-n săptămână. Prieteni droaie, planuri să mă-nsor şi jucam golf la club aproape ca un meseriaş. Şi, mai ales, lucram pentru o companie cam cum erau toate înainte de război. Fără fofilări, fără unghere retrase şi plicuri în miez de noapte. Aveam zile de concediu şi liber de boală, îngrijire medicală şi dentist ieftin ca braga. Îmi plăteam impozitele, cam multe; aveam şi fondu’ de pensii pus la punct. Puteam să lucrez în străinătate; Dumnezeu ştie că cerere era, dar, după ce păţiseră tovarăşii mei când cu ultimele confruntări, am zis ia mai dă-i în mă-sa şi să mă pun eu să păzesc vreun umflat de preşedinte sau vreo vedetă, vreun dobitoc de două parale. Şi aşa m-am trezit când a dat Panica.

Nu te superi că nu dau nume, bun aşa? Unii-s încă vii sau mai au proprietăţi şi din alea… poţ’ să-ţi închipui… că încă mă ameninţă cu judecata? După tot ce-a fost? Bun, deci fără nume de oameni sau locuri, dar să zicem că-i o insulă… una mare… una lungă[22], chiar *lângă* Manhattan. Nu mă pot da în judecată pentru asta, nu?

Clientu’ meu nu ştiu sigur ce făcea. Ceva în divertisment sau finanţe. Habar n-am. Posibil că era chiar unu’ din acţionarii principali de la firma mea. Oricum, avea parale şi-un hogeac fantastic de fain pe plajă.

Clientului nostru-i plăcea să ştie oameni pe care-i ştia toată lumea. Planul era să furnizeze servicii de securitate

---

[22] Este vorba de Long Island, insulă aflată la nord de Manhattan, parte a metropolei New York. *(N. T.)*

ălora care puteau să-i crească cota în timpu' războiului şi după, s-o facă pe Moise cu ăia speriaţi şi faimoşi. Şi ştii ceva? Au pus botu'. Actorii, cântăreţii, mai erau rapperi şi sportivi profesionişti, tipi care apar pe la emisiuni la televizor, ori curviştina aia răsfăţată, cu faţă obosită, celebră doar fincă era o curvetă bogată şi răzgâiată.

Mai era şi mogulu' ăla de studiouri de înregistrare, cu ditamai cerceii cu diamante. Avea un AK modificat, cu lansator de rachete. Îi plăcea să tot dea din gură că-i o copie exactă a unuia din *Scarface.* N-am avut inima să-i spun că Senor Montana folosise un A-i cu şaişpe focuri.

Era şi gagiu' cu comedia politică, îl ştii, ăla cu show-ul. Trăgea pe nas dintre lăptăriile unei fetişcane thailandeze şi turuia cum că ce se întâmplă nu era doar o chestie de viii împotriva morţilor, că povestea avea să trimită unde de şoc pe toate planurile societăţii: social, economic, politic, ba chiar şi ecologic. Zicea că, subconştient, ştiam cu toţii adevăru' deja, în timpul „Marii Negări", şi că de aia s-au agitat aşa de tare când a ieşit la iveală, până la urmă, chestia. Avea un fel de sens, până a început să-i tragă cu siropul de porumb cu fructoză multă şi feminizarea Americii.

Nebunie, ştiu, da' te cam aştepţi să fie şi indivizi din ăştia, io unu mă aşteptam. Nu mă aşteptam, totuşi, la „oamenii lor“. Fiecare din ei, nu conta cine erau şi ce făceau, trebuia să aibă, nu ştiu, 'jde mii de stilişti, agenţi şi asistenţi personali. Unii erau destul de mişto, cred, făceau chestii pe bani sau fincă se gândeau c-or să fie în siguranţă prin zonă. Tineri care încercau să-şi facă şi ei un viitor. Nu-i poţi învinui pentru asta. Dar printre ceilalţi… nişte rahaţi pişaţi pe ei care-o făceau pe grozavii. Nesimţiţi aroganţi care-o făceau pe şefii cu toată lumea. Am rămas cu unu' din ăştia în minte, asta numai pentru că purta o şapcă de baseball pe care scria „Treci la treabă!" Cred că era slugoiu' şef al umflatului care câştigase concursul de talente. Avea ăsta vreo paişpe oameni în jur! La început mă gândeam, ţin minte, că era cu neputinţă să avem grijă de atâţia, dar, după ce am dat un tur, mi-am dat seama că

şeful nostru planificase totu' ca la carte.

Îşi transformase casa într-un vis al obsedatului de supravieţuire. Avea mâncare deshidratată cât să hrănească o armată cu anii şi apă la discreţie de la un desalinizator care se ducea până-n ocean. Avea turbine de vânt, panouri solare şi generatoare de rezervă, cu cisterne imense de combustibil îngropate sub curte. Luase destule măsuri de securitate cât să-i ţină departe pentru totdeauna pe morţii vii: ziduri înalte, senzori de mişcare şi arme, ah, ce mai arme. Mda, şefii' îşi făcuse bine tema, da' cel mai mândru era de faptul că toate camerele din casă erau legate la o transmisie pe net care mergea în toată lumea douăşpatru din douăşpatru de ore. Ăsta era motivu' real de-şi adusese numai prieteni „apropiaţi" şi „de bază". Nu voia doar să aştepte trecerea furtunii în confort şi lux, voia şi să *ştie* cineva că o făcea. Era chestia cu celebritatea, felu' lui să se asigure de audienţă cât mai mare.

Nu numai că aveai câte-o cameră web în aproape orice cameră, dar era şi presa pe care-o găseai de obicei când se dădeau Premiile Oscar. Nici nu visam io, pe cuvânt, cât de babană era industria de divertisment. Erau cu zecile, de la puzderie de reviste şi emisiuni tv. „Cum vă simţiţi?", asta auzeam mai mereu. „Cum rezistaţi?" „Ce credeţi că ne aşteaptă?" şi jur c-am auzit pe unu' cum întreabă „Cu ce sunteţi îmbrăcat?"

Momentu' cel mai suprarealist pentru mine era să stau în bucătărie cu unii de la personal şi alte gărzi de corp şi să ne uităm toţi la tv, unde ghici pe cine dădeau, chiar pe noi! Camerele de filmat erau la doi paşi, la modu' propriu, puse pe „vedete" care stăteau pe canapele şi se uitau la ştiri. Transmisia era în direct din New York-ul de Est; morţii veneau pe Third Avenue, oamenii se ocupau de ei corp la corp, cu ciocane şi ţevi, managera' de la un magazin sportiv împărţea bâte de baseball şi răcnea „Daţi-le la cap!" Am mai văzut şi unu' pe role. Avea o crosă de hochei în mână, cu un satâr cât casa prins de lamă. Se învârtea în scheme pe-acolo, la viteza aia putea să fi luat un gât sau două. S-a filmat tot, s-a văzut pe cameră, braţu'

putred care-a ieşit din canalizare fix în faţa lui, bietul de el zburând prin aer, cum a aterizat drept în faţă şi cum l-a tras de păr în canalizare. În clipa aceea camerele din livingul nostru s-au întors să surprindă reacţia celebrităţilor care se uitau. Au fost unii care au tresărit, câţiva pe bune, câţiva prefăcut. Ţin minte cum gândeam că-i respect mai puţin pe ăia care încercau să verse lacrimi de crocodil decât pe curviştina răzgâiată care l-a făcut „tembel" pe tipu' cu rotilele. Ea măcar le spunea verde în faţă. Ştiu că stăteam lângă un gagiu, Serghei, un amărăştean vai de capu' lui, cu moacă tristă. M-a convins, cu poveştile lui despre Rusia natală, că oalele cu căcat din Lumea a Treia nu erau neapărat doar pe la tropice. Când aparatul a prins reacţiile frumuşeilor ălora, a mormăit ceva în rusă. N-am priceput decât „Romanovi", şi chiar voiam să-l întreb ce înseamnă când s-a pornit alarma.

Cineva declanşase senzorii de presiune pe care-i plasasem la câţiva kilometri în jurul zidului. Erau destul de sensibili cât să detecteze şi un singur zombi, da' acuma o luaseră razna. Radiourile ne cârâiau: „Contact, contact, colţu' de sud-vest... căcat, sunt cu sutele!" Era un ditamai căsoiul, mi-au trebuit câteva minute să mă pun în poziţie de tragere. Nu pricepeam de ce-i aşa de agitat omul pus de şase. Şi ce dacă erau câteva sute? N-aveau cum să treacă de zid. După aia l-am auzit răcnind „Aleargă! Să dea dracu' ăştia-s rapizi!" Zombi rapizi, asta mi-a pus un nod în pântece. Dacă puteau alerga, atunci se puteau şi căţăra, dacă se căţărau, poate că şi gândeau, şi dacă puteau gândi... acuma chiar mă luase frica. Ţin minte cum au luat amicii lu' şefu' cu asalt armurăria şi alergau pe-acolo ca nişte figuranţi dintr-un film de acţiune de anii '80 când am ajuns în salonul de oaspeţi de la etaju' trei.

Am tras piedica armei şi am desfăcut vizoru' lunetei. Era un gen de-ălea noi, o combinaţie de amplificator de lumină şi imagine termică. A doua chestie nu-mi trebuia, fiindcă gagiii nu aveau căldură corporală. Aşa că, atunci când am văzut ce lumină verde-deschis aveau ăia câteva sute care fugeau, mi s-a uscat gâtlejul. Ăia nu erau morţi vii.

„Uite-o!” i-am auzit cum strigă. „Aia-i casa de la ştiri!” Aveau scări, puşti, copii mici. Vreo doi aveau nişte săculeţi grei în spate. O apucaseră spre porţile mari, din oţel dur, care puteau să oprească şi o mie de mortăciuni. Explozia le-a smuls din balamale şi le-a trimis prin aer în casă ca pe nişte steluţe de ninja imense. „Foc!“ ţipa la radio şefii’. „Puneţi-i la pământ! Omorâţi-i! Trageţitrageţitrageţi!”

„Atacatorii”, cum să le spun altfel, se apropiau de casă. Curtea era plină de maşini parcate, automobile sport şi Hummeruri, ba şi nişte camionete cu roţi mari ale unui băieţaş de la Liga de Fotbal. Ardeau cu pălălaie, unele puse într-o rână, altele pe roţi, cu o fumăraie de nedescris, puturoasă, de la cauciucuri, care te sufoca şi te orbea. Nu se auzeau decât focuri de armă, ale lor şi ale noastre, şi nu zic doar de noi, din echipa de securitate. Toţi gagiii importanţi care încă nu făcuseră-n pantaloni fie îşi puseseră în cap să fie eroi, fie simţeau că au o reputaţie de apărat în faţa celorlalţi. Mulţi au cerut ca anturajul să-i protejeze. Şi unii au făcut asta, ca băieţii ăia de douăj’ de ani, asistenţi personali, care nu mai trăseseră în viaţa lor cu o armă. N-au dus-o prea mult. Dar mai erau şi slugoii care-au trecut de partea atacatorilor. Am văzut un coafor, cât se poate de „zână”, cum a băgat un deschizător de scrisori în gâtlejul unei actriţe, l-am văzut şi pe domnul „Treci la treabă” încercând să smulgă o grenadă din mâna tipului de la concursul de talente, asta până le-a explodat în mâini.

Era haos maxim, exact cum îţi imaginezi că ar arăta sfârşitu’ lumii. O bucată de casă ardea, sânge peste tot, corpuri ori bucăţi de corpuri erau împrăştiate peste tot, şi-o groază de chestii scumpe. Am dat peste şorecarul curviştinei, care o tulea pe uşa din spate. S-a uitat la mine, m-am uitat la el. Dacă ar fi fost să avem o discuţie, ar fi sunat ceva genu’ „Şi stăpânu’, ce-i cu el?” „Da’ al tău?” „Ia mai dă-i în mă-sa.“ Mulţi dintre paznicii angajaţi aveau atitudinea asta, motivu’ pentru care nu trăsesem un foc. Ne plăteau să apărăm bogătanii de zombi, nu de ăi nu aşa de bogaţi care voiau doar un ascunziş sigur. I-am auzit

zbierând, când dădeau asaltu' la uşa din faţă. Niciun „pune laba pe pileală" sau „violaţi curvele"; se auzea „stingeţi focul!" şi „trimiteţi femeile şi copiii sus pe scări!"

Mai să calc pe domnu' Comedie Politică în drum spre plajă. El şi cu o gagică, blonda bătrână şi uscată care-i era, cică, inamic politic, şi-o trăgeau de parcă se sfârşea lumea şi, ce ştiu io, poate că pentru ei s-o fi sfârşit. Am reuşit s-ajung la nisip, am dat peste o placă de surf, mai scumpă probabil decât casa în care-am crescut, şi-am început să dau din mâini înspre luminile de la orizont. Erau puzderie de bărci pe apă în noaptea aia, o droaie de lume o tulea din Dodge. Am socotit că vreunu' m-ar putea duce pân' la New York Harbor. Noroc că i-am putut mitui cu o pereche de cercei cu diamante.

[Îşi termină ţoiul de rom şi face semn pentru încă unul.]

Uneori stau şi mă-ntreb de ce n-au tăcut în mă-sa din gură, ştii? Nu doar şefu', toţi paraziţii ăia de li se sufla în cur. Aveau mijloace să se ţină departe de gâlceavă, atunci de ce n-au făcut-o? Du-te în Antarctica sau Groenlanda, ori stai aici, dar stai dracului departe de ochiu' publicului. Da' poate că nu erau în stare, ca un întrerupător pe care nu-l mai poţi opri. Ei, da' ce dracu' ştiu io?

[Chelnerul apare cu un pahar nou şi T. Sean îi aruncă o monedă de argint.]

„Dacă te ţine, dă-te-n stambă."

Oraşul Gheţii, Groenlanda

[De la suprafaţă nu se văd decât coşurile, captatoarele de vânt masive, săpate atent, ce continuă să aducă aer proaspăt, chiar dacă rece, în labirintul de trei sute de kilometri pătraţi de dedesubt.

Au mai rămas prea puţini din cei un sfert de milion de oameni care locuiau cândva această minune a ingineriei. Unii au rămas ca să încurajeze fluxul redus, dar în creştere, de turişti. Unii sunt curatori, trăiesc din pensia oferită de noul program de patrimoniu internaţional UNESCO. Alţii, ca Ahmed Farahnakian, ex-maiorul

Farahnakian din Forţele Aeriene ale Gărzilor Revoluţiei Iraniene, nu au unde altundeva să se ducă.]

India şi Pakistan. Cum erau Coreea de Nord şi cea de Sud sau NATO şi fostul Pact de la Varşovia. Dacă ar fi fost ca două părţi să folosească bombe nucleare una împotriva alteia, musai să fie India şi Pakistan. Toată lumea ştia asta, toţi se aşteptau la asta, şi tocmai de asta nu s-a întâmplat. Fiindcă pericolul era aşa de omniprezent, de-a lungul anilor, se pusese la punct o maşinărie întreagă ca să fie evitat. Între cele două capitale exista o linie de urgenţă, ambasadorii îşi spuneau pe numele mic, iar generalii, politicienii şi cine mai era implicat în proces erau cu toţii antrenaţi să se asigure că ziua de care se temeau toţi n-avea să vină niciodată. Nimeni nu şi-ar fi imaginat – eu, unul, nu – că evenimentele aveau să se desfăşoare în felul ăsta.

Infecţia nu ne lovise atât de dur ca pe alte state. Pământul nostru era foarte muntos. Transportul era dificil. Populaţia era relativ mică; ţinând cont de mărimea ţării şi dacă te gândeai că multe dintre oraşe puteau fi izolate uşor de o armată relativ numeroasă, nu e greu de priceput cât de optimişti erau conducătorii noştri.

Problema era cu refugiaţii, care veneau cu milioanele dinspre est, cu milioanele! Curgeau în şiruri dinspre Belucistan şi ne dădeau peste cap planurile. Multe zone erau infectate deja, hoarde mari se întindeau către oraşe. Grănicerii au fost copleşiţi, puncte de gardă întregi au fost îngropate sub valuri de mortăciuni. Nu se puteau închide graniţele şi totodată să ne descurcăm cu focarele noastre interne.

Am cerut ca pakistanezii să-şi controleze populaţia. Ne-au asigurat că fac tot ce pot. Ştiam că ne mint.

Majoritatea refugiaţilor proveneau din India şi erau doar în trecere prin Pakistan, în căutarea unui loc sigur. Cei de la Islamabad erau chiar dornici să-i lase să se ducă. Mai bine să pasezi problema altei naţiuni decât să aibă chiar ei de-a face cu ea. Poate că ne-am fi putut combina forţele,

am fi putut coordona o operaţiune comună într-o zonă ce putea fi apărată. Munţii din zona sudică centrală: Pab, Kirthar, culmile din Brahuiul Central. Am fi putut opri oricâţi refugiaţi sau morţi vii. Planul a fost refuzat. Un oarecare ataşat militar paranoic de la ambasada lor ne-a spus verde în faţă că orice urmă de bocanc străin pe teritoriul lor va fi considerată declaraţie de război. Nu ştiu dacă preşedintele lor a văzut vreodată propunerea noastră; liderii noştri n-au vorbit direct cu el. Vedeţi ce vreau să zic de India şi Pakistan. Noi n-aveam relaţiile lor. Maşinăria diplomatică nu era pornită. Din câte ştim, rahatul ăla de colonel şi-a informat guvernul că intenţionam să anexăm provinciile lor de vest!

Dar ce puteam face? Zi de zi ne treceau graniţa sute de mii de persoane, din care poate zeci de mii erau infectaţi! Trebuia să acţionăm decisiv. Trebuia să ne apărăm!

Între ţările noastre este o şosea. Mică după standardele voastre, nici măcar pavată prin multe locuri, dar era artera principală din sudul Belucistanului. Dacă era blocată într-un singur loc, la podul peste râul Ketch, se putea stopa 60 la sută din traficul de refugiaţi. Am zburat acolo, în misiune, eu însumi, noaptea, cu escortă puternică. Nu era nevoie de amplificare a imaginii. Se vedeau farurile maşinilor de la kilometri întregi, o linie lungă şi subţire în întuneric. Am văzut până şi lanternele ţinute în mâini. Zona era infestată masiv. Am ţintit piciorul central al podului, care ar fi fost cel mai greu de reparat. Bombele au explodat cum trebuia. Erau convenţionale, foarte explozibile, suficient cât să-şi facă treaba. Avionul, american, din vremea când eram aliaţi de conjunctură, folosit să distrugă un pod construit cu ajutoare umanitare americane. O ironie care nu scăpase Statului-Major. Mie, unul, nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. Cum am simţit că Phantom-ul se uşurează, am apăsat manşa, am aşteptat raportul avionului-observator şi m-am rugat din toate puterile ca Pakistanul să nu răspundă la atac.

Evident că rugăciunile n-au avut succes. Trei ore după aceea garnizoana lor de la Qila Safed a deschis focul

asupra unui punct de frontieră de-al nostru. Acum ştiu că preşedintele şi ayatollahul ar fi vrut să nu continue cu ostilităţile. Obţinusem ce dorisem, ei se răzbunaseră. Ochi pentru ochi şi cu asta basta. Dar cine să le spună şi celorlalţi? Ambasada lor din Teheran îşi distrusese codurile şi radiourile. Scârba aia de colonel preferase să se împuşte decât să trădeze vreun „secret de stat". Nu aveam linie scurtă şi nici canale diplomatice. Nu ştiam cum să contactăm conducerea pakistaneză. Conflictul escalada de la o oră la alta. Confruntări la graniţe, atacuri aeriene. S-a întâmplat cu o iuţeală fantastică, după doar trei zile de război convenţional, fără vreun obiectiv clar, doar o nebunie turbată.

[Ridică din umeri.]

Am creat o fiară, un monstru nuclear pe care nu-l putea îmblânzi niciuna dintre părţi… Teheran, Islamabad, Qom, Lahore, Bandar Abbas, Ormara, Emam Khomeyni, Faisalabad. Nu se mai ştie câţi au murit în deflagraţii sau câţi aveau să moară după ce norul radioactiv a început să se întindă peste ţările noastre, peste India, Asia de Sud-Est, Pacific, peste America.

Nimeni nu crezuse că ar fi posibil, nu între noi. Pentru numele lui Dumnezeu, ei ne ajutaseră să ne construim programul nuclear de la zero! Ne-au dat materialele, tehnologia, au negociat cu renegaţi din Coreea de Nord şi Rusia… n-am fi fost putere nucleară dacă nu ne-ar fi ajutat fraţii noştri musulmani. Nu s-ar fi aşteptat nimeni la aşa ceva, dar pe de altă parte cine s-ar fi aşteptat să se scoale morţii, nu? Doar cineva anume ar fi putut prevedea toate astea, şi în el nu mai cred.

Denver, Colorado, SUA

[Trenul meu întârzie. Se testează podul mobil vestic. Todd Wainio nu pare să fie deranjat că mă aşteaptă pe peron. Ne strângem mâinile sub pictura murală din staţie, înfăţişând Victoria, de departe cea mai uşor de recunoscut imagine a experienţei americane din Războiul Z. Având la

origine o fotografie, înfăţişează un pluton de soldaţi staţionaţi pe partea dinspre New Jersey a râului Hudson, cu spatele, privind cum se crapă de ziuă în Manhattan. Gazda mea pare, alăturat acestor imagini uriaşe, iconice, foarte mică şi fragilă. Ca majoritatea bărbaţilor din generaţia lui, Todd Wainio a îmbătrânit înainte de vreme. Are o burtă rotunjoară, păr rărit şi cărunt şi trei cicatrice adânci, paralele, pe obrazul drept; ar fi greu de ghicit că fostul infanterist american se află, cronologic cel puţin, la începutul vieţii.]

În ziua aceea cerul era roşu. Fumul ăla, mizeriile cu care au umplut aerul toată vara. Totul era îmbăiat într-o lumină ca de ambră roşie, ca şi cum te-ai uita la lume prin nişte lentile de culoarea iadului. Aşa am văzut prima dată Yonkers, o suburbie mică, deprimată şi roşiatică, un pic mai la nord de New York. Nu cred că a auzit prea multă lume de locul ăsta. Eu nici vorbă să fi auzit, şi acum iote-l că-i în rând cu astea, Pearl Harbor… nu, nu Pearl, acolo a fost un atac prin surprindere. Mai mult ca Little Bighorn, unde am… hm… măcar ăia de la conducere, măcar ei *ştiau* despre ce-i vorba, sau aşa ar fi trebuit. Ce vreau să zic e că n-a fost o surpriză, războiul ăsta… urgenţa… sau cum îi mai zice… se pornise deja. Trecuseră cam vreo trei luni de când toată lumea sărise în trenul groazei.

Mai ştii cum era, cum o luau razna de frică oamenii… îşi băteau geamurile-n cuie, furau mâncare, puşti, trăgeau în tot ce mişca? Cred că mai mulţi au omorât ei, toţi Rambo ăştia, şi focurile răzleţe de armă, şi accidentele rutiere, şi toată… tot vârtejul de căcat care se cheamă acum „Marea Panică”; cred că la început au omorât mai multă lume decât Zack.

Aş zice că înţeleg de ce s-au gândit autorităţile că o bătălie mare-mare, de înfruntare, era aşa o idee bună. Voiau să arate la lume că încă erau la butoane, să-i facă să se liniştească naibii ca să se poată ocupa de problema reală. M-am prins de chestie şi, fiindcă le trebuia o spoială de propagandă, am ajuns eu în Yonkers.

Nu era chiar aşa un loc rău de bătălie. O parte din oraş era într-o vâlcea, şi peste dealurile din vest era râul Hudson. Şoseaua Saw Mill River trecea chiar prin mijlocul liniei noastre de apărare şi refugiaţii care curgeau pe autostradă îi conduceau pe morţi exact către noi. Era un punct de blocaj natural şi o idee bună… singura idee bună din ziua aceea.

[Todd întinde mâna după încă o „Q[23]“, o ţigaretă americană numită aşa de la faptul că are în compoziţie douăzeci şi cinci la sută tutun.]

De ce nu ne-au pus pe acoperişuri? Aveau un centru comercial, vreo două garaje, clădiri mari cu acoperişuri plate, numai bune. Puteau aşeza o companie întreagă chiar deasupra la A&P. Putea să fi văzut toată valea, complet la adăpost în caz de atac. Era un bloc de apartamente, avea cam douăzeci de niveluri… şi fiecare avea o privelişte perfectă spre autostradă. De ce nu era o echipă de puşcaşi la fiecare fereastră?

Ştii unde ne-au pus? Fix pe pământ, pe după saci de nisip sau în tranşee. Am pierdut o groază de timp numai să pregătim poziţiile alea complicate de tragere. Era pentru „adăpost şi camuflaj”, ne-au spus. Adăpost şi camuflaj? „Adăpost” înseamnă protecţie fizică, protecţie convenţională în faţa armelor de calibru mic sau a bombardamentului aerian. Păi, aşa inamic aveam noi de înfruntat? Se pusese Zack pe lovituri aeriene şi tras cu artileria? Şi de ce dracu’ ne băteam capul cu camuflatul, când toată chestia în bătălia asta era să-l facem pe Zack să vie drept spre noi? Tembelism total! Tot ce-a fost!

Sunt sigur că la comandă era vreun retardat mucegăit prin Germania, un general din ăia care şi-au petrecut anii de activitate încercând să apere Vestul de rusnaci. Fiţos şi îngust la minte… sătul de atâţia ani de hărţuieli pe la graniţe. Din ăia a fost sigur, fiindcă tot ce am făcut duhnea a strategie pasivă din Războiul Rece. Ştii că au încercat până şi să sape tranşee pentru tancuri? Le-au meşterit

---

[23] Q este iniţiala de la *quarter,* adică „sfert“. *(N.t)*

inginerii cu explozibil nişte găuroaie de toată frumuseţea, chiar în parcarea de la A&P.

Aveaţi tancuri?

Măi, omule, dar ce n-aveam: tancuri, tanchete, Humvee-uri înarmate cu de toate, de la mitraliere de calibrul cincizeci la mortiere de cele noi, Vasilek. Alea măcar *ar fi putut* fi de folos. Aveam baterii de rachete sol-aer Stinger, aveam şi sistemul de podeţ portabil AVLB, perfect pentru pârâiaşul adânc de zece centimetri care curgea pe lângă şosea. Aveam o groază de vehicule electronice de război XM5, pline-ochi de radare şi dispozitive de bruiaj şi… a, da… aveam şi ditamai FDL-ul, Familie de Latrine, trântit acolo în mijlocul harababurii. Păi, de ce, când apa încă avea presiune pe ţevi şi toaletele mergeau în toate clădirile şi casele din zonă? Erau multe chestii în plus pe acolo! Numai rahaturi care blocau circulaţia şi arătau drăguţ, şi cred că de asta şi erau acolo, ca să arate drăguţ.

Pentru presă.

Păi, da, la naiba, cred că era măcar un reporter la două sau trei uniforme[24]. Pe jos şi în dube, nu mai ştiu câte elicoptere de ştiri se învârteau… te-ai gândi că la câte erau ar fi putut să ia unu-două şi să salveze oameni din Manhattan… da, al dracului, cred că toată povestea a fost pregătită pentru presă, ca să le arătăm ce putere de distrugere avem în maşinăriile noastre verzi… sau maronii… că unele tocmai se întorseseră din deşert, nu apucaseră să le vopsească din nou. Era mult pentru spectacol, nu doar vehiculele, dar şi noi. Omule, ne-au băgat în PPOM 4, Poziţie Protectivă Orientată spre Misiune, cu costume umflate şi măşti, din cele care ar trebui să te protejeze în medii radioactive sau cu pericol biochimic.

Credeau superiorii dumneavoastră că virusul se transmitea prin aer?

---

[24] Deşi e o exagerare, datele antebelice au arătat că la Yonkers a existat un raport presă-armată mai ridicat decât pe orice alt câmp de bătaie din istorie.

Dacă asta credeau, atunci de ce nu i-au protejat pe reporteri? De ce „superiorii” ăştia nu i-au înţolit, pe ei şi pe toţi care se aflau imediat în spatele liniei frontului? Ei stăteau bine mersi, la răcoare şi confortabil, în uniforme normale, iar noi asudam sub grămezi de cauciuc, filtre de cărbune şi armuri groase şi grele. Şi ce geniu s-o fi gândit să ne bage în armuri? Că îi zgândărise presa că nu au avut destule în războiul de dinainte? La ce-ţi trebuie cască dacă te lupţi cu un mort viu? Lor le trebuie căşti, nu nouă! Şi mai exista şi Reţeaua… sistemul de luptă integrată Luptătorul Terestru. Era o chestie electronică ce permitea fiecăruia dintre noi să intre în legătură cu ceilalţi şi gradaţilor să intre în legătură cu noi. La ochi aveai un dispozitiv ce descărca hărţi, date GPS, imagini din satelit în timp real. Îţi puteai găsi poziţia exactă pe câmpul de luptă, poziţia prietenilor, a duşmanilor… te şi puteai uita pe camera video din arma ta, sau din a oricui, ca să vezi ce-i după vreun boschet sau după colţ. Luptătorul Terestru permitea oricărui soldat să aibă informaţia unui întreg post de comandă şi dădea voie postului de comandă să controleze soldaţii aceia ca pe un singur individ. „Netrocentric”, asta tot auzeam de la ofiţerii din faţa camerelor. „Netrocentric” şi „hiper-război“. Termeni mişto, dar nu însemnau nici pe dracu’ când încercai să sapi o tranşee cu PPOM şi armură pe tine, plus Luptătorul Terestru şi echipamentul standard de luptă, şi toate astea într-una din cele mai călduroase veri înregistrate. Nu-mi vine să cred că mă mai ţineam pe picioare când a început să-şi facă apariţia Zack.

La început doar un şir, câte unu-doi, se bălăngăneau printre maşinile abandonate care blocau şoseaua goală. Măcar refugiaţii fuseseră evacuaţi. OK, ăla a fost alt lucru pe care l-au făcut bine. Să alegi un punct de blocaj şi să trimiţi civilii de acolo, bună treabă. Dar restul…

Zack a început să intre în primul perimetru de foc, cel atribuit proiectilelor cu rază mai lungă. N-am auzit cum se lansau rachetele, casca atenua zgomotele, dar le-am văzut cum se duc spre ţintă. Le-am văzut cum se arcuiesc, cum li

se sparge învelişul şi ies la iveală bombiţele alea. Cam de mărimea unei grenade de mână, antipersonal, cu capacitate antiblindaj limitată. S-au împrăştiat printre inamici şi au început să detoneze la contactul cu şoseaua sau cu maşinile abandonate. Rezervoarele de benzină au izbucnit ca nişte vulcani mici, ca nişte gheizere de foc şi de moloz care s-au adăugat la „ploaia de oţel". Trebuie să fiu cinstit, a fost un iureş, tipii chiuiau în microfoane, şi eu la fel, când am văzut că mortăciunile încep să pice. Aş zice că erau cam treizeci, poate patruzeci sau cincizeci, împrăştiaţi pe şapte sute de metri de autostradă. Bombardamentul iniţial a lichidat cel puţin trei sferturi din ei.

Doar trei sferturi.

[Todd îşi termină ţigareta trăgând din ea lung, cu năduf. Întinde imediat mâna după alta.]

Mda, păi, asta ar fi trebuit să ne-ngrijoreze atunci şi acolo. „Ploaia de oţel" i-a lovit pe toţi, până la unul, le-a făcut maţele terci; peste tot numai organe şi bucăţi de carne, le cădeau din corpuri şi ei înaintau… dar împuşcături la cap… fiindcă încerci să distrugi creierul, nu corpul, şi atâta vreme cât le mergea bibilica şi se puteau mişca cât de cât… unii încă mergeau, alţii erau prea zob ca să stea pe picioare şi se târau. Da, ne-am fi îngrijorat noi, dar nu mai era timp.

Şiragul se transforma într-un şuvoi. Erau cu zecile acum, veneau compact printre maşinile care ardeau. Ce chestie şi cu Zack… îţi vine să crezi că o să fie mereu înţolit cu hainele bune, de duminică. Aşa i-a zugrăvit presa, nu?… mai ales la început… mortăciuni în costume şi rochii, cum ar fi, adică, un eşantion din America de zi cu zi, numai că moartă. Doar că n-arătau deloc aşa. Cei mai mulţi infectaţi, primii din ei, cei din primul val, muriseră în timp ce primeau îngrijiri medicale acasă, în paturile lor. Mulţi încă aveau halate de spital sau pijamale şi cămăşi de noapte. Unii erau în izmene sau chiloţi… ori goi, o mulţime de goi puşcă. Li se vedeau rănile, urmele uscate de pe corp, nişte despicături care te făceau să tremuri, şi băgat în

echipamentul ăla în care te coceai.

A doua „ploaie de oţel“ n-a avut impact nici pe jumate cât prima, n-a mai explodat niciun rezervor, iar acum morţii din şirurile mult mai strânse ajungeau, nu ştiu cum, să se adăpostească unii pe alţii de o posibilă rană la cap. Nu mă temeam, încă nu. Nu eram eu în apele mele, dar eram destul de sigur că o să-mi revin îndată ce Zack intra în perimetrul de foc al armatei.

Iarăşi, nici tunurile Paladin nu le-am auzit, erau prea departe pe deal, dar le-am văzut aterizând obuzele. Erau proiectile standard HE 115, cu miez exploziv şi cămaşă metalică cu fragmentare. N-au făcut pagubă nici cât rachetele!

De ce?

În primul rând că nu apărea efectul de balon. Când o bombă explodează lângă tine, organismul îţi plesneşte pur şi simplu de la fluidele corporale, ca un afurisit de balon. Asta nu s-a întâmplat cu Zack, poate fiindcă are mai puţine fluide corporale decât noi ori fiindcă fluidul ăla aduce mai mult a gel. Nu ştiu. Dar n-au făcut nicio brânză, şi la fel şi cu efectul TNI.

Ce este TNI?

Traumă Nervoasă Instantanee, cred că aşa-i zice. Un alt efect al unei explozii puternice în apropiere. Trauma e uneori atât de mare încât organele, creierul, tot, se deconectează pur şi simplu, se închid ca şi cum ai apăsa pe butonul de oprit viaţa. Ceva cu impulsuri electrice şi nu ştiu ce. Habar n-am, că doar nu-s vreun futut de doctor.

Dar nu s-a întâmplat?

Nici măcar o dată… nu mă-nţelege greşit… nu e ca şi cum Zack a scăpat cu faţa curată din baraj. Am văzut corpuri făcute terci de explozii, azvârlite-n aer, rupte în bucăţi, ba şi capete, capete vii cu ochi şi fălci care încă mişcau, săltând sus pe cer ca nişte dopuri de şampanie… îi doboram la pământ, aşa e, dar nu pe atât de mulţi şi atât de repede cât aveam nevoie!

Şuvoiul se făcuse de-acum ca un râu, un potop de corpuri, plescăind, gemând, păşind pe fraţii lor stâlciţi şi

îndreptându-se încet şi sigur spre noi, ca un val ce se mişcă cu încetinitorul.

Următorul perimetru de foc era tirul direct cu arme grele, tunurile de tanc de 120, Bradley-urile cu mitraliere şi proiectile antitanc. Au început şi Humvee-urile să ragă, cu mortiere, rachete şi Mark 19, care-s un fel de mitraliere, dar trag cu grenade. Elicopterele Comanche au coborât vâjâind, ni s-a părut că mai să ne atingă capul, cu mitraliere, cu rachetele Hellfire şi cu bateriile Hydra.

A fost abator curat, un nor de materie organică s-a ridicat pe deasupra hoardei.

Nimic nu poate supravieţui la aşa ceva, mă gândeam, şi aşa a şi părut pentru puţin timp… până ce tirul a început să moară.

Să moară?

Să se diminueze, să se reducă.

[Rămâne tăcut o clipă, apoi, cu furie, ochii săi îşi regăsesc concentrarea.]

Nimeni nu s-a gândit la asta, *nimeni.* Să nu-mi vii acum cu poveşti din alea cu reduceri de bugete şi probleme de aprovizionare. Singurul lucru care nu se găsea îndeajuns era bunul-simţ, ce mama dracului! Niciunul din ăia de pe la West Point ori Colegiul de Război, medaliaţi şi-n cur, n-a zis „Ei, avem grămezi de arme fiţoase, dar avem destul rahat pentru tras cu ele?“ Nu s-a gândit nimeni la câtă muniţie ar fi nevoie pentru artilerie în cazul unei operaţiuni de durată, câte rachete trebuiau, câte încărcături cu mitralii… tancurile aveau chestiile alea zise proiectile cu fragmentare… cam ca nişte cartuşe uriaşe de carabină. Trăgeau cu biluţe de tungsten… nu chiar perfect, risipeau cam o sută de bile pe cap de mortăciune, dar era totuşi ceva, în mă-sa! Erau trei de fiecare Abrams, trei! Trei într-o magazie în care intrau patruzeci! Restul erau HEAT sau SABOT standard! Ştii ce-o să facă un „glonţ de argint”, un proiectil de uraniu perforator de blindaj, într-un grup de cadavre ambulante? Nimic! Ştii cum e să vezi un tanc de şaizeci şi ceva de tone trăgând într-o mulţime, cu rezultate de tot căcatul? Trei proiectile cu fragmentare!

Şi şrapnelele? În zilele astea tot auzim despre ele, ţepuşele alea mici din oţel care transformă orice armă într-o bubuială pe cinste! Vorbim despre ele de parcă-s inventate acuma, dar le aveam şi hăt, prin Coreea. Le aveam pentru rachetele Hydra şi aruncătoarele Mark 19. Imaginează-ţi numai un singur 19 trăgând trei sute cincizeci de focuri pe minut, fiecare cu vreo sută de ţepuşe[25]. Poate că nu schimba sorţii… dar… la naiba cu tot!

Tirul slăbea, Zack venea mai departe spre noi… şi frica… o simţeau toţi, în ordinele de la comandanţii de companii, în felul în care se mişcau oamenii în jurul meu… Vocea aia mică din fundul capului care scheaună fără oprire „rahat, rahat”.

Eram ultima linie de apărare, slăbuţă când venea vorba de putere de foc. Ar fi trebuit să luăm în cătare câte un mort care se nimerea să scape din canonada chestiilor mai grele. Poate unul din trei se aştepta să tragă cu arma şi unul din zece să elimine vreo ţintă.

Veneau cu miile, se scurgeau peste panourile autostrăzii, pe aleile mărginaşe, pe lângă case, prin ele… erau tare mulţi şi gemeau atât de tare că sunetele ne rezonau în căşti.

Am tras piedicile armelor, am fixat ţintele, a venit ordinul să tragem… Eu eram puşcaş pe SAW[26], o mitralieră uşoară cu care ar trebui să tragi în rafale scurte, controlate, să ţină cam cât ai spune „mori, nemernicule, mori”. Prima rafală a fost prea joasă. L-am nimerit pe unul fix în piept. L-am văzut cum zboară pe spate, se trânteşte de asfalt, apoi se ridică la loc ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Mă, şi când se ridică…

[Ţigara, neglijată, s-a consumat cu totul. O aruncă şi o striveşte mecanic.]

Am făcut şi eu ce-am putut să-mi controlez tirul, şi

---

[25] Proiectilul standard antebelic de 40 mm conţinea 115 bucăţi de şrapnel.

[26] O mitralieră de calibru mic; SAW este prescurtarea de la Squad Automatic Weapon.

sfincterul. „Ţinteşte la cap“ îmi tot spuneam. „Ţine-ţi firea şi ţinteşte la cap.“ Şi în timpul ăsta SAW-ul meu clănţănea „mori, nemernicule, mori”.

Puteam să-i oprim, ar fi trebuit, tipul şi puşca, de atâta ai nevoie, nu? Soldaţi profesionişti, ţintaşi antrenaţi… cum de-au trecut totuşi? Încă se întreabă asta criticii şi Napoleonii de canapea care n-au fost acolo. Crezi că-i aşa simplu? Crezi că după ce te-au „antrenat” să ţinteşti în partea centrală a corpului toată cariera ta militară poţi brusc să te faci expert în focuri la cap? Crezi că în costumul ăla strâmt şi casca aia cu glugă sufocantă e aşa uşor să bagi un încărcător nou sau să rezolvi un blocaj al puştii? Crezi că după ce ai văzut cum minunile alea ale tehnologiei militare moderne îşi dau duhul şi cad în curul lor high-tech, că după ce ai trecut deja prin trei luni de Mare Panică şi-ai văzut cum tot ce ştiai tu că-i realitate e halit de viu de un inamic ce n-ar fi trebuit să existe o să-ţi mai păstrezi cumpătul şi degetul calm pe trăgaci?

[Împunge cu degetul în direcţia mea.]

Ei bine, am făcut-o. Am reuşit *totuşi* să ne facem treaba şi să-l punem pe Zack să plătească pentru fiecare futut de centimetru! Poate că, dacă aveam mai mulţi oameni, mai multă muniţie, poate dacă eram lăsaţi să ne facem treaba…

[Strânge degetul la loc în pumn.]

Luptătorul Terestru, marele luptător high-tech, super-mega-netrocentricul pulii. Era şi aşa destul de rău să vezi ce-i în faţa ta, dar camerele de altitudine arătau şi cât de groaznic de mare era hoarda cu adevărat. Ne confruntam noi cu mii, dar după ei mai erau milioane! Nu uita că vorbim despre grosul infecţiei din New York City! Era doar capul unui ditamai şarpele de nemorţi, care se întindea până hăt, departe, tocmai până în Times Square! N-aveam nevoie să vedem asta. Eu nu voiam să văd asta! Vocea aia mică şi speriată nu mai era aşa de mică. „Căcat, CĂCAT!“ Şi brusc nici nu mai era doar în capul meu. O auzeam în căşti. De fiecare dată când câte un tolomac nu se putea controla, Luptătorul Terestru se asigura că restul auzea

tot. „Sunt prea mulţi!” „Tre’ să ne cărăm dracului de-aici!“ Cineva din alt pluton, nu ştiam cum îl cheamă, a început să zbiere „L-am lovit în cap şi n-a murit! Îi loveşti în cap şi nu mor!“ Sunt sigur că nu nimerise creierul, se mai întâmplă, un glonţ care doar a trecut razant prin craniu… dacă ar fi fost calm şi şi-ar fi folosit creierul propriu, şi-ar fi dat seama. Panica e şi mai molipsitoare decât germenul Z, şi Luptătorul Terestru cel minunat a făcut ca germenul ăsta să se transmită pe calea aerului. „Cum?” „Nu mor?” „Cine-a spus asta?” „L-ai împuşcat în cap?” „Să-mi bag picioarele! Ăştia-s indestructibili!” Auzeai din astea în toată reţeaua, cum se scăpau pe ei de frică.

„Toată lumea ciocu’ mic!” a urlat cineva. „Menţineţi formaţia! Ieşiţi din reţea!” era o voce de om mai în vârstă, te prindeai de asta, dar brusc a fost acoperită de ţipete şi dispozitivul meu vizual, cred că şi ale celorlalţi, s-a umplut de imaginea unei guri din care ţâşnea sângele, cu dinţii rupţi. Imaginea era a unui tip din curtea unei case, dincolo de perimetrul nostru. Proprietarii lăsaseră probabil încuiate acolo câteva rubedenii reanimate când o şterseseră. Poate că şocul de la explozii o fi slăbit uşile sau ceva, fiindcă au năvălit afară şi s-au năpustit direct pe bietul amărât. Camera video de la armă a înregistrat toată chestia, căzută într-o poziţie perfectă. Erau cinci, un bărbat, o femeie, trei copii; l-au ţintuit pe spate, bărbatul i s-a suit pe piept, copiii îl apucaseră de braţe şi încercau să muşte prin costum. Femeia i-a smuls masca, vedeai groaza din ochii băiatului. N-o să uit în veci cum a ţipat când i-a muşcat bărbia şi buza de jos. „Sunt în spatele nostru!” striga cineva. „Ies din case! S-a rupt linia! Sunt peste tot!“ Imaginea s-a întunecat brusc, tăiată extern, şi a revenit vocea, vocea de tip mai în vârstă… „Nu intraţi în reţea!” a ordonat încercând din răsputeri să-şi stăpânească vocea, apoi legătura s-a întrerupt.

Sunt sigur că trebuie să fi durat mai mult de câteva secunde, altfel n-avea cum, chiar dacă bâzâiau deja pe deasupra noastră, dar chiar după ce transmisia s-a

întrerupt cerul s-a umplut ochi cu JSF-uri[27]. Nu le-am văzut să lanseze vreo încărcătură. Eram pe fundul gropii mele şi înjuram armata şi pe Dumnezeu şi mâinile mele, că nu săpaseră mai adânc. S-a zguduit pământul şi cerul s-a înnegrit. Erau resturi peste tot, pământ şi cenuşă şi chestii care ardeau şi îmi treceau pe deasupra capului. Am simţit că se lasă ceva pe omoplaţii mei, moale şi greu. M-am răsucit şi era un cap, pe trunchiul lui, negru tăciune şi fumegând, care tot încerca să mai muşte! I-am ars un picior şi m-am cărat din gaura mea la câteva secunde după ce au terminat de tras cu rachetele.

M-am trezit că mă holbez la un nor de fum negru, pe unde fusese hoarda. Şoseaua, casele, totul era acoperit de norul ăsta de miez de noapte. Îmi amintesc vag că şi alţii ieşeau din tranşeele lor, că se deschideau trapele la tancuri şi Bradley-uri şi toată lumea stătea şi se holba în negură. A fost un moment de nemişcare şi tăcere care în mintea mea a durat ore întregi.

Şi-apoi au apărut prin fumăraie, ca nişte monştri dintr-un coşmar de copil! Unii fumegau, alţii ardeau încă, unii se târau, alţii se trăgeau pe burţile spintecate… poate unu din douăzeci mai era în stare să se mişte, situaţie în care mai rămâneau… la naiba… câteva mii? Şi în spatele lor, amestecându-se cu ei şi împingând spre noi necontenit, milionul care mai rămăsese, ăia pe care loviturile aeriene nu-i atinseseră măcar!

Şi atunci s-a rupt linia. Nu-mi amintesc totul clar. Văd nişte străfulgerări: oameni care fug, gâfâieli, reporteri. Ţin minte un jurnalist cu o mustaţă mare, pe oală, cum încerca să tragă din buzunar un pistol Beretta, înainte ca trei mortăciuni în flăcări să-l tragă în jos… mi-amintesc şi pe unul care încerca să forţeze portiera unei dube de ştiri, cum a sărit înăuntru, a azvârlit afară o reporteriţă drăguţă, blondă, şi-a încercat să demareze, până ce un tanc i-a strivit pe amândoi. Două elicoptere de ştiri s-au izbit unul într-altul şi ne-au furnizat şi nouă nişte ploaie de oţel. Un

[27] JSF: Joint Strike Fighters, avioane multirol. *(N.t.)*

pilot de Comanche… mare curaj pe băiat, respect… a încercat să-şi întoarcă elicea spre inamicii care veneau. Lamele au deschis o cărare prin ei, până ce a dat peste o maşină şi aparatul s-a dus de-a rostogolul peste A&P. Împuşcături… o nebunie… la întâmplare… m-am ales cu un glonţ în stern, în mijlocul plăcii centrale a armurii. A fost de parcă aş fi intrat în fugă într-un zid, chiar dacă nu mişcasem deloc. M-a dat pe spate, nu puteam să respir, şi chiar atunci un fraier a aruncat o grenadă luminoasă în faţa mea.

Lumea era albă, îmi ţiuiau urechile. Am încremenit… simţeam mâini care mă apucă, mă strâng de braţe. Am dat din picioare şi cu pumnii, am simţit cum se face cald şi ud între picioare. Am răcnit, dar nu-mi auzeam vocea. Alte mâini, mai puternice, încercau să mă ridice şi să mă ducă undeva. Dat din picioare, zbătut, înjurat şi bocit… şi brusc m-a pocnit un pumn în falcă. Nu m-a dărâmat, dar m-am simţit relaxat deodată. Erau tovarăşii mei. Zack nu dă cu pumnul. M-au cărat în cel mai apropiat Bradley. Mi s-a limpezit vederea cât să văd că geana de lumină a dispărut când s-a închis trapa.

[Întinde mâna după încă un Q, apoi decide, brusc, să renunţe.]

Ştiu că istoricilor „profesionişti" le place să vorbească despre Yonkers şi să zică ce „eşec catastrofic al sistemului militar modern" a fost, cum a dovedit vechiul adagiu că armatele învaţă perfect arta de a lupta într-un război exact la timp ca să-l prindă pe următorul. Eu personal cred că astea-s bălării. Sigur, n-am fost pregătiţi, instrumentele, antrenamentul, tot ce-am zis până acum, futaiul ăsta dement, la grămadă, dar nu armele care-au eşuat au pus armata pe fugă. E de când… nu ştiu, cred că de când e războiul pe lume. Frica, mă, e frică şi-atât, şi n-ai nevoie de unul ca Sun Tzu ca să ştii că lupta adevărată nu înseamnă să-l omori sau să-l răneşti pe tipul celălalt, înseamnă să-l sperii pe celălalt cât s-o lase baltă. Îngenuncheaţi-le spiritul, asta e deviza oricărei armate de succes, de când se pictau triburile pe feţe până la „blitzkrieg" ori… cum îi

ziceau primei operaţiuni din al doilea război din Golf, „Şoc şi Groază”? Perfect nume, „Şoc şi Groază!” Dar ce te faci dacă inamicul nu poate fi şocat şi-ngrozit? Nu că nu vrea, dar nu poate *biologic!* Asta s-a întâmplat în ziua aceea lângă New York City, ăsta-i eşecul care mai că ne-a făcut să pierdem afurisitul de război. Faptul că nu-l puteam şoca şi îngrozi pe Zack s-a întors asupra noastră, şi aşa a ajuns Zack să ne şocheze şi să ne sperie el pe noi! Nu se tem! Orice facem, oricâţi am omorî, n-o să se teamă în vecii vecilor!

Yonkers ar fi trebuit să refacă încrederea poporului american, şi în loc de asta noi, practic, le-am spus să-şi ia adio de la viaţă. Dacă nu era Planul Sud-african, cred că acum ne bălăngăneam şi mormăiam cu toţii.

Ultimul lucru pe care mi-l amintesc a fost că Bradley-ul a fost azvârlit ca o maşinuţă de jucărie. Nu ştiu unde a fost impactul, dar cred că aproape. Sunt sigur că, dacă aş mai fi stat acolo afară, expus, nu mai apucam ziua de azi.

Ai văzut vreodată efectele unei arme termobarice? Ai întrebat pe vreunul cu epoleţi despre ele? Îmi tai coaiele dacă ţi-au spus tot adevărul. Auzi chestii despre căldură şi presiune, despre mingea de foc care continuă să se extindă, să explodeze, să distrugă şi să ardă tot în cale. Căldură şi presiune, asta înseamnă termobaric. Cam naşpa sună, nu? Dar n-o să auzi de efectul imediat de după, de vacuumul care se creează când mingea de foc se contractă brusc. Oricine a scăpat cu viaţă o să se trezească cu aerul supt din plămâni, sau – şi asta n-o să recunoască ei *niciodată* – cu plămânii ieşiţi pe gură. Evident că nimeni nu trăieşte destul ca să ajungă să spună genul ăsta de poveste de groază, de aia s-a şi descurcat Pentagonul să ascundă adevărul, dar, dacă vezi vreodată o poză cu vreo mortăciune, sau chiar un exemplar real, umblător, care să-şi bălăngăne amândoi plămânii şi gâtlejul în josul buzelor, nu uita să-i dai numărul meu de telefon. Mă bucur întotdeauna să mă văd cu încă un veteran de la Yonkers.

CÂND S-A ÎNTORS FOAIA

Robben Island, provincia Cape Town, Statele Unite ale Africii de Sud

[Xolelwa Azania mă întâmpină la masa de scris şi mă invită să trec în locul lui, ca să mă bucur de briza răcoroasă a oceanului care îi bate în fereastră. Se scuză pentru „dezordine” şi insistă să-şi ia notiţele de pe birou înainte să continue.

Dl Azania e la volumul al treilea al cărţii ***Pumnul de curcubeu: Africa de Sud în război.*** *Cartea e chiar despre subiectul discuţiei noastre, punctul de cotitură al luptei împotriva morţilor vii, momentul în care ţara lui a reuşit să se depărteze de marginea prăpastiei.]*

Lipsit de pasiune, o expresie destul de mundană pentru a descrie una dintre figurile cele mai controversate ale istoriei. Unii îl slăvesc ca salvator, alţii îl urgisesc ca pe un monstru, dar dacă l-ai întâlnit vreodată pe Paul Redeker, dacă ai discutat opiniile lui despre lume şi problemele ei sau, mai important, soluţiile la problemele pe care le-a adus molima, probabil că singurele cuvinte potrivite pentru impresia pe care ţi-o face omul ar fi *lipsit de pasiune.*

Paul a crezut mereu, ei bine, poate că nu mereu, dar măcar pe parcursul vieţii sale de adult, că defectul fundamental al umanităţii era emoţia. Avea obiceiul să spună că inima ar trebui să existe doar pentru a pompa sânge la creier şi că orice altceva era o pierdere de timp şi energie. Lucrările sale de la universitate, pe tema „soluţiilor” alternative la controverse istorice şi sociale, l-au adus mai întâi în atenţia guvernului din perioada apartheidului. Mulţi psihobiografi au încercat să-i lipească eticheta de „rasist”, însă, chiar cu cuvintele lui, „rasismul este un reziduu regretabil al emoţiei iraţionale”. Alţii au susţinut că, pentru ca un rasist să urască un grup, ar

trebui, în schimb, să iubească un altul. Redeker credea că şi iubirea, şi ura sunt irelevante. Pentru el erau „impedimente ale condiţiei umane” şi, din nou cu vorbele lui, „imaginaţi-vă ce am putea realiza dacă rasa umană şi-ar împărtăşi doar umanitatea”. Rău? Majoritatea ar spune că da, doar că alţii, mai ales un grup mic din centrul puterii de la Pretoria, credeau că e vorba despre „o sursă nepreţuită de intelect eliberat”.

Era pe la începutul anilor 1980, o perioadă critică pentru guvernarea apartheid. Ţara se odihnea pe un pat de cuie. Aveai Congresul Naţional African, aveai Partidul Libertăţii Inkatha, erau şi extremişti de dreapta din rândul populaţiei afrikaner care abia aşteptau să se revolte şi să declanşeze un întreg circ rasial. La graniţe, Africa de Sud avea doar naţiuni ostile şi, în cazul Angolei, sprijinită de sovietici şi mânată de Cuba, război civil. La combinaţia asta adăugaţi o izolare întreţinută de democraţiile vestice (care includea şi câteva importante embargouri la cumpărarea de arme) şi nu mai este o surpriză că în mintea Pretoriei era mereu prezent spectrul luptei pentru supravieţuire, până la ultimul om.

De aceea l-au angajat pe domnul Redeker să revizuiască planul guvernamental ultrasecret numit „Planul Portocaliu”. „Portocaliul” exista de când guvernul de apartheid venise la putere, în 1948. Era scenariul apocaliptic pentru minoritatea albă a ţării, planul de a face faţă unei revolte totale a populaţiei africane indigene. Fusese actualizat cu perspective strategice noi de-a lungul anilor. La fiecare deceniu situaţia devenea din ce în ce mai sumbră. Cu sporirea numărului de state independente din zonă şi cu multiplicarea numărului de voci care militau pentru libertate şi care se făceau auzite din rândurile majorităţii, cei din Pretoria şi-au dat seama că o confruntare nu ar duce doar la sfârşitul guvernării albilor, dar şi la sfârşitul albilor înşişi.

Aici a intrat în scenă Redeker. A revizuit Planul Portocaliu, care, în varianta lui completă din 1984, era strategia de supravieţuire în ultimă instanţă pentru

populaţia de afrikaner. Nu a fost ignorată nicio variabilă. Populaţie, teren, resurse, logistică… Redeker nu doar că a îmbunătăţit planul incluzând armele chimice din Cuba şi opţiunile nucleare ale ţării sale, dar, de asemenea, şi acest lucru a făcut „Portocaliul optzeci şi patru” atât de istoric, a introdus şi o evaluare a numărului de afrikaneri care aveau să fie salvaţi şi a celor care trebuiau sacrificaţi.

Sacrificaţi?

Redeker credea că încercarea de a-i proteja pe toţi ar fi depăşit resursele guvernului şi le-ar fi făcut inutilizabile, condamnându-se astfel întreaga populaţie. A comparat asta cu supravieţuitorii de pe un vapor care se scufundă, care răstoarnă barca de salvare fiindcă nu există, pur şi simplu, loc pentru toţi. A inclus în evaluare venitul, coeficientul de inteligenţă, fertilitatea şi o listă întreagă de „calităţi dezirabile”, inclusiv poziţionarea subiectului faţă de o eventuală zonă de criză. „Prima victimă a conflictului trebuie să fie propriul nostru sentimentalism”, aşa începea concluzia finală a propunerii lui, „deoarece supravieţuirea sa ar însemna distrugerea noastră”.

„Portocaliu optzeci şi patru” a fost un plan bine întocmit. Era clar, logic, eficient şi l-a făcut pe Paul Redeker unul dintre cei mai huliţi oameni din Africa de Sud. Primii săi duşmani erau unii dintre afrikanerii mai radicali, fundamentalişti, ideologii rasişti şi ultrareligioşii. Mai apoi, după căderea apartheidului, numele său a ajuns cunoscut în rândurile populaţiei obişnuite. Bineînţeles că a fost invitat să apară la audierile cu „Adevărul şi Reconcilierea” şi bineînţeles că a refuzat. „N-o să pretind că am o inimă doar ca să-mi salvez pielea”, a declarat public, adăugând: „Nu contează ce aş face, o să vină după mine oricum”.

Şi aşa a şi fost, deşi probabil nu în maniera la care s-ar fi aşteptat Redeker. A fost în timpul Marii Panici de la noi, care a început cu câteva săptămâni înainte de a voastră. Redeker era vârât în cabana Drakensberg, pe care şi-o cumpărase cu banii câştigaţi din postura de consultant de afaceri. Îi plăceau afacerile. „Un singur scop, suflet deloc” era o vorbă de-a lui. N-a fost surprins când uşa i-a sărit din

ţâţâni şi în casă au dat buzna angajaţi ai Agenţiei Naţionale de Informaţii. I-au verificat numele, identitatea, acţiunile din trecut. L-au întrebat de-a dreptul dacă el concepuse „Portocaliu optzeci şi patru”. A răspuns firesc, fără emoţie. Bănuia şi accepta o răzbunare de ultim moment; lumea oricum se ducea de râpă, n-ar fi stricat să fie doborâţi nişte „draci de-ai apartheidului” mai întâi. Dar nu reuşise să prevadă felul în care şi-au coborât deodată armele şi cum şi-au scos măştile de gaze agenţii. Erau de toate culorile: negri, asiatici, mulatri, ba chiar şi un alb, un afrikaner înalt care a păşit în faţă şi, fără să-şi spună numele sau gradul, a întrebat răstit… „Omule, ai un plan pentru chestia asta. Nu-i aşa?“

Redeker lucrase într-adevăr la o soluţie proprie pentru epidemia de nemorţi. Ce să fi făcut altceva în ascunzătoarea aceea izolată? Fusese un exerciţiu intelectual, nu credea că avea să mai rămână cineva să o citească. Nu avea nume fiindcă, după cum a explicat mai târziu, „numele există doar ca să distingă ceva de altceva” şi, până atunci, nu mai existase un asemenea plan. Redeker ţinuse, din nou, seama de toate, nu doar de situaţia strategică a ţării, dar şi de fiziologia, comportamentul şi „doctrina de luptă” ale morţilor vii. Puteţi găsi Planul Redeker în orice bibliotecă publică, dar uitaţi câteva din punctele fundamentale: Mai întâi, nu exista nicio cale pentru a fi salvaţi toţi. Epidemia era prea extinsă. Forţele armate fuseseră deja prea slăbite pentru a izola eficient ameninţarea şi, împrăştiate aşa prin toată ţara, ar fi ajuns tot mai slăbite pe zi ce trecea. Forţele noastre trebuiau consolidate, retrase într-o „zonă sigură” specială, protejată la modul ideal de obstacole naturale precum munţi, râuri; putea fi chiar şi o insulă. Odată concentrate în zona respectivă, trupele puteau eradica infestarea dintre graniţele acesteia, apoi să folosească resursele aflate la dispoziţie pentru a o apăra de alte asalturi ale morţilor vii. Era prima parte a planului şi avea tot atâta sens ca şi o retragere militară convenţională.

Partea a doua se ocupa de evacuarea civililor şi n-ar fi

putut fi închipuită decât de Redeker. Doar o mică parte a populaţiei civile, considera el, putea fi evacuată în zona sigură. Oamenii respectivi urmau să fie salvaţi nu doar pentru a furniza forţă de muncă pentru o eventuală reinstaurare a economiei de război, ci şi pentru a prezerva legitimitatea şi stabilitatea autorităţilor, pentru a le arăta celor aflaţi deja înăuntrul zonei că liderii „au grijă de ei“.

Evacuarea asta parţială mai avea un motiv, unul deosebit de logic şi de întunecat care, cred mulţi, o să-i asigure lui Redeker un loc de frunte în panteonul iadului. Cei lăsaţi în urmă urmau să fie mânaţi în zone speciale, izolate. Ei aveau să fie „momeală umană”, să-i distragă pe nemorţi de la urmărirea armatei care se retrăgea în zona sigură. Redeker a susţinut că aceşti refugiaţi izolaţi şi neinfectaţi trebuiau ţinuţi în viaţă, bine apăraţi şi chiar aprovizionaţi, dacă se putea, pentru a ţine hoardele de nemorţi fixate în zonă. Vedeţi geniul, demenţa? Să ţii oamenii prizonieri fiindcă „zombi care îi asediază pe acei supravieţuitori vor diminua numărul celor care se aruncă asupra sistemului nostru defensiv”. În momentul acela agentul afrikaner l-a privit cu luare-aminte pe Redeker, şi-a făcut cruce şi a zis: „Doamne ajută, omule”. Altul a spus: „Dumnezeu să ne ajute pe toţi”. Era negrul care părea şeful operaţiunii. „Şi acum să-l scoatem de aici.”

În câteva minute se aflau deja în elicopter cu direcţia Kimberley, chiar baza subterană unde Redeker scrisese „Portocaliul optzeci şi patru”. A fost introdus într-o şedinţă a ce mai rămăsese din cabinetul preşedintelui, unde raportul său a fost citit cu voce tare. Să fi auzit rumoarea, cum ridica vocea ministrul Apărării. Era zulu de etnie, un bărbat feroce care ar fi preferat să lupte în stradă decât să fugă într-un buncăr.

Vicepreşedintele era mai preocupat de relaţiile publice. Nu voia să-şi imagineze cât avea să-i valoreze pielea dacă veştile despre acest plan ar fi ajuns la urechile populaţiei.

Preşedintele a interpretat totul ca pe o insultă la adresa lui. L-a luat la propriu de guler pe ministrul Siguranţei şi l-a întrebat de ce naiba i-l adusese pe criminalul ăsta de

război dement şi rasist.

Ministrul a început să se bâlbâie că nu pricepea de ce e aşa de supărat preşedintele, mai ales că el dăduse ordinul să fie găsit Redeker. Preşedintele, gesticulând amplu, a răcnit că nu dăduse nicicând un asemenea ordin, apoi, de undeva din sală, o voce slabă a zis: „Eu l-am dat“.

Stătuse lipit de perete; se ridicase acum, gârbovit de vârstă, în baston, dar cu spiritul la fel de puternic şi de viu ca întotdeauna. Bătrânul om de stat, părintele democraţiei noastre, omul pe nume Rolihlahla, nume tradus de unii, de-a dreptul, cu „Beleaua”. Când s-a ridicat el, s-au ridicat şi ceilalţi, mai puţin Paul Redeker. Bătrânul l-a ţintuit cu privirea, a zâmbit cu acea mijire a ochilor atât de faimoasă în lumea întreagă şi a rostit: „Molo, mhlobo wam”. „Bun venit, persoană din regiunea mea.” S-a îndreptat încetişor spre Paul, s-a întors spre guvernul Africii de Sud, a luat din mâna albului paginile scrise şi a rostit cu o voce puternică şi tinerească: „Planul ăsta o să ne salveze poporul”. Apoi, indicându-l cu mâna pe Paul, a spus: *„Omul* ăsta o să ne salveze poporul”. Şi apoi a venit momentul acela, pe care istoricii o să-l dezbată până ce o să dispară din amintire. L-a îmbrăţişat pe albul afrikaner. Pentru ceilalţi nu era decât îmbrăţişarea lui obişnuită, strânsă, dar pentru Paul Redeker… Ştiu că majoritatea psihobiografilor îl zugrăvesc şi acum ca pe un individ fără suflet. E o noţiune general acceptată. Paul Redeker: fără sentimente, fără compasiune, fără inimă. Şi totuşi unul dintre autorii noştri cei mai respectaţi, vechiul prieten şi biograf al lui Biko, postulează că Redeker era de fapt un om extrem de sensibil, prea sensibil, de fapt, pentru viaţa în Africa de Sud guvernată de apartheid. Insistă că jihadul lung de-o viaţă al lui Redeker contra emoţiilor era singurul fel de a-şi proteja sănătatea mentală de ura şi brutalitatea la care asista zilnic. Nu se ştiu prea multe despre copilăria lui Redeker, nici măcar dacă a avut părinţi ori dacă a fost crescut de stat, dacă a avut prieteni sau a fost vreodată iubit. Cei care-l ştiau de la muncă aveau probleme în a-şi aminti vreo interacţiune socială sau orice fel de atitudine

fizică denotând afecţiune, îmbrăţişarea părintelui naţiunii, emoţia adevărată pătrunzând prin scutul său impenetrabil…

[Azania zâmbeşte jenat.]

Poate că-i prea sentimental totul. Din câte ştim, era un monstru fără inimă şi îmbrăţişarea bătrânului n-a avut niciun impact. Dar vă pot spune că aceea a fost ultima zi în care cineva l-a mai văzut pe Paul Redeker. Nici acum nu se ştie exact ce s-a ales de el. Atunci am intrat eu în joc, în săptămânile de haos în care se implementa Planul Redeker. A durat ceva să-i conving, dar odată ce i-am convins că lucrasem mulţi ani cu Paul Redeker şi că, mai important, îi înţelegeam modul de a gândi mai bine decât orice om rămas viu în Africa de Sud, cum ar fi putut să refuze? Am lucrat la retragere şi după aceea, în lunile de consolidare, şi apoi până la sfârşitul războiului. Măcar mi-au apreciat serviciile, altfel de ce mi-ar fi oferit condiţii atât de luxoase? *[Zâmbeşte.]* Paul Redeker, înger şi demon. Unii îl urăsc, alţii îl venerează. Eu îl compătimesc şi atât. Dacă mai există pe undeva, sper sincer că şi-a găsit pacea.

[După ce sunt îmbrăţişat la despărţire, sunt condus la feribotul ce mă va duce pe continent. Securitatea e strictă; arăt ecusonul de acces. Paznicul alb, înalt, mă fotografiază din nou. „Omule, trebuie grijă mare“, îmi spune înmânându-mi stiloul. „Multă lume pe-aici vrea să-l trimită în iad.“ Semnez lângă numele meu, sub sigla Institutului Psihiatric din Robben Island. NUMELE PACIENTULUI VIZITAT: PAUL REDEKER.]

Armagh, Irlanda

[Deşi nu este el însuşi catolic, Philip Adler s-a alăturat puhoaielor de vizitatori ai refugiului de război al Papei. „Nevastă-mea e bavareză“, explică în barul hotelului nostru. „A trebuit să facă pelerinajul la catedrala Sfântul Patrick.” E prima lui ieşire din Germania de când s-a

terminat războiul, întâlnirea noastră este accidentală. Nu obiectează când pornesc reportofonul.]

Hamburgul era puternic infectat. Erau pe străzi, prin clădiri, curgeau din Neuer Elbtunnel. Încercasem un baraj cu vehicule civile, dar se strecurau prin orice fel de spaţiu ca nişte viermi umflaţi şi sângeroşi. Erau şi refugiaţi peste tot. Unii veniseră tocmai de prin Saxonia, crezând că o să scape pe mare. Navele plecaseră de mult, portul era un dezastru. Aveam mai bine de o mie de oameni izolaţi la Reynolds Aluminiumwerk şi cel puţin de trei ori pe atât la terminalul Eurokai. Fără mâncare, fără apă potabilă, stăteau şi aşteptau să fie salvaţi, cu morţii foşgăind pe afară şi nu ştiu câţi infectaţi înăuntru.

Rada portului era plină-ochi cu cadavre, dar cu cadavre care încă mişcau. Îi împinseserăm în radă cu tunuri cu apă antirevoltă; economiseam muniţie şi puteam păstra şi străzile curate. A fost o idee bună, până ce s-a dus presiunea din hidranţi. Ne pierduserăm şi comandantul cu două zile înainte… accident prostesc. Unul dintre ai noştri a împuşcat un zombi care era aproape călare pe el. Glonţul a trecut prin căpăţâna creaturii şi a dus cu el bucăţele de ţesut bolnav pe cealaltă parte, apoi a nimerit în umărul colonelului. Nebunie, nu? Mi-a predat comanda sectorului înainte să moară. Prima mea însărcinare oficială a fost să-l lichidez.

Stabilisem cartierul general în hotelul Renaissance. Un amplasament decent, perimetre de tragere bune şi spaţiu suficient pentru unitatea noastră şi câteva sute de refugiaţi. Oamenii mei, cei care nu erau implicaţi în apărarea baricadelor, încercau să transforme în felul ăsta şi alte clădiri similare. Fiindcă şoselele erau blocate şi trenurile nu operau, am considerat că mişcarea cea mai bună era să sechestrez cât mai mulţi civili cu putinţă. Ajutorul avea să vină, era doar o chestiune de timp.

Eram pe punctul să organizez o căutare ca să găsim obiecte ce puteau fi transformate în arme albe, fiindcă rămăsesem în pană de muniţie, când a venit ordinul de

retragere. Nu era ceva neobişnuit. Unitatea noastră se retrăsese necontenit încă din primele zile ale Panicii. Totuşi *era* neobişnuit locul. Divizia folosea coordonate cu latitudine şi longitudine, pentru prima dată de când începuseră problemele. Până atunci folosiseră pur şi simplu nume civile, pe un canal deschis; era pentru ca refugiaţii să ştie unde să se adune. Acum era vorba de o transmisie codificată şi de o hartă care nu mai fusese folosită de la sfârşitul Războiului Rece. A trebuit să verific de trei ori coordonatele ca să mă conving. Ne trimiseseră la Schafstedt, ceva mai la miazănoapte de Nord-Ostsee Kanal. Al naibii, putea să fie şi Danemarca!

Aveam totodată ordine stricte să nu deplasăm civilii. Şi mai rău, ni se ordonase să *nu-i* informăm despre plecarea noastră! Nu avea niciun sens. Voiau să ne tragem spre Schleswig-Holstein, dar să lăsăm refugiaţii în urmă? Voiau să lăsăm totul şi s-o luăm la goană? Trebuia să fie vreo greşeală.

Am cerut confirmarea. Am primit-o. Am cerut-o iar. Poate greşiseră ceva cu harta sau schimbaseră codurile fără să ne spună. (N-ar fi fost prima oară când greşeau.)

M-am trezit apoi că stau de vorbă cu generalul Lang, comandantul întregului front de nord. Îi tremura vocea. Auzeam asta cu tot zgomotul de împuşcături. Mi-a zis că ordinele nu erau greşite, că trebuia să încolonez ce mai rămăsese din garnizoana Hamburg şi să pornesc imediat spre nord. Nu se poate aşa ceva, mi-am spus. Simpatic, nu? Puteam să accept orice altceva se întâmpla, faptul că nişte cadavre se ridicau ca să consume lumea, dar asta… să urmez ordine care ar fi cauzat indirect un masacru…

Păi, da, sunt eu soldat bun, dar sunt şi vest-german. Înţelegeţi diferenţa? În Est li se spusese că nu sunt responsabili pentru atrocităţile din al Doilea Război Mondial, că, în calitate de buni comunişti, erau victime ale lui Hitler în aceeaşi măsură ca şi ceilalţi. Pricepeţi de ce naziştii raşi în cap şi protofasciştii se găseau mai degrabă în Est? Nu simţeau responsabilitatea trecutului, nu în felul în care o simţeam noi în Vest. Încă de la naştere eram

învăţaţi să îndurăm povara ruşinii bunicilor noştri. Eram învăţaţi că, deşi purtam o uniformă, datoria noastră supremă era faţă de conştiinţa noastră, indiferent de consecinţe. Aşa am fost crescut şi aşa am reacţionat. I-am spus lui Lang că nu puteam, cu conştiinţa curată, să-i ascult ordinul, că nu puteam să-i las pe oamenii aceia fără apărare. Când a auzit asta s-a făcut foc. Mi-a zis că *trebuia* să respect instrucţiunile primite sau aveam să fiu atât eu, cât şi oamenii mei, acuzaţi de trădare şi judecaţi cu „eficienţă rusească”. *Aici s-a ajuns,* m-am gândit atunci. Auziserăm toţi ce se întâmplase... revoltele, tulburările sociale, decimările. M-am uitat la băieţii ăştia din jurul meu, de optsprezece-nouăsprezece ani, osteniţi, speriaţi şi luptând pentru vieţile lor. Nu le-am putut face asta. Am dat ordinul de retragere.

Cum au reacţionat?

N-au fost plângeri, cel puţin mie nu mi s-au plâns. S-au certat un pic între ei. M-am prefăcut că nu observ. Şi-au făcut datoria.

Şi civilii?

[Pauză.] Ne-au făcut albie de porci. „Unde plecaţi?” strigau din clădiri. „Veniţi înapoi, laşilor!” Am încercat să răspund. „Nu, ne întoarcem după voi”, am zis. „Venim mâine cu mai mulţi oameni. Staţi pe loc, ne întoarcem mâine.” Nu m-au crezut. „Mincinos nenorocit!” mi-a strigat o femeie. „Îmi laşi copilaşul să moară!”

Cei mai mulţi n-au încercat să ne urmeze, erau prea îngrijoraţi de zombii de pe străzi. Câţiva, mai curajoşi, s-au agăţat de transportoarele noastre blindate. Au încercat să ajungă la trape. I-am dat jos. A trebuit să ne grăbim fiindcă cei blocaţi în clădiri au început să arunce cu lucruri, lămpi, mobilă, în capul nostru. Un soldat de-al meu a fost lovit cu o găleată plină cu dejecţii umane. Am auzit un glonţ răpăind pe Marderul meu.

Pe drumul de ieşire din oraş am trecut pe lângă ultima dintre noile noastre unităţi de Reacţie Rapidă şi Stabilizare. Fuseseră boţiţi tare pe la începutul săptămânii. Pe atunci nu ştiam, dar erau printre acele unităţi

considerate dispensabile. Aveau ordinul să ne acopere retragerea, să împiedice prea mulţi zombi, sau refugiaţi, să se ia după noi. Li se ordonase să reziste până la capăt.

Comandantul lor stătea în picioare, ridicat prin cupola unui vehicul Leopard. Îl cunoşteam. Luptaserăm împreună în Bosnia, în trupele IFOR ale NATO. E poate melodramatic să zic că mi-a salvat viaţa, dar a încasat un glonţ sârbesc care, sunt sigur, îmi era destinat mie. Îl văzusem ultima oară într-un spital din Sarajevo, glumind despre cum o să scape din casa aceea de nebuni pe care o numeau ţară. Şi acum iată-ne, mărşăluind pe autostrada distrusă, în inima ţării noastre. Ne-am privit în ochi, ne-am salutat. M-am ghemuit la loc în blindat şi m-am prefăcut că mă uit pe hartă, ca şoferul să nu-mi vadă lacrimile. „Când ne întoarcem”, mi-am zis, „o să-l omor pe ticălosul ăla”.

Pe generalul Lang.

Plănuisem totul. Nu aveam să arăt furios, ca să nu-i dau vreun motiv de alertă. Urma să-i transmit raportul şi să cer scuze pentru conduita mea. Poate voia să-mi ţină şi vreun discurs moralizator, să încerce să explice sau să justifice retragerea noastră. Bun, m-am gândit, în cazul ăsta o să-l ascult cu răbdare, să-l fac să se relaxeze. Apoi, când se ridica să dea mâna cu mine, aveam să scot pistolul din toc şi să-i zbor creierii ăia de estic pe harta care a fost odată a ţării noastre. Se putea să fie şi membrii comandamentului pe acolo, marionetele celelalte care „nu făceau decât să execute ordinele”. I-aş fi terminat pe toţi înainte să mă doboare! Era perfect. N-aveam de gând să merg ca oaia la tăiere, ca un băieţaş din Hitlerjugend. Aveam să-i arăt eu lui, şi celorlalţi, ce înseamnă să fii un adevărat Deutsche Soldat.

Dar nu aşa s-au petrecut lucrurile.

Nu. Am reuşit într-adevăr să pătrund în biroul generalului Lang. Eram ultima unitate de dincoace de canal. O aşteptase. Imediat ce a sosit raportul s-a aşezat la birou, a semnat câteva ordine finale, a scris şi a sigilat o scrisoare către familie, după care şi-a tras un glonţ în creier.

Nenorocitul. Acum îl urăsc şi mai mult decât îl uram pe drumul dinspre Hamburg.

De ce?

Fiindcă acum pricep de ce a făcut ce-a făcut, detaliile Planului Prochnow[28].

N-ar fi trebuit să-l simpatizaţi aflând toate acestea?

Glumiţi? Tocmai de asta îl urăsc! Ştia că era doar primul pas al unui război lung şi că o să avem nevoie de oameni ca el ca să ne ajute să câştigăm. Laş nenorocit. Mai ştiţi ce ziceam despre felul în care eşti legat de conştiinţa proprie? Nu poţi da vina pe altcineva, nici pe creatorul planului, nici pe superiorul în grad, pe nimeni în afară de tine. Trebuie să-ţi faci alegerile proprii şi să trăieşti chinuindu-te zi după zi cu consecinţele acelor alegeri. Şi el o ştia. De aceea a dezertat, de aceea i-a lăsat baltă pe civilii aceia. Vedea drumul întinzându-se înainte, un drum abrupt şi înşelător ca o cărare de munte. Trebuia să urcăm cu toţii cărarea aceea şi să târâm după noi bolovanul faptelor noastre. El n-a putut. Greutatea era prea mare pentru el.

Sanatoriul pentru veterani Evcenko, Odessa, Ucraina

[Încăperea nu are ferestre. Neoane tulburi, fluorescente, luminează pereţii de beton şi culcuşurile nespălate. Pacienţii de aici suferă mai ales de probleme respiratorii, mult înrăutăţite de lipsa oricărui tratament. Nu există doctori, iar asistentele şi infirmierii nu pot face mare lucru pentru a uşura suferinţele bolnavilor. Camera, măcar, e caldă şi uscată, un lux fabulos pentru o ţară aflată în miez de iarnă. Bohdan Taras Kondratiuk stă în fund pe patul lui din capătul salonului. Fiind erou de război, are atârnat un cearşaf pentru intimitate. Tuşeşte în batistă înainte de a vorbi.]

Haos. Nu ştiu cum să-l descriu altfel, o cădere completă a organizării, a ordinii, a controlului. Luptasem deja în

[28] Versiunea germană a Planului Redeker.

patru încleştări dure: Luck, Rovno, Novograd şi Jitomir. Oamenii erau epuizaţi, înţelegeţi. Ce văzuseră, ce au trebuit să facă, atâta retragere, acţiuni de ariergardă, goană, în fiecare zi auzeai de alt oraş căzut, altă şosea închisă, altă unitate copleşită.

Kievul ar fi trebuit să fie sigur, în spatele frontului. Ar fi trebuit să fie centrul noii noastre zone de securitate, cu suficiente trupe, complet aprovizionat, liniştit. Dar ce se întâmplă imediat ce sosim? Primesc ordine de odihnă şi recuperare? Să-mi repar vehiculele, să-mi refac contingentul, să-mi vindec răniţii? Nu, evident că nu. De ce-ar fi lucrurile aşa cum ar trebui să fie? Niciodată n-au fost în felul ăsta.

Zona de securitate era iarăşi schimbată, de data asta în Crimeea. Guvernul se mutase deja… fugise… la Sevastopol. Ordinea civilă se prăbuşise. Kievul era evacuat cu totul. Asta era treaba armatei, ce mai rămăsese din ea.

Companiei noastre i s-a ordonat să supravegheze ruta de evacuare la podul Patona. Era primul pod din lume sudat electric şi mulţi străini îl comparau cu Turnul Eiffel. Municipalitatea plănuise o restaurare grandioasă, un vis de revenire la gloria de altădată. Dar, ca şi cu celelalte din ţara asta, visul n-a devenit niciodată realitate. Până şi înainte de criză podul era un coşmar al traficului. Acum era plin-ochi cu evacuaţi. Podul ar fi trebuit să fie închis traficului auto, dar unde erau baricadele promise, betonul şi oţelul care ar fi făcut imposibilă orice intrare în forţă? Maşini erau peste tot, Laguri şi Ziguri mici, câteva Mercedesuri şi un mamut de camion GAZ proţăpit chiar în mijloc, răsturnat pe-o parte! Am încercat să-l mişcăm, să-l tragem cu lanţuri legate de un tanc. Nicio şansă. Ce puteam face?

Era un pluton de blindate, ştiţi? Tancuri, nu poliţie militară. Nici n-am văzut vreunul de la PM. Am fost asiguraţi că urma să fie acolo, dar nici noi n-am auzit nimic despre ei, nici celelalte „unităţi” de la celelalte poduri. E o glumă şi să le spui „unităţi”. Erau doar adunături de bărbaţi în uniforme, furieri şi bucătari; oricine avea vreo

legătură cu armata se trezea brusc responsabil pentru controlul traficului. Nimeni dintre noi nu era pregătit de aşa ceva, nu eram antrenaţi, echipaţi. Unde era echipamentul antirevoltă pe care ni l-au promis, scuturile, armurile, unde era tunul cu apă? Aveam ordinul să „procesăm” toţi evacuaţii. Înţelegeţi, „procesarea” însemna să vedem dacă se molipsise vreunul. Dar unde era afurisitul de copoi? Cum să cauţi infecţia fără câini? Ce-o să faci, o să inspectezi vizual fiecare refugiat? Da! Şi totuşi exact asta ne-au zis să facem. *[Clatină din cap.]* S-au gândit ei că amărâţii ăia îngroziţi, tremurând, cu moartea suflându-le în ceafă şi siguranţa – aşa li se părea – la doar câţiva metri mai încolo, o să facă un rând ordonat şi o să ne lase să-i dezbrăcăm la piele şi să-i examinăm centimetru cu centimetru? Chiar credeau că bărbaţii ar fi acceptat senini ca noi să le examinăm nevestele, mamele, copilele? Vă imaginaţi? Şi chiar am încercat s-o facem. Aveam alternativă? Trebuiau separaţi dacă voiam să supravieţuim. Ce rost mai are să evacuezi oameni, dacă aduc infecţia cu ei?

[Clatină din cap, râde cu amărăciune.] A fost un dezastru. Unii pur şi simplu au refuzat, alţii au încercat să fugă pe lângă noi sau au sărit în râu. S-au pornit încăierări. Mulţi dintre oamenii mei au fost bătuţi rău, trei înjunghiaţi, unul împuşcat de o bunicuţă înspăimântată cu un Tokarev vechi şi ruginit. Sunt sigur că era mort deja când a căzut în apă.

Înţelegeţi, eu nu eram acolo. Eram la radio şi ceream ajutor! Ajutorul e pe drum, ziceau ei, nu rupeţi rândurile, nu fiţi deznădăjduiţi, ajutorul e pe drum.

Kievul ardea, peste Nipru. Din centrul oraşului se ridicau coloane negre. Eram în bătaia vântului, duhoarea era groaznică, puţea a lemn, cauciuc şi a carne arsă. Nu ştiam cât de departe erau acum, poate la un kilometru, poate mai puţin. Pe deal focul cuprinsese mănăstirea. Afurisită tragedie. Avea ziduri înalte şi poziţie strategică, am fi putut rezista acolo. Orice cadet de anul întâi ar fi putut-o transforma într-o fortăreaţă de necucerit – să

umple pivniţele, să încuie porţile şi să urce lunetişti în clopotniţe. Puteau apăra podul până… până în Ziua de Apoi, ce pizda mă-sii!

Mi s-a părut că aud ceva, un sunet pe celălalt ţărm… sunetul ăla pe care-l fac, ştiţi, când sunt adunaţi, când se apropie… îl deosebeşti printre toate strigătele, înjurăturile, claxoanele şi focurile lunetiştilor, sunetul ăla îl ştii.

[Încearcă să le imite gemetele, dar îl apucă un acces de tuse. Ridică batista spre faţă. Pe batistă rămân urme de sânge.]

Sunetul ăla m-a mişcat din faţa radioului. M-am uitat peste oraş. Ceva mi-a atras privirea, ceva ce venea pe deasupra acoperişurilor şi se apropia cu iuţeală.

Avionul cu reacţie a zburat peste noi cam la înălţimea copacilor. Erau de fapt patru aparate Suhoi 25, suficient de aproape cât să le pot identifica. *Ce mama dracului,* m-am gândit, *o să apere aerian podul? Ori să bombardeze zona din spatele lui?* La Rovno a mers asta, câteva minute cel puţin. Avioanele au virat, ca şi cum şi-ar fi confirmat ţinta, au redus altitudinea şi s-au năpustit direct spre noi! *Ei, mama dracului,* mi-a venit în cap atunci, *o să bombardeze podul!* Renunţaseră la evacuare şi voiau să-i omoare pe toţi!

„Afară de pe pod!“ am început să strig. „Toată lumea afară!” Panica s-a răspândit prin mulţime. O vedeai ca pe un val, ca pe o undă electrică. Lumea a început să ţipe, să se împingă înainte, înapoi, în toate părţile. Zeci s-au aruncat în apă îmbrăcaţi gros, cu haine şi încălţăminte cu care nu se putea înota.

Trăgeam de oameni, le spuneam să fugă. Am văzut când au dat drumul bombelor, m-am gândit că aş putea să mă arunc pe burtă în ultimul moment, să mă adăpostesc de explozie. Apoi s-au deschis paraşutele şi am ştiut, într-o clipită am început să mă zbat ca un piţigoi în colivie. „Închideţi!” am răcnit. „Închideţi!” am sărit pe tancul de lângă mine, am trântit trapa în urma mea şi am ordonat echipajului să verifice sistemul de închidere! Tancul era un T-72 depăşit. Nu ştiam dacă mai funcţionează sistemul de

compresie, nu-l mai testasem de ani întregi. Puteam doar să ne rugăm şi să sperăm, agăţaţi de coşciugul nostru de oţel. Mitraliorul bocea, şoferul înţepenise, comandantul vehiculului, un sergent de doar douăzeci de ani, se făcuse ghem pe podea, cu mâna încleştată pe cruciuliţa de la gât. I-am pus mâna pe creştet, l-am asigurat că totul o să fie bine, dar ochii îi ţineam lipiţi de periscop.

RVX nu e la început un gaz. Vine sub formă de ploaie: picături mici şi uleioase care se prind de orice obiect. Intră prin pori, prin ochi, prin plămâni. În funcţie de cantitate, efectele pot fi instantanee. Am văzut cum membrele evacuaţilor încep să tremure, cum le cad inerte braţele după ce substanţa şi-a croit drum în sistemul nervos. Se frecau la ochi, încercau să vorbească, să se mişte, să respire. Eram recunoscător că nu trebuia să le miros conţinutul lenjeriei, descărcarea bruscă a vezicii şi a intestinelor.

De ce să fi făcut asta? Nu pricepeam. Nu ştia comandamentul general că armele chimice nu au efect pe nemorţi? Nu învăţaseră nimic de la Jitomir?

Primul cadavru care s-a mişcat a fost al unei femei, cu o secundă sau mai mult înainte de ceilalţi, o mână zvâcnind pe spatele unui bărbat care arăta ca şi cum ar fi încercat s-o protejeze. A alunecat într-o parte în vreme ce ea s-a ridicat, nesigură, în genunchi. Avea faţa pungită şi brăzdată de vene înnegrite. Cred că m-a văzut pe mine sau tancul nostru. Fălcile i s-au căscat, braţele i s-au înălţat, îi vedeam şi pe ceilalţi cum revin la viaţă, cam câte unul la patruzeci sau cincizeci de persoane, toţi cei care fuseseră muşcaţi înainte şi încercaseră s-o ascundă.

Şi atunci am înţeles. Da, învăţaseră de la Jitomir şi găsiseră acum o utilizare mai bună pentru stocurile de armament din Războiul Rece. Cum îi separi eficient pe infectaţi de ceilalţi? Cum îi împiedici pe evacuaţi să răspândească infecţia în spatele frontului? Asta era o cale.

Începeau să se reanimeze cu toţii, să se ridice în picioare şi să pornească ţepeni, peste pod, spre noi. L-am strigat pe omul de la tun. Abia dacă a bâiguit un răspuns.

I-am tras un şut în fund şi i-am ordonat, răcnind, să-şi fixeze ţinta! A durat un pic, dar a pus cătarea pe prima femeie şi a apăsat pe trăgaci. M-am ţinut de urechi când a bubuit tunul. Celelalte tancuri au deschis şi ele focul.

În douăzeci de minute s-a terminat. Ştiu că ar fi trebuit să aştept ordine sau măcar să raportez situaţia noastră. Am mai văzut şase avioane trecând razant, cinci îndreptându-se spre alte poduri şi ultimul spre centrul oraşului. Am ordonat companiei noastre să se retragă, să pornească spre sud-vest şi să înainteze. În jurul nostru erau o mulţime de corpuri, ale celor care trecuseră de pod înainte să atace gazul. Când am trecut peste ele, au pocnit ca nişte baloane.

Aţi fost vreodată la Muzeul Marelui Război Patriotic? Era una dintre cele mai impresionante clădiri din Kiev. Curtea era plină cu maşinării: tancuri, arme de toate clasele şi mărimile, de la Revoluţie până în zilele noastre. Două tancuri erau puse faţă în faţă la intrarea muzeului. Erau ornamentate cu desene colorate şi copiii erau lăsaţi să se caţere pe ele şi să se joace acolo. Era şi o Cruce de Fier, mare de un metru, făcută din sutele de Cruci de Fier luate de la hitleriştii morţi. Era şi o pictură murală, pe un perete întreg, arătând o mare bătălie. Soldaţii noştri erau umăr la umăr, ca un val de putere şi curaj prăvălit peste germani, un val care i-a alungat de pe pământul patriei noastre. Multe simboluri naţionale, dar niciunul la fel de spectaculos ca statuia cu *Rodina Mai (Patria).* Era cea mai înaltă construcţie din oraş, o capodoperă de oţel inoxidabil pur mai înaltă de şaizeci de metri. A fost ultimul lucru din Kiev pe care l-am văzut, sabia şi scutul ei ridicate într-un triumf etern, ochii ei reci şi lucitori privindu-ne de sus cum fugeam.

Parcul natural Sand Lakes, Manitoba, Canada

[Jesika Hendriks arată cu mâna întinderea pustietăţii subarctice. Frumuseţea naturală a fost înlocuită de ruine: vehicule abandonate, rămăşiţe de tot felul şi cadavre

umane rămân îngheţate parţial în zăpada şi gheaţa cenuşie. Defel din Waukesha, Wisconsin, canadianca naturalizată face parte din Proiectul de Refacere a Vieţii Sălbatice. Împreună cu câteva sute de voluntari, a venit aici în fiecare vară de la încetarea oficială a ostilităţilor. Deşi Proiectul pretinde că a făcut progrese substanţiale, nimeni nu poate şti când va fi acesta finalizat.]

Nu-i învinovăţesc pe ei, pe cei de la guvern, pe oamenii care trebuiau să ne protejeze. Cred că pot înţelege, obiectiv vorbind. N-ar fi putut să-i facă pe toţi să se ia după armată, spre vest, prin Munţii Stâncoşi. Cum să ne hrănească pe toţi, cum să ne apere şi cum ar fi putut spera vreodată să oprească hoardele de reanimaţi care ne-ar fi urmărit cu siguranţă? Înţeleg de ce au vrut să abată spre nord cât mai mulţi refugiaţi cu putinţă. Ce să facă, să ne oprească la Stâncoşi cu forţa armelor, să ne gazeze ca ucrainenii? Măcar, dacă mergeam spre nord, aveam o şansă cât de cât. Odată ce scădea temperatura şi reanimaţii îngheţau, unii dintre noi ar fi putut supravieţui. Asta se întâmpla peste tot în lume, oamenii fugeau spre nord sperând să rămână în viaţă până la venirea iernii. Nu, nu-i învinuiesc că au vrut să ne trimită în altă direcţie, asta pot să iert. Dar felul iresponsabil în care au făcut-o, lipsa de informaţii vitale care i-ar fi ajutat pe aşa de mulţi să rămână în viaţă… asta nu pot ierta.

Era în august, la două zile după Yonkers şi la doar trei zile după ce guvernul începuse să se retragă spre vest. N-avuseserăm prea multe izbucniri epidemice în vecinătate. Văzusem una singură, o adunătură de şase hrănindu-se dintr-un om fără adăpost. Poliţiştii îi terminaseră repede. S-a întâmplat la trei cvartale de casa noastră, şi atunci tata a decis să plecăm.

Eram în camera de zi; tata învăţa cum să-şi încarce noua puşcă, iar mama termina de bătut în cuie şipcile de la ferestre. Nu găseai nimic la tv cu *altceva* decât ştiri cu zombi ori imagini în direct ori înregistrări de la Yonkers. Când stau să mă gândesc, încă nu-mi vine a crede cât de

neprofesionistă a fost presa. Multe vorbe goale, prea puţine fapte. Toţi „experţii" aceia care se contraziceau unii pe alţii, care mai de care încercând să pară cât mai „şocanţi" şi „pătrunzători". Era o harababură totală, nimeni nu părea să ştie ce-i de făcut. Singurul lucru cu care se puseseră de acord era că toţi cetăţenii trebuiau „să plece spre nord". Fiindcă morţii vii îngheaţă bocnă, frigul extrem este singura noastră scăpare. Numai asta auzeam. Fără instrucţiuni despre *unde* să pornim spre nord, ce să luăm cu noi, cum să supravieţuim, numai sloganul ăla afurisit ce era rostit pe toate gurile ori se rotea mereu şi mereu în josul ecranelor tv: „Du-te în nord. Du-te în nord. Du-te în nord".

„Asta e", a zis tata, „o pornim mâine spre nord". Încerca să aibă o voce hotărâtă, bătea darabana pe puşcă. Nu mai pusese mâna pe o armă în viaţa lui. Era un gentilom în sensul cel mai literal – un om gentil. Scund, chel, cu o faţă cărnoasă care se înroşea când râdea, era regele glumelor nereuşite şi al remarcilor stânjenitoare. Avea mereu ceva pentru tine, un compliment sau un zâmbet sau un mic supliment la banii de buzunar despre care mama nu trebuia să afle. Era poliţistul bun al familiei, lăsa toate deciziile majore în seama mamei.

Mama încerca acum să discute, să-l aducă cu picioarele pe pământ. Trăiam într-o zonă alpină, aveam tot ce ne trebuia. De ce s-o pornim spre necunoscut când puteam să ne facem provizii, să continuăm cu fortificatul casei şi să aşteptăm să dea prima brumă de toamnă? Tata nici n-a vrut să audă. Puteam să murim până la toamnă, puteam să murim până săptămâna viitoare! Era tare prins în Marea Panică. Ne-a spus că o să fie ca o expediţie mai lungă. Că o să trăim cu carne de elan şi cu fructe sălbatice. Mi-a promis că mă învaţă să pescuiesc şi m-a întrebat cum o să-i spun iepuraşului meu, după ce-l prindem. Trăise toată viaţa în Waukesha. Nu făcuse niciodată expediţii.

[Îmi arată ceva în gheaţă, o colecţie de DVD-uri crăpate.]

Asta îşi luau oamenii cu ei: uscătoare de păr, cuburi

magice, laptopuri cu duzina. Nu cred că erau chiar aşa de proşti să creadă că o să le poată folosi. Ori poate unii credeau. Cred că mulţi dintre ei se temeau să nu le piardă, să nu se întoarcă peste şase luni şi să-şi găsească locuinţele prădate. Noi am crezut că ne facem bagajele cu cap. Haine groase, ustensile de gătit, medicamente şi câtă mâncare la conservă puteam duce. Părea de ajuns pentru doi ani. Dar pe drum am dat gata jumătate din ea. Nu m-a deranjat. Era ca o aventură drumeţia noastră spre nord.

Toate poveştile cu şosele obstrucţionate şi violenţe n-au avut de-a face cu noi. Noi am fost în primul val. Singurii înaintea noastră erau canadieni, şi majoritatea plecaseră de mult. Era încă circulaţie pe drumuri, maşini mai multe decât am văzut vreodată, dar se deplasau toate destul de rapid şi nu se aglomerau decât prin orăşelele de la marginea drumului ori pe lângă parcuri.

Parcuri?

Parcuri, locuri de camping, tot felul de locuri unde credeau oamenii că au ajuns destul de departe. Tata îi privea de sus pe oamenii ăştia, zicea că au ochelari de cal şi că-s iraţionali. Spunea că suntem încă prea aproape de zone populate şi că singurul mod ca să ne descurcăm era să mergem cât de departe spre nord puteam. Mama se oţăra mereu că nu era vina lor, că majoritatea îşi terminaseră, pur şi simplu, benzina. „Şi a cui e vina pentru asta?” zicea tata. Noi aveam nişte canistre pline în dubiţă, tata se aprovizionase încă din primele zile ale Panicii. Trecuserăm de o groază de îmbulzeli de pe lângă benzinării, şi multe aveau panourile astea imense afară, pe care scria NU MAI AVEM BENZINĂ. Tata trecea la repezeală pe lângă ele. Trecea la repezeală pe lângă multe, maşini înţepenite care trebuiau împinse, autostopişti care aşteptau să-i ia cineva. Erau mulţi din ăştia, uneori mergeau în şiruri pe marginea drumului, arătând în felul ăla în care îţi imaginezi că arată refugiaţii. Ici şi colo mai oprea câte o maşină să mai ia pe câte cineva şi, brusc, voiau cu toţii în maşină. „Vezi în ce s-au băgat?” Ăsta era tata.

Am luat şi noi o femeie, care mergea singură, cu o valiză din aceea pe rotile. Părea destul de inofensivă, aşa singură în ploaie. De aceea s-au oprit probabil mama şi tata să o ia. O chema Patty şi era din Winnipeg. Nu ne-a spus cum a ajuns pe acolo şi nici noi n-am întrebat. Era foarte recunoscătoare şi a încercat să le dea alor mei toţi banii pe care-i avea. Mama nu i-a primit şi a promis că o s-o ducem până unde mergeam şi noi. S-a pornit pe plâns, ne-a mulţumit. Eram mândră că părinţii mei făceau o faptă bună, asta până a strănutat şi a scos batista să-şi sufle nasul. Ţinuse în buzunar mâna stângă, de când o luaserăm cu noi. Am văzut că era bandajată şi că avea o pată negricioasă care arăta a sânge. A văzut că am văzut şi a devenit agitată. Ne-a spus să nu ne facem griji, că se tăiase doar, din greşeală. Tata s-a uitat la mama şi au devenit amândoi foarte tăcuţi. Îmi evitau privirea, nu rosteau o vorbă. M-am trezit, în noaptea aceea, şi am auzit cum se trânteşte portiera. Nu mi s-a părut nimic ciudat. Mereu ne opream ca să mergem la toaletă. Mă trezeau şi pe mine în caz că aş fi avut nevoie, dar de data asta n-am ştiut ce s-a întâmplat până ce dubiţa nu a pornit din nou. M-am uitat după Patty, dar nu era. Mi-am întrebat părinţii ce se întâmplase şi mi-au spus că ea îi rugase să o lase pe drum. M-am uitat în spate şi mi s-a părut că o desluşesc, o siluetă care se făcea din ce în ce mai mică. Mi s-a părut că alerga după noi, dar eram obosită şi nedumerită, nu puteam să fiu sigură. Nici nu cred că voiam să ştiu. Am făcut abstracţie de multe în timpul călătoriei spre nord.

Cum ar fi?

Cum ar fi ceilalţi „autostopişti”, cei care nu alergau. Nu erau prea mulţi, dacă vă amintiţi, vorbim despre primul val. Am dat peste maximum şase, hălăduind în mijlocul şoselei, ridicând mâinile când ne apropiam. Tata îi ocolea şi mama îmi spunea să las capul jos. Nu i-am văzut de aproape mai deloc. Aveam faţa lipită de scaun şi ochii închişi. Nu voiam să-i zăresc. Mă gândeam doar la chiftele de elan şi la fructe sălbatice. Mă îndreptam spre Tărâmul Făgăduinţei. Ştiam că, odată ajunşi destul de departe în

nord, totul avea să fie în regulă.

Şi pentru puţină vreme a fost. Am găsit un loc de camping grozav chiar pe malul unui lac, fără prea multă lume, dar destulă cât să ne simţim „în siguranţă” dacă apărea vreun mort. Toţi erau foarte prietenoşi, era o atmosferă de uşurare colectivă. La început a fost cam ca o petrecere. Se făcea de mâncare la ceaun în fiecare noapte, iar oamenii aruncau acolo ce vânaseră sau pescuiseră peste zi, mai ales peşte. Unii aruncau dinamită în lac, se auzea un ditamai pocnetul şi peştii ieşeau la suprafaţă, plutind. N-o să uit niciodată sunetele alea, exploziile sau huruitul drujbelor când se tăiau arbori, muzica de la radio şi instrumentele pe care le aduseseră familiile. Serile cântam în jurul focului, aveam nişte focuri uriaşe de buşteni clădiţi unul peste altul.

Asta era când încă mai aveam copaci, înainte să apară al doilea şi al treilea val, când oamenii au ajuns să ardă frunze şi cioturi, apoi orice lucru pe care puteau pune mâna. Mirosul de plastic şi cauciuc a devenit chiar supărător, îl simţeai în gură, în păr. Deja, la vremea aceea, nu mai erau peşti sau ceva să fie vânat. Nimeni nu a părut să-şi facă griji. Toţi se bazau pe iarnă, că o să-i îngheţe pe morţi.

Dar odată îngheţaţi morţii, cum aveaţi să supravieţuiţi peste iarnă?

O întrebare bună. Nu cred că majoritatea şi-au făcut planuri de lungă durată. Poate credeau că „autorităţile” urmau să ne salveze sau că puteau s-o ia din loc şi să se întoarcă pe la casele lor. Sunt sigur că o mulţime de lume nu s-a gândit la nimic decât la ziua care li se întindea în faţă, bucuroşi că erau în sfârşit în siguranţă şi încrezători că situaţia avea să se rezolve de la sine. „O să fim toţi acasă cât ai zice peşte”, spuneau oamenii. „Se termină totul până la Crăciun.”

[Îmi atrage atenţia asupra altui obiect prins în gheaţă, un sac de dormit cu personaje din desene animate. Este mic şi are pete cafenii.]

Cam la ce credeţi că ar folosi ăsta, să dormi în el la o

petrecere în pijamale, într-un dormitor încălzit? OK, poate n-au putut face rost de un sac ca lumea – magazinele cu obiecte pentru camping au fost primele epuizate sau sparte –, dar e incredibil cât de ignoranţi sunt unii dintre ei. Mulţi erau din zone cu climă caldă, unii chiar de prin sudul statului Mexico. Vedeai cum oamenii se bagă în sacii de dormit cu ciubotele în picioare, fără să-şi dea seama că le afecta circulaţia. Îi vedeai bând ca să se încălzească, fără să priceapă că asta le scădea şi mai mult temperatura, eliberând mai multă căldură corporală. Îi vedeai cu paltoane mari şi groase şi doar cu tricouri pe dedesubt. Făceau o muncă fizică, se încălzeau, scoteau paltonul. Erau plini de sudoare şi cu mult bumbac care absorbea umezeala. Bătea vântul şi… mulţi s-au îmbolnăvit atunci, în acel septembrie. Răceală şi gripă. Ne-au molipsit şi pe noi, ceilalţi.

La început toată lumea era prietenoasă. Cooperam. Schimbam sau chiar cumpăram ce ne trebuia de la celelalte familii. Toţi credeau că băncile aveau să se redeschidă nu peste multă vreme. Ori de câte ori mama şi tata se duceau să caute de mâncare, mă lăsau cu câte un vecin. Aveam şi un radio mic de urgenţă, genul la care dădeai la manivelă ca să-l încarci, aşa că auzeam seară de seară ştirile. Erau toate despre retragere, despre trupe care lăsau oamenii în urmă. Ascultam cu harta Statelor Unite în faţă, arătam cu degetul oraşele şi orăşelele de unde veneau rapoartele. Stăteam în braţe la tata. „Vezi“, zicea el, „n-au ieşit de acolo la timp. N-au fost isteţi ca noi“. Se silea să zâmbească. O perioadă, scurt timp, am crezut că are dreptate.

Dar după prima lună, când mâncarea a început să se împuţineze şi zilele să devină tot mai reci şi mai întunecoase, oamenii au început să se înrăiască. Nu mai erau focuri de tabără, nici gătit la cazan şi cântece. Tabăra a devenit o harababură, nimeni nu-şi mai strângea gunoaiele. Nici nu se oboseau măcar să le îngroape.

Nu mai eram lăsată cu vecinii, părinţii mei nu aveau încredere în nimeni. Lucrurile deveneau periculoase,

vedeai tot mai multe încăierări. Am văzut două femei luptându-se pentru o haină de blană, sfâşiind-o în două de la mijloc. Am văzut un tip cum l-a prins pe altul care încerca să-i fure din maşină şi i-a făcut capul terci cu un levier. Multe din astea se întâmplau noaptea, învălmăşeală şi răcnete. Din când în când câte un pocnet de armă şi cineva plângând. Odată am auzit pe cineva mişcând pe lângă cortul improvizat pe care-l înjghebaserăm şi îl întinseserăm peste dubiţă. Mama mi-a zis să-mi bag capul la cutie şi să-mi acopăr urechile. Tata a ieşit. Am auzit strigăte chiar şi cu urechile acoperite. Puşca tatei s-a descărcat. Cineva a ţipat. Tata s-a întors, avea faţa albă. Nu l-am întrebat ce se întâmplase.

Singura dată când dovedeau un pic de unitate era când apărea câte un mort. Erau din cei ce urmaseră după al treilea val, veneau singuri sau în grupuri mici. Se întâmpla asta cam o dată la două zile. Cineva dădea alarma şi se adunau toţi să-i doboare. Şi apoi, după ce se termina, ne întorceam iarăşi unii împotriva altora.

Când s-a făcut destul de rece ca să îngheţe lacul, când morţii au încetat să mai vină, mulţi s-au gândit că era destul de sigur ca să încerce să se întoarcă acasă pe jos.

Pe jos? Nu cu maşina?

Nu mai era combustibil. Îl folosiseră la gătit ori ca să se încălzească în maşini. Zi după zi erau grupuri de astea de amărâţi, pe jumătate hămesiţi şi rufoşi, încărcaţi cu chestiile inutile pe care le aduseseră cu ei, toţi cu sclipirea aceea de speranţă disperată pe feţe.

„Unde cred ei că se duc“, zicea tata. „Nu-şi dau seama că mai la sud nu s-a făcut suficient de frig? Nu ştiu că încă-i mai aşteaptă acolo?” Era convins că, dacă rezistam îndeajuns, lucrurile aveau să se îndrepte mai devreme sau mai târziu. Era în octombrie, când încă arătam ca o fiinţă umană.

[Dăm peste o grămăjoară de oase, prea multe ca să le numărăm. Zac într-o groapă, pe jumătate acoperite de gheaţă.]

Eram o puştoaică destul de plinuţă. Nu făcusem

niciodată sport, mă hrăneam cu produse de la fast-food şi crănţănele. În august, când am ajuns, eram doar un pic mai subţirică. Până în noiembrie am ajuns un schelet. Burtica tatei dispăruse, mama căpătase nişte pometţi ascuţiţi. Se certau o mulţime, pe orice motiv. Asta mă speria cel mai tare. Acasă nu ridicau niciodată tonul. Erau profesori de şcoală „progresişti”. Mai era câte o cină mai tensionată uneori, cu tăceri apăsătoare, dar nu aşa. Abia aşteptau să-şi sară la beregată. Odată, cam pe la Ziua Recunoştinţei… nu m-am mai putut scula din sacul de dormit. Aveam burta umflată şi zgaibe dureroase pe nas şi gură. De la vecini venea un miros. Găteau ceva, carne, şi mirosea tare bine. Mama şi tata erau afară şi se certau. Mama zicea că „asta“ e singura cale. Nu ştiam ce era „asta”. Zicea că „asta“ nu era „aşa de rău“, fiindcă vecinii, şi nu noi, o „făcuseră” de fapt. Tata a zis că noi nu aveam să ne coborâm la nivelul acela şi că mamei ar trebui să-i fie ruşine. Mama s-a luat tare de el, a început să chirăie că din vina lui eram acolo, că eu eram pe moarte. Mama i-a zis că un bărbat adevărat ar şti ce să facă. L-a făcut papă-lapte şi a zis că el voia să murim, ca după aceea să fugă, ca un „poponar”, cum ştia ea de mult că e el cu adevărat. Tata a înjurat-o, i-a zis să tacă naibii. Tata nu înjura *niciodată.* Am auzit ceva, un zgomot ca o plescăitură. Mama a intrat, ţinând peste ochiul drept o mână de zăpadă. Tata a venit şi el. N-a spus nimic. Avea o expresie cum nu mai văzusem, ca şi cum ar fi fost altcineva. A apucat radioul meu, pe care încercau să-l cumpere oamenii… sau să-l fure, de mult timp, şi s-a dus spre rulota vecină. A revenit zece minute mai târziu fără radio, dar cu o găletuşă mare de tocană aburindă. Era aşa de bună! Mama mi-a zis să nu mănânc aşa de repede. M-a hrănit cu dumicaţi mici. Părea uşurată. Plângea un pic. Tata încă avea privirea aceea. Privirea pe care urma s-o am şi eu în câteva luni, când mama şi tata s-au îmbolnăvit amândoi şi a trebuit să-i hrănesc.

[Îngenunchez pentru a examina grămăjoara de oase. Toate sunt sfărâmate, măduva le-a fost extrasă.]

Iarna ne-a lovit tare pe la începutul lui decembrie.

Zăpada era mai înaltă decât capetele noastre, munţi întregi, compactă şi cenuşie de la poluare. Tabăra a amuţit. Nu mai erau certuri şi împuşcături. Pe la Crăciun se găsea o groază de mâncare.

[Ridică ceva ce arată ca un femur în miniatură. A fost curăţat bine cu un cuţit.]

Se zice că au murit unsprezece milioane de oameni în iarna aceea, şi asta doar în America de Nord. Celelalte locuri nu se pun: Groenlanda, Islanda, Scandinavia. Nu vreau să mă gândesc la Siberia, la refugiaţii aceia din sudul Chinei, la cei din Japonia care nu mai ieşiseră niciodată din oraşe şi la amărâţii din India. Asta a fost prima Iarnă Gri, când mizeria din atmosferă a început să schimbe clima. Se zice că o parte din murdărie, nu ştiu câtă anume, a fost cenuşă de resturi umane.

[Pune un semn deasupra gropii.]

A durat foarte mult, dar soarele a ieşit în cele din urmă, vremea a început să se încălzească, zăpada să se topească. Pe la mijlocul lui iulie venise în sfârşit primăvara, şi la fel şi morţii vii.

[Un alt membru al echipei ne strigă. Ne arată un zombi pe jumătate îngropat, înţepenit în gheaţă de la brâu în jos. Capul, braţele şi partea de sus a trunchiului sunt cât se poate de vii, zvârcolindu-se, gemând şi încercând să întindă ghearele spre noi.]

De ce revin la viaţă după ce au îngheţat? Celulele umane conţin apă, nu? Şi când apa îngheaţă se dilată şi sparge pereţii celulelor. De aceea nu poţi criogeniza oameni, dar atunci de ce la morţii vii merge?

[Zombi se aruncă înspre noi; partea inferioară a corpului, îngheţată, începe să se rupă. Jesika îşi ridică arma, un levier lung de fier, şi crapă cu naturaleţe capul creaturii.]

Palatul Udaipur, Lacul Pichola, Rajasthan, India

[Acoperind cu totul insula Jagniwas pe care e construit, această structură idilică, aproape de basm, a fost cândva

reşedinţa unui maharajah, apoi un hotel de lux, după aceea un adăpost pentru câteva sute de refugiaţi, până ce o epidemie de holeră i-a ucis pe toţi. Sub conducerea directorului de proiect Sardar Khan, hotelul, ca şi lacul şi oraşul din preajmă încep în cele din urmă să revină la viaţă. În timp ce-şi deapănă amintirile, domnul Khan sună mai puţin ca un inginer civil înăsprit în bătălii şi mai mult ca un tânăr şi înfricoşat caporal ce s-a aflat cândva pe o şosea montană căzută pradă haosului.]

Ţin minte maimuţele, erau cu sutele, cum se suiau şi ţopăiau printre vehicule, ba chiar şi pe capetele oamenilor. Le văzusem încă din Chandigarh cum săltau pe la balcoane şi pe acoperişuri, când morţii vii au umplut străzile. Le ţin minte cum se împrăştiau ţipând, cum se căţărau pe stâlpii telefonici ca să scape din ghearele zombilor. Unele nici nu au aşteptat să fie atacate; ştiau. Iar acum erau aici, pe cărăruia asta întortocheată din Himalaya. Îi ziceau drum, dar şi în vreme de pace era ştiută ca o capcană mortală. Mii de refugiaţi curgeau în valuri pe lângă sau se suiau peste vehiculele abandonate. Oamenii încă se luptau cu valize, cutii; un bărbat se agăţa cu încăpăţânare de un monitor de computer. O maimuţă i-a aterizat pe cap, încercând să găsească un punct de sprijin, dar bărbatul era prea aproape de margine şi s-au dus de-a rostogolul în hău. Părea că aproape în fiecare moment cineva punea greşit piciorul. Erau, pur şi simplu, prea mulţi oameni. Drumul nici măcar nu avea parapete. Am văzut ditamai autobuzul cum cade, nici nu ştiu cum, că nu se mişca. Pasagerii ieşeau pe geamuri, fiindcă uşile se blocaseră de la atâta forfotă. O femeie ieşise pe jumătate când s-a prăvălit autobuzul. Avea ceva în braţe, un lucru pe care-l strângea la piept. Vreau să cred că nu se mişca sau plângea, că era doar o boccea cu haine. Nimeni din apropiere n-a încercat să o ajute. Nici nu s-au uitat măcar, au continuat să înainteze. Uneori, când visez despre momentul acela, nu mai sesizez diferenţa dintre ei şi maimuţe.

N-ar fi trebuit să fiu acolo, nu eram inginer militar. Eram cu cei de la BRO[29]; treaba mea era să construiesc drumuri, nu să le arunc în aer. Umblasem prin zona de adunare de la Shimla, încercând să caut ce mai rămăsese din unitatea mea, când inginerul ăsta, sergentul Mukherjee, m-a apucat de braţ şi mi-a zis: „Soldat, ştii să conduci?”

Cred că am bolborosit ceva afirmativ, şi nici una, nici două m-a şi vârât pe scaunul şoferului într-un jeep şi a sărit lângă mine cu un soi de dispozitiv în poală, ce arăta ca un radio. „Întoarce-te la trecătoare! Hai! Hai!“ Am pornit-o pe drum, scrâşnind din cauciucuri şi derapând, în timp ce încercam cu disperare să explic că eram de fapt şofer pe o maşină de asfaltat, şi nici măcar calificat complet pentru asta. Mukherjee nu m-a auzit. Era prea ocupat să butoneze dispozitivul. „Încărcăturile sunt deja amplasate”, a explicat. „Nu trebuie decât să aşteptăm ordinul!”

„Ce încărcături?” am întrebat. „Care ordin?”

„Să aruncăm în aer trecătoarea, prostovane!” a răcnit el, arătând spre poala lui, unde am recunoscut în sfârşit un detonator. „Altfel cum naiba o să-i oprim?”

Ştiam, vag, că retragerea noastră în Himalaya avea ceva de-a face cu un soi de plan general şi că o parte din plan presupunea închiderea trecătorilor montane înaintea morţilor vii. Nu visam eu, totuşi, să fiu un asemenea participant vital! Nu o să descriu, din bun-simţ, reacţia mea inadecvată la cele spuse de Kukherjee şi nici reacţia la fel de inadecvată a sergentului când am ajuns la trecătoare şi am descoperit că e încă plină cu refugiaţi.

„Trebuia să fie goală!” a urlat. „Să nu mai fie refugiaţi!”

Am observat un soldat de la Puşcaşii Rashtriya, detaşamentul care trebuia să garanteze securitatea trecătorii, cum vine în fugă spre jeep. Mukherkee a sărit afară şi l-a apucat de uniformă. „Ce dracu’ e asta?” a întrebat; era un tip masiv, dur şi furios. „Trebuia să

---

[29] The Border Roads Organization, agenţie din India însărcinată cu construcţia şi întreţinerea drumurilor de frontieră. (*N.t.*)

menţineţi şoseaua deblocată.” Celălalt era la fel de furios şi la fel de speriat. „Vrei s-o împuşti pe bunică-ta, dă-i drumul!” L-a împins deoparte pe sergent şi a continuat să alerge.

Mukherjee şi-a reglat radioul şi a raportat că în trecătoare exista încă multă activitate. I-a răspuns o voce, una subţire şi tensionată de ofiţer mai tânăr, care a început să urle că ordinele lui erau să arunce în aer şoseaua indiferent câtă lume era pe ea. Mukherjee a răspuns furios că trebuia să aştepte până se degaja. Dacă detonam acum, nu doar că am fi trimis zeci de oameni la moarte, dar am fi blocat mii de cealaltă parte. Vocea a răspuns că drumul n-o să fie *niciodată* degajat, că singurul lucru din spatele oamenilor ălora era o hoardă dementă de Dumnezeu ştie câte milioane de zombi. Mukherjee a răspundă că o să detoneze explozibilul când ajungeau zombii acolo şi nicio secundă mai devreme. N-avea de gând să comită crime doar fiindcă aşa voia Locotenentul lui peşte…

Dar după aceea Mukherjee s-a oprit în mijlocul frazei şi s-a uitat spre ceva, peste capul meu. M-am răsucit şi m-am trezit că mă holbez deodată la figura generalului Raj-Singh! Nu ştiu de unde apăruse, ce căuta acolo… nici până azi nu mă crede nimeni, nu că nu era el acolo, ci că eram *eu.* Eram la centimetri de el, de Tigrul din Delhi! Am auzit că oamenii au tendinţa să-i vadă pe cei pe care îi respectă mai înalţi decât în realitate. În mintea mea el apare ca un gigant. Chiar şi cu uniforma sfâşiată, cu turbanul însângerat, cu peticul pe ochi şi bandajul pe nas (unul dintre oamenii lui îl izbise în faţă ca să-l poată lua cu ultimul elicopter care plecase din Gandhi Park). Generalul Raj-Singh…

[Khan inspiră profund, iar pieptul i se umflă de mândrie.]

„Domnilor”, a început… ne-a zis „domnilor” şi ne-a explicat, cu multă atenţie, că drumul trebuia distrus imediat. Forţele aeriene, ce mai rămânea din ele, aveau şi ele ordine privind închiderea tuturor trecătorilor. În

momentul acela un avion de vânătoare Shamsher luase deja poziţie deasupra noastră. Dacă nu eram în stare sau nu voiam să executăm misiunea, atunci pilotul Jaguarului avea ordin să execute „Mânia lui Shiva“. „Ştiţi ce înseamnă asta?” a întrebat Raj-Singh. Poate credea că-s prea tânăr ca să înţeleg sau o fi ghicit cumva că eram musulman, dar chiar şi să nu fi ştiut nimic despre zeitatea hindusă a distrugerii, orice individ în uniformă auzise zvonuri despre numele „secret” de cod pentru folosirea armelor termonucleare.

Dar nu ar fi distrus trecătoarea?

Ba da, şi jumătate de munte odată cu ea! În loc de un spaţiu de trecere strâmt, mărginit de versanţi abrupţi, ai fi rămas cu o rampă masivă. Toată chestia cu distrugerea drumurilor era să se creeze o barieră inaccesibilă pentru morţii vii, şi acum vreun general de aviaţie ignorant, cu o erecţie atomică, avea să le ofere intrarea perfectă în zona de securitate!

Mukherjee a înghiţit în sec, neştiind ce să facă, până ce Tigrul a întins mâna după detonator. Erou până la capăt, era dispus să accepte acum şi povara omorului în masă. Sergentul i l-a înmânat, cât pe ce să-l ia plânsul. Generalul Raj-Singh l-a luat, i-a mulţumit, ne-a mulţumit amândurora, a murmurat o rugăciune şi a apăsat cu degetul mare pe butonul de declanşare. Nu s-a întâmplat nimic, a încercat iarăşi, niciun răspuns. A verificat bateriile, circuitul şi a încercat a treia oară. Nimic. Problema nu era detonatorul. Ceva nu era în ordine cu încărcăturile îngropate la jumătate de kilometru mai în josul drumului, exact în mijlocul refugiaţilor.

E sfârşitul, am cugetat atunci, *murim cu toţii.* Nu mă puteam gândi decât cum să scap de acolo, cum să ajung destul de departe şi să evit deflagraţia nucleară. Încă mă simt vinovat de gândurile astea, că mi-a păsat doar de mine într-un asemenea moment.

Mulţumesc Domnului pentru generalul Raj-Singh. A reacţionat… exact cum te-ai aştepta să reacţioneze o legendă vie. Ne-a ordonat să plecăm de acolo, să ne

salvăm şi s-o apucăm spre Shimla, apoi s-a întors şi a luat-o la fugă spre mulţime. Mukherjee şi cu mine ne-am uitat unul la celălalt, fără prea multă ezitare, sunt bucuros să o spun, şi am pornit după el.

Voiam şi noi să fim eroi acum, să ne apărăm generalul şi să-l protejăm de mulţime. Ce glumă. Nici măcar nu l-am mai văzut odată ce ne-a înghiţit puhoiul de oameni, ca un râu înspumat. M-au împins şi tras din toate direcţiile. Am luat, nu ştiu cum, şi un pumn în ochi. Am urlat că trebuia să trec, că eram în misiune, de la armată. Nu mă asculta nimeni. Am tras câteva focuri în aer. N-a băgat nimeni de seamă. M-am gândit chiar să trag în mulţime. Deveneam la fel de disperat ca şi ei. Cu coada ochiului l-am văzut pe Mukherjee căzând peste marginea prăpastiei, încleştat cu alt om, luptându-se pentru puşca lui. M-am întors să-i zic generalului, dar nu l-am zărit prin mulţime. L-am strigat pe nume, am încercat să-l caut înălţându-mă deasupra altor capete. Am urcat pe acoperişul unui microbuz cu intenţia de a-mi aduna gândurile. Apoi a venit vântul; a adus duhoare şi gemete prin toată valea. În faţă, cam la jumătate de kilometru, mulţimea a rupt-o la fugă. Mi-am ţintuit privirea într-acolo… am mijit ochii. Morţii veneau. Lent şi cu hotărâre, în rânduri la fel de strânse ca şi refugiaţii pe care îi devorau.

Microbuzul s-a cutremurat şi s-a prăbuşit. Mai întâi am plutit pe o mare de corpuri umane, apoi, brusc, am ajuns sub ele, cu pantofi şi tălpi goale strivindu-mi carnea. Am simţit cum se rup coastele, am tuşit şi am simţit sânge în gură. M-am tras sub microbuz. Mă durea trupul, îl simţeam cum arde. Nu puteam să vorbesc, abia dacă vedeam. A auzit sunetul zombilor care se apropiau. Am presupus că nu puteau fi la mai mult de două sute de metri. M-am jurat că n-o să mor ca ceilalţi, ca victimele rupte în bucăţi, ca vaca aceea pe care am văzut-o zbătându-se şi sângerând pe malul râului Satluj din Rupnagar. Am dat să pun mâna pe pistolul din toc, dar mâna nu voia să se mişte. Am înjurat şi am plâns. Crezusem că într-o asemenea situaţie aş fi avut gânduri

religioase, dar eram prea speriat şi furios, aşa că am început să dau cu capul de podeaua microbuzului. Credeam că, dacă mă lovesc suficient de tare, mi-aş putea zdrobi capul. Deodată s-a auzit un vuiet asurzitor şi pământul s-a înălţat sub mine. Un val de gemete şi strigăte s-a amestecat cu deflagraţia puternică. M-am lovit cu faţa de vehiculul sub care eram prins şi am leşinat.

Primul lucru pe care mi-l amintesc după ce mi-am revenit e un sunet foarte slab. La început am crezut că e de la apă. Suna ca un picurat rapid… pic-pic-pic, cam aşa. Picuratul a devenit mai clar şi am devenit brusc conştient de alte două zgomote, pârâitul radioului meu… n-o să ştiu în veci cum de nu s-a făcut bucăţi… şi urletul atotprezent al morţilor vii. M-am târât de sub microbuz. Măcar picioarele încă îmi funcţionau suficient cât să mă ridic pe ele. Am descoperit că eram singur, nici refugiaţi, nici generalul Raj-Singh. Mă aflam în picioare, între obiecte personale abandonate, în mijlocul unei cărări montane goale. În faţă se vedea un perete abrupt, pârlit de flăcări. Dincolo de el era cealaltă parte a şoselei retezate.

De acolo venea geamătul. Morţii vii încă veneau după mine. Cu ochii holbaţi şi braţele întinse, cădeau în hău. De aici venea picuratul: erau corpurile lor care se zdrobeau de fundul văii, mult mai în jos.

Tigrul trebuie să fi declanşat manual explozia. Presupun că a ajuns la explozibil cam în acelaşi timp cu morţii vii. Sper că n-au pus colţii pe el mai întâi. Sper că îi place statuia care îl reprezintă şi care împodobeşte acum autostrada montană modernă, cu patru benzi. În momentul acela nu m-am gândit la sacrificiul lui. Nu eram nici măcar sigur dacă toate se întâmplaseră în realitate. Mă uitam tăcut la reanimaţii ce se prăvăleau ca o cascadă şi ascultam la radio raportul celorlalte unităţi:

„Vikasnagar: securizat.”

„Bilaspur: securizat.”

„Jawala Mukhi: securizat.”

„Toate trecătorile au fost securizate: terminat.”

Visez, ţin minte că mă gândeam, *ori am înnebunit?*

Maimuţa nu m-a ajutat să mă lămuresc. Stătea pe acoperişul microbuzului şi se uita cum plonjează reanimaţii în prăpastie. Avea o figură aşa de senină, de inteligentă, de parcă înţelegea situaţia. Aproape că voiam să se întoarcă spre mine şi să zică: „De aici se schimbă macazul războiului! I-am oprit în sfârşit! Suntem în siguranţă!” Dar în loc de asta penisul lui mic s-a iţit şi a început să facă pipi pe faţa mea.

SUA: FRONTUL DE ACASĂ

Taos, New Mexico

[Arthur Sinclair Junior e imaginea patricianului de altădată: înalt, zvelt, cu păr alb tuns scurt şi accent afectat de Harvard. Vorbeşte cu ochii în gol, aruncă arareori o privire spre interlocutor şi nu face prea multe pauze pentru întrebări. În timpul războiului domnul Sinclair a fost directorul nou formatului DeStRes, sau Departamentul pentru Strategia Resurselor.]

Nu ştiu cine s-a gândit prima oară la acronimul „DeStRes", sau dacă respectivul era conştient cât de mult aducea cu „de stres", dar nici că putea fi mai potrivit. Stabilirea unei linii defensive în Munţii Stâncoşi ar fi putut crea, teoretic, o zonă de siguranţă, însă în realitate zona consta în principal în ruine şi refugiaţi. Erau boli, foamete, oameni fără adăpost cu milioanele. Industria era pe butuci, transportul şi comerţul se evaporaseră, şi la toate acestea se adăugau asalturile morţilor vii asupra Liniei Stâncoşilor, ca şi înmulţirea lor în interiorul zonei noastre de siguranţă. Trebuia să ne punem din nou oamenii pe picioare – să-i îmbrăcăm, hrănim, adăpostim şi să-i trimitem din nou la muncă, altfel această presupusă zonă de siguranţă nu ar fi făcut decât să amâne inevitabilul. De aceea fusese creat DeStRes şi, după cum vă puteţi imagina, a trebuit să mă calific din plin la locul de muncă.

În acele prime luni nici nu vă pot spune câtă informaţie a trebuit să introduc în cortexul ăsta obosit; şedinţele, inspecţiile… şi când dormeam o făceam cu o carte sub pernă, în fiecare seară alta, de la Henry J. Kaiser până la Vo Nguyen Giap. Aveam nevoie de fiecare idee, de fiecare dram de cunoaştere şi înţelepciune, care să mă ajute să reunesc un peisaj fracturat şi să-l transform într-o maşină americană modernă de luptă. Dacă ar fi trăit tatăl meu, ar fi râs probabil de frustrarea mea. Fusese un partizan decis

al politicii New Deal şi lucrase îndeaproape cu Roosevelt, ca expert financiar pentru statul New York. Folosise metode aproape marxiste, genul de colectivizări care ar fi făcut-o pe Ayn Rand[30] să se ridice din mormânt şi să se alăture morţilor vii. Am respins dintotdeauna lecţiile lui şi am fugit tocmai până pe Wall Street ca să nu le mai aud. Acum îmi chinuiam mintea să mi le amintesc. Un lucru pe care aceşti promotori ai mişcării New Deal au ştiut să-l facă bine a fost să găsească şi să cultive instrumentele şi talentele potrivite.

Instrumente şi talente?

O formulă pe care a auzit-o fiul meu într-un film; mi s-a părut că descrie destul de bine efortul nostru de reconstrucţie. „Talentul" indică forţa de muncă potenţială, nivelul de calificare şi felul în care munca poate fi utilizată eficient. Ca să fiu absolut sincer, rezervele de talent erau aproape de zero. Economia noastră era una postindustrială sau bazată pe servicii, atât de complexă şi de înalt specializată încât fiecare individ putea funcţiona doar între graniţele înguste ale structurii sale compartimentate. Să fi văzut ce „cariere" apăreau pe prima noastră listă cu ocupaţii; cam toţi erau, în vreun fel sau altul, „executivi", „reprezentanţi", „analişti" sau „consultanţi", toţi foarte bine adaptaţi la lumea de dinainte de război, dar cu totul inadecvaţi pentru criza prezentă. Ne trebuiau tâmplari, zidari, tehnicieni, armurieri. Aveam şi din aceştia, evident, dar nici pe departe câţi ar fi fost necesari. Prima evaluare a situaţiei arăta clar că peste 65 la sută din forţa de muncă civilă avea calificativul F-6, adică nicio meserie folositoare. Ne trebuia un program extins de reconversie profesională. Pe scurt, trebuia să punem o groază de tipi imaculaţi să-şi murdărească mâinile.

A mers prost. Traficul aerian era nonexistent, drumurile şi căile ferate erau distruse, iar combustibilul, Doamne, nu găseai un rezervor plin între Blaine, Washington şi

[30] Influentă scriitoare şi filosoafă, iniţiatoare a obiectivismului şi a „egoismului raţional". (N.t.)

Imperial Beach, California. Mai puneţi şi că America de dinainte de război avea nu doar o infrastructură bazată pe navetişti, dar şi că o asemenea metodă permitea niveluri severe de segregare economică. Existau zone întregi de suburbie ocupate de membri ai clasei de mijloc, din care niciunul nu ştia măcar să înlocuiască un geam spart. Cei care ştiau locuiau în „ghetourile” lor muncitoreşti, la o oră distanţă în condiţiile traficului antebelic, adică o zi întreagă de mers pe jos. Şi să ştiţi că la început majoritatea oamenilor aşa călătoreau.

Rezolvarea problemei – nu, a sarcinii, căci nu există probleme – erau taberele de refugiaţi. Erau cu sutele, unele cât o parcare, altele întinzându-se pe kilometri întregi, împrăştiate prin munţi şi de-a lungul coastelor, toate necesitând asistenţă guvernamentală, toate lipsite cu totul sau într-o nevoie cruntă de resurse. În capul listei mele, înainte să mă apuc de alte sarcini, era golirea acestor tabere. Orice F-6 valid fizic a devenit muncitor necalificat: cărător de moloz, culegător de recoltă, săpător de morminte. Era nevoie de o mulţime de morminte. Orice A-i, cei cu abilităţi potrivite pentru război, a devenit parte a PASC, Programul pentru Autosuficienţă Comunitară. Un grup mixt de instructori au fost însărcinaţi să-i înveţe pe aceşti şoareci de birou sedentari, prea educaţi, să se descurce singuri.

A fost un succes imediat. În nici trei luni cererile pentru ajutor guvernamental au scăzut drastic. O condiţie vitală pentru victorie. Ne-a permis tranziţia de la o economie pe zero, axată pe supravieţuire, la un avânt al producţiei de război. A fost Legea Reeducării Naţionale, o emanaţie organică a PASC. Aş zice că a fost cel mai mare program de calificare profesională de la al Doilea Război Mondial încoace, şi cu siguranţă cel mai radical din istoria noastră.

Aţi menţionat, la un moment dat, câteva probleme având legătură cu LRN...

Ajungeam şi acolo. Preşedintele mi-a conferit genul de putere de care aveam nevoie pentru a rezolva orice provocare fizică sau logistică. Din păcate, nici el şi nimeni

de pe Pământ n-ar fi putut să-mi dea puterea de a schimba felul în care gândeau oamenii. Cum am explicat, America era o forţă de muncă segregată, iar în multe cazuri segregarea implica un element cultural. Mulţi dintre instructorii noştri erau imigranţi la prima generaţie. Erau oameni care ştiau să aibă grijă de ei înşişi, cum să trăiască cu puţin şi să lucreze cu mijloacele ce li se dădeau. Erau oameni care creşteau legume în curţile lor din spate, care îşi reparau singuri casa, care îşi menţineau aparatele de uz casnic în funcţiune atât cât era mecanic posibil. Era de o importanţă crucială ca oamenii ăştia să ne înveţe pe noi, ceilalţi, cum să ieşim din găoacea stilului de viaţă confortabil, consumerist, deşi tocmai truda lor ne permisese, la început, să ne menţinem acest stil de viaţă.

Da, a existat discriminare de rasă, dar şi discriminare de clasă. Eşti un mare avocat corporatist. Ţi-ai petrecut cea mai mare parte din viaţă parcurgând contracte, aranjând afaceri, vorbind la telefon. La asta te pricepi, asta te-a făcut bogat şi ţi-a permis să-ţi angajezi un instalator ca să-ţi repare toaleta, în vreme ce continuai să vorbeşti la telefon. Aşa e mersul lumii. Dar într-o bună zi nu mai e aşa. Nimeni nu mai are nevoie de evaluări de contracte şi de aranjamente de afaceri. Însă e nevoie de reparaţii sanitare. Şi brusc şerbul de pe moşie a ajuns profesorul tău, sau chiar şeful. Asta, pentru unii, a fost mai înfricoşător decât morţii vii.

Odată, într-o inspecţie prin LA, am asistat la o lecţie de reeducare. Cei instruiţi ocupaseră cu toţii poziţii proeminente în industria de divertisment, erau un amestec de agenţi, manageri, „executivi creativi” sau cum le mai spunea. Le pot înţelege reticenţa, aroganţa. Înainte de război divertismentul fusese cea mai valoroasă marfă de export a Statelor Unite. Acum erau instruiţi să fie supraveghetori la o fabrică de muniţie din Bakersfield, California. O femeie, director de distribuţie, a explodat. Cum îndrăzneau să o degradeze în halul ăsta! Avea un masterat în Teatru Conceptual, se ocupase de distribuţia a trei seriale de comedie de succes în ultimele cinci sezoane

şi câştiga mai mult într-o săptămână decât ar fi putut visa instructoarea ei în mai multe vieţi! Continua să se adreseze instructoarei cu numele mic. „Magda“, zicea mereu. La început am crezut că femeia era doar nepoliticoasă, degradându-şi instructoarea prin refuzul de a-i rosti numele. Mai târziu am aflat că doamna Magda Antonova fusese cândva menajera ei. Da, unora le-a fost tare greu, dar mai târziu mulţi au recunoscut că au avut parte de mai multă satisfacţie emoţională în slujbele cele noi decât în orice aducea cu cele de altădată.

Am cunoscut un domn pe un feribot de coastă ce făcea drumul dintre Seattle şi Portland. Lucrase în departamentul de licenţiere al unei agenţii de publicitate, mai precis se ocupase cu obţinerea de drepturi pentru difuzarea de piese rock clasice în reclamele tv. Acum era coşar. Fiindcă majoritatea locuinţelor din Seattle îşi pierduseră sistemul de încălzire centralizată, iar iernile erau acum mai lungi şi mai reci, rareori se întâmpla să nu aibă treabă. „Îi ajut pe vecini să aibă căldură”, zicea cu mândrie. Ştiu că sună cam idilic, dar am auzit poveşti de genul ăsta tot timpul. „Uitaţi pantofii ăştia, singur i-am făcut”, „Puloverul, să ştiţi, e din lână de la oaia mea”, „Îţi place porumbul? E din grădina mea”. Era consecinţa unui sistem care punea accent pe localism. Oferea oamenilor ocazia să vadă fructele muncii lor, le dădea un sentiment de mândrie personală ştiind că aduc o contribuţie clară, concretă la victorie, iar mie îmi conferea sentimentul minunat de a şti că eram părtaş la asta. Aveam nevoie de sentimentul acela. M-a ţinut sănătos la minte pentru cealaltă parte a slujbei mele.

Atât cu „talentul”. „Uneltele” sunt arme pentru război, ca şi mijloacele industriale şi logistice prin care se construiesc armele respective.

[Se răsuceşte în scaun, arătând spre o imagine de deasupra biroului. Mă dau mai aproape şi văd că imaginea e de fapt o reţetă înrămată.]

Ingrediente:

melasă din Statele Unite
anason din Spania
lemn-dulce din Franţa
vanilie (bourbon) din Madagascar
scorţişoară din Sri Lanka
cuişoare din Indonezia
gaulteria din China
ulei de pimento din Jamaica
ulei balsamic din Peru

Şi asta doar pentru o sticlă de bere nealcoolică în timp de pace. Nici vorbă de ceva cum ar fi un computer sau un transportor aerian cu combustibil nuclear.

Întrebaţi pe oricine cum au câştigat Aliaţii cel de-al Doilea Război Mondial. Cei care nu ştiu prea multe ar putea să vă răspundă că din cauza superiorităţii numerice sau a conducerii. Cei care nu ştiu nimic ar putea indica minuni ale tehnologiei precum radarul sau bomba atomică. *[Pufneşte.]* Oricine care înţelege cât de cât conflictul respectiv o să vă dea trei motive reale: mai întâi capacitatea de a manufactura mai mult material: mai multe gloanţe, conserve şi bandaje decât inamicul; apoi resursele naturale disponibile pentru manufacturarea echipamentului; şi în al treilea rând mijloacele logistice nu doar pentru transportarea resurselor spre fabrici, ci şi pentru transportarea produselor finite pe front. Aliaţii au avut la dispoziţie resursele, industria şi logistica unei întregi planete. Axa, pe de altă parte, trebuia să depindă de ce putea strânge înăuntrul graniţelor. De data asta noi eram Axa. Morţii vii controlau mare parte din teritoriul mondial, în vreme ce producţia americană de război depindea de ce se putea strânge mai ales în cadrul statelor vestice. Gata cu materiile prime aduse de peste ocean; flota noastră comercială era plină ochi cu refugiaţi, iar rezervele precare de combustibil obligau vasele noastre să stea la ancoră.

Aveam şi anumite avantaje. Baza agrară a Californiei putea cel puţin să elimine problema foametei, dacă s-ar fi

restructurat. Crescătorii de citrice n-au acceptat asta uşor, nici fermierii. Baronii cărnii, care controlau atâta teren potenţial pentru agricultură, au fost cei mai răi. Aţi auzit vreodată de Don Hill? Ştiţi filmul pe care l-a făcut Roy Elliot despre el? A fost când infecţia a lovit San Joaquin Valley, când morţii au năvălit peste garduri, i-au atacat vitele şi le-au sfâşiat în bucăţi ca nişte furnici ucigaşe africane. Iar el era în mijlocul învălmăşelii, trăgând cu puşca şi răcnind ca Gregory Peck în *Duel sub soare.* M-am ocupat de el într-un mod deschis şi onest. I-am dat, cum am făcut şi cu ceilalţi, de ales. I-am amintit că venea iarna şi că mai erau o grămadă de oameni flămânzi pe acolo. L-am avertizat că, atunci când hoardele de refugiaţi hămesiţi aveau să apară şi să termine ce începuseră morţii vii, n-o să aibă niciun fel de sprijin de la guvern. Hill era un ticălos încăpăţânat şi curajos, dar nu şi idiot. A acceptat să-şi predea pământul şi cirezile, cu condiţia ca exemplarele pentru montă, ale lui şi ale altora, să rămână neatinse. Am bătut palma.

Fripturi fragede, zemoase – vă puteţi gândi la o imagine mai bună a standardului nostru artificial de viaţă antebelic? Şi cu toate acestea standardul respectiv a ajuns să fie al doilea avantaj al nostru ca importanţă. Singurul fel de a ne suplimenta resursele de bază era reciclarea. Nimic nou până aici. Israelienii începuseră cu asta de când îşi închiseseră graniţele şi de atunci fiecare naţiune o adoptase într-o măsură sau alta. Însă materialele aflate la dispoziţia lor nu se puteau compara cu ce aveam noi la dispoziţie. Gândiţi-vă la cum era viaţa în America antebelică. Chiar şi cei consideraţi clasă de mijloc se bucurau, sau luau ca de la sine înţeles, de un nivel de confort material nemaiauzit la vreo altă naţiune, niciodată în istoria omenirii. Îmbrăcămintea, aparatele de uz casnic, electronicele, automobilele, doar în zona Los Angeles, depăşeau de trei ori numărul oamenilor. Maşinile curgeau cu milioanele, de la fiecare casă, din fiecare cartier. Aveam o industrie formată din peste o sută de mii de angajaţi care lucrau în trei schimburi: colectare, catalogare,

dezasamblare, stocare şi trimitere de piese şi părţi componente la fabrici de pe toată Coasta. A fost şi aici un pic de criză, ca şi cu vitele, cu oameni care nu voiau să-şi predea maşinile Hummer sau automobilele italieneşti de colecţie. N-aveau pic de benzină să meargă cu ele, dar tot nu voiau să le lase. Nu m-a deranjat prea mult. Era o plăcere să discuţi cu ei, prin comparaţie cu structurile militare.

Dintre toţi adversarii mei, cei mai tenace purtau uniformă. N-am avut niciodată control direct asupra operaţiunilor lor, erau liberi să aprobe tot ce voiau. Dar ţinând cont că mai toate programele lor erau atribuite unor contractori civili şi că aceşti contractori depindeau de resurse controlate de DeStRes, aveam controlul de fapt. *„Nu poţi* să ne dezmembrezi bombardierele Stealth”, ţipau. „Cine te crezi ca să ne opreşti producţia de tancuri?” La început am încercat să mă înţeleg cu ei. „M-i Abrams are motor turbo. De unde o să găsiţi combustibil pentru el? Ce faceţi cu avioanele Stealth împotriva unui inamic care nu are radar?” Am încercat să-i fac să vadă că, ţinând cont de felul în care eram nevoiţi să lucrăm, trebuia să obţinem rezultate maxime din investiţiile făcute sau, pe limba lor, să-mpuşti francul. Erau nesuferiţi cu telefoanele pe care le dădeau la orice oră sau cu apariţiile neanunţate la mine în birou. Presupun că nu-i pot învinovăţi de fapt, nu după cum îi tratasem după ultimele confruntări militare, şi nu, desigur, după ce abia dacă scăpaseră la Yonkers. Se aflau pe punctul prăbuşirii totale şi mulţi aveau, pur şi simplu, nevoie să-şi verse nervii pe cineva.

[Zâmbeşte larg, încrezător.]

Mi-am început cariera făcând tranzacţii la Bursa din New York, aşa că pot să răcnesc la fel de tare şi de îndelungat ca orice sergent de instrucţie. După fiecare „întâlnire” aşteptam telefonul, cel de care mă temeam, dar la care, totodată, speram: „Domnule Sinclair, preşedintele la telefon, aş vrea să vă mulţumesc pentru activitatea dumneavoastră şi să vă spun că nu vom mai necesita...” *[Chicoteşte.]* Nu s-a întâmplat. Cred că nimeni nu voia

slujba mea.

[Schiţează un zâmbet.]

Nu spun că n-am făcut greşeli. Mă preocupa prea mult forţa aeriană D-Corps. Nu le înţelegeam protocoalele de siguranţă sau ce ar putea face nişte dirijabile într-un război cu reanimaţii. Ştiam doar că, având o rezervă neglijabilă de heliu, singurul gaz pentru ascensiune pe care ni-l permiteam era hidrogenul şi că n-aveam să risipesc vieţi şi resurse vitale pe o flotilă de baloane contemporane. A mai trebuit să fiu convins, şi încă de preşedinte, să redeschid programul experimental de fuziune la rece de la Livermore. A susţinut că, deşi o descoperire fundamentală era, poate, la decenii în faţă, „planificarea viitorului îi lasă pe oameni să creadă că va fi unul". Cu unele proiecte am fost prea conservator, iar cu altele, mult prea liberal.

Proiectul Jacheta Galbenă – îmi vine şi acum să-mi dau şuturi când mă gândesc la el. Tocilarii de la Silicon Valley, genii cu toţii în domeniile lor, m-au convins că aveau o „armă-minune" care putea câştiga războiul, teoretic, în patruzeci şi opt de ore. Puteau construi microproiectile, cu milioanele, cam cât o alică de .22, ce puteau fi împrăştiate din avioane de transport, apoi ghidate prin satelit către creierul fiecărui zombi din America de Nord. Sună fantastic, nu? Mie aşa mi-a sunat.

[Mormăie încetişor, nemulţumit.]

Când mă gândesc la câte am aruncat pe gaura aia, ce puteam să producem în loc… aahh… dar n-are rost să mai zăbovim aici.

Aş fi putut să mă bat cap în cap cu armata cât a ţinut războiul, dar mă bucur că, în cele din urmă, n-a trebuit s-o fac. Când Travis DAmbrosia a devenit şef al Statului-Major, nu doar că a inventat sistemul de raportare a eficienţei omorâtoare la resurse, dar a pus la cale şi o strategie clară pentru aplicarea acestuia. Îl ascultam mereu când îmi spunea că un anumit sistem de armament era vital. Avea încredere în opinia lui în privinţa unor chestiuni precum Uniforma de Luptă sau Puşca Standard pentru Infanterie.

Era uimitor să vezi că această cultură a eficienţei începea să prindă tot mai mult. Auzeai soldaţi vorbind pe stradă, în baruri sau în tren: „De ce să ai X, când la acelaşi preţ ai putea avea zece Y, care ar putea omorî de o sută de ori mai mulţi Z“. Soldaţii începuseră chiar să vină cu idei proprii şi inventau instrumente mult mai avantajoase sub aspectul costului decât ne-am fi putut imagina. Cred că le plăcea să improvizeze, să se adapteze, să fie mai isteţi decât birocraţii. Infanteriştii marini m-au surprins cel mai mult. Crezusem mereu în povestea cu bibanul cel prost, cu falca încleştată, primitivul guvernat de testosteron. Nu ştiusem că, din cauză că infanteriştii marini îşi procurau soldaţii prin intermediul forţelor navale, şi fiindcă amiralii n-o să-şi bată prea tare capul cu războiul terestru, capacitatea de a improviza era considerată una dintre virtuţile de căpătâi.

[Sinclair arată cu degetul, peste capul meu, către peretele din partea opusă. Pe el e pusă o bară grea de oţel care se termină cu ceva ce arată a combinaţie dintre o lopată şi un topor de luptă cu două tăişuri. Destinaţia sa oficială e de Instrument Standard pentru Construcţia de Tranşee, deşi, pentru cei mai mulţi, e cunoscut drept „Lobotomizatorul“ sau, pe scurt „Lobo“.]

Răcanii au venit cu ăsta, e făcut exclusiv din oţel de la maşini reciclate. Am făcut douăzeci şi trei de milioane în timpul războiului.

[Zâmbeşte cu mândrie.]

Şi se mai fac şi în ziua de azi.

Burlington, Vermont

[De data asta iarna a întârziat, cum a fost în fiecare an de când s-a terminat războiul. Zăpada îmbracă toată casa şi pământul din jur şi umple de promoroacă pomii ce mărginesc cărarea de pe lângă râu. E o scenă paşnică întru totul, cu excepţia bărbatului care mă însoţeşte. Insistă să-i spun „Ţăcănitul” fiindcă „toată lumea îmi zice aşa, şi atunci tu de ce n-ai face-o?“ Păşeşte iute şi cu

hotărâre, iar bastonul pe care i l-a dat doctoriţa (care e şi soţia lui) îi foloseşte doar ca să împungă aerul.]

Sincer să fiu, nu m-a surprins că m-au nominalizat ca vicepreşedinte. Toată lumea ştia că o coaliţie era inevitabilă. Eram o stea în ascensiune, asta cel puţin până „m-am autodistrus”. Asta se zice despre mine, nu? Asta zic laşii şi ipocriţii ăia care mai degrabă ar muri decât să vadă un bărbat adevărat arătându-şi pasiunea. Şi ce dacă nu eram cel mai bun politician din lume? Spuneam ce credeam şi nu mă sfiam s-o zic din toată inima. E unul dintre motivele principale pentru care am fost alegerea logică pentru postul de copilot. Eram o echipă grozavă; el era lumina, eu, căldura. Partide diferite, personalităţi diferite şi, să nu ne ascundem după deget, culori diferite ale pielii. Ştiam că nu am fost prima alegere. Ştiam pe cine şi-l dorea de fapt partidul meu, în secret. Dar America nu era gata să meargă atât de departe, oricât de prostesc, enervant şi neolitic ar suna. Ar fi preferat să aibă ca vice un radical cu spume la gură decât pe „unul dintre oamenii ăia“. Deci nominalizarea nu m-a surprins. Dar restul, da.

Adică alegerile?

Alegeri? Honolulu era încă o casă de nebuni; soldaţi, congresmeni, refugiaţi, şi toţi se ciocneau unii de alţii încercând să găsească ceva de mâncare, un loc de dormit, ori să afle măcar ce naiba se întâmpla. Şi era paradisul pe lângă continent. Linia Stâncoşilor abia se stabilizase; la vest de ea totul era teatru de război. De ce să-ţi baţi capul cu alegerile când Congresul ar fi putut vota, simplu, pentru extinderea mandatului datorită stării de urgenţă? Procurorul general a încercat asta când era primar la New York, şi aproape că i-a mers. I-am explicat preşedintelui că nu aveam energie şi resurse pentru altceva decât să luptăm pentru vieţile noastre.

Şi ce a spus?

Ei, hai să spunem că m-a convins de contrariu.

Puteţi fi mai explicit?

Aş putea, dar nu vreau să-i încurc vorbele. Bătrânii

neuroni nu mai scot scânteile de altădată.

Încercaţi, vă rog.

O să verificaţi la bibliotecă ce vă spun?

Promit.

Ei bine… eram în biroul lui temporar, „apartamentul prezidenţial” al unui hotel. Tocmai fusese adus cu Air Force Two. Bătrânul lui şef era sedat în apartamentul de alături. De pe fereastră se vedea haosul de pe străzi, vapoarele apropiindu-se de docuri, avioane la fiecare treizeci de secunde şi echipa de la sol îndrumându-le afară de pe pistă ca să facă loc altora noi. Arătam cu mâna spre ele, ţipând şi gesticulând cu pasiunea pentru care sunt cunoscut. „Ne trebuie un guvern stabil, repede” nu conteneam să repet. „Alegerile sunt nemaipomenite în principiu, dar acum nu e vremea pentru idealuri măreţe.”

Preşedintele era calm, mult mai calm decât mine. Poate de la pregătirea militară… şi mi-a zis: „E *singura* ocazie pentru idealuri măreţe, fiindcă idealurile astea sunt tot ce avem. Nu ne luptăm doar ca să supravieţuim fizic, ci pentru supravieţuirea civilizaţiei noastre. Nu avem parte de luxul unei civilizaţii cu vechime. Nu avem moştenire culturală comună, nici milenii de istorie în spate. Avem numai vise şi promisiuni care ne leagă. Tot ce avem… *[se străduieşte să-şi amintească]…* tot ce avem e doar ceea ce vrem să fim”. Vedeţi ce zicea? „Ţara noastră există doar pentru că oamenii cred în ea, şi, dacă nu era îndeajuns de puternică să ne apere de criză, atunci la ce viitor puteam spera?” Ştia că America voia un Cezar, dar să fie aşa ceva ar fi însemnat sfârşitul Americii. Se zice că vremurile deosebite nasc oameni deosebiţi. Nu prea cred. Am văzut multă slăbiciune, multă mizerie. Oameni care ar fi trebuit să se ridice la înălţimea aşteptărilor şi n-au putut sau n-au vrut. Lăcomie, frică, stupiditate şi ură. Erau şi înainte de război, sunt şi acum. Şeful meu a fost un om mare. Am avut un noroc fantastic că a fost printre noi.

Treaba cu alegerile a dat tonul pentru întreaga lui guvernare. Multe din propunerile lui păreau nebunie curată la prima vedere, dar după ce aprofundai un pic

descopereai acolo un miez de logică ce nu putea fi respins. De pildă noile legi penale, alea chiar mă întărâtau. Oameni puşi în butuci? Biciuiri în piaţa publică? Dar ce era aici, vechiul Salem sau Afganistanul talibanilor? Suna barbar, neamerican, dar asta până te gândeai la opţiuni. Ce puteai face cu hoţii şi jefuitorii, să-i bagi la puşcărie? La ce ar fi folosit? Cine îşi putea permite să pună cetăţeni apţi să hrănească, îmbrace şi să păzească alţi cetăţeni apţi? Şi mai ales de ce să-i separi pe cei pedepsiţi de societate, când puteau fi folosiţi ca să-i descurajeze pe alţii? Da, era şi frica de durere – biciul, bastonul – dar asta pălea în comparaţie cu umilirea publică. Oamenii se temeau să li se dezvăluie faptele rele. În vremea aceea, când toţi puneau umărul, când se ajutau unii pe alţii, când se lucra pentru ca oamenii să se protejeze şi apere împreună, cel mai rău lucru pe care-l puteai face cuiva era să-l aduci în piaţa publică cu un poster uriaş pe care scria „Am furat lemne de la vecinul meu“. Ruşinea e o armă puternică, dar depindea de ceilalţi care făceau lucrurile cum trebuie. Nimeni nu e mai presus de lege, şi un senator care lua cincizeci de bice pe spinare pentru că profitase de starea de fapt făcea mult pentru diminuarea infracţionalităţii, mai mult decât postarea unui poliţist la fiecare colţ de stradă. Da, existau grupele de lucru, dar aceia erau recidivişti cărora li se dăduseră mai multe şanse, în mod repetat. Ţin minte cum sugera procurorul general să-i aruncăm pe cât mai mulţi prin zonele infestate, să scăpăm de neplăcerile şi de pericolul potenţial adus de prezenţa lor constantă. Şi eu, şi preşedintele ne-am opus; obiecţiile mele erau etice, ale lui practice. Încă vorbeam despre pământul american, infestat, da, dar care într-o bună zi avea să fie eliberat. „Ultimul lucru de care avem nevoie”, a zis, „e să ne trezim cu vreun fost puşcăriaş din ăştia că a ajuns noul Mare Stăpân al Deşertului”. Am crezut că glumeşte, dar mai târziu, când am văzut cum exact asta s-a întâmplat în alte ţări, unde infractori exilaţi au ajuns să comande regiuni izolate şi uneori fiefuri puternice, am înţeles că scăpasem cu faţa curată dintr-o mare belea. Grupurile de muncă au

fost mereu o problemă pentru noi, politic, social, ba chiar şi economic, dar ce altă alegere aveam pentru cei care refuzau pur şi simplu să se poarte ca nişte cetăţeni cumsecade?

Aţi folosit totuşi pedeapsa cu moartea.

Doar în cazuri extreme: rebeliune, sabotaj, încercări de secesiune politică. Zombii nu erau singurii inamici, cel puţin nu la început.

Habotnicii?

Am avut destui fundamentalişti religioşi, dar nu era aşa peste tot? Mulţi credeau că ne băgăm, cumva, peste voia lui Dumnezeu.

[Pufneşte amuzat.]

Scuze, trebuie să învăţ să fiu un pic mai sensibil, dar cum naiba poţi să crezi că supremul creator al multiversului infinit şi-ar lăsa planurile încurcate de câţiva indivizi de la Garda Naţională din Arizona?

[Alungă gândul cu un gest.]

Au avut parte de mai multă atenţie a presei decât ar fi trebuit, şi asta numai fiindcă lunaticul ăla a încercat să-l omoare pe preşedinte. În realitate îşi făceau mai mult rău lor înşile, cu sinuciderile alea în masă, cu omorurile de copii „din milă“ din Medford… întâmplări groaznice, şi la fel şi cu „Verzişorii”, varianta stângistă a habotnicilor. Ăştia credeau că, de vreme ce morţii vii consumau animale, dar nu şi plante, era voia „Zeiţei Divine” să favorizeze flora în dauna faunei. Au făcut ceva gălăgie, au aruncat cu ierbicid în rezervorul de apă al unui oraş, au pus capcane la copaci ca să nu-i mai folosim pentru producţia de război. Genul ăsta de ecoterorism poate aduce titluri de prima pagină, dar nu ne-a afectat cu adevărat siguranţa naţională. Rebelii, pe de altă parte: secesionişti înarmaţi şi organizaţi. Erau, evident, pericolul cel mai tangibil. Şi singura dată când l-am văzut pe preşedinte îngrijorat. Nu se arăta a fi, îşi păstra morga demnă, diplomatică. Trata asta în public ca pe o „problemă” oarecare, precum raţionalizarea alimentelor sau reparaţiile drumurilor. Însă în particular a zis…

„Trebuie eliminaţi rapid, complet şi prin orice mijloace.” Vorbea, desigur, de cei aflaţi înăuntrul zonei de siguranţă vestice. Rebelii ăştia căpoşi ori aveau ceva de-mpărţit cu strategiile de război guvernamentale, ori deja plănuiau de ani întregi să se separe şi foloseau acum criza ca pretext. Erau „duşmanii ţării noastre”, cei din interior, pe care oricine jură să apere ţara îi menţionează în jurământ. Ne-am ocupat de ei fără să stăm pe gânduri prea mult. Dar secesioniştii de la est de Stâncoşi, din unele zone asediate, izolate… atunci a devenit „complicat”.

De ce?

Pentru că, aşa cum spunea o vorbă, „nu noi am părăsit America, ci America ne-a părăsit pe noi”. E mult adevăr în asta. I-am lăsat baltă pe oamenii ăia. Da, am lăsat nişte voluntari din Forţele Speciale, am încercat să-i aprovizionăm pe mare şi aerian, dar dintr-un punct de vedere exclusiv moral oamenii aceia au fost abandonaţi. N-am putut să-i învinovăţesc pentru că au vrut să-şi vadă de drumul lor, nimeni n-a putut. Şi de aceea, când am început să ne recuperăm teritoriul, am oferit oricărei enclave secesioniste şansa unei reintegrări paşnice.

Dar s-au produs violenţe.

Încă mai am coşmaruri, locuri ca Bolivar sau Black Hill. Nu văd niciodată imaginile propriu-zise, nici violenţa şi nici situaţia de după. Îl văd mereu pe şeful meu, omul ăla impunător, puternic şi plin de viaţă, devenind tot mai bolnav şi slăbit de fiecare dată. Trecuse prin atâtea, îndurase o povară atât de grea. Ştiţi că nu a încercat deloc să afle ce s-a întâmplat cu rudele lui din Jamaica? Nici n-a întrebat vreodată. Era atât de concentrat pe soarta naţiunii noastre, atât de hotărât să păstreze visul care a creat-o. Nu ştiu dacă vremurile însemnate nasc oameni însemnaţi, dar ştiu că-i pot ucide.

Wenatchee, Washington

[Zâmbetul lui Joe Muhammad e la fel de larg ca şi umerii săi. Lucrează peste zi la atelierul de reparat biciclete din

orăşel, al cărui proprietar este, însă în timpul liber sculptează din metal topit opere de artă de o frumuseţe deosebită. Este, fără îndoială, cel mai bine cunoscut pentru lucrarea de bronz aflată în parcul din Washington D.C., Memorialul Securităţii Cetăţeneşti, grup statuar format din doi cetăţeni în picioare şi unul în scaun cu rotile.]

Tipa care recruta era agitată, se vedea clar. A încercat să mă convingă să n-o fac. Vorbisem cu cei de la NRA mai întâi? Ştiam că mai există şi alte domenii esenţiale pentru efortul de război? La început n-am înţeles; aveam deja o slujbă la uzina de reciclare. Ăsta era scopul Echipelor pentru Securitate în Vecinătate, nu? Era un serviciu voluntar, cu jumătate de normă, pe care-l făceai când te întorceai de la slujbă. Am încercat să-i explic ei asta. Poate nu pricepeam eu ceva. Şi cum încerca ea să se scuze, aiurea complet şi fără tragere de inimă, am văzut cum îi fuge privirea spre scaunul meu.

[Joe este invalid.]

Îţi vine să crezi una ca asta? Nouă ne bătea la uşă extincţia în masă şi ea încerca să fie corectă social? Am râs. I-am râs în nas. Ce, credea că am apărut aşa, fără să ştiu ce se aştepta de la mine? Nu-şi citise căţeaua aia proastă manualul de securitate? Eu da. Tot scopul programului ESV era să patrulezi prin cartierul tău, mergând sau, în cazul meu, învârtind roţile pe trotuar, şi să te opreşti ca să verifici fiecare casă. Dacă, din vreun motiv anume, trebuia să intri în casă, cel puţin alţi doi membri trebuiau să te aştepte afară. *[Agită o mână.]* Salutare! Şi oricum, cu ce credea ea că ne confruntăm? Doar nu trebuia să-i fugărim peste garduri şi prin grădini. Veneau spre noi. Şi dacă, atunci când o făceau, să zicem, de dragul argumentării, că erau mai mult decât puteam noi duce? Rahat, dacă nu puteam să mă învârt mai rapid cu scaunul decât un zombi mergând, cum de-am rezistat aşa de mult? Mi-am susţinut cauza clar şi cu calm, ba chiar am îndemnat-o să vină cu un scenariu în care starea mea fizică să fie un impediment. N-a putut. A început să mormăie că

trebuie să vorbească cu comandantul ei, că să mă întorc a doua zi. Am refuzat, i-am spus că n-are decât să-şi sune şeful, şi pe şeful şefului, pe toată lumea până la „Ursul”[31] în persoană, dar că nu mă mişc până ce nu capăt vesta mea portocalie. Am ţipat aşa de tare că mă auzeau în toată încăperea. Toţi ochii s-au întors spre mine, apoi spre ea. Şi gata. Am obţinut vesta şi m-am cărat de acolo mai rapid decât oricine în ziua aia.

Cum ziceam, Securitatea în Vecinătate înseamnă, literalmente, să patrulezi prin cartier. Pregătirea e cvasimilitară; am urmat cursuri şi antrenamente. Existau şefi desemnaţi şi regulamente, dar nu trebuia să saluţi, să zici „să trăiţi” şi alte mizerii din astea. Armamentul se cam abătea şi el de la normă. Avea mai mult arme albe – securi, bâte, câteva leviere şi cuţitoaie – încă nu aveam Lobo. Cel puţin trei oameni din echipa ta trebuiau să aibă arme de foc. Eu aveam un AMT Lightning, o carabină uşoară, semiautomată, de calibrul .22. Nu avea recul, aşa că puteam trage fără să-mi blochez înainte roţile. Bună puşcă, mai ales după ce s-a standardizat muniţia şi se găseau încă încărcătoare.

Echipele se schimbau în funcţie de programul tău. Era cam haotic pe-atunci, cu DeStRes care reorganiza totul. Schimbul de noapte era mereu dur. Uiţi cât de întuneric e de fapt noaptea fără iluminat stradal. Abia dacă se vedea câte o luminiţă la vreo fereastră. Pe atunci oamenii se duceau la culcare destul de devreme, de obicei când se întuneca, aşa că în afară de ceva lumânări, ori dacă avea vreunul licenţă pentru generator, dacă lucra de acasă ceva esenţial pentru economia de război, prin case era întuneric beznă. Nu mai aveai nici măcar luna şi stelele, era prea multă mizerie în atmosferă. Patrulam cu lanterne civile, de la magazin; încă mai erau baterii pe atunci, cu celofan roşu la capăt ca să ne protejeze vederea de noapte. Ne opream la fiecare casă, băteam şi-i întrebam pe cei de acolo dacă

---

[31] „Ursul” era porecla dată în primul război din Golf comandantului programului ESV.

totul era în ordine. Primele luni a fost cam enervant din cauza programului de relocare. Veneau atâţia oameni în tabere că în fiecare zi te puteai trezi cu măcar o duzină de vecini noi, ba chiar şi colegi de casă.

Nu mi-am dat seama până la război ce bine o duceam în suburbia mea călduţă. Chiar îmi trebuia o casă de o mie de metri pătraţi, cu trei dormitoare, două băi, bucătărie, cameră de zi, birou şi studio? Locuisem singur ani întregi şi deodată o familie din Alabama, şase erau, a apărut la uşa mea cu o scrisoare de la Departamentul de Repartiţii. La început a fost enervant, dar te obişnuieşti rapid. Nu mă deranjau alde Shannon, aşa le zicea. Ne-am înţeles destul de bine, şi întotdeauna dormeam mai adânc dacă ştiam că e cineva de pază. Era una din noile reguli. Cineva era desemnat paznic de noapte. Aveam toate numele pe o listă ca să ne asigurăm că nu erau vagabonzi sau tâlhari. Îi verificam identitatea, figura, îl întrebam dacă totul era liniştit. De obicei ziceau că da, sau ziceau de vreun zgomot ce trebuia verificat. Prin anul al doilea, când refugiaţii au încetat să mai vină şi toată lumea a ajuns să se ştie, nu ne-am mai obosit cu liste şi identităţi. Era mai calm pe atunci. În primul an, când poliţiştii încă îşi completau rândurile şi zonele sigure nu erau pacificate complet…

[Se cutremură, pentru efect dramatic.]

Încă erau o mulţime de case părăsite, încuiate, sparte sau abandonate doar, cu uşile vraişte. Am pus benzi de interdicţie pe toate uşile şi ferestrele. Dacă vreuna era găsită ruptă, asta însemna că în casă putea fi un zombi. De vreo două ori s-a întâmplat. Aşteptam afară, cu puşca pregătită. Uneori se auzeau strigăte, alteori focuri de armă. Uneori auzeai doar gemete şi zgomote înfundate, apoi un membru al echipei noastre ieşea cu maceta plină de sânge şi cu o căpăţână retezată. A trebuit să termin şi eu câţiva. Uneori, când echipa era înăuntru şi eu în stradă, auzeam zgomot, ceva ca un târşâit de picioare, foşnete, o chestie ce se târa prin tufişuri. Puneam lanterna pe chestie, ceream asistenţă, apoi o doboram.

Odată am fost cât pe ce s-o-ncalţ. Curăţam o casă cu

două etaje; patru dormitoare, patru băi, dărâmată parţial de cineva care se buşise cu un Jeep Liberty în peretele dinspre sufragerie. Partenera mea a întrebat dacă e OK să se ducă la toaletă. Am lăsat-o să se ducă după nişte tufe. Greşeala mea. Am fost prea neatent, prea preocupat de ce se petrecea în casă. N-am observat că era în spatele meu. Am simţit brusc o zgâlţâitură în scaun. Am încercat să mă întorc, dar ceva îmi bloca roata dreaptă. M-am răsucit, am întins lanterna. Era un „târâtor”, creatură care a rămas fără picioare. S-a aruncat spre mine de pe asfalt şi a încercat să se suie pe roată. Scaunul mi-a salvat viaţa. Mi-a dat secunda care îmi trebuia ca să îndrept spre el carabina. Dacă aş fi fost în picioare, m-ar fi putut apuca de gleznă, ba chiar să-şi înfigă dinţii. A fost ultima oară când am fost neatent la ce făceam.

Zombi nu erau singura problemă cu care trebuia să ne confruntăm atunci. Erau tâlhari, nu neapărat nişte infractori înrăiţi, cât mai degrabă oameni care aveau nevoie de chestii ca să supravieţuiască. La fel şi cu cei ce se oploşeau prin case abandonate; ambele situaţii se sfârşeau cu bine. Îi invitam acasă, le dădeam ce le trebuia, ne ocupam de ei până intrau pe felie cei de la repartiţii.

Erau şi tâlhari adevăraţi totuşi, delincvenţi profesionişti. Singura dată când am fost rănit.

[Îşi trage cămaşa, lăsând la iveală o cicatrice circulară, cam cât un bănuţ de dinainte de război.]

Nouă milimetri, exact prin umăr. Echipa mea l-a alungat din casă. I-am ordonat să se oprească. A fost singura dată când am ucis pe cineva, Doamne fereşte. Când au ieşit legile noi, infracţiunile convenţionale s-au cam subţiat, oricum.

Mai erau şi cei sălbăticiţi, ştii, puşti fără adăpost care-şi pierduseră părinţii. Îi găseam ghemuiţi prin pivniţe, prin dulapuri, pe sub paturi. Mulţi veniseră pe jos tocmai din est. Erau vai de capul lor, lihniţi de foame şi bolnăvicioşi. De multe ori fugeau. Dăţile alea m-am simţit prost, ştii, că nu m-am putut lua după ei. Se ducea altcineva şi de multe ori îi ajungea din urmă, dar nu mereu.

Problema cea mai mare erau quislingii[32].

Quislingi?

Mda, ştii doar, oamenii care înnebuneau şi începeau să se poarte ca zombii.

Aţi putea dezvolta?

Păi, nu-s doctor de creiere, aşa că nu ştiu termenii tehnici.

E în regulă.

Aşa, deci, din câte pricep eu, există un tip de persoană care nu se poate adapta la situaţii gen luptă-sau-mori. Îi atrage mereu lucrul de care se tem. În loc să-i reziste, vor să-i facă pe plac, să i se alăture, să fie ca el. Presupun că asta se întâmplă când eşti răpit, cum e chestia cu sindromul Stockholm, sau în războiul obişnuit, când oameni care sunt invadaţi se înrolează în armata inamică. Colaboratori, uneori mai căpoşi chiar decât cei pe care încearcă să-i imite, ca fasciştii ăia francezi care au fost printre ultimele trupe ale lui Hitler. De aceea le şi zice quislingi, o fi vreun cuvânt franţuzesc sau ceva.[33]

Dar în războiul ăsta nu puteai face aşa ceva. Nu puteai să ridici mâinile şi să zici: „Hei, nu mă ucide, sunt de partea ta“. Nu era în lupta asta nicio zonă gri, nimic intermediar. Cred că unii n-au reuşit, pur şi simplu, să accepte asta. Le-a forţat limitele. Au început să se poarte ca zombii, să scoată sunete ca ei, ba chiar să şi atace şi să încerce să mănânce oameni. Aşa am dat peste primul. Era mascul, trecut de treizeci de ani. Murdar, năuc, târându-şi picioarele pe asfalt. Am crezut că-i în şoc, asta până l-a muşcat de mână pe unul dintre ai noştri. Au fost nişte secunde oribile. L-am doborât cu un foc la cap, apoi m-am întors să văd ce-i cu camaradul meu. Se ghemuise pe margine şi înjura, plângea şi se holba la despicătura de pe antebraţ. Era o condamnare la moarte şi el ştia. Era cât pe

[32] Cuvântul *quisling* înseamnă în engleză „trădător”, „colaboraţionist”. (*N.t.*)

[33] Vidkun Abraham Lauritz Jonsson Quisling a fost preşedintele instalat de nazişti al Norvegiei pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial.

ce să se lichideze singur, dar am descoperit că tipului pe care-l împuşcasem îi curgea sânge roşu din cap. Când am pus mâna pe el, am simţit că încă era cald! Să fi văzut cum s-a bucurat amicul meu, ca un nebun. Nu în fiecare zi ţi se dă graţiere de la marele guvernator din ceruri. Şi culmea că a fost cât pe ce să moară, totuşi. Nenorocitul ăla avusese aşa de multe bacterii în gură că a cauzat o infecţie aproape mortală cu stafilococi.

Am crezut noi că descoperiserăm fără să vrem ceva nou, dar a reieşit că se întâmpla de ceva timp. Statul-Major era pe punctul să facă totul public. Au trimis chiar şi un expert din Oakland ca să ne informeze ce-i de făcut dacă mai dăm şi peste alţii. Ne-a lăsat paf. Ştiai că quislingii ăştia sunt motivul pentru care unii au crezut că-s imuni? Tot din cauza lor au prins aşa de bine „medicamentele-minune“. Gândeşte-te numai. Cineva e pe Phalanx, a fost muşcat, dar supravieţuieşte. Ce să creadă altceva? Mai ales că n-are de unde să ştie că există quislingii ăştia. Sunt la fel de duşmănoşi ca orice zombi, ba chiar mai periculoşi uneori.

Cum aşa?

Păi, pentru început, nu îngheţau. Adică ar fi îngheţat dacă ar fi fost expuşi mai mult, dar pe frig nu prea aspru, dacă i-a apucat în timp ce purtau haine călduroase, sunt bine sănătoşi. Se făceau şi mai puternici de la oamenii pe care îi mâncau.

Dar erau uşor de omorât.

Da şi nu. Nu trebuia să-i pocneşti în cap; puteai ţinti plămânii, inima, să-i loveşti oriunde, şi în cele din urmă mureau de la sângerare. Dar dacă nu-i opreai cu un foc, continuau să te atace până mureau.

Nu simt durerea?

Nu, al naibii. E faza cu mintea care comandă materiei, când te concentrezi aşa de tare că poţi suprima conexiunile cu creierul şi toate cele. Ar trebui să stai de vorbă cu un expert.

Continuaţi, vă rog.

Ei, şi de asta nu puteam să-i convingem cu vorbă bună. Nu mai aveai cu cine vorbi. Tipii ăştia erau zombi, poate

nu fizic, dar mental nu era nicio diferenţă. Până şi fizic putea să fie greu, dacă erau suficient de murdari, însângeraţi, bolnavi. Zombii nu miros chiar aşa de rău, nu individual şi nu dacă-s proaspeţi. Cum să deosebeşti de un imitator cu o cangrenă pe cinste? N-aveai cum. Armata nu ne lăsa cu copoi sau altceva. Era doar testul ochiometric.

Morţii vii nu clipesc, nu ştiu de ce. Poate fiindcă îşi folosesc egal simţurile şi creierul lor nu se bazează aşa de mult pe văz. Poate fiindcă nu au atâta fluid corporal şi nu pot să-l folosească pentru umezitul ochilor. Cine să mai ştie, dar de clipit nu clipesc, iar quislingii da. Aşa te prindeai; câţiva paşi înapoi şi aşteptai un pic. Pe întuneric era mai uşor, doar le puneai o lumină în faţă. Dacă nu clipeau, îi doborai pe loc.

Şi dacă clipeau?

Păi, ordinele erau să-i prindem vii, dacă era posibil, şi să-i ucidem doar ca autoapărare. Suna de-a dreptul dement, şi acum sună la fel, dar am adunat câţiva, i-am legat fedeleş şi i-am predat poliţiei ori Gărzii Naţionale. Nu ştiu sigur ce au făcut cu ei. Am auzit poveşti despre Walla Walla, ştii, închisoarea unde sute dintre ei erau hrăniţi, îmbrăcaţi şi îngrijiţi medical chiar. *[Ochii i se ridică spre tavan.]*

Nu sunteţi de acord.

Hei, nu mă bag eu în aşa ceva. Vrei să deschizi cutia cu scorpioni, citeşte ziarele. În fiecare an apare vreun avocat, popă sau politician şi aţâţă focul ăla cum le convine. Mie, unul, nu-mi pasă. Mă lasă rece total. Cel mai trist lucru în privinţa lor e că au renunţat la atâtea şi în cele din urmă au pierdut oricum.

Cum aşa?

Fiindcă şi dacă noi nu putem face diferenţa între ei, zombii adevăraţi pot. Mai ţii minte la începutul războiului, când toată lumea încerca să găsească o cale să-i întoarcă pe morţii vii unii împotriva altora? Erau şi „dovezi” despre lupte între ei – martori oculari, ba chiar şi materiale video în care un zombi ataca pe altul. Prostesc. Erau zombi care atacau quislingi, dar de unde să fi ştiut asta? Quislingii nu

ţipă. Zac acolo şi nu încearcă măcar să se lupte, se zvârcolesc în felul ăla lent, robotic, în timp ce-s mâncaţi de vii chiar de creaturile pe care încearcă să le copieze.

Malibu, California

[N-am nevoie de fotografie ca să-l recunosc pe Roy Elliot. Ne-am întâlnit la o cafea în Malibu Pier Fortress, acum restaurată. Cei din jur îl recunosc şi ei imediat, dar, spre deosebire de perioada de dinainte de război, păstrează o distanţă respectuoasă.]

SDA, ăsta era duşmanul meu: Sindromul Decesului Asimptomatic, zis şi Sindromul Disperării Apocaliptice, în funcţie de omul cu care vorbeai. Oricum s-ar fi numit, în lunile acelea de blocaj de la început, a omorât la fel de multă lume ca şi foametea, bolile, violenţa între oameni şi morţii vii. Nimeni n-a înţeles de la început ce se întâmpla. Stabilizaserăm Stâncoşii, dezinfectaserăm zonele de siguranţă, şi cu toate astea pierdeam câte o sută de oameni sau mai bine pe zi. Nu era vorba de sinucideri, aveam şi din astea o mulţime. Nu, era altceva. Unii aveau răni minore sau afecţiuni uşor de tratat; alţii erau perfect sănătoşi. Problema era psihologică, o situaţie în care pur şi simplu cedai şi nu mai voiai să prinzi ziua de mâine, fiindcă ştiai că nu te aşteaptă decât şi mai multă suferinţă. Pierderea credinţei, a voinţei de a suporta se produce în toate războaiele. Şi pe timp de pace, doar că nu la aceeaşi scară. Era neajutorare, sau cel puţin senzaţia de neajutorare. Înţelegeam sentimentul ăsta. Am regizat filme toată viaţa mea de adult. Îmi ziceau băiatul-minune, puştiul genial care nu putea greşi, deşi o făceam atât de des.

Şi brusc m-am trezit un nimeni, un F-6. Lumea se ducea de râpă şi talentele mele mult-lăudate nu puteau face nimic să oprească asta. Când am auzit despre SDA, guvernul încerca să nu bată toba – am aflat de la un contact din Cedars-Sinai. Când am auzit despre el, am

simţit că se rupe ceva. Ca atunci când am făcut primul meu scurtmetraj pe care l-am arătat alor mei. Pot să fac asta, mi-am dat seama. Cu inamicul ăsta mă pot lupta!

Iar restul este istorie.

[Râde.] Aş vrea eu. M-am dus direct la guvern, m-au refuzat.

Serios? Aş fi crezut că, ţinând cont de cariera dumneavoastră…

Ce carieră? Voiau soldaţi şi fermieri, munci adevărate, nu mai ştiţi? Era ceva cam aşa: „Hei, scuze, n-avem ce face cu tine, dar poţi să-mi dai un autograf?” Şi eu nu-s genul care să cedeze. Când mă cred în stare să fac ceva nu există cuvântul nu. Le-am explicat celor de la DeStRes că n-o să-l coste nicio para chioară pe Unchiul Sam. Foloseam echipamentul meu, oamenii mei, nu-mi trebuia decât acces la trupele armatei. „Lăsaţi-mă să le arăt oamenilor ce faceţi ca să opriţi toate astea”, am zis. „Lăsaţi-mă să le ofer ceva în care să creadă.” Am fost refuzat iarăşi. Armata avea misiuni mai importante decât să „pozeze la aparat”.

V-aţi adresat mai sus?

Cui? Nu erau nave spre Hawaii, iar Sinclair se învârtea în sus şi-n jos pe Coasta de Vest. Oricine se afla în poziţia de a ajuta era ori indisponibil fizic, ori prea preocupat de chestiuni mai „importante”.

Nu vă puteaţi face jurnalist independent şi să obţineţi o legitimaţie de presă de la guvern?

Ar fi durat prea mult. Mass-media era ori distrusă, ori federalizată. Ce mai rămăsese retransmitea anunţurile de siguranţă publică, să se asigure că oricine le asculta să ştie ce-i de făcut. Totul era, încă, o harababură. Abia dacă aveam şosele cât de cât rezonabile, nemaivorbind de birocraţia necesară ca să obţin statutul de jurnalist cu acte în regulă. Ar fi putut dura luni întregi. Luni în care mureau zilnic câte o sută de oameni. Nu mai puteam aştepta. Trebuia să fac ceva imediat. Am luat o cameră video, ceva baterii şi un încărcător solar. Băiatul meu cel mai mare m-a însoţit ca sunetist şi „prim asistent”. Am mers pe şosea o săptămână, numai noi, pe biciclete montane, căutând

subiecte. N-a trebuit să mergem prea departe.

Ceva mai încoace de zona metropolitană Los Angeles, într-un orăşel numit Claremont, sunt cinci colegii – Pomona, Pitzer, Scripps, Harvey Mudd şi Claremont Mekenna. La începutul Marii Panici, când toată lumea fugea mâncând pământul, trei sute de studenţi au ales să reziste acolo. Au transformat Colegiul Feminin de la Scripps în ceva ce aducea cu un oraş medieval. Şi-au făcut rost de provizii din celelalte campusuri; armele lor erau o combinaţie de unelte de grădinărit şi puşti vechi de tir. Plantaseră grădini, săpaseră fântâni, fortificaseră un zid care exista deja. În timp ce munţii din jurul lor ardeau, iar suburbiile înconjurătoare cădeau pe panta violenţelor, cei trei sute de puştani au ţinut pe loc zece mii de zombi! Zece mii, timp de patru luni, până ce zona Inland Empire a fost într-un sfârşit pacificată.[34] Am avut noroc să ajungem acolo pe la sfârşitul poveştii, să-i vedem doborâţi pe ultimii reanimaţi şi pe studenţi şi soldaţi ovaţionând sub drapelul uriaş, confecţionat de ei, care flutura din turnul Pomona. Ce mai poveste! Nouăzeci şi şase de ore de material filmat. Aş fi vrut să o ţin mai mult, dar timpul era hotărâtor. Câte o sută pierduţi pe zi, amintiţi-vă!

Trebuia să luăm filmul şi să-l ducem cât mai rapid. L-am adus la mine acasă, l-am montat în studioul meu. Soţia mea a făcut vocea narativă. Am obţinut paisprezece copii, pe formate diferite, şi le-am proiectat într-o sâmbătă seară prin diverse tabere şi adăposturi de prin LA. I-am spus *Victorie la Avalon: Bătălia celor Cinci Colegii.*

Numele, *Avalon,* vine de la o înregistrare pe care a făcut-o unul dintre studenţi în timpul asediului. Era în noaptea de dinaintea ultimului atac, cel mai groaznic, când o nouă hoardă se vedea clar cum înaintează dinspre est. Puştii munceau cu nădejde – ascuţeau armele, întăreau fortificaţiile, stăteau de pază pe ziduri şi turnuri. Peste tabără a început să plutească un cântec, din boxele în care

[34] Zona Inland Empire din California a fost printre ultimele declarate sigure.

se auzea mereu muzică, pentru moral. O studentă de la Scripps, cu voce de înger, cânta *Avalon,* piesa de la Roxy Music. Suna fantastic şi contrasta cu teribila furtună ce urma să izbească. Am mixat cântecul peste imaginile cu „pregătirea pentru bătălie”. Şi acum mi se pune un nod în gât când îl aud.

Care a fost reacţia publicului?

A făcut ravagii pelicula! Nu doar scena cu pricina, ci întregul film; mie cel puţin aşa mi s-a părut. Aş fi aşteptat o reacţie mai imediată. Strigăte, aplauze. N-aş fi admis asta, nici faţă de mine însumi, dar aveam o fantezie egotică cu oameni care vin la mine după încheierea vizionării, cu lacrimi în ochi, strângându-mi mâna, mulţumindu-mi că le arătasem lumina de la capătul tunelului. Dar nici nu s-au uitat la mine. Am rămas pe lângă uşă, ca un erou cuceritor. Au trecut pe lângă mine tăcuţi, cu ochii în pământ. M-am dus acasă în seara aceea şi mă gândeam „Ei, asta e, a fost o idee simpatică, dar poate că ferma de cartofi din parcul MacArthur ar avea nevoie de un om în plus”.

Ce s-a întâmplat?

Au trecut două săptămâni. Am obţinut o slujbă adevărată, la redeschiderea drumului din canionul Topanga. Şi într-o zi un tip călare a venit la uşa mea. A apărut la trap, ca într-un western vechi de Cecil B. De Mille. Era un psihiatru de la spitalul municipal din Santa Barbara. Auziseră de succesul filmului meu şi întreba acum dacă nu mai am copii.

Succes?

Cum am zis. Se pare că, din chiar prima noapte în care a avut *Avalon* premiera, cazurile SDA au scăzut în LA cu cinci procente! La început s-au gândit că ar fi o anomalie statistică, până ce un alt studiu a arătat că declinul numărului de cazuri era foarte evident doar în cazul comunităţilor unde fusese proiectat filmul!

Şi nu v-a spus nimeni?

Nimeni. *[Râde.]* Nici armata, nici autorităţile municipale, nici măcar cei care erau responsabili la adăposturile unde continuau să-l difuzeze fără ştiinţa mea. Nu-mi pasă. Ideea

e că a funcţionat. A schimbat ceva şi mi-a dat de muncă pentru tot restul războiului. Am strâns ceva voluntari, cât am putut din vechea echipă. Puştiul care a filmat la baricada de la Claremont, Malcolm Van Ryzin, da, acel Malcolm[35], a devenit cameramanul meu. Am luat în stăpânire un studio abandonat din Hollywoodul de Vest şi-am început să le scoatem pe bandă rulantă. Le-am pus în toate trenurile, caravanele, în toate feriboturile de coastă ce mergeau spre nord. A durat ceva să primim reacţii. Dar şi când am primit…

[Zâmbeşte şi ridică mâinile în semn de mulţumire.]

Zece la sută scădere în întreaga zonă de siguranţă vestică. Deja eram pe drum, filmam şi mai multe poveşti. *Anacapa* era gata, şi eram pe la jumătate cu *Mission District.* Când a ajuns pe ecrane *Dos Palmos,* iar SDA a scăzut cu 23 de procente… abia atunci a început guvernul să se intereseze de mine.

Resurse suplimentare?

[Râde.] A, nu. N-am cerut niciodată ajutor şi oricum n-aveau de gând să-l dea. Dar am căpătat acces la trupe, şi asta a deschis orizonturi cu totul noi.

Atunci aţi făcut *Focurile Zeilor?*

[Încuviinţează din cap.] Armata avea două programe de arme cu laser funcţionale. Zeus şi MTHEL. Zeus fusese iniţial conceput pentru dezamorsări, pentru detonat mine şi bombe neexplodate. Era mic şi suficient de uşor ca să fie montat într-un Humvee modificat. Trăgătorul ochea printr-o cameră coaxială din turetă. Punea colimatorul pe punctul respectiv, după care declanşa o rază puls prin aceeaşi fantă optică. E prea tehnic?

Deloc.

Îmi cer scuze. Am ajuns foarte implicat în proiect. Raza era o versiune militară a laserelor industriale, genul folosit ca să taie oţel în uzine. Putea fie să pătrundă prin învelişul unei bombe, fie să o încălzească până la punctul în care

---

[35] Malcolm Van Ryzin este unul dintre cei mai de succes oameni de cinema de la Hollywood.

conţinutul exploziv detona. Acelaşi principiu funcţiona şi la zombi. La frecvenţe mai ridicate le străpungea fruntea. La setări mai scăzute le fierbea literalmente creierii până le ieşeau pe nas, ochi şi urechi. Ce-am filmat noi arăta fantastic de bine, dar Zeus era o pocnitoare pe lângă MTHEL.[36]

Când Israelul a declarat autocarantină şi o mulţime de grupuri teroriste au început să tragă cu mortiere şi rachete peste zidul de securitate, MTHEL le-a doborât. Cam de mărimea şi forma unui reflector din al Doilea Război Mondial, era de fapt un laser cu florură de deuteriu, mult mai puternic decât Zeus. Efectele erau devastatoare. Rupea carnea de pe oase, care apoi se încingeau până la alb şi se făceau pulbere. La viteză obişnuită era magnific, dar cu încetinitorul… focul zeilor.

Este adevărat că numărul cazurilor de SDA s-a înjumătăţit la o lună după lansarea filmului?

S-ar putea să fie o exagerare, dar oamenii stăteau la rând să-l vadă în timpul lor liber. Unii se uitau la el seară de seară. Afişul arăta un prim-plan cu un zombi transformat în atomi. Imaginea era luată direct dintr-un cadru al filmului, filmarea clasică unde ceaţa de dimineaţă îţi permitea să vezi raza. Sub el era scris, simplu, „Următorul”. Numai cuvântul ăsta singur a salvat programul.

Programul dumneavoastră.

Nu, Zeus şi MTHEL.

Erau ameninţate?

MTHEL trebuia să se închidă la o lună de la filmări. Zeus fusese deja scos de pe listă. A trebuit să implorăm, să ne târguim şi literalmente să furăm ca să-l putem reactiva pentru aparatele de filmat. DeStRes le socotea pe amândouă o risipă grosolană de resurse.

Şi erau aşa?

---

[36] Acronimul e de la Mobile Tactical High Energy Laser, conceput de SUA în colaborare cu Israel pentru interceptarea proiectilelor de mici dimensiuni.

N-aveau nicio scuză din punctul ăsta de vedere. M de la „mobilul” din MTHEL însemna de fapt un convoi de vehicule specializate, nu tocmai de teren şi fiecare complet dependent de celelalte. MTHEL avea nevoie şi de teribil de multă energie şi de cantităţi însemnate de substanţe chimice extrem de instabile şi foarte toxice.

Zeus era ceva mai economic. Era mai uşor de răcit, mai uşor de întreţinut, şi fiindcă era montat pe Humvee se putea duce oriunde era nevoie. Problema era la ce să fie nevoie de el? Chiar şi la putere maximă trăgătorul trebuia să stabilizeze raza, pe o ţintă mişcătoare, preţ de câteva secunde. Un lunetist bun putea să o facă în jumătate din acel timp şi să omoare de două ori mai mulţi. Asta elimina potenţialul de foc rapid, care este exact ce îţi trebuie când eşti atacat de roiuri. Ambele unităţi aveau, de fapt, câte o echipă de trăgători permanenţi, oameni care protejau o maşinărie menită să-i protejeze pe oameni.

Aşa de proaste erau?

Nu pentru scopul lor iniţial. MTHEL a ţinut Israelul în siguranţă la bombardamentele teroriste, iar Zeus a revenit de la pensie ca să elimine proiectilele neexplodate în timpul avansului armatei. Ca arme cu scop limitat, erau extraordinare. Ca ucigătoare de zombi, erau fără speranţă.

Atunci de ce le-aţi filmat?

Fiindcă americanii venerează tehnologia. E o trăsătură înscrisă în etosul naţional. Fie că ne dăm sau nu seama, până şi cel mai retrograd habotnic nu poate nega puterea tehnologică a ţării. Am desfăcut atomul, am fost pe lună, am umplut fiecare locuinţă şi spaţiu de lucru cu gadgeturi şi instrumente, la care scriitorii de anticipaţie de altădată doar visau. Nu ştiu dacă asta-i bine, nu sunt în măsură să judec. Însă ştiu că, la fel ca toţi ex-ateii vârâţi în gaură de şarpe, cei mai mulţi americani încă se rugau la Dumnezeul tehnologiei să-i salveze.

Dar nu i-a salvat.

Nici n-a mai contat. Filmul a fost o asemenea lovitură, încât am fost rugat să fac o serie întreagă. I-am zis „Arme Minune”, o serie de şapte filme despre cele mai noi

descoperiri în tehnologia militară, din care niciuna nu însemna ceva din punct de vedere strategic, dar care au avut toate un puternic impact psihologic în întărirea ideii că războiul putea fi câştigat.

Dar nu e...?

O minciună? Aţi putea spune şi asta. Da, au fost minciuni, dar uneori ăsta nu e un lucru rău. Minciunile nu sunt nici rele, nici bune. Ca un foc, pot ori să-ţi ţină cald, ori să te ardă tăciune, depinde cum le foloseşti. Minciunile pe care ni le-a spus conducerea ţării noastre înainte de război, cele care ar fi trebuit să ne ţină fericiţi în orbirea noastră, au fost minciuni care au ars, fiindcă ne-au împiedicat să facem ce ar fi trebuit făcut. Totuşi, când am făcut eu *Avalon,* toată lumea se străduia să supravieţuiască. Minciunile din trecut erau de mult duse şi adevărul era acum peste tot, împleticindu-se pe străzi, izbind în uşi, înşfăcându-i de beregată. Adevărul era că, indiferent ce făceam, erau şanse mari ca mulţi dintre noi, dacă nu toţi, să nu mai apuce viitorul. Adevărul era că ne aflam, poate, la amurgul speciei noastre, ceea ce oprea suflarea a câte o sută de oameni pe noapte. Le trebuia ceva să le ţină de cald. Aşa că am minţit, şi la fel şi preşedintele, şi doctorii, şi preoţii toţi, orice comandant de pluton şi fiecare părinte. „O să o scoatem la capăt.” Ăsta era mesajul nostru. Ăsta era mesajul tuturor realizatorilor de filme din timpul războiului. Aţi auzit cumva de *Oraşul erou?*

Sigur.

Grozav film, nu-i aşa? Marty l-a făcut în timpul Asediului. El singur, filmând pe orice suport a avut la dispoziţie. Ce capodoperă: curajul, determinarea, forţa, demnitatea, bunătatea şi onoarea! Chiar te face să ai încredere în rasa umană. E mai bun decât oricare dintre ale mele. Ar trebui să-l vedeţi.

L-am văzut.

Ce versiune?

Pardon?

Ce versiune aţi văzut?

Nu ştiam că...

Că sunt două? Sunteţi tânăr, mai aveţi de învăţat. Marty a făcut o versiune în război şi una după, cu *Oraşul erou.* Versiunea pe care aţi văzut-o avea nouăzeci de minute?

Aşa cred.

Arăta şi partea întunecată a eroilor din *Oraşul erou?* Arăta violenţa şi trădarea, cruzimea, depravarea, răul fără margini din unele inimi de „eroi“? Nu, evident că nu. Ce rost avea? Asta era realitatea noastră şi asta-i făcea pe atât de mulţi să se ghemuiască în pat, să sufle în lumânare şi să-şi dea sufletul. Marty în schimb a ales să arate cealaltă parte, cea care-i face pe oameni să se dea jos din pat dimineaţa, îi face să se agite şi să scormonească şi să se bată pentru vieţile lor, fiindcă cineva le spune că o să fie bine. E un cuvânt pentru genul ăsta de minciună. Speranţă.

Baza Parnell a Gărzii Naţionale Aeriene, Tennessee

[Gavin Blaire mă escortează la biroul comandantului escadronului său, colonelul Christina Eliopolis. Legendară atât prin temperament, cât şi prin cariera militară exemplară, este greu să-ţi dai seama cum de o asemenea intensitate poate încăpea într-o fiinţă minionă, aproape de statura unui copil. Bretonul lung, negru şi trăsăturile delicate ale feţei nu fac decât să întărească impresia de tinereţe eternă. Apoi îşi scoate ochelarii de soare şi-i văd focul din priviri.]

Am fost pilot pe un Raptor, pe FA-22. Era, nimic de zis, cea mai bună platformă aeriană construită vreodată. Putea zbura şi lupta mai bine decât Dumnezeu şi îngerii lui. Era un monument al puterii tehnologice americane... dar în război puterea asta n-a făcut nici cât o ceapă degerată.

Trebuie să fi fost frustrant.

Frustrant? Ştiţi cum e când ţi se spune că scopul către care ţi-ai croit drum toată viaţa, pentru care ai sacrificat şi ai suferit, care te-a împins să depăşeşti limite pe care nici

n-ai ştiut că le ai e considerat deodată „invalid strategic”?

Aţi spune că era un sentiment des întâlnit?

Să vă zic altfel; armata rusă n-a fost singura decimată de propriul guvern. Legea reconstrucţiei forţelor aeriene a castrat, practic, aviaţia. Nişte „experţi” DeStRes stabiliseră că rata de eficienţă raportată la resurse era cea mai dezechilibrată dintre toate aspectele.

Puteţi să îmi daţi un exemplu?

Ce ziceţi de JSOW? Era o bombă gravitaţională, ghidată prin GPS şi Inertial Nav, care putea fi lansată de la şaizeci de kilometri. Versiunea standard avea integrate o sută patruzeci de subproiectile BLU-97B şi fiecare bombiţă avea încărcătură antiblindaj, cămaşă cu fragmentare pentru infanterie şi un inel de zirconiu ca să dea foc întregii zone de impact. A fost considerat un triumf, până la Yonkers[37]. Acum ni se zicea că banii pentru JSOW – materialele, munca, timpul şi energia, ca să nu mai vorbim de combustibil şi de întreţinerea avioanelor care le transportau – ar fi putut fi băgaţi într-un pluton de infanterişti care ar fi prăjit de o mie de ori mai mulţi inamici. Mai mult fum decât foc, ca şi cu alte foste bijuterii ale coroanei. S-au băgat în noi ca un laser industrial. Aparatele B-2 Spirit, gata cu ele, B-1 Lancer, terminat; chiar şi bătrânele B-52, afară. Mai adăugaţi avioanele Eagle, Falcon, Tomcat, Hornet, JSF şi Raptor şi aveţi mai multe aeronave de luptă pierdute cu o trăsătură de condei decât în toate războaiele din istorie[38]. Măcar nu le-au dus la topit, mulţumesc lui Dumnezeu, ci doar le-au băgat sub prelate prin hangare sau în cimitirul ăla mare din deşert, de la AMARC[39]. „Investiţii pe termen lung“, aşa i-au zis. E un lucru pe care te poţi baza mereu; când luptăm într-un război, ne pregătim continuu pentru următorul.

---

[37] JSOW (Joint Standoff Weapons) au fost folosite la Yonkers împreună cu alte proiectile lansate aerian.

[38] Uşoară exagerare. Numărul de avioane ţinute „la sol“ în Războiul Z nu egalează numărul de avioane pierdute în al Doilea Război Mondial.

[39] AMARC: Aerospace Maintenance and Regeneration Center [Centrul Aerospaţial de întreţinere şi Recuperare, (*N.t.*)] din Tucson, Arizona.

Capacitatea aeriană, cel puţin ca organizare, a rămas aproape intactă.

Aproape?

Aparatele Globemaster au trebuit sacrificate, şi orice altceva propulsat de reactoare „mâncătoare de combustibil”. Aşa am rămas doar cu cele cu elice. Am ajuns de la un avion de vânătoare supersonic la unul ce aducea mai mult cu un camion de cărat marfă.

Asta era misiunea principală a aviaţiei?

Aprovizionarea aeriană era obiectivul nostru primar, singurul care mai conta cu adevărat.

[Arată către o hartă îngălbenită de pe perete.]

Comandantul bazei m-a lăsat s-o păstrez, după cele ce mi s-au întâmplat.

[Harta este una a Statelor Unite continentale, din timpul războiului. Teritoriul aflat la vest de Munţii Stâncoşi e zugrăvit în cenuşiu-deschis. Prin acest cenuşiu se văd o serie de cercuri colorate.]

Insule în Marea Zack. Verdele e pentru baze militare active. Altele au fost convertite în centre pentru refugiaţi. Unele contribuiau încă la efortul de război. Unele erau bine apărate, dar fără impact strategic.

Zonele Roşii erau desemnate „Viabile Ofensiv”: fabrici, mine, centrale electrice. Armata lăsase în urmă echipe, la momentul marii retrageri. Treaba lor era să apere şi să menţină aceste utilităţi pentru momentul când le-am fi putut adăuga economiei de război. Zonele Albastre erau zone civile unde populaţia izbutise să reziste, să delimiteze o zonă mică de locuinţe şi să supravieţuiască în îngrăditura respectivă. Toate zonele astea aveau nevoie de reaprovizionare, şi asta făceam la „Aviaţia Continentală”.

A fost o operaţie de dimensiuni uriaşe, nu doar în termeni de avioane şi combustibil, dar şi ca organizare. Menţinerea contactului cu insuliţele astea, procesarea cererilor lor, coordonarea cu DeStRes, apoi procurarea şi dispunerea după priorităţi a materialelor pentru fiecare paraşutare au făcut-o, statistic, cea mai mare acţiune aeriană din istorie.

Încercam să ne ţinem departe de consumabile, de chestii ca mâncarea şi medicamentele, care necesitau transporturi regulate. Erau clasificate ca MD, materiale dispensabile, şi erau puse în spatele MA, materiale de autosusţinere, precum unelte, piese de schimb şi instrumente pentru fabricarea altor piese de schimb. „Nu le trebuie peşte”, avea Sinclair obiceiul să zică, „le trebuie undiţe”. Şi totuşi, în fiecare toamnă, aduceam o groază de peşte, grâu, sare, legume uscate şi lapte praf… iernile erau grele. Mai ţineţi minte cât de lungi erau? Să-i ajuţi pe oameni să se ajute singuri sună fenomenal în teorie, dar trebuie totuşi să-i ţii în viaţă.

Uneori trebuia să aducem personal, specialişti, doctori, ingineri, oameni cu pregătire pe care n-o poţi căpăta dintr-un manual cu instrucţiuni de folosinţă. Zonele Albastre au primit mulţi instructori de la Forţele Speciale, nu doar ca să-i ajute să se apere mai bine, ci şi să-i pregătească pentru ziua când o să treacă în ofensivă. Am un respect deosebit pentru tipii ăia. Mulţi ştiau că o să dureze; multe Zone Albastre nu aveau piste, deci trebuiau să se paraşuteze fără speranţa de a fi recuperaţi. Nu toate Zonele au rămas sigure. Unele au fost în cele din urmă copleşite. Cei pe care-i lăsam acolo ştiau care sunt riscurile. Oameni inimoşi, asta erau.

Valabil şi pentru piloţi.

Ei, nu minimizez ce am riscat şi noi. În fiecare zi trebuia să survolăm sute, dacă nu chiar mii de kilometri de teritoriu infestat. De aceea aveam Zone Mov. *[Arată ultima culoare de pe hartă. Cercurile mov sunt puţine şi la distanţă unele de altele.]*

Am aranjat astea ca locuri pentru reparaţii şi realimentare. Multe avioane nu aveau destulă autonomie ca să atingă zone depărtate de pe Coasta de Est dacă nu existau opţiuni de realimentare. Au ajutat la reducerea numărului de aparate şi de echipaje pierdute pe drum. Au dus rata de succes şi supravieţuire în misiune la 92 la sută. Eu, din păcate, am făcut parte din celelalte opt procente.

Nu pot nici acum să-mi dau seama de ce ne-am prăbuşit:

defecţiune tehnică sau oboseală mentală combinată cu vreme proastă. Poate că de vină a fost încărcătura, prost ambalată şi depozitată. Se întâmpla mai des decât voia lumea să conceapă. Uneori, dacă materialele periculoase nu erau împachetate bine sau, Doamne fereşte, vreun inspector supraveghetor îşi lăsa oamenii să asambleze detonatoarele *înainte* să le pună în lăzi pentru drum… i s-a întâmplat unui amic, într-un zbor de rutină de la Palmdale la Vandenberg, şi nici măcar peste zona infestată. Două sute de detonatoare tip 38, toate asamblate complet şi cu acumulatoarele funcţionând accidental, şi setate să explodeze pe aceeaşi frecvenţă ca a radioului nostru.

[Pocneşte din degete.]

Am fi putut să fim noi. Făceam un drum de la Phoenix către Zona Albastră de lângă Tallahassee, Florida. Era pe la sfârşitul lui octombrie, pe atunci aproape miezul iernii. Honolulu încerca să bage cât mai multe încărcături înainte ca vremea să ne blocheze până în martie. Era al nouălea transport în săptămâna aceea. Eram toţi pe „biluţe“, nişte pastile mici şi albastre care te ţineau în priză fără să-ţi altereze reflexele sau judecata. Cred că funcţionau destul de bine, dar mă făceau să simt că mă scap pe mine la fiecare douăzeci de minute. Echipajul, „băieţii”, mă necăjeau la maximum cu asta, cu chestia că fetelor le vine mereu să facă pipi. Ştiu că nu erau răuvoitori, dar tot încercam să mă abţin cât de mult puteam.

După două ore de zgâlţâieli şi turbulenţe serioase am cedat în sfârşit şi i-am lăsat manşa copilotului. Tocmai îmi trăgeam pantalonii la loc când am simţit o zguduitură puternică şi dură, de parcă ne-ar fi dat Dumnezeu un şut în coadă… şi ne-am trezit că picăm în nas. Buda de pe aparatul nostru C-130 nu era nici măcar o toaletă, ci un recipient portabil, cu o perdea de plastic grea, de duş. Asta probabil mi-a salvat viaţa. Dacă aş fi fost prinsă într-un compartiment real, leşinată sau incapabilă să ajung la zăvor… Şi deodată s-a auzit un scrâşnet, izbitura ca de ghiulea a aerului sub presiune şi am fost absorbită prin spatele avionului, exact pe unde ar fi trebuit să fie coada.

Mă duceam în spirală, fără control. Abia desluşeam avionul nostru, o masă cenuşie care se micşora şi cobora fumegând. Mi-am corectat poziţia, am desfăcut paraşuta. Eram ca într-o pâclă, îmi vuia capul, încercam să-mi recapăt respiraţia. Am bâjbâit după radio şi am început să răcnesc la echipaj să iasă cât mai repede din aparat. Dar n-am mai văzut decât o paraşută, cu singurul om care a mai reuşit să scape.

Atunci a fost cel mai rău, acolo, atârnând neajutorată. Vedeam cealaltă paraşută, deasupra mea, spre nord, cam la trei kilometri şi jumătate distanţă. M-am uitat după ceilalţi. Am încercat iarăşi radioul, dar n-am prins semnal. Am presupus că se stricase în timpul „ieşirii” mele. Am încercat să-mi vin în fire, eram pe undeva prin sudul Louisianei, o sălbăticie mlăştinoasă care părea fără sfârşit. Nu eram foarte sigură, creierul încă îmi dădea rateuri. Am avut totuşi prezenţa de spirit să verific esenţialul. Picioarele le puteam mişca, mâinile la fel, nu mă durea nimic şi nici nu sângeram extern. Am verificat dacă trusa de supravieţuire era intactă, încă prinsă de coapsă, şi că arma, Meg-ul[40] meu, încă mă bătea în coaste.

Vă pregătise comandamentul pentru situaţii de acest fel?

A trebuit să trecem cu toţii de Willow Creek Escape şi de programul Evade din munţii Klamath din California. Aveam până şi zombi autentici cu noi, marcaţi şi plasaţi în locuri anume, ca să ne dea „senzaţii reale”. Seamănă mult cu ce vă învaţă în manualul civil: mişcare, camuflaj, cum să-l dobori pe Zack înainte să semnaleze şi altora poziţia ta. Am „reuşit” cu toţii, am supravieţuit adică, deşi vreo doi piloţi de la Secţia Opt au dat-o în bară. Cred că n-au prins chestia cu senzaţiile reale. Pe mine asta nu m-a deranjat niciodată, să fiu singură pe teritoriu inamic. Era procedură standard de operare pentru mine.

---

[40][40] Numele dat de piloţi armei din dotare, un pistol automat de calibrul .22. Se bănuieşte că felul în care arată arma, cu amortizorul lung, patul pliabil şi cătarea telescopică, o prezintă ca o veche jucărie Transformers „Megatron". Faptul trebuie totuşi verificat.

Întotdeauna?

Vreţi să vorbim despre singurătate în mediu ostil, ce-aţi zice de cei patru ani ai mei la Colorado Springs?

Dar erau şi alte femei…

Alţi cădeţi, alţi competitori care se întâmpla să aibă aceleaşi organe genitale. Credeţi-mă, când se instala presiunea, toată chestia asta cu surorile se spărgea ca o băşică. Nu, am fost eu, doar eu. Controlată, autonomă şi întotdeauna sigură pe mine. Numai aşa am reuşit să trec de patru ani de iad la Academie şi a fost singurul lucru pe care m-am bazat când am nimerit în noroiul din mijlocul teritoriului inamic.

Mi-am desfăcut paraşuta – te învaţă să nu pierzi timp mascând-o – şi am pornit în direcţia celeilalte paraşute. Mi-a luat vreo două ore de plescăit prin nămolul ăla rece care amorţea totul sub genunchi. Nu gândeam clar, capul încă mi se învârtejea. Nu-i o scuză, ştiu, dar de aceea n-am observat că păsările o zbughiseră brusc în direcţia opusă. Am auzit totuşi ţipătul, slab şi îndepărtat. Am văzut şi paraşuta, încurcată în copaci. Am început să alerg, alt lucru care nu trebuia făcut, să emit atâta zgomot fără să mă opresc şi să ascult dacă nu erau Zack prin preajmă. Nu vedeam nimic, doar crengile cenuşii şi golaşe, până nu m-am apropiat destul. Dacă nu era Rollins, copilotul meu, eram dusă de mult.

L-am găsit atârnând de harnaşamente, mort, zvâcnind. Costumul de zbor îi fusese sfâşiat[41] şi măruntaiele îi atârnau… peste vreo cinci zombi care se hrăneau din el într-un nor de apă roşiatică. Unul reuşise să-şi prindă gâtul într-o bucată de intestin subţire. De fiecare dată când se mişca îl zguduia pe Rollins, îl bălăngănea ca pe un nenorocit de clopot. Nu mă observaseră. Puteam să-i ating şi ei nici măcar nu se uitau.

Am avut măcar bunul-simţ să-mi montez amortizorul. Dar nu trebuia să risipesc un încărcător întreg, asta a fost

---

[41][41] În acel moment noile uniforme de luptă (UL) nu se produceau în masă.

altă prostie de-a mea. Eram aşa de furioasă că aproape le-am luat cadavrele la şuturi. Eram aşa de ruşinată, de orbită cu ură de sine…

Ură de sine?

Am căcat steagul! Aparatul meu, echipajul…

Dar a fost un accident. Nu aţi fost de vină.

De unde ştiţi? N-aţi fost acolo. Rahat, nici eu n-am fost. Nu ştiu ce s-a întâmplat. Nu mi-am făcut datoria. Stăteam pe vine peste găleată ca o fetişcană!

Simţeam că ard, mental. Dobitoacă slabă cu firea, mi-am spus, ratată ce eşti. Şi am luat-o pe panta asta, nu doar că mă uram, dar mă uram fiindcă mă uram. Are vreun sens ce spun? Sunt sigură că aş fi rămas acolo, tremurând şi aşteptându-i pe Zack.

Dar a început se pârâie radioul. „Alo! Alo! E cineva acolo? A mai scăpat careva?” Era o voce de femeie, evident civilă după limbaj şi ton.

Am răspuns imediat, m-am identificat şi am cerut răspuns cu datele ei. Mi-a zis că era o observatoare a cerului, iar indicativul îi era „Fană Mets“ sau, pe scurt, „Mets“. Sistemul de Observaţie era o reţea improvizată de radioamatori izolaţi. Treaba lor era să anunţe dacă se prăbuşeau avioane şi să facă tot ce puteau ca să-i salveze pe supravieţuitori. Nu cine ştie ce sistem eficient, mai ales că erau aşa de puţini, dar astăzi, se părea, era ziua mea norocoasă. Mi-a zis că a văzut fumul şi epava fumegândă a aparatului meu Here şi că, deşi se afla la mai puţin de o zi de mers de poziţia mea, adăpostul ei era înconjurat. Înainte să zic ceva mi-a spus să nu mă îngrijorez, că deja raportase poziţia mea echipelor de salvare şi că cel mai bun lucru ar fi să ies la loc deschis, unde puteam aştepta să fiu extrasă.

Am dat să pun mâna pe GPS, dar îmi fusese smuls din costum când fusesem trasă afară din avion. Aveam o hartă de supravieţuire de rezervă, dar era aşa de mare, aşa de imprecisă şi făcusem drumul peste atâtea state că era, practic, o hartă a SUA şi atât… mintea încă îmi era înceţoşată de furie şi neîncredere. I-am spus că nu-mi

cunosc poziţia, că nu ştiam încotro s-o apuc…

A râs. „Vrei să spui că n-ai mai făcut traseul ăsta? N-ai fiecare bucăţică din el imprimată în memorie? N-ai văzut pe unde eşti când atârnai în corzi?” Era aşa de sigură de mine, încerca să mă facă să gândesc în loc să-mi dea răspunsuri cu linguriţa. Mi-am dat seama că ştiam bine zona, că *zburasem* peste ea de cel puţin douăzeci de ori în ultimele trei luni şi că trebuia să fiu pe undeva prin bazinul Atchafalaya. „Gândeşte-te“, mi-a spus, „ce-ai văzut de sus? Era vreun râu, vreo şosea?” La început nu mi-am putut aminti decât copaci, peisajul cenuşiu, nesfârşit, fără relief distinctiv, apoi treptat, când mi s-a mai limpezit mintea, mi-am amintit că văzusem şi râuri şi un drum. Am verificat pe hartă şi am realizat că la nord de mine era autostrada I-10. Mets mi-a spus că era cel mai bun loc pentru recuperarea de pe teritoriul inamic. Mi-a spus că nu-mi trebuia mai mult de o zi sau două dacă mă mişcam şi nu mai pierdeam vremea.

Când eram pe punctul să pornesc, m-a oprit şi m-a întrebat dacă nu uitasem să fac ceva. Ţin minte cu claritate momentul. M-am întors la Rollins. Începea să deschidă ochii din nou. Simţeam nevoia să zic ceva, să mă scuz poate; apoi i-am tras un glonţ în frunte.

Mets mi-a zis să nu mă învinuiesc singură şi, orice ar fi, să nu las vinovăţia să mă abată de la ce aveam de făcut. A zis „Rămâi în viaţă şi fă ce ai de făcut”, şi, după aceea, „Nu-ţi mai folosi minutele de weekend”.

Vorbea despre baterii – ştia toate şmecheriile – aşa că am oprit comunicaţia şi am pornit-o prin mlaştină spre nord. Creierul îmi lucra acum la turaţie maximă, reveneau toate lecţiile de la cursul de supravieţuire. Păşeam, mă opream, ascultam. Mă aţineam pe pământ ferm oriunde se putea şi aveam grijă să mă deplasez cu grijă. A trebuit să şi înot de câteva ori, şi asta m-a neliniştit. Jur că de două ori am simţit cum o mână mi se freacă de picior. La un moment dat am descoperit un drum, îngust, cu două benzi şi aflat în paragină.

Era totuşi mai bine decât să-mi trag picioarele prin

noroi. I-am raportat lui Mets ce descoperisem şi am întrebat-o dacă mă ducea direct spre autostradă. M-a avertizat să stau departe de drumeag şi de orice altă şosea care traversa bazinul. „Drumurile înseamnă maşini”, a zis, „iar maşinile înseamnă zombi”. Vorbea despre şoferii muşcaţi care muriseră la volan şi, fiindcă dihăniile nu au destulă inteligenţă ca să deschidă o portieră sau să desfacă o centură de siguranţă, erau condamnaţi să-şi petreacă restul existenţei blocaţi în maşini.

Am întrebat-o ce pericol era în asta. Dacă nu puteau ieşi, şi dacă nu-i lăsam să se întindă spre mine prin geam, ce conta pe lângă câte maşini „abandonate” treceam? Mets mi-a răspuns că un zombi blocat era totuşi în stare să geamă, aşadar să cheme alţii. Eram nedumerită de-a dreptul. Dacă aveam să pierd atâta vreme ferindu-mă de câteva drumuri mărginaşe, cu câteva maşini pline cu Zack, de ce mă îndreptam spre o autostradă care avea să forfotească de ei?

A zis „O să fii deasupra mlaştinii. Cum să te ajungă zombii?” Fiindcă era construită cu câţiva metri peste mlaştină, partea aceea din I-10 era cea mai sigură din întregul bazin. I-am mărturisit că la asta nu mă gândisem. A râs şi a zis: „Stai liniştită, dragă. M-am gândit eu. Fă ce-ţi spun eu şi o să ajungi acasă cu bine”.

Şi aşa am făcut. M-am ţinut departe de tot ce aducea a drum şi am mers cât mai mult prin sălbăticie. Am zis „cât mai mult“, dar adevărul e că nu poţi evita toate semnele de umanitate sau de ce a fost umanitate cândva, de mult. Erau pantofi, haine, mormane de gunoi, valize ponosite şi echipament de camping. Am văzut multe oase, pe movile de noroi. Nu mi-am dat seama dacă-s umane sau de animale. Am descoperit la un moment dat şi o cutie toracică. Cred că era un aligator, unul mare. N-am vrut să mă gândesc de câţi zombi a fost nevoie ca să-l doboare pe ticălos.

Primul zombi pe care l-am văzut era mic, probabil un puşti, nu-mi dădeam seama. Avea faţa mâncată toată, piele, nas, ochi, buze, până şi părul şi urechile… nu

complet, dar atârnând pe alocuri sau lipite în fâşii de craniul dezgolit. Poate erau şi alte răni, n-am observat. Era prins într-un rucsac din cele civile, lungi, îndesat acolo, cu şiretul petrecut peste gât. Benzile pentru umeri se încurcaseră în rădăcinile unui copac, şi plescăia acolo, pe jumătate scufundat. Creierul cred că îi era intact, ba chiar şi nişte fibre musculare ce-i mişcau fălcile. A început să muşte în gol când m-am apropiat. Nu ştiu cum de ştia că sunt acolo, poate ceva din cavitatea nazală încă mai era intact, poate canalul urechii.

Nu putea să geamă, gâtlejul îi fusese distrus, dar plescăielile ar fi putut atrage atenţia, aşa că i-am pus capăt suferinţei, dacă suferea cumva, şi am încercat să nu mă gândesc la asta. Ne mai învăţaseră ceva la Willow Creek: nu le scrie necrologul, nu vă imaginaţi cine au fost odată, cum au ajuns acolo, cum au ajuns ce sunt. Ştiu, cine nu face asta, nu-i aşa? Cine nu se uită la vreo chestie din alea fără să-i vină să-şi pună întrebări? E ca şi cum ai citi ultima pagină dintr-o carte… imaginaţia ţi se inflamează imediat. Şi atunci îţi pierzi concentrarea, devii neatent, laşi garda jos şi altcineva ajunge să se întrebe ce s-a întâmplat cu tine. Am încercat să mi-l scot din minte. Dar întrebarea de ce era singurul pe care-l văzusem nu-mi dădea pace.

Era o întrebare practică, de supravieţuire, nu cugetări în van, aşa că am pus mâna pe radio şi am întrebat-o pe Mets dacă îmi scăpa ceva, dacă era cumva vreo zonă pe care ar fi trebuit s-o evit. Mi-a amintit că zona respectivă fusese în mare parte depopulată, fiindcă Zonele Albastre de la Baton Rouge şi Lafayette atrăgeau mortăciunile către ele. Era un fel de uşurare, să fiu chiar între două gloate. A râs din nou… „Nu-ţi face griji, o să fie bine.“

Am văzut ceva în faţă, o moviliţă ce părea un boschet, dar prea compact şi strălucind pe ici; pe colo. I-am transmis lui Mets. M-a avertizat să nu mă apropii, să merg mai departe şi să fiu cu ochii-n patru. Deja mă simţeam destul de bine, simţeam că-mi revin încet-încet.

Când m-am apropiat, am văzut că era un vehicul, un Lexus Hybrid SUV. Era plin de noroi şi muşchi, băgat în

apă până la portiere. Luneta era blocată cu echipament de supravieţuire, cort, sac de dormit, ustensile de gătit, puşcă de vânătoare cu cutii întregi de cartuşe, noi toate, unele încă în ambalaj. Am ocolit pe la geamul şoferului şi am zărit un pistol de calibrul .357, încă ţinut strâns de mâna cafenie şi uscată a şoferului. Stătea drept şi privea înainte. Printr-o parte a craniului pătrundea o rază de lumină. Era într-o stare avansată de descompunere, cel puţin un an de când murise, poate mai mult. Purta haine kaki de camuflaj, genul pe care le comanzi de prin cataloagele alea de vânătoare/safari. Erau tot curate şi noi, sânge cursese doar din rana la cap. Altă rană n-am văzut, nici muşcături, nimic. Asta m-a izbit rău, mai rău decât puştiul ăla fără faţă. Tipul ăsta avusese tot ce-i trebuia ca să supravieţuiască, în afară de voinţă. Ştiu că e o presupunere. Poate mai avea vreo rană şi n-am văzut-o eu, ascunsă de haine sau de putrefacţia avansată. Dar am ştiut-o, când m-am aplecat cu faţa lângă geam şi am văzut cât de uşor e să renunţi.

Am mai zăbovit puţintel, destul cât să mă întrebe Mets ce se întâmplă. I-am spus ce vedeam şi, fără zăbavă, mi-a răspuns să-mi văd de drum.

Am început o dispută. Mă gândeam că ar fi trebuit măcar să verific vehiculul, să văd dacă era ceva ce-mi trebuia. M-a întrebat, fermă, dacă era ceva ce-mi trebuia, nu ce voiam. Am stat să mă gândesc şi am recunoscut că nu era nimic. Avea mult echipament, dar civil, mare şi voluminos; mâncarea avea nevoie să fie gătită, armele nu aveau amortizor. Trusa mea de supravieţuire era destul de completă şi, dacă din vreun motiv sau altul nu găseam elicopterul aşteptându-mă pe I-10, puteam să folosesc oricând toate astea ca provizii de urgenţă.

Am adus vorba de folositul SUV-ului însuşi. Mets m-a întrebat dacă am cumva un camion de tractare şi cabluri. Am răspuns că nu, aproape ca un copil. A întrebat atunci „Şi ce mai stai?“ sau ceva de genul ăsta, îndemnându-mă să continui. I-am zis să mai aibă răbdare un minut, m-am aplecat iarăşi spre geamul şoferului, am oftat şi m-am

simţit din nou dărâmată, sleită. Mets a început să mă repeadă. M-am răţoit la ea, i-am zis să tacă naibii, că îmi trebuia un minut, două secunde ca să… nu ştiu ca să ce.

Cred că am rămas cam mult cu degetul mare pe butonul de transmisie, fiindcă Mets a zis deodată „Ce-i asta?“ „Ce?“ am făcut eu. Auzise ceva, pe partea mea.

Auzise înaintea dumneavoastră?

Cred că da, fiindcă, după încă o clipă, odată ce mi-am limpezit creierii şi am deschis ochii, am început să aud şi eu. Geamătul… tare şi aproape, urmat de un plescăit de picioare.

Am ridicat privirea şi m-am uitat prin geamul maşinii, prin craniul mortului, şi pe partea cealaltă l-am văzut pe primul. M-am întors şi am mai văzut cinci, care se apropiau din toate direcţiile. Şi după ei mai erau zece, cincisprezece. Am tras în primul, dar glonţul a luat-o razna.

Mets a început să chiraie la mine, să ceară raportul de contact. I-am spus câţi erau şi mi-a zis să-mi ţin firea, să n-o iau la fugă, doar să stau locului şi să fac ce învăţasem la Willow Creek. M-am apucat să o întreb de unde ştia de Willow Creek, dar a strigat la mine să tac şi să lupt.

M-am suit pe acoperişul maşinii – trebuie să cauţi cel mai apropiat punct de apărare – şi am început să-i iau la ochi. Am stabilit prima ţintă, am tras aer adânc în piept şi l-am doborât. Ca să fii un luptător bun trebuie să fii în stare să iei decizii pe cât de rapid le pot transmite impulsurile tale electrochimice. Pierdusem coordonarea asta când căzusem în noroi, dar îmi revenea acum. Eram calmă, concentrată, îndoielile şi slăbiciunea dispăruseră. Toată confruntarea a ţinut, mi s-a părut mie, zece ore, dar de fapt a durat cam zece minute cu totul. Şaizeci şi unu în total, un cerc gros şi frumos de cadavre scufundate. Mi-am verificat provizia de muniţie şi am aşteptat să mai apară vreunul. N-a mai apărut.

Abia peste douăzeci de minute mi-a cerut Mets o dare de seamă nouă. I-am spus câţi omorâsem şi mi-a zis să îi aduc aminte să nu-mi stea vreodată în cale. Am râs, era prima

dată de când căzusem. Mă simţeam din nou bine, puternică şi încrezătoare. Mets m-a prevenit că oprirea asta îmi eliminase şansele de a ajunge la I-10 înainte de căderea serii, şi că trebuia să mă gândesc unde să-mi fac culcuşul.

M-am depărtat de SUV cât de mult am putut, înainte să se întunece, şi am găsit un adăpost cât de cât decent între ramurile unui copac înalt. În trusă aveam un hamac standard din microfibră; grozavă invenţie, uşor şi rezistent şi cu prinzători ca să nu cazi din el. Trebuiau să te ajute să te linişteşti, să te ajute să adormi mai rapid… da, cum să nu! N-a contat că eram trează de aproape patruzeci şi opt de ore, că am încercat toate exerciţiile de respiraţie pe care ni le-au predat la Creek, sau că am înghiţit doi Bebeluşi.[42] Trebuie să iei doar unul, dar m-am gândit că asta-i pentru papă-lapte. Eram eu din nou, îi puteam face faţă şi, ei bine, aveam nevoie de somn.

Am întrebat-o, dacă tot nu mai aveam nimic de făcut sau de gândit, dacă era în regulă să vorbim despre ea. Cine era de fapt? Cum nimerise în cabana aceea izolată din mijlocul regiunii Cajun? Nu părea a fi Cajun, nici măcar accent sudist n-avea. Şi cum de ştia atât de multe despre antrenamentul piloţilor fără să fi trecut prin el? Începusem să cad la bănuieli, să-mi fac o impresie generală despre cine era cu adevărat.

Mets mi-a zis, din nou, că o să fie timp destul mai târziu pentru episoade de telenovelă. Acum îmi trebuia somn şi să o contactez iarăşi în zori. Între „iarăşi” şi „în“ pastilele şi-au făcut efectul. Mă cufundam deja în somn pe la „zori“.

Am dormit dusă. Când am deschis din nou ochii, cerul se luminase. Visasem. Ce anume? Zack, bineînţeles, încă îmi răsunau gemetele în urechi când m-am trezit. După aceea m-am uitat în jos şi mi-am dat seama că nu era vis. Trebuie să fi fost cel puţin o sută care înconjurau copacul. Se întindeau frenetic, încercau să se caţere unul peste altul ca să ajungă la mine. Dar nu aveau spor, pământul era prea

---

[42][42] Oficial analgezice, însă folosite de mulţi militari ca somnifere.

moale. N-aveam gloanţe pentru toţi, şi ţinând cont că o rezistenţă armată ar fi putut să le dea timp şi altora să apară, am decis că era mai bine să-mi fac bagajul şi să execut planul de evadare.

Aveaţi un plan pentru aşa ceva?

Nu chiar, dar ne antrenaseră pentru situaţii din astea. Seamănă mult cu săritul dintr-un avion: stabileşti zona aproximativă de aterizare, te ghemuieşti şi te rostogoleşti, după care te ridici cât mai iute cu putinţă. Scopul e să iei distanţă serioasă de atacatori. O iei la fugă, alergare uşoară sau „mers rapid”; da, chiar ne-au spus să ne gândim la asta ca la o alternativă cu impact redus. Ideea este să te îndepărtezi suficient cât să capeţi timp ca să-ţi plănuieşti următoarea mişcare. Potrivit hărţii, I-10 era suficient de aproape de mine cât să pot ajunge în fugă, să fiu observată de elicopterul de salvare şi ridicată la bord înainte ca sacii ăştia de putoare să mă ajungă. Am deschis radioul, i-am raportat situaţia lui Mets şi i-am spus să solicite recuperare imediată. Mi-a spus să am grijă. M-am ghemuit, am sărit şi mi-am fisurat glezna într-o piatră de sub nivelul apei.

Am dat cu faţa drept în apă. Răceala ei a fost singurul lucru care m-a oprit să nu leşin de durere. Am ieşit plescăind, tuşind, şi primul lucru pe care l-am văzut a fost hoarda, care venea spre mine. Mets trebuie că şi-a dat seama că aveam probleme, fiindcă n-o anunţasem că am ajuns jos cu bine. Poate că m-a şi întrebat ce-i, dar nu-mi amintesc. Îmi amintesc doar cum răcnea la mine să mă ridic şi să fug. Am încercat să mă las pe gleznă, dar am simţit o fulgerare de durere în picior şi şira spinării. Greutatea o puteam suporta, dar… am ţipat aşa de tare că sunt sigură că m-a auzit prin geamul cabanei ei. „Ieşi de-acolo“, a început să urle, „PLEACĂ!” Am început să şchiopătez, să bat apa cu mai bine de o sută de zombi în coaste. Trebuie să fi fost comică goana asta de schilozi.

Mets a strigat: „Dacă poţi să te sprijini pe el, poţi să şi fugi! Nu-i un os pe care-ţi laşi greutatea! Poţi s-o faci!“

„Dar mă doare!“ Chiar am zis asta, cu lacrimi

prelingându-mi-se pe faţă, cu Zack după mine, urlând după prânzul lui. Am ajuns la autostradă, care se profila peste mlaştină precum ruinele unui apeduct roman. Mets avusese dreptate în privinţa securităţii sale relative. Doar că nu ţinusem cont de leziunea mea sau de urmăritorii reanimaţi. Nu exista cale de intrare chiar acolo, aşa că a trebuit să şchiopătez spre unul dintre drumurile secundare pe care Mets mă sfătuise de la început să le evit. Mi-am dat seama de ce când am început să mă apropii. Maşini hodorogite şi ruginite erau înghesuite cu sutele, şi una din zece avea cel puţin un zombi închis înăuntru. M-au văzut şi au început să geamă, iar sunetul s-a împrăştiat kilometri întregi în toate direcţiile.

Mets a răcnit „Nu-ţi face griji acum de asta! Suie doar pe calea de acces şi ai grijă la nenorociţii ăia apucători!”

Apucători?

Cei care întindeau mâinile prin geamurile sparte. La drum deschis avusesem şansa, măcar, să-i evit, dar pe calea de acces la autostradă eram înghesuită din amândouă părţile. Ăsta a fost cel mai aiurea lucru, minutele alea în care am încercat să ajung la şosea. Trebuia să trec printre maşini; glezna nu-mi permitea să mă sui pe ele. Mâinile alea putrede se întindeau după mine, mă apucau de uniformă sau de încheieturi. Fiecare foc la cap mă costa secunde pe care nu mi le permiteam. Panta foarte înclinată mă încetinea. Glezna îmi palpita, plămânii mă usturau, iar hoarda se apropia de mine rapid. Dacă nu era Mets…

A ţipat la mine în tot timpul ăsta. „Mişcă-ţi curul, căţea nenorocită!” O luase cu durităţi. „Să nu îndrăzneşti să te opreşti… să nu-ndrăzneşti cumva!” Nu s-a oprit o clipă, nu m-a lăsat să şovăi vreun pic. „Ce dracu’ eşti, vreo victimă neajutorată?” În momentul ăla aşa mi se părea. Ştiam că n-o să reuşesc în veci. Extenuarea, durerea şi, colac peste pupăză, furia că o dădusem în bară aşa de nasol. Chiar m-am gândit să-mi pun pistolul la tâmplă, să mă pedepsesc pentru… înţelegeţi. Şi atunci Mets mi-a ars-o. A mugit „Cine dracu’ eşti, doar nu nenorocita de mă-ta?”

Şi-a făcut efectul. Mi-am târât curul pe autostradă.
Am anunţat-o că am reuşit şi-am întrebat „Acum ce pizda mă-sii fac?!”
Vocea i s-a înmuiat deodată. Mi-a spus să ridic ochii. Un punct negru se îndrepta spre mine, coborând dinspre soarele de dimineaţă. Urma linia şoselei şi s-a mărit rapid, căpătând forma unui UH-60. Am tras un chiot şi am aprins racheta de semnalizare.
Primul lucru pe care l-am văzut când m-au urcat la bord a fost că era un elicopter civil, nu unul guvernamental de salvare. Şeful echipajului era un Cajun masiv, cu o ţăcălie groasă şi ochelari de soare care-i acopereau complet orbitele. „D-unde naiba apăruşi?” m-a întrebat. Scuze dacă am făcut varză accentul. Mi-a venit să plâng şi i-am ars una în bicepsul gros cât o coapsă. Am râs şi i-am zis că lucrau repede. Mi-a aruncat o privire, gen habar n-ai despre ce vorbeşti. A ieşit la iveală că nu era un echipaj de salvare, ci doar o cursă aeriană obişnuită între Baton Rouge şi Lafayette. Atunci nu ştiam şi nici nu-mi păsa. I-am transmis lui Mets că eram în siguranţă. I-am mulţumit pentru tot ce făcuse pentru mine şi... ca să n-o dau în chestii plângăcioase, am încercat o glumă despre episodul ăla de telenovelă. N-am primit niciun răspuns.
Pare un observator pe cinste.
Era o femeie pe cinste.
Mi-aţi spus că aveaţi nişte „bănuieli”.
Niciun civil, chiar observator veteran să fi fost, nu putea să ştie aşa de multe despre chestia cu pilotatul. Prea ştia multe, prea era informată, genul de cunoştinţe pe care ţi le-ai făcut singur, trecând prin viaţă.
Deci era pilot.
Clar; nu de la forţele aeriene – aş fi ştiut-o – poate de la armată sau infanteria marină. Şi ei au pierdut la fel de mulţi piloţi în transporturi de aprovizionare, şi cam de opt din zece nu se mai auzea nimic după aceea. Sunt sigură că a trecut printr-o situaţie ca a mea, a trebuit să se ascundă, şi-a pierdut echipajul, poate chiar s-a simţit vinovată, ca mine. A izbutit cumva să găsească adăpostul ăla şi şi-a

petrecut restul războiului ca observatoare a cerului, una pe cinste.

Are sens ce spuneţi.

Nu-i aşa?

[Urmează o tăcere stânjenitoare. O cercetez cu privirea, aşteptând să mai spună ceva.]

Ce e?

N-au găsit-o până la urmă.

Nu.

Şi nici cabana.

Nu.

Iar Honolulu nu avea ştire de niciun observator cu indicativul „Fană Mets“.

V-aţi făcut temele.

Eu…

Aţi citit şi raportul meu de după misiune, da?

Da…

Şi evaluarea psihiatrică.

Păi…

Păi, e un rahat, bine? Şi ce dacă tot ce mi-a spus erau informaţii pe care le ştiam deja, ce dacă psihiatrii „pretind” că radioul mi se stricase înainte să ajung la pământ, şi ce pizda mă-sii contează că Mets e prescurtarea de la Metis, mama Atenei, zeiţa greacă cu ochi cenuşii, furtunoşi. O, ce s-au mai distrat cu asta, mai ales când au „descoperit” că mama a crescut în Bronx.

Şi ce a spus despre mama dumneavoastră?

Cine dracu’ nu are probleme cu maică-sa? Dacă Mets era pilot, atunci o ducea mintea. Ştia că are o şansă bună să o nimerească cu „mămica”. Ştia că riscă, a încercat… Uitaţi, dacă au crezut că am luat-o razna, de ce m-au mai lăsat să zbor? De ce m-au ţinut în misiune? Poate nu era ea pilot, poate era măritată cu unul, poate a vrut să fie pilot, dar n-a ajuns vreodată. Poate era doar o voce speriată şi singuratică şi a făcut ce-a putut ca să nu ajung ca ea? Ce contează cine era? A fost acolo când am avut nevoie şi o să fie cu mine cât oi mai avea de trăit.

ÎN JURUL ŞI DEASUPRA LUMII

Provincia Boemia, Uniunea Europeană

[I se spune Kost, „Osul“, şi compensează cu prisosinţă în tărie ce îi lipseşte în frumuseţe. Părând să ţâşnească din fundaţia de rocă masivă, acest „Hrad“ gotic de secolul al paisprezecelea lasă o umbră intimidantă peste valea Plakanek, o imagine pe care David Allen Forbes se arată dornic să o surprindă şi să o pună pe hârtie. Va fi a doua carte a lui, ***Castele ale Războiului Zombi: Continentul.*** *Englezul stă sub un pom, iar hainele croite din fâşii şi sabia lungă, scoţiană se adaugă şi ele decorului medieval. Îşi schimbă atitudinea de îndată ce sosesc, trecând de la calmul artistului la dureroasa frenezie a povestitorului.]*

Atunci când spun că Lumea Nouă nu are trecutul nostru în ce priveşte fortificaţiile fixe, mă refer doar la America de Nord. Există fortăreţele spaniole de coastă de-a lungul Caraibelor, şi mai sunt şi cele construite de francezi în Antilele Mici. Ruinele incaşe în Anzi, chiar dacă ele n-au trecut niciodată prin experienţa directă a unui asediu.[43] La fel, când zic „America de Nord”, nu includ aici ruinele aztece şi maiaşe din Mexic – povestea cu bătălia de la Kukulcan, deşi parcă aceea e toltecă, nu? Când băieţii ăia au respins atâţia Zed pe treptele piramidei aceleia uriaşe. Când zic deci „Lumea Nouă“, mă refer de fapt la Statele Unite şi Canada.

Nu e o insultă, pricepi dumneata, să n-o iei ca atare. Ţările sunt amândouă tinere, n-aveţi experienţa anarhiei instituţionale pe care au suferit-o europenii după căderea Romei. Aţi avut mereu guverne naţionale stabile, cu forţe capabile să impună respectarea legii şi ordinii.

Ştiu că nu se aplică expansiunii voastre spre vest şi

---

[43][43] Deşi la Machu Picchu a fost linişte în perioada războiului, supravieţuitorii de la Vilcambaba s-au confruntat cu un focar intern de boală.

războiului vostru civil, şi mă rog, nu vreau să minimizez fortăreţele de dinaintea Războiului Civil sau ce au avut de trăit cei care le apărau. Mi-ar plăcea să vizitez odată Fort Jefferson. Am auzit că supravieţuitorii de acolo au luptat serios. Zic doar că, în istoria Europei, am avut aproape un mileniu de haos, în care conceptul de securitate fizică înceta dincolo de crenelurile castelului suveranului tău. Are sens ce spun? Nu se înţelege; o putem lua de la capăt?

Nu, e în regulă. Vă rog să continuaţi.

Să scoţi dumneata la editare pe unde sună prea aiurit.

Aşa voi face.

Bun, atunci. Deci… nu vreau să exagerez nicio clipă importanţa lor pentru efortul general de război. De fapt, când le comparaţi cu orice alt tip de fortificaţii fixe, moderne, modificate şi aşa mai departe, contribuţia lor pare de-a dreptul neglijabilă, asta dacă nu eşti ca mine şi contribuţia asta ţi-a salvat viaţa.

Asta nu înseamnă că o fortăreaţă puternică era în mod firesc Dumnezeul nostru. Trebuie să înţelegi, pentru început, diferenţa dintre un castel şi un palat. Multe aşa-numite castele nu erau de fapt decât nişte case arătoase şi mari, sau fuseseră transformate în aşa ceva după ce rolul lor defensiv a devenit depăşit. Bastioanele cândva de nepătruns aveau acum atât de multe ferestre decupate la parter, că ar fi durat o veşnicie să fie zidite din nou. Ai fi mai în siguranţă într-un bloc modern de apartamente cu casa scării eliminată. Cât despre palatele acelea construite ca simboluri de status şi doar atât, locuri precum Chateau Usse sau „Castelul” din Praga, erau doar nişte capcane mortale.

Uită-te dumneata la Versailles, de pildă. A fost un dezastru de mâna întâi. Ce să ne mai mirăm că guvernul francez a ales să construiască memorialul naţional pe cenuşa lui? Ai citit poemul acela de Renard, despre trandafirii sălbatici care cresc acum în cimitire, cu petalele stropite de roşul sângelui celor blestemaţi?

Şi niciun zid înalt nu-ţi trebuia pentru supravieţuirea pe termen lung. Ca orice defensivă statică, castelele erau la

fel de primejdioase pe interior, cât şi pe exterior. Uită-te numai la Muiderslot, în Olanda. Un caz de pneumonie şi adio. Mai pui şi o toamnă umedă, rece, alimentaţie proastă şi lipsa oricăror medicamente adevărate... Imaginează-ţi cum trebuie să fi fost, prins între pereţii de stâncă, înconjurat de oameni bolnavi de moarte, ştiind că ţi se apropia funia de par, ştiind că tot ce ţi-ar rămâne de făcut ca să scapi e să evadezi. Jurnalele scrise de unii răposaţi vorbesc despre oameni care au înnebunit de disperare şi au sărit în şanţul cu apă care gemea de Zed.

Şi au mai fost incendii, ca acelea de la Braubach şi Pierrefonds; sute de persoane blocate, care n-aveau unde fugi, aşteptând să fie arse de vii sau asfixiate de fum. Au fost şi explozii accidentale, civili care au obţinut cumva nişte bombe, dar nu ştiau cum să le manipuleze sau depoziteze. La Misicolc Diosgyor, în Ungaria, din câte am înţeles, cineva a pus mâna pe un transport de explozivi militari, pe bază de sodiu. Nu mă-ntreba ce erau exact sau cum au ajuns la ei, dar nimeni nu părea să ştie că apa, şi nu focul, era elementul declanşator. Se spune că cineva a declanşat un foc în armurărie, doar un pic de flacără sau ceva. Dobitocii au crezut că pot preveni o explozie dacă scufundă lăzile în apă. A rezultat o gaură în zid şi morţii au năvălit înăuntru, ca puhoaiele printr-un baraj care s-a spart.

Şi cel puţin asta a fost o eroare bazată pe ignoranţă. Dar nu pot sub nicio formă să trec cu vederea ce s-a întâmplat la Chateau de Fougeres. Li se terminau proviziile şi au crezut că pot să sape un tunel pe sub atacatorii reanimaţi. Dar ce credeau că e, *Marea Evadare?* Aveau profesionişti printre ei? Înţelegeau măcar bazele trigonometriei? Afurisitul de tunel a ieşit cu mai bine de jumătate de kilometru mai scurt, exact în mijlocul chestiilor ălora. Tâmpiţii nici nu se gândiseră să doteze tunelul cu încărcături pentru demolare.

Da, au fost multe greşeli dezastruoase, dar şi unele triumfuri notabile. Mulţi au fost supuşi doar unor asedii pe termen scurt, au avut norocul să fie în partea potrivită a

liniei de demarcaţie. Prin Spania, Bavaria sau Scoţia de după zidul antonin[44] au trebuit să reziste doar câteva săptămâni sau chiar câteva zile. Pentru alţii, ca în Kisimul, s-a pus problema să se reziste o singură noapte mai tulburată. Dar au fost şi poveşti ale unor victorii adevărate, ca la Chenonceau în Franţa, un castel bizar, ca scos din Disney, construit pe un pod peste râul Cher. Cu amândouă legăturile cu pământul tăiate şi gândire strategică corespunzătoare, au reuşit să se menţină ani întregi pe poziţie.

Le-au ajuns proviziile pentru atâţia ani?

Ce Dumnezeu, nu. Au aşteptat să cadă zăpada, simplu, apoi au cercetat împrejurimile. Era, îmi închipui, procedura standard pentru oricine aflat sub asediu, în castel sau nu. Sunt sigur că aceia din zonele voastre strategice, „Albastre", cel puţin cei din zonele mai nordice, operau cam în acelaşi fel. Şi aşa am avut noroc că în Europa, în cea mai mare parte a ei, iarna vine cu îngheţ. Mulţi asediaţi au fost de acord cu mine că iarna inevitabilă, aşa lungă şi dură cum era, a fost o pauză salvatoare de vieţi. Atâta vreme cât n-au murit şi ei de frig, mulţi supravieţuitori s-au folosit de faptul că Zed îngheţau ca să facă expediţii şi să adune ce le trebuia pentru lunile mai călduroase.

Nu trebuie să ne surprindă nici numărul mare de apărători care au ales să rămână în fortificaţii chiar şi când au avut ocazia să o tulească, fie în Bouillon, în Belgia, ori Spis în Slovacia, ori în ţară chiar, în locuri ca Beaumaris din Wales. Înainte de război locul era doar un muzeu, o carcasă goală cu încăperi fără acoperiş şi ziduri înalte, concentrice. Consiliul oraşului ar trebui decorat pentru ce a realizat, pentru felul cum a gestionat resursele, a organizat cetăţenii, a restaurat ruinele la gloria lor de altădată. Au avut doar câteva luni până ce criza a cuprins şi partea lor de ţară. Şi mai dramatică este povestea de la

---

[44][44] Linia principală a defensivei britanice a fost fixată de-a lungul vechiului zid roman.

Conwy, un castel medieval, cu zid care proteja întregul oraş. Locuitorii nu doar că au trăit în siguranţă şi relativ confort în timpul anilor cât s-a bătut pasul pe loc, dar, având acces la mare, au devenit o trambulină pentru forţele noastre, odată ce au început recucerirea teritoriului. Ai citit cumva *Camelot Mine*?

[Clatin din cap.]

Să-ţi faci rost de un exemplar. E un roman foarte bun, bazat pe experienţele personale ale autorului, care a făcut parte dintre cei asediaţi la Caerphilly. Criza a început pentru el la etajul doi al apartamentului său din Ludlow, Wales. Fiindcă nu mai avea provizii şi căzuse prima zăpadă, a decis să iasă şi să-şi caute un adăpost de mai lungă durată. A dat peste o ruină abandonată, care fusese deja teatrul unei apărări făcute fără tragere de inimă şi în cele din urmă eşuate. A îngropat cadavrele, a făcut zob nişte Zed îngheţaţi şi s-a apucat să repare castelul de unul singur. A muncit neobosit, în cea mai teribilă iarnă din istorie. Prin luna mai, Caerphilly era pregătit de asediul de vară, iar până în iarna următoare devenise adăpost pentru alte câteva sute de supravieţuitori.

[Îmi arată câteva schiţe realizate de el.]

O capodoperă, aşa e, al doilea ca mărime în Insulele Britanice.

Primul unde este?

[Ezită.]

Windsor.

Windsor a fost castelul dumneavoastră.

Nu al meu personal.

Aţi fost acolo, adică.

[Încă o pauză.]

Era, din punct de vedere defensiv, cât se putea omeneşte de aproape de perfecţiune. A fost cel mai mare castel locuit din Europa înainte de război, se întindea pe aproape şapte hectare. Avea fântână proprie şi suficient spaţiu de depozitare cât să încapă raţii pentru un deceniu. Incendiul din 1992 a dus la un sistem de protecţie avansat, iar ameninţările teroriste de după aceea au făcut ca

sistemul să fie şi mai mult îmbunătăţit. Publicul habar n-avea pe ce se duceau banii lor: sticlă antiglonţ, pereţi întăriţi, bare retractabile şi draperii de oţel bine ascunse în tocurile uşilor şi ferestrelor.

Dar dintre toate realizările noastre la Windsor, nimic nu poate rivaliza cu extracţia de ţiţei şi de gaze naturale din sursa aflată la câţiva kilometri sub fundaţie. Fusese descoperită în anii 1990, dar niciodată exploatată, din diverse motive politice şi ecologice. Dar noi am exploatat-o bine de tot. Contingentul nostru de ingineri regali a construit o schelă peste zid şi a extins-o până la locul de forare. A fost o realizare deosebită, şi îţi dai dumneata seama cum a ajuns precursoarea şoselelor noastre fortificate. Personal vorbind, eram recunoscător pentru camerele încălzite, pentru mâncare şi, până la urmă… pentru molotoave şi aruncătoare de flăcări. Nu e cel mai eficient mod pentru a opri un Zed, ştiu asta, dar odată ce-s îmbulziţi şi poţi să-i ţii în bătaia focului… şi oricum, ce puteam face după ce s-au terminat gloanţele şi n-am mai rămas cu nimic decât cu nişte arme albe medievale?

Din astea erau destule, prin muzee, colecţii personale… şi nu erau deloc decorative. Erau reale, tari şi încercate. Au devenit iarăşi parte a vieţii britanice de zi cu zi; vedeai cetăţeni obişnuiţi umblând cu buzdugane, halebarde sau topoare de luptă cu lamă dublă. Eu m-am învăţat să folosesc binişor paloşul ăsta, deşi n-ai zice dacă te uiţi la mine.

[Face un gest, uşor stânjenit, spre arma aproape la fel de lungă ca şi el.]

Nu e chiar ideal, ai nevoie de multă îndemânare, dar până la urmă înveţi ce poţi face, ce nu credeai că o să poţi vreodată, ce pot face ceilalţi din preajma ta.

[David ezită. E clar că nu se simte în largul lui. Ridic mâna.]

Vă mulţumesc pentru timpul acordat…

Mai este ceva…

Dacă nu vă simţiţi confortabil…

Nu, te rog, e în regulă.

[Trage aer în piept.]

Ea… ea n-a vrut să plece. A insistat, cu toate obiecţiile din Parlament, să rămână la Windsor „pe toată durata”, cum a spus. M-am gândit că poate era un sentiment de nobleţe nepotrivit, sau poate că o paraliza frica. Am încercat să o fac să înţeleagă, am rugat-o aproape în genunchi. Nu trecuse prin multe cu Decretul Balmoral, prin care îşi declarase proprietăţile zone protejate pentru oricine putea ajunge acolo şi le putea apăra? De ce să nu-şi fi urmat familia în Insula Man sau măcar, dacă insista să rămână în Britania, să comande Statul-Major din nord, de după zidul antonin.

Şi ce a spus?

„Cea mai însemnată distincţie este să te pui în slujba altora.” *[Îşi drege vocea, buza de sus îi tremură preţ de o secundă.]* Tatăl ei a spus asta; şi el refuzase să fugă în Canada în timpul celui de-al Doilea Război Mondial; din acelaşi motiv, mama ei a vizitat civilii adăpostiţi în gurile de metrou londoneze în timpul bombardamentelor, şi din acelaşi motiv, până în ziua de azi, rămânem un *Regat* Unit. Sarcina lor, mandatul pe care îl au, e să întruchipeze tot ce e măreţ în spiritul nostru naţional. Trebuie să fie un exemplu perpetuu pentru noi ceilalţi, să fie cei mai tari, mai curajoşi şi mai buni dintre noi. Într-un fel, ei sunt cei conduşi de noi, şi nu invers, şi trebuie să sacrifice totul, *totul,* ca să îndure această imensă povară. Altfel, care naiba mai e sensul? Să dăm dracului tradiţia, la ghilotină cu ei şi cu asta basta. Erau văzuţi cam în acelaşi fel cu castelele, presupun: relicve ponosite, dărâmate, fără vreo altă funcţie decât atragerea de turişti: dar când cerurile s-au întunecat şi naţiunea a strigat, au revenit ambele la sensul primar ale existenţei lor. Unele ne-au protejat trupurile, ceilalţi, sufletele.

Atolul Ulithi, Statele Federale ale Microneziei

[Pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial acest vast atol de corali a folosit ca bază majoră pentru Flota

Pacifică a SUA. În timpul Războiului Z a adăpostit nu doar vase americane, ci şi sute de nave civile. Una dintre ele a fost UNS Ural, prima staţie de transmisie a Radio Pământul Liber. Ajunsă acum muzeu, nava este punctul central al documentarului ***Lumi în Război.*** *Unul dintre cei intervievaţi pentru documentar este şi Baraţi Palshigar.]*

Ignoranţa era duşmanul. Minciuni şi superstiţii, dezinformare. Uneori niciun fel de informaţie. Ignoranţa a ucis miliarde de oameni. Ignoranţa a cauzat Războiul Zombi. Eh, să fi ştiut atunci ce ştim acum! Imaginaţi-vă că virusul reanimaţilor ar fi fost înţeles cum era cel, să zicem, al tuberculozei. Imaginaţi-vă că cetăţenii lumii, sau măcar cei însărcinaţi cu protecţia lor, ar fi ştiut exact cu ce au de-a face. Ignoranţa a fost inamicul cel adevărat, iar realităţile reci, dezgolite au fost armele.

Când am intrat la Radio Pământul Liber, încă se mai numea Programul Internaţional pentru Sănătate şi Siguranţă. Titlul „Radio Pământul Liber” a fost dat de persoane şi comunităţi care ne ascultau transmisiunile.

A fost prima acţiune internaţională, la abia câteva luni după Planul Sud-african, cu ani înainte de Conferinţa de la Honolulu. Exact cum restul lumii şi-a bazat strategiile de supravieţuire pe Redeker, originea noastră a fost în Radio Ubunye.[45]

Ce era Radio Ubunye?

Transmisiunile sud-africane către locuitorii izolaţi. Fiindcă nu avea resurse pentru ajutor material, singura formă de asistenţă pe care o oferea guvernul era informaţia. Ei au fost primii, după câte ştiu, care au început cu transmisiuni regulate, în mai multe limbi. Nu doar că ofereau sfaturi practice pentru supravieţuire, dar aflau şi discutau fiecare zvon fals care circula printre cetăţeni. Noi am luat formula de la Radio Ubunye şi am adaptat-o pentru comunitatea globală.

---

[45]45 Cuvânt zulus pentru „Unitate”.

Am venit la bord, literalmente, chiar la început, când reactoarele de pe *Ural* erau puse din nou în funcţiune. *Ural* era un fost vas sovietic, apoi rusesc. Pe atunci modelul SSV-3 avea multe întrebuinţări: vas de comandă, platformă de detectat proiectile, vas de supraveghere electronică. Din păcate era şi un fel de elefant alb, fiindcă sistemele îi erau, din ce am înţeles, prea complicate până şi pentru echipajul propriu. Îşi petrecuse majoritatea carierei ancorată la docurile bazei navale din Valdivostok, producând curent electric suplimentar pentru bază. Nu sunt inginer, aşa că nu ştiu cum au reuşit să-i înlocuiască barele de combustibil uzate sau să-i convertească sistemele uriaşe de comunicaţii ca să fie compatibile cu reţeaua globală de sateliţi. Eu sunt lingvist de specialitate, ştiu mai ales limbile de pe subcontinentul indian. Eram doar eu şi cu domnul Verma ca să ajungem la un miliard de oameni… hm… pe atunci încă mai erau un miliard.

Domnul Verma mă descoperise într-o tabără de refugiaţi din Sri Lanka. El era traducător, eu interpret. Mai lucraserăm împreună cu câţiva ani în urmă, la ambasada ţării noastre din Londra. Atunci ni se păruse greu; habar n-aveam ce ne aşteaptă. Era o ţăcăneală continuă, optsprezece, uneori douăzeci de ore pe zi. Nu ştiu când mai dormeam. Erau atâtea date neprelucrate, atâtea ştiri care soseau în fiecare minut. Multe aveau de-a face cu supravieţuirea de bază: cum să purifici apa, cum să faci o seră înăuntru, cum să cultivi şi să prelucrezi mucegai ca să obţii penicilină. Apăreau adesea elemente şi termeni necunoscuţi. Nu mai auzisem de „quislingi” şi de „sălbăticiţi”; nu ştiam ce e un „Lobo“ sau cura-minune falsă cu Phalanx. Ştiu doar că un om în uniformă îmi băga sub nas pagini cu cuvinte şi zicea „Ne trebuie în limba marathi, gata de înregistrat în cincisprezece minute”.

Ce fel de dezinformări combăteaţi?

De unde să încep? Medicale? Ştiinţifice? Militare? Spirituale? Psihologice? Aspectul psihologic era cel mai înnebunitor. Oamenii ţineau morţiş să antropomorfizeze molima umblătorilor. În război, într-unul convenţional,

petrecem mult timp încercând să dezumanizăm inamicul, să obţinem o distanţă emoţională. Puneam cap la cap istorii sau denumiri insultătoare… când mă gândesc cum le zicea tata musulmanilor… şi acum, în războiul ăsta, se părea că toată lumea încearcă de zor să găsească ceva comun cu inamicul, să pună un chip uman pe ceva ce era, negreşit, lipsit de umanitate.

Puteţi să-mi daţi câteva exemple?

Erau multe idei zănatice: că zombii erau într-un fel inteligenţi; simţeau şi se adaptau, utilizau unelte, ba chiar arme umane; ţineau minte ce fuseseră cândva; ori că puteam să comunicăm cu ei sau puteau fi dresaţi ca nişte animale de companie. Mi se rupea sufletul când trebuia să desfiinţez o oprire eronată după alta. Ghidul civil de supravieţuire a ajutat, dar era foarte limitat încă.

Chiar aşa?

Chiar. Se vedea clar că e scris de americani, cu referinţele la SUV-uri şi arme de foc. Nu se luau în calcul diferenţele culturale… diferitele soluţii care, credeau oamenii, aveau să-i salveze de reanimaţi.

Cum ar fi?

Aş prefera să nu intru în detalii, n-aş putea s-o fac fără să condamn implicit întregul grup de populaţie de la care a provenit „soluţia”. Ca indian, am avut de-a face cu multe aspecte ale culturii mele care s-au dovedit autodistructive. Aveam de pildă Varanasi, unul dintre cele mai vechi oraşe de pe pământ, pe lângă locurile unde se spune că ar fi început să predice Buddha şi unde mii de pelerini hinduşi veneau an de an ca să-şi dea ultima suflare. În condiţiile normale de dinainte de război drumul ar fi fost mărginit de cadavre. Acum cadavrele astea se ridicau şi atacau. Varanasi a fost una dintre Zonele Albe cele mai fierbinţi, un epicentru al morţilor vii. Epicentrul se întindea pe aproape tot cursul Gangelui. Puterile sale tămăduitoare fuseseră probate ştiinţific cu decenii înainte de război,

ceva cu nivelul ridicat de oxigenare a apelor.[46] Tragic. S-au înghesuit cu milioanele pe ţărmurile lui, şi asta numai ca să alimenteze flăcările. Chiar şi după retragerea guvernului în Himalaya, când 90 la sută din ţară era oficial copleşită, pelerinajele au continuat. În fiecare ţară era o poveste similară. Toţi cei din echipa noastră au avut momente când au trebuit să înfrunte exemple de ignoranţă sinucigaşă. Un american ne-a spus cum secta religioasă numită „Mieii Domnului" credea că venise Judecata de Apoi şi că, cu cât se infectau mai repede, cu atât mai rapid aveau să ajungă în rai. Altă femeie – nu spun din ce ţară – s-a străduit cât a putut să infirme concepţia că prin contact sexual cu o virgină se putea „curăţa blestemul". Nu ştiu câte femei, sau fetiţe, au fost violate ca rezultat al „curăţirii" respective. Toţi erau supăraţi pe ai lor. Tuturor le era ruşine. Un belgian din echipa noastră compara situaţia cu cerurile care se întunecau. Îi spunea „răul din sufletul nostru colectiv".

Probabil că n-am niciun drept să mă plâng. Viaţa mea n-a fost deloc în pericol, burta mi-a fost plină mereu. Poate că nu dormeam prea mult, dar măcar puteam adormi fără frică. Şi mai ales n-a trebuit să lucrez la departamentul de RI de pe *Ural.*

RI?

Recepţia Informaţiilor. Datele pe care le emiteam nu îşi aveau originea pe *Ural.* Veneau din toate părţile lumii, de la experţi şi grupuri de analiză din diferite zone sigure guvernamentale. Descoperirile erau transmise operatorilor noştri RI care, la rândul lor, ni le transmiteau nouă. Multe asemenea informaţii ne erau transmise pe frecvenţe convenţionale, deschise, civile, şi multe din frecvenţele astea erau înţesate cu strigăte de ajutor ale oamenilor obişnuiţi. Erau milioane de nefericiţi împrăştiaţi pe planetă, şi toţi urlau în aparatele lor de radioamatori, în

---

[46][46] Deşi pe acest subiect opiniile sunt împărţite, multe studii antebelice au arătat că procentul ridicat de dizolvare a oxigenului în apă era sursa mult veneratelor „miracole" cu însănătoşiri.

timp ce copiii le flămânzeau sau fortăreaţa temporară lua foc ori morţii vii le copleşeau defensiva. Chiar dacă nu le înţelegeai limba, ca mulţi dintre operatori, vocea angoasei era de neconfundat. Nu li se dădea voie să răspundă; nu era timp. Toate transmisiile trebuiau dedicate activităţilor oficiale. Nu vreau să ştiu cum era pentru operatorii RI.

Când ultima transmisie a sosit de la Buenos Aires, cu acea cântăreaţă faimoasă care a interpretat un cântec de leagăn în spaniolă, pentru unul dintre operatorii noştri a fost prea mult. Nu era din Buenos Aires, nici măcar din America de Sud. Era un marinar rus de optsprezece ani; şi-a zburat creierii peste aparatele din cabină. A fost primul, şi până la sfârşitul războiului i-au urmat şi ceilalţi. Niciunul nu mai e în viaţă astăzi. Ultimul a fost amicul meu belgian. „Ai în cap vocile acelea", mi-a spus într-o dimineaţă. Stăteam pe punte, ne uitam prin pâcla aceea cafenie, aşteptând un răsărit de soare pe care ştiam că n-o să-l putem vedea. „Strigătele o să mă însoţească pentru tot restul vieţii, fără odihnă, fără să slăbească, mereu îndemnându-mă să mă alătur lor."

Zona demilitarizată, Coreea de Sud

[Hyungehol Choi, director adjunct al Agenţiei de Informaţii din Coreea, arată cu mâna spre peisajul arid şi deluros dinspre nord. Ai putea crede că e California sudică dacă nu ai vedea cuiburile goale de mitraliere, drapelele decolorate şi gardul ruginit de sârmă ghimpată care se întinde spre orizont.]

Ce s-a întâmplat? Nimeni nu ştie. Nicio ţară nu era mai bine pregătită să respingă infestarea decât Coreea de Nord. Râuri spre nord, oceane la est şi vest, iar spre sud *[arată spre Zona demilitarizată]* cea mai bine fortificată graniţă din lume. Vedeţi cât de muntos e terenul, cât de uşor de apărat, însă nu vedeţi că munţii aceia sunt sfredeliţi de o infrastructură militar-industrială titanică. Guvernul nord-coreean a învăţat nişte lecţii dure de când

cu bombardamentele voastre din anii 1950 şi a trudit de atunci ca să creeze un sistem subteran care se le permită să poarte un alt război dintr-o locaţie sigură.

Populaţia lor era puternic militarizată, mereu în stare de alertă, într-o măsură care făcea Israelul să arate ca Islanda. Peste un milion de bărbaţi şi femei erau în forţele militare active, şi alte cinci în rezervă. E peste un sfert din întreaga populaţie, ca să nu mai amintesc de faptul că aproape oricine din ţară trecuse, la un moment sau altul al vieţii, prin instrucţia militară de bază. Mai importantă decât instrucţia, totuşi, şi deosebit de importantă pentru genul acesta de război era disciplina aproape supraumană. Nord-coreenii erau îndoctrinaţi de la naştere să creadă că vieţile lor erau neînsemnate, că existau doar ca să slujească statul, revoluţia şi pe Marele Conducător.

E aproape la o sută optzeci de grade de ceea ce se întâmpla în Sud. Noi eram o societate deschisă. Trebuia. Comerţul internaţional era vital. Eram individualişti, poate nu la fel de mult ca americanii, dar aveam parte din plin de proteste şi tulburări publice. Eram o societate atât de liberă şi de neomogenă că abia am reuşit să implementăm Doctrina Chang[47] în timpul Marii Panici. O asemenea criză internă ar fi fost de neconceput în Nord. Erau un popor care, chiar şi când guvernul lor a provocat o foamete apropiată de genocid, a preferat să-şi mănânce copiii[48] decât să arate şi cel mai mic semn de nesupunere. Era genul de obedienţă la care Adolf Hitler putea doar să viseze. Dacă i-ai fi dat fiecărui cetăţean o puşcă, o piatră, dacă l-ai fi lăsat fie şi cu mâinile goale, i-ai fi arătat zombii care se apropiau şi ai fi zis „Luptă!“, ar fi făcut asta până la unul, până la cea mai bătrână femeie şi cel mai mic copilaş. Era o ţară crescută pentru război, antrenată şi mereu gata încă din 17 iulie 1953. Dacă era să inventezi o ţară care nu doar să supravieţuiască, dar să şi triumfe

---

[47][47] Varianta sud-coreeană a Planului Redeker.

[48][48] Au existat raporturi despre cazuri de canibalism în timpul foametei din 1992 şi susţineri că unele victime ar fi fost copii.

asupra apocalipsei cu care ne confruntam, ţara aceea ar fi fost Republica Democrată Populară Coreeană.

Deci ce s-a întâmplat? Cam cu o lună înainte ca necazurile noastre să înceapă, înainte de primele focare de epidemie raportate în Pusan, Nordul a tăiat brusc şi inexplicabil toate relaţiile diplomatice. Nu ni s-a spus de ce calea ferată, singura legătură terestră dintre cele două părţi, a fost închisă brusc sau de ce unii cetăţeni de-ai noştri, care aşteptaseră decenii ca să-şi vadă rudele din Nord pierdute de mult, şi-au văzut visele spulberate abrupt de o ştampilă de cauciuc. Nu a fost oferită nicio explicaţie. Nu am căpătat decât un „chestiune de siguranţă naţională”, răspunsul standard cu care se încheia discuţia.

Spre deosebire de mulţi alţii, nu eram convins că ne pândeşte războiul. Ori de câte ori ameninţase cu violenţa, Nordul procedase la fel. Niciun satelit, de-al nostru sau de-al americanilor, nu arăta vreo intenţie ostilă. Nu se vedeau mişcări de trupe, nu se alimentau avioane, nu se trimiteau în formaţie nave şi submarine. În schimb, forţele noastre dispuse de-a lungul Zonei Demilitarizate au început să observe că oamenii din partea cealaltă dispăreau. Le ştiam prea bine, trupele de graniţă. Fotografiaserăm toţi soldaţii, le puseserăm şi porecle precum Ochi de Şarpe ori Buldogul, completaserăm chiar şi dosare cu estimarea vârstei, cu presupusa lor biografie şi viaţă personală. Acum nu mai erau, se evaporaseră din tranşee şi cazemate.

Şi indicatorii seismici erau tăcuţi. Dacă Nordul ar fi început să sape tunele sau să comaseze vehicule în cealaltă parte de „Z“, am fi auzit totul, ca la Opera Naţională.

Panmunjom este singurul perimetru de-a lungul Zonei în care părţile se pot întâlni pentru negocieri faţă în faţă. Avem custodie comună asupra sălilor de conferinţă, iar trupele se aşază unele în faţa altora în cei câţiva metri de curte. Paza era schimbată prin rotaţie. Într-o noapte, după ce detaşamentul nord-coreean a intrat în baracă, nu a mai ieşit să-l înlocuiască nicio unitate nouă. Uşile s-au închis. Luminile s-au stins. Şi nu i-am mai văzut niciodată.

Am asistat şi la o încetare completă a acţiunilor de spionaj. Spionii Nordului erau aproape la fel de obişnuiţi şi previzibili ca anotimpurile. Cel mai adesea erau uşor de reperat, fiindcă purtau haine demodate sau întrebau cât costă bunuri al căror preţ ar fi trebuit să-l ştie. Îi culegeam tot timpul, dar de când cu epidemia, numărul lor se redusese la zero.

Şi spionii dumneavoastră din Nord?

Dispăruţi toţi, cam în aceeaşi perioadă în care s-a terminat şi cu supravegherea noastră electronică. Nu vreau să zic că nu existau transmisii radio supărătoare, vreau să zic că nu mai existau niciun fel de transmisii. Unul câte unul, toate canalele civile şi militare se închideau. Imaginile din satelit arătau mai puţini fermieri pe câmp, mai puţini pietoni prin oraşe, chiar şi mai puţini „voluntari” în multe proiecte publice, lucru care nu se mai întâmplase *niciodată.* Şi nici una, nici două, nu mai era picior de om de la Yalu până în Zonă. Din punctul de vedere al serviciilor noastre de informaţii, părea că ţara întreagă – bărbaţi, femei şi copii – dispăruse pur şi simplu.

Misterul n-a făcut decât să ne alimenteze anxietatea tot mai sporită, ţinând cont de situaţia cu care ne confruntam la noi. Epidemia izbucnise deja în Seul, P’ohang, Taejon. Mokpo era evacuat, Kangnung izolat şi, evident, versiunea noastră de Yonkers la Inchon, şi peste toate astea necesitatea de a ţine cel puţin jumătate din diviziile noastre active la graniţa de nord. Prea mulţi de la Ministerul Apărării erau convinşi că Phenianul ardea să pornească un război, că aştepta să atingem fundul ca să năvălească bubuind peste paralela 38. Cei din comunitatea de informaţii nu eram deloc de acord. Le-am tot spus că, dacă era vorba de atins fundul, atunci se făcuse deja vremea.

Tae Han Min’Guk era pe punctul unui colaps naţional. S-au făcut planuri secrete pentru o relocare în stil japonez. Echipe sub acoperire căutau deja locuri prin Kamciatka. Dacă nu funcţiona doctrina Chang… dacă alte câteva unităţi eşuau, dacă alte câteva zone de securitate ar fi

colapsat…

Poate că ne datorăm supravieţuirea Nordului, ori mai degrabă fricii de el. Generaţia mea nu a văzut Nordul ca pe o ameninţare. Vorbesc de civili, înţelegeţi, cei de vârsta mea, care îi percepeau ca pe o naţiune înapoiată, flămândă, eşuată. Generaţia mea îşi dusese viaţa în pace şi prosperitate. Nu ne temeam decât de o unificare în stil german, care să aducă milioane de imigranţi ex-comunişti fără adăpost.

Nu la fel stăteau lucrurile cu cei de dinaintea noastră… părinţii şi bunicii noştri… care au trăit cu spectrul foarte real al invaziei, cu sentimentul că alarma putea suna în orice clipă, că luminile se micşorau, iar bancherii, profesorii şi şoferii de taxi puteau oricând fi chemaţi la arme ca să-şi apere patria. Inimile şi minţile lor erau vigilente perpetuu şi până la urmă ei, nu noi, au fost cei care au aţâţat spiritul naţional.

Încă insist să facem o expediţie în Nord. Încă sunt blocat la orice pas. Sunt prea multe de făcut, îmi zic. Ţara e încă în ruine. Avem şi tratatele internaţionale, mai ales repatrierea refugiaţilor noştri din Kyushu… *[Pufneşte.]* Japonezii ăia o să ne fie datori vânduţi.

Nu cer o misiune în forţă. Vreau un elicopter doar, o şalupă de pescuit; să deschidă poarta la Panmunjom şi să mă lase să merg pe jos. Dar dacă dai peste o capcană explozivă? ripostează ei. Ori peste ceva nuclear? Dacă deschizi uşa spre un oraş subteran şi de acolo ţâşnesc douăzeci şi trei de milioane de zombi. Au şi ei dreptatea lor. Ştim că Zona demilitarizată e plină de mine. Luna trecută un avion cargo care s-a apropiat de suprafaţa lor a fost lovit de o rachetă sol-aer. Lansatorul era un model cu declanşare automată, genul pe care l-au conceput ca răzbunare, în caz că populaţia ar fi deja rasă de pe faţa pământului.

De obicei se susţine că trebuie să fi fost evacuaţi în complexurile lor subterane. Dacă e adevărat, atunci estimările noastre despre mărimea complexurilor cu pricina au fost de o imprecizie grosolană. Poate întreaga

populaţie e dedesubt şi-şi face de lucru cu nesfârşite planuri de război, în vreme ce „Marele Conducător” continuă să se anestezieze cu băuturi vestice şi pornografie americană. Oare ştiu măcar că războiul s-a terminat? I-or fi minţit liderii iarăşi şi le-or fi spus că lumea aşa cum o ştiau a încetat să mai existe? Poate morţii vii au fost în viziunea lor un lucru „bun“, un pretext ca să strângă jugul şi mai mult într-o societate bazată pe supunere oarbă. Marele Conducător a vrut mereu să fie ca un Dumnezeu întrupat, şi acum, stăpân nu doar peste mâncarea pe care o mănâncă oamenii, pe aerul pe care îl respiră, dar şi pe lumina artificială, fantezia lui bolnăvicioasă a devenit realitate în sfârşit. Poate aşa era planul original şi totul a luat-o razna complet. Vedeţi ce s-a întâmplat cu „oraşul-cârtiţă“ de sub Paris. Dacă s-a întâmplat la fel în Nord, în toată ţara? Poate grotele alea sunt pline-ochi cu douăzeci şi trei de milioane de locuitori, automate cu obrajii supţi ce urlă în întuneric şi aşteaptă să fie slobozite în lume.

Kyoto, Japonia

[O fotografie veche de-a lui Kondo Tatsumi înfăţişează un adolescent slăbuţ, cu acnee, ochi inexpresivi, înroşiţi, şi şuviţe vopsite blond prin părul vâlvoi. Bărbatul cu care vorbesc nu are păr deloc. Ras complet, bronzat şi tonifiat, cu o privire sfredelitoare care nu o părăseşte nicio clipă pe a mea. Cu toate că are o purtare cordială şi o dispoziţie bună, acest călugăr luptător păstrează atitudinea unui animal de pradă care se odihneşte.]

Am fost un „otaku“. Ştiu că termenul a ajuns să însemne multe pentru foarte mulţi, dar pentru mine însemna, simplu, „marginal”. Ştiu că americanii, mai ales cei tineri, se simt probabil prizonierii presiunii sociale. Aşa e cu toţi oamenii. Totuşi, dacă vă înţeleg bine cultura, individualismul e ceva ce trebuie încurajat. Apreciaţi „rebelul”, „răzvrătitul”, pe cei care se distanţează cu

mândrie de mase. Pentru voi individualismul e ca o medalie de onoare. Pentru noi e o panglică a ruşinii. Trăiam, mai ales înainte de război, într-un labirint complex şi aparent infinit de atitudini prescrise. Cum arătai, cum vorbeai, totul de la alegerea carierei până la modul în care strănutai trebuia plănuit şi orchestrat pentru a urma rigida doctrină confucianistă. Unii fie dădeau dovadă de tărie, fie de lipsa ei, şi acceptau doctrina. Alţii, ca mine, preferau să se exileze într-o lume mai bună. Lumea asta era spaţiul virtual şi se potrivea ca o mănuşă pentru otaku japonezi.

Nu ştiu cum e la voi sistemul educaţional, sau prin alte ţări, dar al nostru se baza aproape complet pe memorarea de informaţie. De prima dată când puneau piciorul într-o sală de clasă, copiii din Japonia antebelică erau bombardaţi cu volume după volume de informaţii şi cifre care nu aveau nicio aplicaţie în viaţa obişnuită. Informaţiile nu aveau componentă morală, context social sau conexiune umană cu lumea de afară. Existau doar pentru a permite ascensiunea dacă erau bine stăpânite. În perioada antebelică, în Japonia copiii nu erau învăţaţi să gândească, ci să memoreze.

Înţelegi de ce felul ăsta de educaţie putea duce uşor la o existenţă în ciberspaţiu. Într-o lume de informaţii fără context, unde statusul era determinat de achiziţia şi posesia lor, cei din generaţia mea puteau domni ca nişte zei. Eram sensei, maestru al lucrurilor pe care le cercetam, fie că descopeream ce grupe de sânge au cei din guvern, ce impozite plăteau Matsumoto şi Hamada[49] ori poziţionarea şi starea tuturor săbiilor shin-gunto din Războiul din Pacific. Nu trebuia să-mi pese de cum arăt, de conduita socială, de note sau de speranţele pentru viitor. Nu mă putea judeca nimeni, nu mă putea răni nimeni. Eram puternic în lumea asta şi, mai important încă, eram în siguranţă.

Când criza a ajuns în Japonia, gaşca mea, ca şi altele, a

---

[49][49] Hitoshi Matsumoto şi Masatoshi Hamada erau doi comedianţi de succes din Japonia antebelică.

lăsat baltă obsesiile de altădată şi şi-a dedicat întreaga energie morţilor vii. Le-am studiat fiziologia, comportamentul, slăbiciunile, am studiat răspunsul global la atacul lor asupra umanităţii. Ultimul dintre subiecte era specialitatea grupului meu, posibilitatea de limitare a contaminării în interiorul insulelor noastre. Am adunat statistici cu populaţia, hărţi de transport, regulamente poliţieneşti. Am memorat totul, de la mărimea flotei comerciale a Japoniei până la câte gloanţe erau în încărcătorul unei carabine de asalt tip 89, din dotarea Armatei. Nicio informaţie nu era prea măruntă sau prea obscură. Eram în misiune, nici nu prea dormeam. Când şcolile au fost închise în cele din urmă, am putut să stăm conectaţi aproape cât era ziua de lungă. Am spart primul computerul personal al doctorului Komatsu şi am citit ce era pe el cu o săptămână întreagă înainte să-şi prezinte descoperirile la Dietă. A fost o lovitură. Mi-a crescut şi mai mult prestigiul înaintea acelora care mă venerau deja.

Doctorul Komatsu a recomandat mai întâi evacuarea?

Da. Ca şi noi, pusese cap la cap aceleaşi date. Dar în vreme ce noi le memoram, el le analiza. Japonia era supraaglomerată: o sută douăzeci şi opt de milioane de oameni înghesuiţi în mai puţin de trei sute şaptezeci de mii de kilometri pătraţi de insule muntoase ori supraurbanizate. Rata scăzută de infracţiuni a Japoniei o făcea să aibă o forţă poliţienească dintre cele mai reduse numeric şi mai uşor înarmate din lumea industrializată. Japonia era, în mare măsură, şi un stat demilitarizat. Din cauza „protecţiei” americane, forţele noastre de apărare nu mai participaseră la confruntări reale din 1945. Chiar şi trupele detaşate în Golf nu apucaseră cine ştie ce acţiune şi-şi petrecuseră mare parte din perioada de ocupaţie în incintele protejate ale cazărmilor. Aveam acces la bucăţile acelea de informaţii, dar nu şi la înţelegerea lor. Aşa că ne-a luat cu totul prin surprindere când doctorul Komatsu a declarat public că situaţia era fără ieşire, iar Japonia trebuia evacuată imediat.

Trebuie să fi fost îngrozitor.

Deloc! A declanşat o explozie de activitate frenetică, o cursă pentru descoperirea unui loc unde să fie relocată populaţia. În sud, printre atolii de coral din Pacificul Central şi de Sud, ori s-o apucăm spre nord şi să colonizăm Kurilele, Sahalinul, sau prin Siberia pe undeva? Oricine găsea răspunsul urma să fie cel mai vestit otaku din istoria cibernetică.

Şi nu vă făceaţi griji pentru siguranţa dumneavoastră?

Sigur că nu. Japonia era condamnată, dar eu nu trăiam în Japonia. Trăiam într-o lume a informaţiei ce se propaga liber. Siafu[50], cum le spuneam acum celor infectaţi, nu erau de temut, ci de studiat. Nu aveţi idee cât eram de deconectat. Cultura mea, educaţia şi acum stilul de viaţă de otaku se combinaseră toate ca să mă izoleze complet. Japonia putea să fie evacuată, Japonia putea să fie distrusă, iar eu m-aş fi uitat la asta, în siguranţă, din vârful muntelui meu digital.

Şi părinţii dumneavoastră?

Părinţii? Locuiam în acelaşi apartament, dar nu stăteam mai deloc de vorbă cu ei. Sunt sigur că aveau impresia că învăţ. Chiar şi după ce s-a închis şcoala le-am spus că tot trebuia să mă pregătesc pentru examene. N-au pus întrebări. Vorbeam arareori cu tatăl meu. Mama îmi lăsa, dimineţile, o tavă cu micul dejun la uşă, iar seara îmi lăsa cina. Prima oară când n-a lăsat tava nu mi s-a părut nimic curios. M-am trezit de dimineaţă, ca întotdeauna: mi-am oferit un pic de plăcere, ca întotdeauna; am intrat pe net, ca întotdeauna. Abia pe la mijlocul zilei a început să mi se facă foame. Nu-mi plăceau senzaţiile astea, de foame sau de osteneală ori, şi mai rău, dorinţă sexuală. Erau chestii fiziologice care mă ţineau pe loc. Mă agasau. M-am ridicat şovăielnic de la computer şi am deschis uşa dormitorului. Nu era nimic de mâncare. Am strigat-o pe mama. Niciun

---

[50][50] Astfel este numită furnica africană. Termenul a fost folosit pentru prima dată de doctorul Komatsu.

răspuns. Am intrat în bucătărie, am înhăţat nişte ramen nefierte şi m-am întors la birou. Am făcut-o din nou seara şi în dimineaţa următoare.

Nu v-aţi întrebat unde vă erau părinţii?

Îmi păsa doar de preţioasele minute pe care le pierdeam fiindcă trebuia să mă hrănesc. Prea multe lucruri palpitante se întâmplau în lumea mea.

Şi ceilalţi otaku? Nu discutau despre temerile lor?

Ne transmiteam informaţii, şi nu emoţii, chiar şi după ce au început să dispară. Observam când cineva nu mai răspundea la e-mail sau nu mai postase nimic de ceva vreme. Vedeam că nu se logaseră de o zi întreagă sau că serverele lor nu mai erau active.

Şi nu v-a speriat asta?

M-a indispus. Nu doar că pierdeam o sursă de informaţii, dar şi laude potenţiale pentru ce capturasem eu. Să postezi date noi despre porturile de evacuare japoneze şi să ai parte de cincizeci de răspunsuri în loc de şaizeci era supărător, apoi cele cincizeci să scadă la patruzeci şi cinci, apoi la treizeci…

Cât a continuat asta?

Cam trei zile. Ultima postare, de la un alt otaku din Sendai, afirma că morţii curgeau puhoi din spitalul universitar Tohoku, în acelaşi *cho* în care se afla apartamentul lui.

Şi asta nu v-a îngrijorat?

De ce? Eram prea ocupat să învăţ tot ce se putea despre procesul de evacuare. Cum avea să fie executat, ce organizaţii guvernamentale erau implicate? Taberele aveau să fie în Kamceatka ori Sahalin, sau în ambele? Şi ce era cu ce citeam despre valul de sinucideri care cuprindea ţara?[51] Aşa de multe întrebări, atâtea date de extras. Mi-a fost ciudă pe mine că a trebuit să dorm în acea noapte.

Când m-am trezit, ecranul era alb. Am încercat să mă conectez. Nimic. Am încercat să repornesc computerul. Am

---

[51][51] S-a stabilit că Japonia a suferit cel mai mare număr de sinucideri pe parcursul Marii Panici.

observat că era pe alimentarea de la acumulator. Nicio problemă. Aveam destule baterii pentru zece ore de utilizare intensivă. Am observat şi că semnalul era zero. Nu-mi venea să cred. Kokura, ca toată Japonia, avea o reţea wireless impecabilă, care se presupunea că nu putea pica. Putea să mai cadă câte un server, mai multe chiar, dar toată reţeaua? Mi-am dat seama că trebuia să fie de vină calculatorul meu. Altfel nu se putea. Am scos laptopul şi am încercat să mă conectez. Niciun semnal. Am înjurat şi m-am dus să le spun alor mei că aveam nevoie să folosesc computerul lor de birou. Tot nu erau acasă. Frustrat, am încercat să o sun pe mama pe mobil. Telefonul era fără fir, dar se alimenta de la cablul din perete. Am încercat mobilul meu. Nu avea ton.

Ştiţi ce s-a întâmplat cu ei?

Nu, nici până în ziua de azi. Ştiu că nu m-au abandonat, sunt sigur. Poate tata a fost blocat la serviciu, şi mama când s-a dus la cumpărături. Poate s-au pierdut împreună, ducându-se sau întorcându-se de la biroul de relocare. Orice s-ar fi putut întâmpla. Nu era niciun bilet, nimic. De atunci tot încerc să aflu.

M-am întors în camera părinţilor, doar ca să mă asigur că nu erau acolo. Am încercat iarăşi telefoanele. Încă nu era aşa rău. Încă puteam controla situaţia. Am încercat să intru online. Nu-i caraghios? Nu mă puteam gândi decât cum să scap, să mă întorc la treaba mea, să fiu în siguranţă. Nimic. Am început să mă panichez. „Acum“, am zis, încercând să comand computerul cu forţa gândului. „Acum, acum, ACUM! ACUM! ACUM!“ şi m-am apucat să lovesc monitorul. Mi-am julit pumnii, şi vederea propriului meu sânge m-a înspăimântat. Nu făcusem sport de mic, nu fusesem niciodată rănit, era prea de tot. Am apucat monitorul şi l-am trântit de perete. Plângeam ca un copil, ţipam, mă sufocam. Mi s-a făcut rău şi am vomitat pe podea. M-am ridicat şi am păşit clătinându-mă până la uşa de la intrare. Nu ştiu ce căutam, ştiu doar că simţeam nevoia să ies afară. Am deschis uşa şi m-am holbat în întunecime.

Aţi încercat să bateţi la uşa vecinilor?

Nu. Nu-i aşa că e ciudat? Chiar şi în plină criză, anxietatea mea socială era atât de mare că nu-mi puteam asuma contacte personale, erau tabu. Am coborât câteva trepte, am alunecat şi am căzut peste ceva moale. Era rece şi unsuros, simţeam pe mâini, pe haine. Puţea. Puţea tot holul. Am devenit brusc conştient de un sunet, un zgâriat încetişor şi continuu, ca şi cum ceva se târa prin hol către mine.

Am strigat „hei?" şi am auzit un zgomot domol, ca un clefăit. Ochii începeau să mi se obişnuiască cu întunericul. Am desluşit o formă humanoidă, mare, care se târa pe burtă. Am rămas blocat, voiam să fug, dar în acelaşi timp voiam să... să fiu sigur. Cadrul uşii mele închipuia un paralelogram îngust de lumină cenuşie pe peretele din faţă. Când chestia a ajuns în lumină, i-am văzut în sfârşit faţa, intactă, absolut umană, cu excepţia ochiului drept, care atârna de o vinişoară. Ochiul stâng era fixat pe mine, iar clefăitul a devenit un scrâşnet înfundat. Am sărit în picioare, am ţâşnit la mine în apartament şi am trântit uşa în urma mea.

Aveam, în fine, mintea clară, poate prima dată de ani întregi, şi am descoperit deodată că simţeam miros de fum şi auzeam ţipete în depărtare. M-am dus la fereastră şi am tras draperia.

Kokura era un iad. Incendii, distrugere... siafu erau peste tot. I-am văzut cum sparg uşi, cum invadează apartamente, cum devorează oameni pitiţi prin colţuri sau pe balcoane. Am văzut cum unii săreau de la etaj şi mureau sau îşi rupeau picioarele şi coloana vertebrală. Zăceau pe asfalt incapabili să se mişte, jeluindu-se în agonie, în vreme ce morţii se apropiau din toate părţile. Un bărbat, din apartamentul aflat exact vizavi de mine, încerca să-i înfrunte cu o crosă de golf. S-a îndoit în capul unui zombi, nevătămătoare, şi alţi cinci l-au doborât la pământ.

Apoi... o izbitură în uşă. În uşa mea. Era un... *[agită pumnul]* bum-bum bum... în josul uşii, aproape de podea.

Auzeam cum chestia grohăie afară. Se auzeau zgomote şi din celelalte apartamente. Erau vecinii mei, oamenii pe care încercasem dintotdeauna să-i evit, ale căror feţe şi nume abia dacă le ţineam minte. Am auzit o voce, de femeie tânără sau de copil, strigând după ajutor la etajul de deasupra, strigând pe cineva pe nume, implorându-l să se oprească. Dar vocea a fost acoperită de un cor de gemete. Bubuiturile în uşa mea deveneau tot mai puternice. Apăruseră alţi siafu. Am încercat să mişc mobila din camera de zi în faţa uşii. Era o pierdere de timp. Apartamentul nostru era, după standardele dumneavoastră, destul de golaş. Uşa a început să cedeze. Îi vedeam balamalele strâmbate. Mai aveam, am gândit atunci, doar câteva minute ca să scap.

Să scăpaţi? Dar dacă pe uşă nu se putea…

Pe geam, pe balconul de la apartamentul de dedesubt. Credeam că aş putea să-mi fac o frânghie din cearşafuri… *[zâmbeşte jenat]…* Auzisem de asta de la un otaku ce studiase închisorile americane. Era prima dată când urma să aplic ceva din cunoştinţele mele stocate.

Ţesătura, din fericire, a rezistat. Am ieşit din apartamentul nostru şi am pornit coborârea către apartamentul de dedesubt. Muşchii au început îndată să mă doară. Nu le dădusem atenţie până atunci şi acum se răzbunau. M-am străduit să-mi controlez mişcările şi să nu mă gândesc că eram la etajul al nouăsprezecelea. Vântul era teribil, fierbinte şi uscat de la atâtea incendii. O pală de vânt m-a izbit de o latură a clădirii. Am ricoşat din ciment, cât pe ce să dau drumul frânghiei. Am simţit cu vârful picioarelor balustrada balconului de dedesubt şi mi-am adunat tot curajul ca să mă pot relaxa suficient cât să cobor ce mai rămăsese din drum. Am aterizat în fund, gâfâind şi tuşind de la fum. De deasupra, din apartamentul nostru se auzeau zgomote, morţii care spărseseră uşa. Am ridicat privirea spre balconul meu şi am văzut un cap. Siafu cu un singur ochi se strecura prin spaţiul dintre balustradă şi podeaua balconului. A stat acolo suspendat preţ de o clipă, pe jumătate ieşit în afară, a dat să se

arunce iarăşi spre mine şi a căzut peste margine. N-o să uit niciodată cum încă încerca să mă apuce, chiar în timp ce cădea, cu cărnurile lui de coşmar suspendate în aer, cu braţele în sus şi ochiul care îi zbura acum către frunte.

Am auzit cum ceilalţi siafu mârâiau pe balconul de deasupra şi m-am întors să văd dacă era vreunul şi în apartament, cu mine. Din fericire, uşa de la intrare fusese baricadată, ca a mea. Totuşi, spre deosebire de a mea, nu se auzeau zgomote ale atacatorilor pe dinafară. M-a liniştit şi stratul de cenuşă de pe covor. Era gros şi neatins, spunându-mi că nimeni nu păşise pe acolo de mai multe zile. M-am gândit, un moment, că aş putea fi singur, apoi am băgat de seamă mirosul.

Am crăpat uşa de la baie şi norul de putrefacţie m-a luat de nas şi m-a făcut să mă trag înapoi. Femeia era în cadă. Se tăiase la încheieturile mâinilor, nişte despicături lungi, verticale de-a lungul arterelor, să se asigure că treaba era bine făcută. O chema Reiko. Doar pe ea făcusem un efort, cât de cât, ca s-o cunosc. Era hostesă la un club scump, pentru oameni de afaceri. Avusesem mereu fantezii cu ea, cu felul în care arăta goală. Acum ştiam.

Bizar lucru, dar cel mai tare mă supăra că nu ştiam nicio rugăciune pentru morţi. Uitasem ce încercase să mă înveţe tata când eram mic, respinsesem datele acelea depăşite. Mă ruşina cât de lipsit de contact eram cu moştenirea mea culturală. Nu făceam decât să stau acolo ca un idiot şi să şoptesc un soi de scuze stângace fiindcă-i luasem nişte cearşafuri.

Cearşafuri?

Pentru a-mi confecţiona o frânghie. Ştiam că nu pot zăbovi prea mult. În afară de riscurile de sănătate pe care le prezintă un cadavru, nu ştiam dacă nu cumva siafu de pe palierul acela aveau să-mi simtă prezenţa şi să atace baricada. Trebuia să ies din clădire, să ies din oraş şi, speram eu, să încerc să găsesc o cale să ies din Japonia. Nu aveam încă un plan bine chibzuit. Ştiam doar că trebuia să continui să avansez, câte un etaj, până ce ajungeam în stradă. Credeam că, dacă mă opresc pe la alte

apartamente, o să am ocazia să strâng ceva provizii, şi, oricât era de periculoasă metoda mea cu frânghia făcută din cearşaf, nu putea fi mai rea decât siafu care mişunau, mai mult ca sigur, pe holuri şi casa scării.

Dar nu era mai periculos în stradă?

Nu, era mai sigur. *[Îmi observă expresia.]* Nu, serios. Era unul dintre lucrurile pe care le învăţasem online. Morţii vii erau lenţi şi uşor de depăşit dacă alergai sau chiar dacă mergeai mai repede. Înăuntru exista riscul să te blochezi în vreun ungher strâmt, dar afară opţiunile erau infinite. Şi mai bine încă, învăţasem din relatările unor supravieţuitori că haosul unei explozii epidemice depline putea de fapt să fie un avantaj. Cu atâţia oameni speriaţi şi dezorganizaţi prin preajmă, care să-i distragă pe siafu, de ce m-ar fi observat pe mine? Atâta vreme cât eram atent pe unde calc, grăbeam pasul şi nu aveam ghinionul să dea peste mine vreun motociclist sau vreun glonţ rătăcit, mi se părea că am o şansă bună să-mi deschid drum prin haosul străzilor de dedesubt. Adevărata problemă era să ajung acolo.

Mi-a luat trei zile să străbat distanţa până la parter. Asta în parte din cauza condiţiei fizice penibile. Un atlet antrenat ar fi socotit frânghia improvizată ca o provocare, vă daţi deci seama cum era pentru mine. E un miracol, dacă mă uit în urmă, că n-am căzut de la înălţime ori că n-am murit de vreo infecţie, cu toate zgaibele şi zgârieturile pe care le-am îndurat. Corpul îmi rezista mulţumită adrenalinei şi analgezicelor. Eram extenuat, nervos, oribil de privat de somn. Nu mă puteam odihni în manieră convenţională. Îndată ce se întuneca, puneam în uşă ce puteam, apoi mă aşezam într-un ungher şi boceam, îmi oblojeam rănile şi îmi blestemam lipsa de vigoare până ce începea să se lumineze. Într-o noapte am reuşit să închid ochii, ba chiar să aţipesc vreo câteva minute, apoi însă izbiturile în uşă ale unui siafu m-au făcut să o şterg pe geam. Restul nopţii am petrecut-o în balconul de dedesubt. Uşa glisantă era încuiată şi nu aveam puterea să o sparg cu piciorul.

Al doilea motiv pentru întârziere era mental şi nu fizic, anume impulsul obsesiv-compulsiv, de otaku, ce mă împingea să caut exact echipamentul de supravieţuire potrivit, indiferent cât ar fi durat. Căutările online mă învăţaseră totul despre armele potrivite, despre hainele, mâncarea şi medicamentele corespunzătoare. Problema era să le găsesc într-un complex imobiliar de salariaţi urbani.

[Râde.]

Eram tare arătos coborând pe frânghia aceea din cearşafuri, cu o pelerină de ploaie şi rucsăcelul roz de firmă al lui Reiko. A durat ceva, dar în a treia zi aveam aproape tot ce-mi trebuia, cu excepţia unei arme de încredere.

N-aţi găsit nimic?

[Zâmbeşte.]

Nu eram în America, unde existau mai multe arme de foc decât oameni. Fapt real – un otaku din Kobe obţinuse informaţia direct de la National Rifle Association a voastră.

Voiam să spun o unealtă, un ciocan, o rangă...

Ce salariat îşi întreţine casa singur? M-am gândit la o crosă de golf – erau multe –, dar văzusem ce încercase bărbatul de peste drum. Am găsit şi o bâtă din aluminiu, de baseball, dar era prea uzată şi îndoită ca să fie eficientă. M-am uitat peste tot, credeţi-mă, dar nu exista nimic suficient de dur sau de ascuţit cu care să mă apăr. Am socotit şi că, odată ce ajungeam pe stradă, aş fi putut să am noroc – un baston de la vreun poliţist mort ori chiar vreo armă de foc de la vreun soldat.

Erau gânduri care aproape că m-au omorât. Eram la patru etaje de sol şi atârnam literalmente de o aţă. Fiecare bucată de frânghie pe care o făceam se întindea pe câteva etaje, suficient cât să-mi permită să caut şi alte cearşafuri. Ştiam că de data asta avea să fie ultima bucată. Aveam deja pus la punct planul de scăpare: să ajung în balconul de la etajul patru, să intru în apartament pentru un set nou de lenjerie de pat (deja renunţasem să mai caut o armă), să alunec până jos pe trotuar, să fur o motocicletă care-mi

convenea (deşi habar n-aveam să merg pe aşa ceva), s-o iau din loc ca un *bosozoku*[52] de altădată, poate chiar să şi pun mâna pe o fată pe drum. *[Râde.]* Mintea abia dacă îmi mai funcţiona la momentul acela. Dacă măcar prima parte a planului ar fi mers şi dacă aş fi reuşit să ajung la sol în halul în care eram… eh, important e că n-a mers.

Am ajuns pe balconul de la etajul patru, am dat să deschid uşa glisantă şi am nimerit nas în nas cu un siafu. Era un bărbat tânăr, douăzeci şi ceva de ani, îmbrăcat cu un sacou sfâşiat. Nasul îi fusese smuls cu dinţii; îşi lipise de geam faţa însângerată. Am sărit înapoi, m-am apucat de frânghie şi am încercat să urc. Braţele nu răspundeau la comenzi, nici măcar nu mă dureau sau usturau – îşi atinseseră limita şi gata. Siafu a început să urle şi să bată cu pumnii în geam. Am încercat, în disperare, să mă legăn într-o parte şi-ntr-alta, sperând să mă pot sprijini de zid şi să aterizez în balconul de dedesubt. Sticla s-a făcut fărâme şi siafu a dat atacul la picioarele mele. M-am lansat spre clădire, am dat drumul la frânghie şi m-am azvârlit din toate puterile… şi am ratat.

Singurul motiv pentru care mai stăm de vorbă acum e că prăbuşirea mea pe diagonală m-a propulsat în balconul care era dedesubtul ţintei mele. Am căzut în picioare, m-am împiedicat, cât pe ce să mă duc de-a rostogolul pe cealaltă parte. Am intrat şchiopătând în apartament şi m-am uitat imediat după siafu. Camera de zi era goală, şi singura piesă de mobilier, o masă mică, în stil tradiţional, era proptită în uşă. Locatarii se sinuciseseră probabil, ca şi ceilalţi. N-am simţit niciun miros dezgustător, aşa că am presupus că se aruncaseră pe geam. Mi-am dat seama că sunt singur şi uşurarea asta măruntă a făcut să mi se taie picioarele. M-am prăvălit peste peretele încăperii, aproape delirând de oboseală. M-am trezit că mă uit la nişte fotografii puse pe peretele opus. Proprietarul fusese un bătrân, iar din fotografii am aflat că avusese o viaţă plină.

---

[52] Bande de tineri motociclişti japonezi care au atins popularitatea maximă în anii 1980 şi 1990.

Familie numeroasă, mulţi prieteni, şi călătorise prin nişte locuri foarte interesante şi exotice din lume. Eu nu-mi imaginasem măcar să ies din dormitorul meu, nu mai zic să duc genul ăsta de viaţă. Mi-am promis că, dacă scap din coşmarul ăsta, n-o să mă mulţumesc doar să supravieţuiesc, o să *trăiesc!*

Ochii mi-au căzut pe celălalt lucru din cameră, un Kami Dana, adică un altar shintoist tradiţional. Ceva era pe jos în faţa lui, am ghicit că o scrisoare de adio. Probabil o suflase vântul când intrasem. Nu mi s-a părut corect să o las acolo. M-am târât prin cameră şi m-am aplecat s-o ridic. Multe altare Kami Dana au o oglindă mică în centru. Am surprins reflexia a ceva care ieşea greoi din dormitor.

Adrenalina şi-a făcut efectul pe loc. Bătrânul era tot acolo, iar bandajul de pe faţă îmi spunea că se reanimase nu de mult. A dat să mă apuce; m-am ferit. Picioarele îmi tremurau încă şi a izbutit să mă prindă de păr. M-am zbătut, am încercat să scap. Mi-a tras faţa spre a lui. Era surprinzător de în formă pentru vârsta lui, avea muşchi cam ca ai mei, dacă nu mai ceva. Însă oasele îi erau fragile, şi le-am auzit pocnind când am apucat mâna ce mă ţinea. I-am tras un picior în piept şi a zburat în spate, cu mâna ruptă încă ţinând un smoc din părul meu. S-a izbit de perete, fotografiile au căzut şi l-au acoperit cu o ploaie de sticlă. A mârâit şi m-a atacat iarăşi. Am dat înapoi, încordat, apoi l-am luat de mâna cea validă. I-am răsucit-o la spate, mi-am petrecut celălalt braţ pe după gâtul lui şi, cu un urlet cum nu ştiam că pot scoate, l-am apucat şi l-am împins pe balcon şi peste margine. A căzut cu faţa pe ciment, iar capul încă îi clămpănea spre mine, deşi corpul îi fusese zdrobit.

Brusc am auzit izbituri în uşă, erau alţi siafu care auziseră zgomotele luptei. Am dat fuga în dormitorul bătrânului şi am început să smulg cearşafurile de pe pat. M-am gândit să nu iau prea multe, mai erau doar trei etaje şi… m-am oprit, am încremenit ca o fotografie. Asta îmi atrăsese atenţia, o ultimă fotografie pusă pe peretele gol al dormitorului. Era alb-negru, granulată, şi înfăţişa o familie

tradiţională. Erau tatăl, mama, un băiat şi o persoană care, am ghicit, era bătrânul, în imagine adolescent şi îmbrăcat într-o uniformă. Avea ceva în mână, ceva care aproape că mi-a oprit inima. M-am înclinat spre omul din fotografie şi am rostit un *arigato* aproape înecat în lacrimi.

Ce avea în mână?

Am găsit-o pe fundul unui cufăr din dormitor, sub o colecţie de ziare împăturite şi sub rămăşiţele flendurite ale uniformei din fotografie. Teaca era verde, zgâriată, făcută din aluminiu în genul celui folosit de armată, iar mânerul era dintr-un marochin care înlocuise pielea de rechin originală, dar lama… strălucea ca argintul şi era forjată, nu turnată… o curbură uşoară şi un vârf alungit, drept. Era lată, cu marginile decorate cu kiku-sui, crizantema imperială, şi un şanţ autentic, făcut fără acizi. Lucrătură excelentă, o armă concepută evident pentru luptă.

[Arăt spre sabia pe care o ţine alături.
Tatsumi zâmbeşte.]

Kyoto, Japonia

[Sensei Tomonaga Ijiro ştie exact unde mă aflu la doar câteva secunde după ce intră în încăpere. Se pare că merg, miros, ba chiar şi respir ca un american. Fondatorul Tatenokai, sau „Societatea Scutului”, mă întâmpină cu o plecăciune şi cu o strângere de mână, apoi mă invită să stau înaintea lui, ca un discipol. Kondo Tatsumi, al doilea în ierarhie după Tomonaga, ne serveşte cu ceai, apoi se aşază în spatele bătrânului său maestru. Tomonaga începe interviul cerând scuze pentru orice disconfort mi-ar putea provoca felul în care arată. Ochii lipsiţi de viaţă ai lui sensei nu-şi mai îndepliniseră funcţia din adolescenţă.]

Sunt un „hibakusha”. Mi-am pierdut văzul la 11 şi două minute dimineaţa, pe 9 august 1945, după calendarul vostru. Eram detaşat pe muntele Kompira, mă ocupam de staţia de avertizare aeriană cu alţi câţiva băieţi din clasă. Cerul era înnourat în ziua aceea, aşa că am auzit mai

degrabă decât am văzut acel B-29 care trecea la altitudine joasă pe deasupra capetelor noastre. Era un singur B-san, probabil un aparat de recunoaştere care nici nu merita semnalat. Aproape că am râs când camarazii mei au sărit în tranşee. Mi-am ţinut privirea fixată peste valea Urakami, sperând să zăresc o clipită bombardierul american. N-am văzut în schimb decât deflagraţia, ultimul lucru pe care avem să-l mai văd vreodată.

În Japonia, hibakusha, „supravieţuitorii bombei”, ocupau un loc unic pe scara societăţii noastre. Eram trataţi cu milă şi tristeţe: victime, eroi şi simboluri pentru agenda politică. Însă, ca fiinţe umane, eram aproape nişte paria. Nicio familie n-ar fi permis copiilor lor să se căsătorească cu noi. Hibakusha erau impuri, murdărie în *onsen*[53]-ul japonez imaculat genetic. Simţeam adânc în mine ruşinea asta. Nu doar că eram hibakusha, dar faptul că eram orb mă transformase într-o povară.

Auzeam, de la ferestrele sanatoriului, zumzetul naţiunii care se străduia să se reconstruiască. Şi eu ce făceam ca să contribui? Nimic!

Aşadar am încercat de multe ori să-mi caut o ocupaţie de vreun fel, ceva de muncă, indiferent cât de mărunt ori umilitor. Nu mă voia nimeni. Tot hibakusha rămâneam, şi am învăţat o mulţime de feluri politicoase de a fi refuzat. Fratele meu m-a implorat să stau cu el, insistând că el şi cu soţia aveau să aibă grijă de mine, ba chiar să-mi găsească şi nişte treburi „folositoare” pe lângă casă. A fost, pentru mine, mai rău chiar decât în sanatoriu. Tocmai se întorsese din armată şi încercau să mai aibă un copil. Să stau pe capul lor într-un asemenea moment era de neconceput. Sigur, m-am gândit să-mi pun capăt vieţii. Ceva m-a oprit, mi-a ţinut mâna de fiecare dată când o întindeam după pastile sau vreun ciob de sticlă. M-am gândit că era slăbiciune, ce altceva? Hibakusha, parazit, iar acum un laş lipsit de onoare. Ruşinea mea era nesfârşită. Cum zisese împăratul în discursul său de

---

[53][53] Izvor termal natural, folosit adesea ca baie publică.

capitulare, cu adevărat „înduram ce era de neîndurat“.

Am părăsit sanatoriul fără să-l anunţ pe fratele meu. Nu ştiam încotro s-o apuc, ştiam doar că voiam să mă depărtez cât mai mult de viaţa mea, de amintiri, de mine însumi dacă se putea. Am călătorit, am trăit mai ales din cerşit… nu mai aveam ce onoare să pierd… până ce m-am oprit în Sapporo, pe insula Hokkaido. Sălbăticia asta rece din nord a fost mereu cea mai puţin populată regiune din Japonia, şi după pierderea Sahalinului şi Kurilelor devenise, cum se spune în Occident, „capăt de linie”.

Am cunoscut în Sapporo un grădinar ainu, Ota Hideki. Ainu este grupul indigen cel mai vechi din Japonia, aflat şi mai jos în ierarhia socială decât coreenii.

Poate de aceea i s-a făcut milă de mine, încă un paria alungat de tribul Yamato. Poate că nu avea cui să-i transmită îndemânarea acumulată. Fiul său nu se mai întorsese din Manciuria. Ota-san lucra la Akakaze, un fost hotel de lux care folosea acum drept centru de repatriere pentru coloniştii japonezi din China. La început administraţia s-a plâns că nu mai avea bani să angajeze încă un grădinar. Ota-san m-a plătit din buzunarul lui. Mi-a fost profesor şi elev; când a murit, m-am gândit să-l urmez. Doar că, laş cum eram, nu m-am putut decide s-o fac. Am continuat deci să exist pur şi simplu şi să fac cât mai puţină umbră pământului, în vreme ce Akakaze se transforma din centru de repatriere în hotel de lux, iar Japonia se preschimba dintr-un morman de ruine cucerit într-o superputere economică.

Tot la Akakaze lucram când am auzit de primul focar domestic de epidemie. Tăiam în stil occidental boscheţii de lângă restaurant când am auzit cum câţiva dintre oaspeţi discutau despre crimele din Nagumo. Din câte spuneau, un bărbat îşi măcelărise soţia şi apoi se aruncase asupra cadavrului ca un câine sălbatic. A fost prima dată când am auzit termenul „turbare africană”. Am încercat să ignor ce auzisem şi să-mi văd de muncă, dar a doua zi au fost alte conversaţii, şi mai multe voci şoptite pe lângă piscină şi pe peluză. Nagumo era un fleac prin comparaţie cu explozia

epidemică mult mai gravă de la spitalul Sumitomo din Osaka. Apoi în ziua următoare a fost Nagoya, după aceea Sendai, apoi Kyoto. Încercam să-mi scot din minte conversaţiile lor. Venisem în Hokkaido să scap de lume, să-mi sfârşesc zilele în ruşine şi umilinţă.

Vocea care m-a convins într-un târziu de pericol a fost cea a directorului hotelului, un birocrat pragmatic, înţepat, cu o manieră de a vorbi foarte formală. După ce a apărut focarul de infecţie de la Hirosaki, a ţinut o şedinţă cu personalul în care încerca să demonteze, o dată pentru totdeauna, toate zvonurile acelea despre cadavre care revin la viaţă. Am avut doar vocea lui ca sprijin, şi poţi spune totul despre o persoană după ce se întâmplă când deschide gura. Domnul Sugawara articula prea grijuliu cuvintele, mai ales consoanele le pronunţa apăsat, ascuţit. Compensa pentru un defect de vorbire pe care-l învinsese, un defect care ameninţa să iasă la iveală doar în situaţii de anxietate puternică. Mai observasem acest mecanism verbal de apărare, la altfel extrem de dârzul domn Sugawara, mai întâi la cutremurul din ’95, apoi iarăşi în ’98, când Coreea de Nord lansase o „rachetă-test“ cu rază lungă şi capabilă să transporte încărcătură nucleară. Felul în care articula Sugawara-san se alterase aproape imperceptibil atunci, acum însă era mai strident decât sirenele antiaeriene din tinereţea mea.

Şi aşa, pentru a doua oară în viaţă, mi-am luat câmpii. M-am gândit să-l anunţ pe fratele meu, dar trecuse prea mult timp, nu mai ştiam cum să dau de el sau, măcar, dacă mai trăia. A fost ultimul act dezonorant al vieţii mele şi probabil cel mai copleşitor, o apăsare pe care o voi duce cu mine în mormânt.

De ce aţi fugit? Vă temeaţi să nu vă pierdeţi viaţa?

Sigur că nu! Aş fi acceptat asta cu bucurie! Să mor odată, să mi se termine viaţa asta chinuită… era aproape prea frumos ca să fie adevărat… Mă temeam, iarăşi, să nu fiu o povară pentru cei din jur. Să nu încurc, să nu ocup spaţiu preţios, să nu pun în pericol vieţile altora care ar fi încercat să salveze un bătrân orb ce nu merita salvat… şi

dacă zvonurile despre morţii reveniţi la viaţă erau adevărate? Dacă mă infectam şi mă ridicam din morţi ameninţând viaţa conaţionalilor mei? Nu, nu avea să fie astfel soarta acestui hibakusha amărât. Dacă era să-mi întâmpin moartea, trebuia să fie la fel cum îmi trăisem şi viaţa. Uitat, izolat şi singur.

Am plecat în mijlocul nopţii şi am pornit să fac autostopul pe autostrada expres DOO din Hokkaido. Aveam cu mine doar o sticlă cu apă, un rând de haine şi un ikupasuy[54], o lopată lungă, plată, ce semăna cu o lamă Shaolin, dar care, ani buni, îmi folosise ca baston. Încă se mai circula în acele zile – petrolul ce venea dinspre Indonezia şi Golf nu încetase să curgă – şi mulţi camionagii şi şoferi se îndurau să te ia. Cu fiecare aveam cam aceeaşi conversaţie despre criză: „Aţi auzit că Forţa de Autoapărare a fost mobilizată?"; „O să declare guvernul stare de urgenţă?"; „Aţi auzit de focarul de aseară, chiar aici în Sapporo?" Nimeni nu mai ştia ce-o să aducă ziua de mâine, cât de mult avea să se întindă dezastrul, ori cine avea să-i mai cadă victimă, şi fiecare discuţie se încheia inevitabil cu „dar sunt sigur că autorităţile o să ne zică ce-i de făcut". Un şofer de camion mi-a spus: „Cât de curând, dacă aşteptaţi, aveţi răbdare şi nu faceţi gălăgie". A fost ultima voce omenească pe care am auzit-o, cu o zi înainte să părăsesc civilizaţia şi să o apuc prin munţii Hiddaka.

Cunoşteam bine parcul naţional. Ota-san mă aducea aici an de an să culegem sansai, legumele sălbatice care-i atrag pe botaniştii, turiştii şi bucătarii-şefi de pe toate insulele japoneze. Aşa cum un om care se scoală din pat în miez de noapte ştie aşezarea exactă a fiecărui obiect din camera întunecată, eu cunoşteam fiecare râu şi piatră, fiecare copac şi petic de muşchi. Ba ştiam şi fiecare onsen

---

[54][54] Termen pentru un baston de rugăciune ainu. Întrebat mai târziu despre această discrepanţă, domnul Tomonaga mi-a răspuns că ştia denumirea de la profesorul său, domnul Ota. Nu vom şti niciodată dacă Ota a intenţionat să investească cu o anumită spiritualitate activitatea sa de grădinărit ori dacă îşi pierduse reperele culturale (ca mulţi ainu din generaţia lui).

care bolborosea la suprafaţă şi de aceea n-am dus lipsa unei băi naturale, minerale şi fierbinţi. În fiecare zi îmi spuneam: „Ăsta e locul potrivit ca să mor, nu peste mult o să am un accident, o să mă lovesc, o să cad bolnav, o să fac vreo infecţie sau o să mănânc vreo rădăcină otrăvitoare, sau poate, în cele din urmă, o să fac ceva onorabil şi o să mă opresc din mâncat cu totul". Dar cu toate acestea, zi de zi, căutam mâncare şi mă îmbăiam, îmi puneam haine groase şi aveam grijă pe unde calc. Oricât aş fi tânjit după moarte, continuam să iau măsuri ca să o împiedic.

N-aveam de unde să ştiu ce se întâmpla cu restul ţării. Auzeam zgomote în depărtare, elicoptere, avioane de luptă, vâjâitul continuu, la altitudine, al aparatelor civile. Poate greşeam, mi-am spus, poate criza se terminase. Presupuneam că „autorităţile" ieşiseră victorioase şi că pericolul urma să fie uitat rapid. Poate că plecarea mea alarmată nu făcuse decât să creeze un bine-venit loc de muncă la Akakaze; poate că într-o bună zi aveam să fiu trezit de vocile răstite ale unor paznici furioşi sau de şoaptele şi hlizelile unor elevi veniţi într-o excursie în natură. Şi ceva m-a trezit din somn într-o dimineaţă, dar nu vreun grup de elevi chicotind, şi nici vreunul dintre *ei.*

Era un urs, unul dintre acei higuma cafenii, mari, care hălăduiesc prin sălbăticiile din Hokkaido. Higuma migraseră iniţial din peninsula Kamciatka şi erau la fel de feroce şi puternici ca şi fraţii lor siberieni. Cel de care vorbesc era enorm, îmi dădeam seama după amploarea şi rezonanţa respiraţiei. Am aproximat că se afla la patru sau cinci metri de mine. M-am ridicat lent, fără teamă. Lângă mine era bastonul meu ikupasuy. Altceva ca armă n-aveam, şi presupun că, dacă l-aş fi folosit astfel, ar fi putut reprezenta o apărare formidabilă.

Nu l-aţi folosit.

Nici n-am vrut. Animalul era mai mult decât un prădător flămând, oarecare. Era destinul, aşa am crezut, întâlnirea asta nu putea fi decât un rezultat al voinţei lui kami.

Cine este Kami?

Ce este. Kami sunt spirite care există în orice aspect al

existenţei noastre. Ne rugăm lor, le cinstim, sperăm să le fim pe plac şi să le obţinem favorurile. Sunt aceleaşi spirite care îi fac pe corporatiştii japonezi să sfinţească locul unde se va construi o fabrică şi pe japonezii din generaţia mea să-l venereze pe împărat ca pe un zeu. Kami sunt fundamentali pentru shinto, care literalmente înseamnă „Calea Divină”, iar respectul faţă de natură reprezintă unul dintre cele mai vechi şi mai sacre principii.

De aceea am crezut că în acea zi se manifesta voinţa lor. Exilându-mă în sălbăticie, poluasem puritatea naturii. După ce mă dezonorasem pe mine, familia, ţara, izbutisem să mai fac şi pasul final: să-i dezonorez pe zei. Şi acum trimiseseră un ucigaş să facă ce nu izbutisem eu de atâta vreme, să-mi distrugă stârvul puturos. Le-am mulţumit zeilor pentru mila lor. Am început să plâng şi m-am pregătit de izbitură.

Dar nu s-a întâmplat nimic. Ursul a încetat să mai gâfâie şi a slobozit un schelălăit, aproape ca un geamăt de copil. „Ce-i cu tine?“ am rostit spre carnivorul de trei sute de kilograme. „Haide, termină şi cu mine!” Ursul a continuat să schelălăie ca un câine speriat, apoi s-a smuncit de lângă mine cu o viteză de animal vânat. Abia atunci am auzit geamătul. M-am răsucit, am încercat să-mi reglez auzul. După înălţimea la care avea gura îmi dădeam seama că e mai înalt decât mine. Am auzit un picior târându-se pe pământul înmuiat şi un horcăit de la o rană adâncă în pieptul lui.

Îl auzeam cum înaintează spre mine, mârâind şi încercând să înhaţe aerul. Am reuşit să mă feresc de încercările sale stângace şi am pus mâna pe ikupasuy. Mi-am concentrat atacul asupra sursei de zgomot a creaturii. Am izbit iute şi am simţit, de la impact, cum îmi vibrează braţele. Creatura a căzut la pământ, făcându-mă să scot un strigăt triumfător de „Zece mii de ani!“

Mi-e greu să descriu ce am simţit atunci. Furia îmi explodase în inimă, simţeam o tărie şi un curaj care mi-au alungat ruşinea aşa cum soarele alungă noaptea. Ştiam acum că zeii mă favorizau. Ursul nu fusese trimis să mă

omoare, ci să mă avertizeze. Atunci n-am înţeles de ce, dar ştiam că trebuie să supravieţuiesc până în ziua în care motivul avea să fie dezvăluit.

Şi asta am făcut în următoarele luni: am supravieţuit. Am separat mental aria Hiddaka într-o serie de câteva sute de chi-tai[55]. Fiecare chi-tai conţinea câte un obiect pentru securitate fizică – un arbore sau o stâncă înaltă, plată – un loc unde puteam dormi în pace fără a fi ameninţat de un atac imediat. Dormeam întotdeauna ziua, şi mă deplasam, scobeam după mâncare sau vânam noaptea. Nu ştiam dacă bestiile depindeau de vedere la fel ca şi oamenii, dar nu aveam de gând să le dau nici cel mai mărunt avantaj.[56]

Pierderea vederii mă pregătise şi pentru mobilitatea mereu vigilentă. Cei care văd au tendinţa să ia mersul ca pe ceva firesc; altfel cum s-ar împiedica de ceva ce se vede clar? Greşeala lor nu stă în ochi, ci în minte, în încetineala unei gândiri lenevite de o viaţă trăită în dependenţă de nervul optic. Dar nu şi cei ca mine. Trebuise şi înainte să fiu în gardă, concentrat, alert, să „mă uit pe unde umblu”, ca să spun aşa. O ameninţare în plus nu mă deranja. De fiecare dată când mergeam, nu străbăteam mai mult de câteva sute de paşi. Mă opream, ciuleam urechea şi adulmecam vântul ori îmi lipeam urechea de pământ. N-am dat greş niciodată. N-am fost luat pe nepusă masă, n-am fost prins pe picior greşit.

Aţi avut o problemă cu detectarea la distanţă, fiindcă nu vă puteaţi vedea atacatorii de la mai mulţi kilometri?

Activitatea mea nocturnă scotea văzul din joc, şi orice bestie aflată la câţiva kilometri distanţă nu era mai ameninţătoare pentru mine decât eram eu pentru ea. Nu era nevoie să devin alert până ce nu intrau în ceea ce se putea numi „cercul meu de senzori” la limita maximă de sensibilitate a urechilor, nasului, degetelor şi picioarelor mele. În zilele mai bune, când condiţiile erau potrivite şi

---

[55] Zone.

[56] Nu se ştie nici astăzi în ce măsură se bazează pe văz morţii vii.

Haya-ji[57] era binedispus, cercul se extindea până la jumătate de kilometru. În zilele rele aria de percepţie scădea până la treizeci, poate cincizeci de paşi. Incidente de acest gen nu erau absolut deloc frecvente şi aveau loc doar dacă îi supărasem cu ceva pe kami, deşi cum aş fi putut să-i supăr? Şi bestiile îmi erau de mare ajutor, fiindcă erau suficient de politicoase să mă anunţe prin urlete înainte de a ataca.

Ţipătul de alarmă pe care îl scot în momentul în care detectează prada nu doar că mă alerta despre prezenţa unei creaturi ostile, dar îmi indica şi direcţia, distanţa şi poziţia exactă a acesteia. Auzeam geamătul răsunând prelung peste dealuri şi câmpii şi ştiam că, în cam jumătate de oră, vreunul dintre morţii vii avea să-mi facă o vizită. În asemenea situaţii mă opream şi mă pregăteam cu răbdare pentru atac. Dădeam jos rucsacul, făceam un pic de încălzire la încheieturi, uneori căutam un loc unde să mă aşez şi să meditez. Ştiam mereu când e destul de aproape ca să-l lovesc. Nu uitam niciodată să mă înclin şi să le mulţumesc pentru că aveau curtoazia de a mă avertiza. Aproape că-mi era milă de bietele jivine fără minte, care veneau atâta drum, încet şi metodic, numai ca să se aleagă cu craniul despicat ori cu gâtul retezat.

Vă ucideaţi mereu inamicii dintr-o singură lovitură?

Întotdeauna.

[Imită mânuirea unui ikupasuy imaginar.]

Împungi înainte, niciodată nu balansezi. La început ţinteam la baza gâtului. Mai târziu, când am devenit mai priceput, am învăţat să lovesc aici…

[Îşi aşază palma, orizontal, pe adâncitura dintre frunte şi nas.]

Era mai greu decât decapitarea simplă, fiindcă se punea în cale un os dur, dar reuşea să distrugă creierul, spre deosebire de decapitare, unde capul, rămas viu, avea întotdeauna nevoie de încă o lovitură.

---

[57][57] Zeul vântului.

Şi atacatorii multipli? Erau o problemă mai gravă?

Da, la început. Când le-a crescut numărul, am ajuns să fiu tot mai înconjurat. Acele bătălii de la început au fost… „murdare”. Recunosc, m-am lăsat călăuzit de emoţii. Eram un taifun, nu un trăsnet. Într-o luptă la „Tokachi-dake“ am eliminat patruzeci şi unu în tot atâtea minute. Două săptămâni mi-am tot spălat hainele de fluide corporale. Mai târziu, când am început să aplic mai multă creativitate tactică, le-am dat voie zeilor să mi se alăture pe câmpul de luptă. Conduceam grupuri de bestii până la baza unei stânci înalte şi le stâlceam capetele de deasupra. Găseam uneori şi câte o stâncă ce le permitea să se ia după mine, nu toţi odată, înţelegeţi, ci unul câte unul, şi puteam să-i arunc înapoi în mulţimea forfotitoare de jos. Nu am uitat niciodată să mulţumesc spiritului fiecărei pietre, povârniş ori cascade care îi purta mii de metri în aval. Ultimul incident nu a fost ceva ce mi-aş fi dorit să se repete. A fost un urcuş lung şi chinuitor ca să recuperez corpul.

V-aţi dus după cadavru?

Ca să-l îngrop. Nu-l puteam lăsa aşa, să profaneze izvorul. N-ar fi fost… „cuvenit”.

Aţi înlăturat toate cadavrele?

Până la unul. Atunci, după Tokachi-dake, am săpat trei zile necontenit. Capetele le separam întotdeauna; de cele mai multe ori le ardeam doar, dar la Tokachi-dake le-am aruncat în craterul vulcanului, unde furia lui Oyamatsumi[58] le putea curăţa putoarea. Nu înţeleg complet de ce am comis acele acţiuni. Simţeam că este corect să izolez sursa răului.

Răspunsul mi s-a înfăţişat înainte de începutul celei de-a doua ierni în exil. Avea să fie ultima noapte petrecută printre ramurile unui arbore. După căderea zăpezii m-aş fi întors în peştera unde stătusem şi cu o iarnă în urmă. M-am întins cât de comod am putut, aşteptând căldura dimineţii să mă îmbie la somn, când am auzit deodată zgomot de paşi, prea rapizi şi energici ca să fie ai unei

---

[58][58] Stăpânul munţilor şi al vulcanilor.

bestii. Haya-ji hotărâse să se arate binevoitor în acea noapte. Ajunsesem să-mi dau seama că morţii vii erau cu totul lipsiţi de miros. Era, da, un iz subtil de descompunere, mai puternic poate dacă trupul fusese transformat de ceva vreme ori dacă bucăţile de carne mestecată îi ieşiseră prin măruntaiele plesnite şi se adunaseră în cocoloaşe putrezite în lenjeria de corp. Dar altfel morţii vii aveau ceva ce numesc „putoare fără miros”. Nici măcar nu aveau în stomac sau în gură bacteria care, la oamenii vii, le-ar fi împuţit respiraţia. Nimic din toate acestea nu se aplica animalului biped care se apropia cu iuţeală de poziţia mea. Răsuflarea, corpul, hainele, toate nu mai fuseseră spălate, era evident, de ceva vreme.

Era încă întuneric şi nu m-a văzut. Mi-am dat seama că va ajunge exact sub ramurile copacului meu. M-am ghemuit lent, în linişte. Nu eram sigur dacă nu e ostil, nebun sau muşcat recent. Nu voiam să risc.

[În acest moment intervine Kondo.]

Kondo: Mi-a sărit în cap înainte să-mi dau seama. Sabia mi-a zburat din mână, picioarele mi s-au înmuiat sub mine.

Tomonaga: Am aterizat între omoplaţii lui, nu suficient de tare ca să produc vreo rană permanentă, dar destul cât să tai avântul siluetei lui subţiri, subnutrite.

Kondo: M-a trântit pe burtă, cu faţa în noroi şi cu lama chestiei lui în formă de lopată apăsându-mi puternic ceafa.

Tomonaga: I-am spus să stea nemişcat, că îl omor dacă mişcă.

Kondo: Am dat să vorbesc, am reuşit să suspin printre accese de tuse că sunt prieten, că nici nu ştiusem că-i acolo, că nu voiam decât să trec mai departe şi să-mi văd de drum.

Tomonaga: L-am întrebat încotro se ducea.

Kondo: I-am spus că la Nemuro, principalul port de evacuare din Hokkaido, unde mai putea exista un ultim vas de transport, vreo şalupă de pescuit sau… ceva care să mai meargă spre Kamciatka.

Tomonaga: N-am înţeles. I-am cerut să explice.

Kondo: Am descris totul, i-am spus de molimă, de evacuare. Am plâns când i-am zis că Japonia fusese complet abandonată, că Japonia era *nai.*

Tomonaga: Şi deodată am ştiut. Am ştiut de ce îmi luaseră zeii vederea, de ce mă trimiseseră la Hokkaido să învăţ cum să am grijă de pământ şi de ce trimiseseră ursul să-mi dea de ştire.

Kondo: A început să râdă, m-a lăsat să mă ridic şi m-a ajutat să-mi curăţ ţărâna de pe haine.

Tomonaga: I-am spus că Japonia n-a fost abandonată, nu de cei aleşi de zei să-i fie grădinari.

Kondo: La început n-am înţeles…

Tomonaga: Aşadar i-am explicat că, la fel ca orice grădină, Japonia nu putea fi lăsată să se veştejească şi să moară. Aveam să ne îngrijim de ea, să o conservăm, să anihilăm ciuma umblătoare care o infesta şi o pângărea, să-i redăm frumuseţea şi puritatea pentru ziua în care copiii săi urmau să se întoarcă la ea.

Kondo: M-am gândit că-i nebun şi i-am spus-o în faţă. Noi doi împotriva a milioane de siafu?

Tomonaga: I-am înapoiat sabia; simţeam familiare, la atingere, greutatea şi echilibrul ei. I-am zis că aveam de înfruntat, poate, cincizeci de milioane de monştri, dar că monştrii aveau să dea piept cu zeii.

Cienfuegos, Cuba

[Seryosha Garcia Alvarez îmi propune să ne întâlnim în biroul lui. „Priveliştea îţi taie respiraţia”, îmi promite. „Nu veţi fi dezamăgit.” La etajul şaizeci şi nouă al clădirii Malpica Credite şi Împrumuturi, a doua ca înălţime din Cuba după Turnul lui Jose Marti din Havana, biroul de pe colţ al lui senor Alvarez dă atât spre metropola puternic luminată, cât şi spre forfota portului de dedesubt. Este „ora magică” pentru clădiri autonome energetic precum Malpica, acea perioadă a zilei în care ferestrele fotovoltaice, cu tenta lor uşor vineţie, captează razele soarelui ce apune. Senor Alvarez a avut dreptate. Nu sunt

dezamăgit.]

Cuba a câştigat Războiul Zombi; nu e o declaraţie din cele mai umile, ţinând cont de ce s-a întâmplat cu atâtea alte ţări, dar uitaţi-vă unde eram acum douăzeci de ani şi unde suntem acum.

Înainte de război, trăiam într-o stare de cvasiizolare, mai rea decât la apogeul Războiului Rece. Măcar pe vremea părinţilor te puteai baza cât de cât pe protecţia economică a URSS şi a marionetelor lor comuniste. După căderea blocului comunist existenţa ne ajunsese plină de lipsuri. Mâncare raţionalizată, combustibil la fel… cea mai apropiată comparaţie care îmi vine în minte e cu Marea Britanie la al Doilea Război şi, la fel ca cealaltă insulă asediată, trăiam şi noi sub ameninţarea întunecată a unui inamic mereu prezent.

Embargoul Statelor Unite, deşi mai puţin constrângător decât în timpul Războiului Rece, încerca totuşi să ne stranguleze economia pedepsind orice naţiune în tentativa ei de a face comerţ liber cu noi. Oricât de reuşită era strategia SUA, triumful său cel mai răsunător fusese să-i permită lui Fidel să se folosească de opresorul din Nord ca scuză pentru rămânerea la putere. „Vedeţi ce grea viaţă aveţi”, zicea. „Embargoul v-a făcut asta, iancheii v-au făcut-o, şi fără mine ar da năvală chiar în clipa asta pe plajele noastre!” Era nemaipomenit, un demn fiu al lui Machiavelli. Ştia că nu l-am fi schimbat câtă vreme duşmanul era la porţi. Şi aşa am îndurat greutăţile şi opresiunea, cozile interminabile şi vocile şoptite. În Cuba asta am crescut, singura pe care mi-o puteam imagina. Asta până au început să se scoale morţii.

Cazurile au fost puţine şi rezolvate imediat; erau mai ales refugiaţi chinezi şi câţiva oameni de afaceri europeni. Călătoriile din SUA erau încă interzise, aşa că am fost scutiţi de lovitura iniţială a migraţiei în masă. Natura represivă a societăţii noastre aflate sub asediu a permis guvernului să ia măsuri pentru a se asigura că infecţia n-avea să se răspândească. Transportul intern a fost

suspendat şi au fost mobilizate nu doar trupele regulate, ci şi miliţiile regionale. Întrucât Cuba avea atât de mulţi doctori raportat la populaţie, liderul nostru a aflat despre adevărata natură a infecţiei la doar câteva săptămâni după ce a fost raportat primul caz.

Pe vremea Marii Panici, când lumea s-a trezit cu coşmarul spărgându-le uşile, Cuba se pregătea deja de război.

Simpla poziţie geografică ne-a scutit de primejdia unor hoarde care să hălăduiască pe pământ. Invadatorii noştri au venit de pe mare, în special o armată întreagă de oameni în bărci. Nu doar că au adus epidemia, cum vedeam peste tot în lume, dar mai şi credeau că se pot stabili în case noi şi conduce, ca nişte conchistadori moderni.

Uitaţi ce s-a întâmplat în Islanda, un paradis antebelic, atât de sigură şi liniştită că n-au avut niciodată nevoie de armată permanentă. Ce puteau face când trupele americane s-au retras? Cum puteau opri torentul de refugiaţi din Europa şi Rusia de vest? Nu e niciun mister că idilicul adăpost arctic a devenit un cazan de sânge îngheţat; şi unde, până în zilele noastre, rămâne cel mai mare procent de infectaţi de pe planetă? Puteam foarte uşor să fim noi, dacă nu era exemplul pe care ni l-au dat fraţii noştri din insulele Winward şi Leeward.

Bărbaţii şi femeile de acolo, din Anguilla până în Trinidad, se pot considera cu mândrie unii dintre cei mai de seamă eroi de război. Au eradicat mai întâi multiple erupţii epidemice prin arhipelagul lor, apoi, după abia un moment în care şi-au tras sufletul, au trebuit să respingă nu doar zombii veniţi pe mare, ci şi un potop nesfârşit de invadatori umani. Le-au vărsat sângele ca să nu trebuiască s-o facem noi. I-au forţat pe latifundiarii veleitari să se gândească mai bine la planurile lor de cucerire şi să priceapă că, dacă un mănunchi de civili înarmaţi doar cu arme de mână şi macete îşi puteau apăra cu atâta îndârjire pământul, ce aveau să găsească pe ţărmurile unei ţări înarmate cu de toate, de la tancuri până la torpile ghidate

prin radar?

Evident că locuitorii din Antilele Mici nu au luptat pentru interesele poporului cubanez, însă sacrificiul lor ne-a permis luxul de a ne stabili propriii termeni. Oricine căuta adăpost era primit cu o zicală comună printre nord-americani: „La mine în casă respecţi regulile mele“.

Nu toţi refugiaţii erau ianchei; am avut destui şi din America Latină, din Africa, Europa Occidentală, mai ales din Spania – mulţi spanioli şi canadieni vizitaseră Cuba cu afaceri sau în vacanţă. Ajunsesem să cunosc câţiva înainte de război, oameni de treabă, politicoşi, foarte diferiţi de est-germanii din tinereţea mea, care aruncau pumni de bomboane în sus şi se prăpădeau de râs când noi, copiii, ne înghesuiam să le culegem ca şobolanii.

Majoritatea celor veniţi pe mare erau cu toate astea din State. Zi de zi apăreau tot mai mulţi, cu vase mari sau iahturi private ori chiar pe plute improvizate care ne făceau să zâmbim ironic. Erau tare mulţi, cinci milioane în total, cam cât jumătate din populaţia autohtonă; împreună cu cei de altă naţionalitate au fost puşi sub jurisdicţia „Programului Guvernamental de Carantină şi Relocare”.

N-aş merge atât de departe încât să numesc Centrele de Primire lagăre. Nu se puteau compara cu ce suferiseră disidenţii noştri politici; scriitorii şi profesorii… aveam un „prieten” care a fost acuzat că e homosexual. Ce povestea el din închisoare nu se putea compara nici cu cel mai dur Centru de Primire.

Dar viaţa acolo nu era deloc uşoară. Oamenii ăştia, indiferent de ocupaţia sau statusul social de dinainte de război, au fost iniţial puşi să muncească la câmp, douăsprezece-paisprezece ore pe zi, să crească legume pe parcele care fuseseră cândva plantaţii statale de trestie de zahăr. Clima, cel puţin, era de partea lor. Temperaturile scădeau, cerurile se întunecau. Mama Natură a fost blândă cu ei. Dar nu şi paznicii. „Zi mersi că eşti viu”, spuneau după fiecare scatoalcă sau şut în fund. „Plânge-te tu mult şi te dăm la zombi!”

În fiecare tabără exista un zvon despre temutul „puţ cu

zombi”, groapa în care îi aruncau pe scandalagii. Serviciul de informaţii implantase, chiar, foşti deţinuţi printre oamenii de rând, ca să răspândească poveşti despre cum asistaseră personal la aruncarea unora, cu capul înainte, în lacul fremătător de reanimaţi. Era ca să-i facă să se conformeze, ştiţi, nimic nu e adevărat de fapt… deşi… erau istorii despre „albii de Miami”. În general, cubanezii americani erau primiţi cu braţele deschise. Aveam şi eu câteva rude, în Daytona, care abia scăpaseră cu viaţă. Lacrimile atâtor revederi, în perioada aceea de frenezie timpurie, ar fi putut umple Marea Caraibelor. Dar acel prim val de imigranţi post-revoluţie – elita influentă care prosperase sub vechiul regim şi care şi-a petrecut restul vieţii încercând să ducă de râpă tot ce ne chinuiserăm noi să construim – în ce-i priveşte pe aristocraţii ăia… nu spun că ar fi vreo dovadă că i-au luat de cururile lor grase şi reacţionare de băutori de cocteiluri şi i-au aruncat la mortăciuni… dar dacă aşa a fost, n-au decât să-i dea limbi lui Batista în iad.

[Pe buze îi înfloreşte un zâmbet abia schiţat, satisfăcut.]

Sigur, nu am fi putut încerca o astfel de pedeapsă cu ai voştri. Una erau zvonurile şi ameninţările, şi altceva acţiunile efective… dacă presezi pe cineva, pe oricine, prea mult, rişti o revoltă. Cinci milioane de ianchei ridicându-se la luptă? De neînchipuit. Deja era nevoie de prea mulţi soldaţi pentru menţinerea ordinii în centre, şi acesta a fost succesul iniţial al invaziei ianchee în Cuba.

Pur şi simplu nu aveam destui oameni ca să păzim cinci milioane de deţinuţi şi aproape patru mii de kilometri de coastă. Nu puteam lupta pe două fronturi. Şi decizia a fost să se dizolve centrele şi să se permită unei proporţii de zece la sută din ianchei să lucreze în afară, într-un program special de eliberare condiţionată. Deţinuţii aveau să facă muncile pe care nu le mai voiau cubanezii – pe plantaţii, ca spălători de vase ori în salubritate – şi, cu toate că urma să muncească pe mai nimic, orele lucrate se treceau într-un sistem de pontaj care le permitea să cumpere libertatea altor deţinuţi.

A fost o idee ingenioasă – un cubanez din Florida a venit cu ideea – şi taberele s-au golit în şase luni. La început guvernul a încercat să le ţină socoteala, dar s-a dovedit repede că e imposibil. Într-un an se integraseră aproape complet, „nortecubanos” pătrunseseră în toate domeniile societăţii noastre.

Taberele fuseseră, oficial, create pentru stoparea răspândirii „infecţiei”, dar nu din cea pe care o împrăştiau morţii.

La început infecţia asta nu se vedea, nu cât am fost sub asediu. Era încă în spatele uşilor închise, încă se vorbea în şoaptă despre ea. În următorii ani s-a produs ceva, mai mult o evoluţie decât o revoluţie; o reformă economică pe aici, un ziar cu capital privat pe colo. Oamenii începeau să capete curaj, să vorbească cu mai multă îndrăzneală. Încet, treptat, seminţele prindeau rădăcini. Sunt sigur că lui Fidel i-ar fi plăcut să stâlcească cu pumn de fier firavele noastre libertăţi. Poate că ar fi făcut-o dacă situaţia globală nu s-ar fi întors în favoarea noastră. În momentul în care guvernele mondiale au decis să treacă la atac, totul s-a schimbat pentru totdeauna.

Am devenit brusc „Arsenalul Victoriei”. Eram grânarul, centrul manufacturier, terenul de instrucţie şi trambulina. Am devenit nod aerian pentru amândouă Americile şi cel mai mare doc portuar, cu zece mii de vase[59]. Aveam bani, o groază de bani, care au creat peste noapte o clasă de mijloc şi o economie capitalistă înfloritoare ce avea nevoie de abilităţile antrenate şi experienţa practică a nortecubanos.

Am stabilit o legătură care nu cred că se mai poate tăia. I-am ajutat să-şi refacă naţiunea şi ei ne-au ajutat să o refacem pe a noastră. Ne-au arătat ce înseamnă democraţia… libertatea, nu doar în sens abstract, vag, ci la un nivel foarte real, individual şi uman. Libertatea nu-i ceva de avut numai de dragul de-a o avea, mai întâi trebuie

---

[59][59] Încă nu se ştie exact câte nave aliate şi neutre au ancorat în porturile cubaneze în timpul războiului.

să-ţi doreşti altceva şi apoi libertatea ca să te lupţi pentru acel ceva. Lecţia asta am învăţat-o de la nortecubanos. Aveau cu toţii aspiraţii aşa de grandioase şi îşi puneau vieţile în joc ca să-şi îndeplinească visele. Altfel de ce i-ar fi fost aşa de al naibii de frică de ei lui El Jefe?

Nu mă surprinde că Fidel ştia că vântul schimbării avea să-l spulbere de la putere. Mă surprinde cât de bine a ştiut să navigheze sub vântul ăsta.

[Râde, arătând către o fotografie de pe perete, unde un Castro îmbătrânit ţine un discurs în Parque Central.]

Incredibil ce cojones pe ticălos, nu doar să primească cu braţele deschise noua democraţie, dar să-şi şi asume meritele pentru ea? Genial. Să prezideze personal primele alegeri libere din Cuba şi să-i fie votată părăsirea puterii. De aceea după el a rămas o statuie, şi nu o pată de sânge pe un zid. Sigur că noua noastră superputere latino nu e tocmai idilică. Avem sute de partide politice şi grupuri de interese câtă frunză şi iarbă. Avem greve, revolte, avem, se pare, proteste aproape zilnic. Vă daţi seama acum de ce s-a fofilat Che după Revoluţie. E mai uşor să arunci în aer trenuri decât să le faci să vină la timp. Cum spunea domnul Churchill? „Democraţia e cea mai proastă formă de guvernare, cu excepţia celorlalte.” *[Izbucneşte în râs.]*

Memorialul Patriotului, Oraşul Interzis, Beijing, China

[Bănuiesc că amiralul Xu Zhicai a ales locul acesta în ideea că ar putea să fie prezent şi un fotograf. Deşi nimeni, de la război încoace, nu s-a gândit să pună la îndoială patriotismul lui şi al echipajului său, nu vrea să rişte nimic în ochii „cititorilor străini“. Reţinut la începutul convorbirii, consimte să fie intervievat doar cu condiţia să ascult cu obiectivitate „versiunea lui“ a poveştii, o solicitare asupra căreia insistă chiar şi după ce îi explic că altă versiune nu am la dispoziţie.]

[Notă: Pentru claritate, denumirile navale chinezeşti au fost înlocuite cu termeni occidentali.]

Nu am fost trădători – spun asta înainte de orice. Ne-am iubit ţara, poporul, şi cu toate că nu i-am iubit, poate, pe cei de la conducere, am arătat o loialitate neabătută liderilor noştri.

Nu ne-am fi putut închipui că puteam face ce-am făcut, dacă situaţia nu ar fi devenit atât de disperată. Când căpitanul Chen şi-a făcut cunoscută propunerea, ne aflam deja pe marginea prăpastiei. Erau în toate oraşele, în orice sătuc. În toţi cei nouă milioane şi jumătate de kilometri pătraţi ai ţării noastre nu găseai un centimetru unde să fie pace.

Armata, o şleahtă de nemernici aroganţi cum erau, continua să insiste că problema e sub control, că situaţia avea să se schimbe în curând şi că, înainte să cadă următoarea zăpadă, întreaga ţară va fi pacificată. Gândire tipică de militari: excesiv de agresivi, excesiv de încrezători. Nu-ţi trebuie decât un grup de bărbaţi, sau de femei, nişte haine identice, câteva ore de instrucţie, ceva pe post de armă şi gata armata, nu cea mai bună, dar o armată totuşi.

Aşa ceva nu se poate întâmpla în marină, în orice marină. Orice vas, oricât ar fi de rudimentar, necesită multe materii prime şi energie pentru construcţie. Armata îşi poate înlocui bateriile de tunuri în câteva ore; nouă ne-ar putea lua ani. Asta ne face mai pragmatici decât compatrioţii noştri îmbrăcaţi în verde. Tindem să privim situaţia un pic mai… nu vreau să zic cu grijă, dar poate cu mai mult conservatorism strategic. Retrage-te, consolidează, gestionează-ţi resursele. Era aceeaşi filosofie ca şi cu planul Redeker, dar evident că armata n-a vrut să asculte.

Au respins Planul Redeker?

Fără niciun pic de dezbatere. Cum ar fi putut să piardă armata vreodată? Cu depozitele imense de armament convenţional, cu trupe „inepuizabile”… „inepuizabile”, de neiertat. Ştiţi de ce am avut o asemenea explozie a populaţiei în anii 1950? Fiindcă Mao credea că e singura cale ca să câştigăm un război nuclear. E adevărul, nu

propagandă. Toată lumea ştia că, atunci când norul atomic avea să se aşeze, cele câteva mii de supravieţuitori americani ori sovietici puteau fi copleşiţi de zecile de milioane de chinezi. Forţa celor mulţi, asta era filosofia generaţiei bunicilor mei, şi a fost o strategie pe care armata a adoptat-o de îndată ce trupele noastre profesioniste, cu experienţă, au fost devorate în fazele timpurii ale epidemiei. Generalii ăştia, nişte criminali bătrâni şi cu minţi bolnave, stăteau în siguranţă în buncăre şi trimiteau în luptă val după val de adolescenţi încorporaţi. Oare nu se gândeau că fiecare soldat ucis devenea un zombi înviat? Îşi dădeau seama că, în loc să-i sufoce cu „inepuizabilele” noastre trupe, noi eram cei care ne sufocam, că eram cea mai numeroasă naţiune de pe Pământ şi, pentru prima dată în istorie, eram în pericol să fim copleşiţi?

Asta l-a forţat pe căpitanul Chen. Ştia ce avea să se întâmple dacă războiul continua la fel şi care ne erau şansele de supravieţuire. Dacă ar fi crezut că-i vreo speranţă, ar fi pus mâna pe puşcă şi s-ar fi aruncat asupra morţilor vii. Era convins că peste puţină vreme n-avea să mai existe poporul chinez şi, cine ştie, poate niciun popor nicăieri în lume. Aşa a ajuns să-şi facă intenţiile cunoscute superiorilor săi, declarând că era singura şansă de a mai păstra ceva din civilizaţia noastră.

Aţi fost de acord cu propunerea lui?

La început nu mi-a venit a crede. Să fugim cu nava noastră, cu submarinul nuclear? Nu era o simplă dezertare, să o tulim în mijlocul războiului ca să ne scăpăm pielea mizerabilă. Însemna să furăm un bun naţional al patriei noastre. *Amiralul Zheng He* era unul dintre cele trei submarine cu proiectile balistice, cel mai nou din seria pe care occidentalii o numeau Tipul 94. Era un copil cu patru părinţi: ajutorul rusesc, tehnologia de pe piaţa neagră, rezultatele spionajului antiamerican şi, să nu uităm, apogeul a aproape cinci sute de ani de istorie chineză neîntreruptă. Era cea mai costisitoare, avansată şi puternică maşinărie construită vreodată de naţiunea

noastră. Să îl furi pur şi simplu, ca pe o barcă de salvare, era de neconceput. Doar forţa personalităţii căpitanului Chen şi patriotismul său adânc, fanatic, m-au convins că nu exista alternativă.

Cât au durat pregătirile?

Trei luni. A fost iadul pe pământ. Qingdao, portul nostru, era într-o stare continuă de asediu. Erau aduse tot mai multe unităţi ale armatei să menţină ordinea, şi fiecare era ceva mai puţin instruită, mai prost echipată, mai tânără ori mai vârstnică decât cele de dinaintea lor. Unii dintre căpitanii de suprafaţă au trebuit să doneze membri „dispensabili" ai echipajelor pentru întărirea apărării terestre. Perimetrul nostru era atacat aproape zilnic. Şi, trecând prin toate astea, trebuia să pregătim şi vasul, cu provizii şi celelalte. Trebuia să fie o patrulă de rutină; trebuia să aducem la bord, clandestin, atât provizii pentru urgenţe, cât şi pe membrii familiilor noastre.

Membrii familiilor?

Da, era un punct de bază al planului. Căpitanul Chen ştia că echipajul n-ar fi părăsit portul decât dacă îi însoţeau familiile lor.

Cum a fost posibil?

Să îi găsim sau să îi strecurăm la bord?

Ambele.

Să-i găsim a fost greu. Mulţi aveau rubedenii împrăştiate prin toată ţara. Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă ca să comunicăm cu ei, să găsim o linie telefonică funcţională sau să trimitem vorbă cu vreun batalion ce se îndrepta într-acolo. Mesajul era întotdeauna acelaşi: urma să plecăm în patrulare curând şi prezenţa lor era cerută la ceremonie. Uneori încercam să dăm un ton mai urgent, să spunem că voia să îi vadă cineva aflat pe moarte. Atâta puteam face. Nimeni nu a avut voie să se ducă personal şi să îi aducă: era prea riscant. Nu aveam echipaje multiple, cum aveţi voi pe vasele de război. Orice absenţă ar fi fost simţită pe mare. Îmi compătimeam camarazii, agonia aşteptării lor. Aveam noroc că soţia şi copiii mei…

Copii? Dar credeam că…

Că nu ni se permitea decât un copil? Legea a fost modificată cu ceva vreme înainte de război, o soluţie practică pentru o naţiune dezechilibrată, care avea prea mulţi copii băieţi. Eu am avut fete, gemene. Am fost norocos. Soţia şi copiii mei se găseau deja la bază când au început problemele.

Şi căpitanul? Avea şi el familie?

Soţia îl părăsise pe la începutul anilor 1980. A fost un scandal devastator, mai ales pentru vremea aceea, încă mă minunez că a reuşit să-şi salveze cariera şi să-şi crească băiatul.

[Evită întrebarea.]

Cel mai rău, pentru alţii, era aşteptarea, să ştii că, deşi ai lor ar fi reuşit să ajungă cu bine la Qingdao, exista o probabilitate mare ca noi să fi plecat deja. Imaginaţi-vă ce vinovăţie. Îţi chemi membrii familiei, le ceri poate să iasă din siguranţa relativă a unei ascunzători, şi când ajung acolo se trezesc abandonaţi la docuri.

Au venit mulţi dintre ei?

Mai mulţi decât am fi crezut. I-am introdus la bord noaptea, îmbrăcaţi în uniforme. Unii – copiii şi vârstnicii – au fost băgaţi în containere de aprovizionare.

Dar familiile ştiau ce se petrece? Ce aveaţi de gând să faceţi?

Nu cred. Fiecare membru al echipajului avea ordine stricte să-şi ţină gura. Dacă MSS-ul auzea fie şi o frântură din ce puneam noi la cale, nu de morţii vii trebuia să ne mai temem. Ca să ţinem secretul, mai trebuia şi să plecăm potrivit programării obişnuite de patrulare. Căpitanul Chen tare voia să-i mai aştepte pe întârziaţi, rudele care puteau fi, cine ştie, la o zi distanţă, poate la câteva ore! Ştia totuşi că ar fi pus planul în pericol şi, cu şovăială, a dat ordinul de plecare. A încercat să ascundă ce simţea, şi cred că mulţi nici nu şi-au dat seama. Dar eu îi citeam privirea, când se uita peste focurile ce fumegau în Qingdao.

Încotro porneaţi?

Mai întâi spre sectorul pe car**e-l** aveam de patrulat, ca

totul să pară normal pentru început. După aceea, nimeni nu ştia.

Despre o casă nouă, la început cel puţin, nici nu putea fi vorba. Molima se răspândise deja pe toată planeta. Nicio ţară neutră, nici cea mai îndepărtată, nu ne putea garanta siguranţa.

Dar să fi trecut de partea noastră, a Americii, sau de partea altei ţări occidentale?

[Îmi aruncă o privire rece, dură.]

Dumneavoastră o făceaţi? *Zheng* avea şaisprezece rachete balistice JL-2; erau dotate toate, în afară de una, cu câte patru focoase, de o forţă echivalentă cu nouăzeci de kilotone. Asta îl făcea echivalentul unei naţiuni puternice, cu suficientă putere cât să distrugă oraşe întregi cu un simplu învârtit de cheie. Aţi fi predat puterea asta altei ţări, însăşi celei care până la momentul acela fusese singura ce folosise, la mânie, armele nucleare? Vă spun iarăşi, şi pentru ultima oară, că nu eram trădători. Indiferent ce criminali nebuni ne-ar fi condus, rămâneam totuşi marinari chinezi.

Deci eraţi pe cont propriu.

Complet. Fără casă, fără prieteni, fără un loc sigur în care să lăsăm ancora, indiferent cât de aspră era furtuna. *Amiralul Zheng He* era întregul nostru univers: rai, pământ, soare şi lună.

Trebuie să fi fost foarte dificil.

Primele câteva luni au trecut ca şi cum ar fi fost vorba doar de o patrulare obişnuită. Submarinele sunt concepute ca să se ascundă, şi noi asta am şi făcut. Nu ştiam dacă nu cumva propriile noastre submarine de atac nu ne căutau pe undeva. Dar se prea poate ca guvernul nostru să fi avut alte griji. Totuşi executau exerciţii de luptă periodice, iar civilii erau instruiţi şi disciplinaţi să păstreze liniştea. Căpitanul a aranjat chiar ca spaţiul cantinei să fie izolat fonic, ca să fie şcoală şi totodată spaţiu de joacă pentru copii. Copiii, mai ales cei mici, habar n-aveau ce se petrece. Mulţi chiar călătoriseră cu familiile prin zone infectate, unii abia scăpaseră cu zile. Nu ştiau decât că

monştrii dispăruseră, că nu-i mai întâlneau decât, poate, în somn. Erau în siguranţă acum şi doar asta conta. Cam aşa ne-am simţit în lunile acelea dintâi. Eram vii, eram împreună, eram în siguranţă. După ce se întâmplase cu restul planetei, ce ne-am mai fi putut dori?

Aveaţi vreo modalitate de a monitoriza criza?

Nu imediată. Scopul nostru era să ne ascundem, să evităm rutele navelor comerciale şi patrulele submarine… ale noastre şi ale voastre. Dar speculam. Oare cât de rapid se întindea? Care ţări erau mai afectate? Folosea cineva opţiunea nucleară? Dacă da, asta ar fi fost sfârşitul pentru noi toţi. Dacă planeta era iradiată, umblătorii puteau fi singurele creaturi rămase „în viaţă”. Nu eram siguri ce ar fi făcut unor creiere de zombi o doză puternică de radiaţii. I-ar fi omorât în cele din urmă, umplându-le materia cenuşie cu tumori multiple, din ce în ce mai extinse? Aşa ar fi stat lucrurile cu un creier uman obişnuit, dar de vreme ce morţii vii contraziceau toate celelalte legi ale naturii, de ce să fi fost altfel de data asta? În unele nopţi, în camera de gardă, vorbind în şoaptă la câte un ceai, ne chemam în minte imagini cu zombi rapizi ca gheparzii, agili ca maimuţele, zombi cu creieri mutanţi, care creşteau şi pulsau şi făceau să le plesnească craniile. Locotenentul comandor Song, ofiţerul responsabil cu reactorul, îşi luase cu el acuarelele şi pictase scena unui oraş în ruine. Nu era vreun oraş anume, a încercat el să spună, dar recunoscuserăm cu toţii rămăşiţele contorsionate ale clădirilor din Pudong. Song crescuse în Shanghai. Orizontul sfărâmat licărea într-un purpuriu spălăcit, ce contrasta cu cerul negru ca tăciunele al iernii nucleare. O ploaie de cenuşă picura peste insulele de moloz ce se înălţau din lacurile de sticlă topită. Prin centrul acestui decor apocaliptic şerpuia un râu, un şarpe maro-verzui ce-şi înălţa capul făcut din mii de trupuri interconectate: piele plesnită, creiere ieşite în afară, carnea curgând de pe braţe osoase, ce ieşeau prin mijlocul unor feţe cu guri larg deschise şi ochi roşii, lucitori. Nu ştiu de ce a început comandorul Song proiectul ăsta al lui, ştiu doar că ni l-a

dezvăluit câtorva dintre noi, în secret, după a treia lună pe mare. Nu voia să i-l arate căpitanului Chen. Ştia el ce ştia. Dar cineva a vorbit probabil, iar şeful nostru i-a tăiat rapid elanul.

Song a primit ordinul să picteze ceva mai vesel, un apus de soare peste lacul Dian. A continuat apoi cu câteva fresce „pozitive”, făcute pe pereţii interiori ai submarinului. Căpitanul a ordonat şi să se pună capăt tuturor speculaţiilor care nu aveau legătură cu serviciul. „Afectează moralul echipajului.” Cred că toate astea l-au şi împins, totuşi, să restabilească un surogat de contact cu restul lumii.

Surogat însemnând comunicaţie activă sau supraveghere pasivă?

A doua. Ştia că picturile lui Song şi discuţiile noastre apocaliptice erau rezultatul unei îndelungate izolări. Singura cale de a domoli viitoare „gânduri primejdioase” era să înlocuiască speculaţia cu fapte reale. Fuseserăm izolaţi complet aproape o sută de zile. Voiam să ştim ce se petrece, chiar dacă ar fi fost totul întunecat şi fără speranţă ca în picturile lui Song.

Până în momentul acela ofiţerul responsabil de sonar şi echipa lui erau singurii care mai aveau cât de cât idee de ce se întâmplă dincolo de vasul nostru. Oamenii ăştia ascultau marea: curenţii, chestiile „biologice” precum peştii şi balenele şi vâjâitul distant al elicelor aflate în apropiere. Am zis mai înainte că luasem un curs care ne plasase în zone oceanice dintre cele mai izolate. Alesesem intenţionat zone în care nu puteam fi îndeobşte detectaţi. În lunile care trecuseră, totuşi, echipa lui Liu înregistrase un număr tot mai mare de contacte întâmplătoare. Mii de nave brăzdau acum suprafaţa, multe cu semnături ce nu corespundeau cu cele din arhiva noastră.

Căpitanul a ordonat ridicarea periscopului. Antena ESM a fost ridicată şi s-a trezit inundată cu sute de semnături radar; receptorul radio a suferit un potop similar, în cele din urmă periscoapele, şi cel de căutare şi cel de atac, au străpuns suprafaţa. Nu e cum vedeţi prin filme, un tip care

răsuceşte la manete şi se chiorăşte printr-o lunetă telescopică. Periscoapele astea nu ies prin învelişul interior. Fiecare e o cameră video cu semnale legate la monitoare aflate prin tot vasul. Era de parcă umanitatea se mutase pe mare cu tot calabalâcul. Am văzut transportoare, tancuri petroliere, vase de croazieră. Am văzut remorchere trăgând barje, şalupe, platforme pentru transportat gunoi, vase de dragat, toate în nicio oră.

În săptămânile următoare am observat şi zeci de nave militare, care ne-ar fi putut detecta probabil, deşi niciuneia nu părea să-i pese. Ştiţi USS *Saratoga?* Am văzut-o remorcată în Atlanticul de Sud, cu pista de aterizare transformată într-un oraş de corturi. Am văzut un vas, HMS *Victory* cred, despicând apele sub o pădure de vele improvizate. Am văzut *Aurora,* crucişătorul cel vechi din Primul Război Mondial, de la a cărui revoltă s-a aprins Revoluţia Bolşevică. Nu ştiu cum au scos vasul ăsta din Sankt Petersburg, sau pe unde au găsit destul cărbune ca să-i menţină cazanele în funcţiune.

Erau o mulţime de matahale ruginite, care ar fi trebuit casate cu ani în urmă: skifuri, feriboturi şi şalupe care-şi făcuseră veacul pe lacuri liniştite sau pe râuri de interior, vase de coastă care nu ar fi trebuit să părăsească locurile pentru care fuseseră concepute. Am văzut un doc plutitor, mare cât un zgârie-nori răsturnat, plin de schele de construcţie ce serveau acum ca apartamente improvizate. Plutea în derivă, fără vreun remorcher la vedere. Nu ştiu cum au supravieţuit oamenii aceia, sau dacă au supravieţuit. Multe ambarcaţiuni pluteau în derivă, rămase fără pic de combustibil în rezervoare.

Am văzut multe ambarcaţiuni private, iahturi şi crucişătoare care se alipiseră şi formaseră plute gigantice ce înaintau fără direcţie precisă. Am văzut şi plute propriu-zise, făcute din buşteni sau cauciucuri de maşină.

Ba chiar am dat peste un oraş nautic improvizat, construit pe deasupra a sute de saci de plastic umpluţi cu biluţe de polietilenă pentru împachetat. Ne-a amintit de „Flota Ping-Pong“, refugiaţii care, în timpul Revoluţiei

Culturale, încercaseră să ajungă pe mare la Hong Kong folosind saci umpluţi cu mingi de ping-pong.

Îi compătimeam pe oamenii ăştia, le deplângeam soarta ce nu putea fi decât crudă. Să fii dus de curenţi în mijlocul oceanului, pradă foamei, setei, insolaţiei sau mării înseşi… Comandorul Song numea asta „marea regresie a umanităţii”. „Am ieşit din mare”, spunea el, „şi acum ne întoarcem fuga acolo”. Fuga era un termen potrivit. Oamenii aceia nu stătuseră să se gândească la ce fac odată ce ajunseseră la „siguranţa” oferită de valuri. Crezuseră doar că era mai bine aşa decât să fie făcuţi bucăţele pe ţărm. Nu-şi dăduseră seama, panicaţi cum erau, că nu făceau decât să amâne inevitabilul.

Aţi încercat să-i ajutaţi cumva? Să le daţi alimente sau apă, poate să-i remorcaţi…

Încotro? Chiar să fi ştiut nişte porturi sigure, căpitanul n-ar fi riscat să ne lăsăm detectaţi. Nu ştiam cine are radio, cine putea asculta semnalul. Încă nu ştiam dacă eram sau nu vânaţi. Şi mai era un pericol: cel imediat, al înviaţilor. Am văzut o groază de vase infestate, unele în care echipajele încă se mai luptau să scape cu viaţă, altele unde echipajul era format doar din reanimaţi. Odată, pe lângă Dakkar, în Senegal, am dat peste un vapor de linie de lux, de patruzeci şi cinci de mii de tone, numit *Nordic Empress.* Lentilele periscoapelor noastre erau destul de puternice cât să vadă toate urmele însângerate de palme ce mânjeau pereţii sălii de bal, fiece muscă ce se aşeza pe cadavrele de pe punte. Zombii cădeau în ocean, cam unul la două minute. Vedeau ceva în depărtare, poate vreun avion zburând la altitudine joasă, ori poate periscopul nostru, şi încercau să ajungă acolo. Mi-a venit o idee. Dacă ieşeam la suprafaţă la câteva sute de metri mai încolo şi încercam să-i atragem cumva spre noi, puteam curăţa vasul fără să tragem un foc. Cine ştie ce aduseseră cu ei la bord refugiaţii? *Nordic Empress* se putea dovedi un depozit plutitor de provizii. I-am prezentat propunerea armurierului nostru şi ne-am dus împreună la căpitan.

Ce a spus?

„Sub nicio formă.” N-aveam cum să ştim câţi zombi erau la bord. Mai rău încă, a arătat spre ecranul monitorului şi a îndreptat degetul spre unii dintre zombii ce cădeau în apă. „Uitaţi, nu toţi se scufundă.” Avea dreptate. Unii se reanimaseră purtând veste de salvare, alţii se umflaseră deja cu gaze de putrefacţie. A fost prima oară când am văzut un înviat plutitor. Ar fi trebuit să-mi dau seama că aveau să devină lucru obişnuit. Chiar şi dacă doar zece la sută dintre vasele cu refugiaţi erau infestate, indicele era, totuşi, zece la sută din câteva sute de mii de vase. Erau milioane de zombi ce cădeau la întâmplare peste bord sau curgeau cu sutele când vreuna din acele carapace bătrâne ceda izbiturilor mării. După câte o furtună umpleau suprafaţa apei până la linia orizontului, valuri de capete care se bâţâiau şi de braţe care se agitau. Odată am ridicat periscopul şi ne-am trezit în mijlocul unei pâcle gri-verzui. Am crezut mai întâi că era o defecţiune optică, că lovisem nişte resturi plutitoare, dar periscopul de atac a confirmat că-l străpunsesem pe unul chiar sub cutia toracică. Şi încă se zbătea, probabil s-a zbătut şi după ce am coborât periscopul. Dacă ajungea vreunul la bord…

Dar eraţi sub apă. Cum ar fi putut să…?

Puteam ieşi la suprafaţă şi vreunul să rămână blocat pe punte sau prins pe cabina de comandă. Când am crăpat prima oară tambuchiul, o gheară împuţită, umflată de apă, s-a întins şi m-a apucat de mânecă. M-am împiedicat, am căzut în deschizătura de sub mine şi am aterizat pe punte cu braţul acela retezat încă agăţat de uniforma mea. Deasupra, conturat de lumina ce venea prin trapa deschisă, l-am văzut pe proprietarul braţului. Am dus mâna la pistol şi am tras fără să stau pe gânduri. Am fost împroşcaţi cu oase şi bucăţele de creier. Am avut noroc… dacă vreunul dintre noi ar fi avut vreo rană deschisă… am meritat să fiu sancţionat pentru asta, ba chiar şi mai rău. După aceea cercetam cu atenţie zona înainte să ieşim la suprafaţă. Aş spune că, măcar una din trei dăţi, erau vreo câţiva care se căţărau pe chilă.

Erau zilele de observaţie, când nu făceam decât să ne

uităm şi să ascultăm lumea din jur. Pe lângă supravegherea prin periscoape mai puteam monitoriza şi traficul radio civil, ba chiar şi unele transmisii tv. Nu era deloc drăguţ. Am ascultat ultimul raport din Buenos Aires, am ascultat şi evacuarea Japoniei. Am auzit informaţii trunchiate despre revoltele din armata rusă. Am auzit şi despre „schimburile nucleare limitate” dintre Iran şi Pakistan şi ne-am minunat, morbid, că putuserăm să credem că voi, ori ruşii, aţi fi putut fi cei care apasă butonul. Nu erau ştiri din China, nici măcar transmisii ilegale şi nici oficiale, guvernamentale. Încă detectam transmisii navale, dar codurile fuseseră schimbate de când cu plecarea noastră. Era, e drept, o ameninţare personală aici – nu ştiam dacă nu cumva flota noastră avea ordinul să ne urmărească şi să ne distrugă – dar asta măcar dovedea că întreaga naţiune nu dispăruse în stomacurile reanimaţilor. În momentul acela orice ştire era o binecuvântare.

Mâncarea devenea şi ea o problemă, nu imediată, dar trebuia să ne evaluăm opţiunile. Medicamentele, o problemă şi mai spinoasă; medicamentele de tip occidental, ca şi remediile tradiţionale cu ierburi se cam terminau, din cauza civililor. Mulţi aveau trebuinţe medicale speciale.

Doamna Pei, mama unui torpilor de-al nostru, suferea de o problemă cronică la bronhii, o reacţie alergică la ceva de pe vas, zugrăveala sau uleiul de la angrenaje, ceva ce nu se putea elimina din mediul în care trăiam. Ne consuma decongestionanţii cu o viteză alarmantă. Locotenentul Chin, ofiţerul responsabil cu sistemul de armament, a sugerat, cu răceală pragmatică, eutanasierea bătrânei. Căpitanul a reacţionat trimiţându-l la recluziune în cabina lui timp de o săptămână, cu raţia la jumătate. Chin era un nemernic fără inimă, dar sugestia lui ne scosese la lumină opţiunile. Trebuia să facem ca provizia de consumabile să dureze mai mult ori să găsim o cale de a le recicla.

Era strict interzis să explorăm epavele. Chiar şi când ocheam vreun vas ce părea părăsit, tot se auzeau măcar

câţiva zombi bocănind pe punţile inferioare. Pescuitul era o posibilitate, dar nu aveam materiale să facem vreun soi de plasă şi nici nu eram dispuşi să stăm la suprafaţă cu orele şi să dăm cu undiţa.

Soluţia a venit de la civili, nu de la echipaj. Unii fuseseră fermieri sau crescători de plante medicinale înainte de criză, iar câţiva îşi luaseră nişte săculeţi cu seminţe. Dacă le ofeream echipamentul necesar, ar fi fost în stare să cultive destulă mâncare cât să ne ajungă cu anii. Era un plan îndrăzneţ, dar nu lipsit de merite. Camera proiectilelor era, cu siguranţă, suficient de spaţioasă pentru o grădină. Se puteau face ghivece şi cutii din materialele pe care le aveam la bord, iar lămpile cu ultraviolete pe care le foloseam pentru tratamentul cu vitamina D al echipajului ar fi fost bune ca lumină artificială.

Singura problemă era pământul. Niciunul din noi nu ştia nimic despre hidroponică, aeroponică şi alte metode alternative de agricultură. Ne trebuia pământ, şi era o singură cale să-l obţinem. Căpitanul a trebuit să chibzuiască cu grijă. Să trimitem o echipă la ţărm era la fel de periculos, dacă nu şi mai mult, cât încercarea de a urca la bordul unui vas infestat. Înainte de război, mai bine de jumătate din populaţia mondială trăia pe lângă coaste. Infestarea crescuse şi mai mult numărul de refugiaţi ce încercau să scape pe mare.

Ne-am început căutările pe lângă coastele atlantice ale Americii de Sud, din Georgetown, Guyana, apoi pe lângă Surinam şi Guyana Franceză. Am găsit nişte petice de junglă nelocuite şi, cel puţin din ce se vedea, coasta părea fără probleme. Am ieşit la suprafaţă şi am mai făcut o evaluare vizuală, din cabina de comandă. Tot nimic. Am cerut permisiunea de a duce la ţărm o echipă. Căpitanul încă nu se lăsa convins. A cerut să se sune sirena… tare şi lung… şi atunci au apărut.

La început câţiva, ponosiţi, cu ochi mari, poticnindu-se prin junglă. N-au părut să observe ţărmul, valurile care îi doborau, care-i împingeau pe ţărm ori îi trăgeau în larg.

Unul a fost izbit de o stâncă, pieptul i s-a zdrobit şi coastele i-au ieşit prin piele. A urlat spre noi, cu spume negre la gură, încercând să păşească încă, să se târască spre noi. Au mai venit şi alţii, de data asta o grămadă; în câteva minute se adunaseră mai bine de o sută, care s-au aruncat în valuri. Şi aşa a fost pe oriunde ieşeam la suprafaţă. Refugiaţii care avuseseră ghinionul să nu ajungă în largul oceanului formau acum o barieră letală în jurul tuturor coastelor pe care le-am vizitat.

Aţi mai încercat să trimiteţi oameni pe ţărm?

[Clatină din cap.] Prea periculos, mai rău decât navele infestate. Am decis că singura şansă de a găsi sol era pe o insulă izolată.

Trebuie să fi ştiut, cu toate acestea, ce se întâmpla pe insulele lumii.

Aţi fi surprins. După ce am plecat din staţia noastră de patrulare din Pacific, ne-am redus mişcarea la Atlantic şi la Oceanul Indian. Auziserăm transmisiuni sau văzuserăm cu ochii noştri multe asemenea petice de pământ. Aflaserăm despre supraaglomerare, despre violenţe… am văzut luminile focurilor de armă de pe insulele Winward. În noaptea aceea, la suprafaţă, am simţit mirosul fumului, care era purtat la est de Caraibe. Auzeam şi de insule cu mai puţin noroc. Pe insula Capului Verde, în Senegal, nici nu i-am văzut până să auzim vaietele. Prea mulţi refugiaţi, prea puţină disciplină; e nevoie de un singur infectat şi gata. Câte insule n-au rămas în carantină după război? Câte stâncărişuri îngheţate, prin nord, nu sunt şi astăzi zone periculos de albe?

Întoarcerea în Pacific era opţiunea cea mai probabilă, dar asta ne-ar fi adus înapoi în vizorul ţării noastre.

Din nou, încă nu ştiam dacă marina chineză ne urmărea sau dacă mai exista vreo marină chineză. Ştiam doar că aveam nevoie să ne aprovizionăm şi tânjeam după contactul direct cu alte fiinţe umane. A durat ceva vreme să-l convingem pe căpitan. Nu voia defel vreo confruntare cu marina noastră.

Încă era loial guvernului?

Da. Şi mai era… un motiv personal.

Personal? Cum aşa?

[Evită întrebarea.]

Aţi ajuns vreodată la Manihi?

[Dau din cap că nu.]

Nu v-aţi putea închipui o imagine mai ideală pentru un paradis tropical antebelic. Insule plate, acoperite cu palmieri, zise „motus“, formează un inel în jurul unei lagune puţin adânci, cu apă limpede cristalină. Era odată singurul loc de pe Pământ unde se cultivau perle negre autentice. Cumpărasem o pereche pentru soţia mea când ajunseserăm la Tuamotus în luna de miere, deci faptul că-l ştiam la prima mână făcea atolul ăsta cea mai probabilă destinaţie.

Manihi se schimbase dramatic din vremea când eram un cadet proaspăt însurat. Perlele dispăruseră, stridiile fuseseră mâncate, iar laguna era înţesată de sute de vase mici, particulare. Atolii înşişi erau acoperiţi fie cu corturi, fie cu colibe improvizate. Zeci de canoe improvizate navigau sau se plimbau înainte şi înapoi între recif şi vasele ceva mai mari, ancorate în ape mai adânci. Scena era tipică pentru ceea ce istoricii postbelici numesc acum „Continentul Pacific”, cultura insulară a refugiaţilor întinsă din Palau până în Polinezia Franceză. Era o societate nouă, o nouă naţiune, refugiaţi din toată lumea uniţi sub drapelul comun al supravieţuirii.

Cum v-aţi integrat în societatea aceea?

Prin comerţ. Comerţul era piatra de căpătâi a Continentului Pacific. Dacă vasul tău avea o distilerie mare, vindeai apă de băut. Dacă aveai un atelier mecanic pe ea, mecanic te făceai. *Madrid Spirit,* un transportor de gaz natural lichefiat, şi-a vândut încărcătura pe de-ale gurii. Asta i-a dat domnului Song ideea pentru „oferta noastră de nişă”. Era tatăl comandorului Song, broker de bursă în Shenzen. A venit cu ideea de a trage cabluri electrice în lagună şi de a comercializa electricitatea din reactorul nostru.

[Zâmbeşte.]

Am ajuns milionari sau… echivalentul în produse: mâncare, medicamente, piese de schimb de orice fel ori materii prime ca să le meşterim. Am obţinut sera, împreună cu o uzină în miniatură de reciclare a deşeurilor, ca să ne putem transforma propriile reziduuri organice în îngrăşământ. Am „cumpărat” echipament pentru o sală de sport, un bar întreg, şi sisteme video pentru cantină şi popotă. Copiii au fost răsfăţaţi cu jucării şi dulciuri, ce mai rămăsese, şi, cel mai important, şi-au continuat educaţia pe câteva barje ce fuseseră convertite în şcoli internaţionale. Eram bineveniţi în orice casă, pe orice vas. Oamenii din echipaj, ba chiar şi câţiva ofiţeri, au primit gratuitate pe oricare dintre cele cinci vase de „confort” ancorate în lagună. Şi de ce nu? Le aduceam lumină noaptea, le alimentam utilajele. Am adus înapoi un confort de mult uitat precum aerul condiţionat şi frigiderele. Am readus computerele în funcţiune şi le-am oferit, celor mai mulţi, primul duş fierbinte de care nu avuseseră parte de luni întregi. Aveam atâta succes încât consiliul insulei ne-a permis chiar şi o scutire, pe care am refuzat-o politicos, de la a lua parte la patrularea perimetrului de securitate al insulei.

Împotriva zombilor care veneau pe mare?

Erau un pericol constant. În fiecare noapte se căţărau pe motus sau încercau să se suie pe lanţul ancorei câte unui vas mai puţin înalt. O parte a „datoriei cetăţeneşti” ce venea odată cu locuitul în Manihi era ajutorul dat pentru cercetarea plajelor şi vaselor în căutare de zombi.

Aţi adus vorba de lanţuri de ancoră. Dar pot zombii să se caţere?

Da, dacă apa diminuează gravitaţia. Cei mai mulţi n-au decât să se ţină de un lanţ până la suprafaţă. Dacă lanţul duce la un vas a cărui punte e la câţiva centimetri doar de apă… erau la fel de multe atacuri în lagună ca şi pe plajă. Nopţile era cel mai rău. Luminam prin întuneric, deasupra şi dedesubtul suprafeţei mării. Te ia cu fiori să îndrepţi o lanternă spre apă şi să vezi silueta verzuie a unui zombi suindu-se pe un lanţ de ancoră.

Dar nu atrăgeau luminile şi mai multe creaturi?

Ba da, sigur. Atacurile de noapte s-au dublat după ce marinarii au început să lase luminile aprinse. Cu toate astea, civilii nu s-au plâns şi nici consiliul insulei. Cred că cei mai mulţi ar prefera să-şi vadă inamicul la lumină decât să trăiască în întunericul unor temeri imaginare.

Cât aţi stat în Manihi?

Câteva luni. Nu ştiu dacă le-aş putea spune cele mai bune luni din viaţa noastră, dar pe atunci aşa se simţea. Am început să lăsăm garda jos, să nu ne mai gândim la noi înşine ca la nişte fugari. Erau până şi nişte familii chineze, nu din diasporă sau din Taiwan, ci cetăţeni adevăraţi ai Republicii Populare. Ne-au spus că situaţia se înrăutăţise atât de mult că guvernul abia dacă mai ţinea frâiele. Nu vedeau cum, cu jumătate din populaţie infectată şi cu armate continuând să se evapore, ar fi avut timp sau mijloace să caute un submarin dispărut. Pentru puţin timp am avut impresia că puteam numi „acasă“ această comunitate mică, insulară, că puteam sta aici până la sfârşitul războiului ori, poate, până la sfârşitul lumii.

[Ridică privirea spre monumentul de deasupra noastră, construit exact în locul unde, se spune, a fost distrus ultimul zombi din Beijing.]

Song şi cu mine aveam de patrulat pe ţărm în noaptea când s-a întâmplat. Ne opriserăm la un foc să ascultăm la radio. Era un program despre un misterios dezastru natural în China. Nimeni nu ştia încă despre ce e vorba, şi aveam de ales între o mulţime de zvonuri. Stăteam cu atenţia îndreptată către radio, cu spatele la lagună, când apele dinaintea mea au început să lucească deodată. M-am întors exact la timp ca să văd cum exploda *Madrid Spirit.* Nu ştiu cât gaz natural mai avea încă în rezervoare, dar mingea de foc s-a înălţat pe cer ca o rachetă, întinzându-se şi incinerând totul pe două motus mai apropiate. „Accident”, m-am gândit mai întâi, vreo valvă corodată, vreo neglijenţă la bord. Însă comandantul Song se uitase la ea chiar atunci şi văzuse dâra unui proiectil. Jumătate de secundă mai târziu a sunat sirena *Amiralului Zheng.*

În vreme ce alergam spre vas, zidul meu de calm şi sentimentul de securitate se prăbuşeau. Ştiam că torpila provenea de la unul dintre submarinele noastre. Singurul motiv pentru care lovise *Madrid* era că vaporul era mai înălţat printre valuri, prezentând o expunere radar mai mare. Câtă lume a fost la bord? Câtă lume era pe atolii aceia? Mi-am dat seama brusc că orice clipă în care mai zăboveam îi punea în pericol pe insularii civili. Căpitanul Chen trebuie să se fi gândit la acelaşi lucru. Când am ajuns pe punte, am primit îndată ordin de scufundare. Cablurile de curent au fost tăiate, echipajul, numărat, trapele, închise. Ne-am îndreptat spre larg şi ne-am poziţionat pentru luptă.

La nouăzeci de metri am pornit sonarul şi am detectat imediat zgomotele ca nişte pocnituri slabe ale altui submarin care îşi modifica adâncimea de scufundare. Nu era un „poc-hrrr-poc“ flexibil, precum cel scos de oţel, ci un „poc-poc-poc-poc“ rapid, de titaniu. Doar două ţări din lume foloseau chile de titaniu la vasele de atac: Federaţia Rusă şi noi. Frecvenţa elicelor confirma că era al nostru, un submarin de vânătoare de tip 95. Când ieşiserăm noi din port, fuseseră în serviciu două. Nu ne dădeam seama care dintre ele era.

Era atât de important?

[Nu răspunde, iarăşi, în niciun fel.]

La început căpitanul n-a vrut să lupte. A ales să ducă vasul la fund, să-l aşeze pe un platou nisipos, la limita presiunii pe care o puteam suporta. 95-ul a început să zumzăie din sonarul activ. Sunetele pulsând răsunau prin ape, dar nu ne-a putut localiza din cauza fundului oceanic. 95-ul a schimbat atunci pe căutare pasivă, ascultând cu puternicul său hidrofon orice fel de zgomote am fi putut face. Am redus activitatea reactorului, am închis toate instrumentele de bord care nu erau necesare şi am cerut echipajului să înceteze cu umblatul prin aparat. Fiindcă sonarul pasiv nu trimite semnale, nu puteam şti pe unde este 95-ul sau dacă mai era prin preajmă. Am încercat să-i auzim propulsoarele, dar se făcuse la fel de tăcut ca şi noi.

Am aşteptat jumătate de oră, fără să mişcăm, abia respirând.

Stăteam lângă ecranul sonarului, cu privirea înainte, când locotenentul Liu m-a bătut pe umăr. Detectase ceva pe antena de pe punte, şi nu era vorba de celălalt submarin, ci de ceva mai aproape, împrejurul nostru. Mi-am pus nişte căşti şi am auzit un zgremţănat, ca de şobolan. I-am făcut semn şi căpitanului să asculte. Nu pricepeam. Nu era vreun curent submarin, era prea puţin zgomotos pentru asta. Dacă era viaţă marină, crabi sau alte organisme, ar fi trebuit să fie cu miile. Am început să bănuiesc ceva… am cerut o observaţie cu periscopul, conştient că zgomotul ar fi putut să-l alerteze pe vânătorul nostru. Căpitanul a aprobat. Am strâns din dinţi în vreme ce tubul aluneca în sus. Apoi am avut imagine.

Zombi, cu sutele, mişunau pe chila vasului. Veneau tot mai mulţi în fiecare secundă, împiedicându-se prin nisip, cocoţându-se unii peste alţii, zgâriind, muşcând de-a dreptul din oţelul lui *Zheng.*

Puteau intra? Să deschidă o trapă sau…

Nu, intrările sunt sigilate din interior, iar tuburile torpilelor sunt protejate de apărătoare externe. Ne îngrijora în schimb reactorul. Era răcit de circulaţia apei mării. Fantele, deşi nu erau destul de mari ca să se poată strecura un om prin ele, puteau fi uşor blocate de un corp. Şi evident că o lumină de avertizare a început să clipească în linişte la fanta numărul patru. Unul dintre ei smulsese apărătoarea şi se ghemuise acum în ţeava de aducţie. Temperatura reactorului a început să crească. Am fi rămas fără energie dacă-l opream. Căpitanul Chen a decis că trebuia să ne mişcăm.

Ne-am ridicat de pe fund, cât de lent şi de tăcut am putut. Dar n-a fost destul. Am început să detectăm sunetul elicelor 95-ului. Ne auzise şi pornise la atac. Am auzit cum se armează torpilele şi clicul de deschidere al uşiţelor externe. Căpitanul a ordonat ca sonarul nostru să „treacă pe activitate”, indicând coordonatele noastre exacte, dar oferindu-ne şi o soluţie perfectă de a trage asupra 95-ului.

Am tras în acelaşi timp. Torpilele au trecut unele pe lângă celelalte, în vreme ce ambele submarine încercau să le evite. 95-ul era un pic mai rapid şi ceva mai manevrabil, numai că nu-l avea pe căpitanul nostru. Ştia cum să evităm „peştii” ce veneau către noi şi ne-am ferit cu uşurinţă, chiar când ai noştri au nimerit ţinta.

Am auzit cum învelişul 95-ului scrâşneşte, un sunet ca de balenă pe moarte, cum cedează pereţii interiori şi compartimentele implodează unul după altul. Ţi se spune că se întâmplă prea rapid ca echipajul să-şi dea seama; fie îi lasă inconştienţi şocul schimbării de presiune, fie explozia face aerul să se aprindă. Echipajul moare rapid, fără durere; asta speram şi noi. Dar un lucru care nu era lipsit de durere a fost să văd cum lumina din ochii căpitanului meu se stinge odată cu zgomotele submarinului condamnat.

[Îmi anticipează următoarea întrebare, îşi încleştează pumnul şi pufneşte tare pe nas.]

Căpitanul Chen şi-a crescut băiatul singur, l-a crescut să fie un bun marinar, să-şi iubească şi să-şi slujească ţara, să nu pună niciodată ordinele la îndoială şi să fie cel mai bun ofiţer pe care l-a avut vreodată marina chineză. Cea mai fericită zi din viaţa lui a fost când comandantul Chen Zhi Xiao a primit prima sa comandă, un submarin de vânătoare tip 95 nou-nouţ.

De felul celui care vă atacase?

[Încuviinţează.] De aceea ar fi făcut orice căpitanul Chen, numai să evite flota noastră. De aceea era aşa de important să ştie ce submarin ne atacase. Să ştii e întotdeauna mai bine, indiferent de răspuns. Îşi încălcase deja legământul, îşi trădase ţara, şi să creadă acum că trădarea asta *ar fi putut* să-l facă să-şi omoare fiul…

În dimineaţa următoare, când căpitanul Chen nu a apărut la primul planton, m-am dus la el în cabină să-l verific. Luminile erau slabe, l-am strigat pe nume. A răspuns, spre uşurarea mea, dar când a păşit în lumină… îşi pierduse culoarea părului, îi devenise alb ca o zăpadă de dinainte de război. Pielea îi era îngălbenită, ochii

înfundaţi în orbite. Era cu adevărat bătrân acum, învins, veştejit. Monştrii ridicaţi din moarte sunt nimic în comparaţie cu cei pe care-i ducem în inimile noastre.

Din ziua aceea am încetat orice contact cu lumea exterioară. Ne-am îndreptat spre gheţurile arctice, cel mai întunecos, depărtat şi gol loc pe care l-am putut găsi. Am încercat să ne vedem de viaţa de zi cu zi: să întreţinem vasul; să cultivăm de-ale gurii; să-i educăm, să-i creştem şi să-i îmbărbătăm, cât puteam, pe copiii noştri. Spiritul viu al căpitanului dispăruse şi, odată cu el, şi spiritul echipajului de pe *Amiralul Zheng.* Doar eu l-am văzut în perioada aceea. I-am adus de mâncare, i-am adunat lenjeria, l-am informat zilnic despre starea vasului şi i-am transmis ordinele către echipaj. Era o rutină, zilele treceau aidoma.

Monotonia a fost ruptă, însă, într-o zi când sonarul a detectat urma unui alt submarin de clasa 95. Am luat poziţie de luptă şi, pentru prima oară, l-am văzut pe căpitanul Chen părăsindu-şi cabina. Şi-a luat locul la centrul de coordonare, a plănuit o soluţie de tragere şi a cerut să fie încărcate torpilele unu şi doi. Sonarul arăta că inamicul nu răspunsese la fel, Căpitanul Chen a văzut asta ca pe un avantaj. De data asta nu mai avea îndoieli. Duşmanul trebuia răpus înainte să tragă. Chiar înainte să dea ordinul, am detectat un semnal de pe „gertrude“, termenul american pentru telefon submarin. Era comandantul Chen, fiul căpitanului, care declara intenţii paşnice şi solicita încetarea pregătirilor de luptă. Ne-a povestit despre Barajul celor Trei Defileuri, sursa tuturor zvonurilor despre „dezastre naturale” pe care le auzisem în Manihi. Ne-a explicat că bătălia cu celălalt 95 fusese parte a unui război civil declanşat de distrugerea barajului. Submarinul care ne atacase făcuse parte din forţele loialiste. Comandantul Chen se alăturase rebelilor. Misiunea lui era să ne găsească şi să ne conducă acasă. Am crezut că uralele o să ne ridice la suprafaţă. Când am ieşit printre gheţuri şi cele două echipaje s-au întâlnit şi au dat fuga unii spre alţii sub crepusculul arctic, m-am gândit

că, în sfârşit, o să mergem acasă, o să ne cerem ţara înapoi şi o să-i alungăm pe morţii vii. Că, în sfârşit, se terminase.

Dar nu era aşa.

Mai aveam o ultimă misiune. Politburo, bătrânii ăia dezgustători care cauzaseră deja atâta nefericire, se aflau încă izolaţi în buncărul lor din Xilinhot şi controlau cel puţin jumătate din forţele terestre, tot mai reduse ca număr. Nu s-ar fi predat în veci, o ştia toată lumea; s-ar fi agăţat nebuneşte de putere şi ar fi risipit zadarnic ce mai rămăsese din forţele armate. Dacă războiul civil mai dura mult, singurele fiinţe din China aveau să rămână morţii umblători.

Şi aţi decis să puneţi capăt luptei.

Doar noi am fi putut. Cazărmile terestre erau copleşite, forţa aeriană era consemnată la sol, celelalte două submarine de luptă ale noastre fuseseră surprinse încă legate la docuri, aşteptând să li se dea ordine, ca nişte buni marinari, în vreme ce morţii pătrundeau cu sutele înăuntru. Comandantul Chen ne-a informat că eram singura forţă nucleară rămasă în arsenalul rebelilor. Orice secundă de întârziere costa alte o sută de vieţi, altă sută de gloanţe ce puteau fi trase asupra înviaţilor.

Deci aţi tras asupra teritoriul propriei voastre ţări, ca s-o puteţi salva.

O ultimă povară pe umerii noştri. Căpitanul m-a observat probabil că tremuram în momentul de dinainte de lansare. „E ordinul meu”, a declarat, „şi răspunderea mea”. Proiectilul avea un cap exploziv imens, de mai multe megatone. Era un prototip, destinat să penetreze suprafaţa dură a unităţii voastre NORAD din munţii Cheyenne, Colorado. Ca o ironie, buncărul celor din Politburo era o imitaţie, aproape în detaliu, a celui din munţii Cheyenne. Când ne pregăteam de imersie, comandantul Chen ne-a informat că Xilinhot recepţionase o lovitură în plin. Am auzit, în vreme ce coboram în adâncuri, că forţele loialiste se predaseră şi se reuniseră cu rebelii pentru a înfrunta adevăratul duşman.

Ştiaţi că începuseră să introducă o versiune

proprie la Planul Sud-african?

Am auzit asta când am ieşit de sub gheţuri. Eram de cart în dimineaţa aceea şi am dat peste căpitanul Chen la centrul de comandă. Era în scaunul de comandă, cu o ceaşcă de ceai la îndemână, ostenit, supraveghind fără vorbă echipajul dimprejur, zâmbind cum zâmbeşte un tată când îşi vede copilul fericit. Am observat că i se răcise ceaiul şi am întrebat dacă n-ar vrea încă o ceaşcă. A ridicat privirea spre mine, zâmbind încă, şi a clătinat lent din cap. „Foarte bine, domnule”, am zis şi m-am pregătit să-mi văd de treabă. A întins mâna şi a luat-o pe a mea, a cătat spre mine, dar nu m-a recunoscut. Şoapta îi era atât de firavă că abia am auzit-o.

Ce a spus?

„Bun băiat, Zhi Xiao, eşti un băiat aşa de bun.“ Şi aşa a şi închis ochii pentru totdeauna, încă ţinându-mă de mână.

Sydney, Australia

[Memorialul Clearwater e cel mai nou spital construit în Australia şi cel mai mare construit de la sfârşitul războiului. Camera lui Terry Knox e la etajul al şaptesprezecelea, „Apartamentul Prezidenţial”. Obiectele de lux din jur şi medicamentele scumpe, aproape imposibil de obţinut, sunt manifestări de recunoştinţă ale guvernului pentru primul şi deocamdată singurul australian al Staţiei Spaţiale Internaţionale. Cum spune chiar el, „deloc rău pentru fiul unui săpător în mina de opal din Andamooka”.

Corpul veştejit pare să capete viaţă în timpul conversaţiei noastre. Obrajii lui prind un pic de culoare.]

Aş vrea eu să fie adevărate unele istorii care se spun despre noi. Părem mai eroici aşa. *[Zâmbeşte.]* Adevărul e că nu eram „rătăciţi”, nu în sensul că am fi fost brusc ori pe neaşteptate izolaţi acolo sus. Nimeni nu vedea mai bine decât noi ce se întâmpla dedesubt. Nimeni n-a fost surprins când echipajul înlocuitor din Baikonur nu a reuşit lansarea sau când Centrul de la Houston ne-a ordonat să

ne înghesuim în X-38[60] pentru evacuare. Aş vrea să pot spune că am încălcat ordine sau că ne-am bătut ca să decidem cine să rămână. Dar lucrurile au fost mult mai pragmatice şi aşezate. Am ordonat echipei ştiinţifice şi altor membri neesenţiali să se întoarcă pe Pământ, apoi am oferit restului echipajului alegerea de a rămâne. Cu X-38 plecat, eram izolaţi, tehnic vorbind, dar dacă stai să te gândeşti ce era pe atunci în joc, nu-mi închipui că vreunul dintre noi ar fi vrut să plece.

SSI e una dintre minunile ingineriei umane. Vorbim aici de o platformă orbitală atât de mare încât se vedea de pe Pământ cu ochiul liber. Şaisprezece ţări, mai bine de zece ani şi mai mulţi bani decât se admitea îndeobşte că ar fi disponibili, atât a fost necesar ca să fie terminată. Oare de ce anume ar mai fi nevoie ca să mai fie construită încă una, dacă ar mai putea fi construită vreodată?

Mai importantă decât staţia era valoarea incalculabilă a reţelei planetare de sateliţi. Pe atunci erau peste trei mii pe orbită, iar oamenii depindeau de ei pentru orice, de la comunicaţii la navigaţie, de la supraveghere la ceva atât de pământesc şi totuşi vital precum predicţiile meteo. Reţeaua era la fel de importantă pentru lumea modernă pe cât fuseseră drumurile în timpurile anticilor ori căile ferate în epoca industrializării. Ce s-ar fi ales de umanitate dacă legăturile astea extrem de importante s-ar fi prăbuşit de pe cer?

N-am intenţionat niciodată să-i salvăm pe toţi. Era nerealist şi nenecesar. N-a trebuit decât să ne concentrăm pe sistemele vitale pentru efortul de război, câteva zeci de păsărele care trebuiau să rămână sus. Numai asta, şi merita riscul să rămânem.

Vi s-a promis vreodată că veţi fi recuperaţi?

Nu, şi nici nu ne aşteptam. Chestia era nu cum aveam să ne întoarcem pe Pământ, ci cum reuşeam să rămânem în viaţă până atunci. Până şi cu tuburile de oxigen şi torţele

---

[60]60 „Naveta de salvare” a staţiei.

de urgenţă cu perclorat[61], chiar şi cu sistemul de reciclat apa la capacitate maximă, aveam totuşi alimente pentru aproximativ douăzeci şi şapte de luni, şi asta incluzând animalele pentru testări din modulele-laborator. Nu fuseseră folosite la testarea vreunui vaccin, deci carnea le era bună de mâncat. Încă îmi răsună în urechi scheunatul lor, încă văd pete de sânge plutind în micro-gravitaţie. Nici acolo nu scăpai de sânge. Am încercat să fiu „ştiinţific”, să calculez valoarea nutriţională a fiecărei globule roşii plutitoare pe care o absorbeam din aer. Insistam necontenit că asta era spre binele misiunii şi nu pentru hămeseala mea.

Spuneţi-mi mai multe despre misiune. Dacă eraţi blocat pe staţie, cum aţi reuşit să menţineţi sateliţii pe orbită?

Am folosit VTA-ul[62] „Jules Verne 3“, ultimul transportor cu provizii lansat înainte ca Guyana Franceză să fie copleşită. Fusese conceput ca vehicul de unică folosinţă, ce urma să fie umplut cu gunoi după ce îşi depozita încărcătura, apoi trimis înapoi pe Pământ, să ardă în atmosferă[63]. L-am modificat, i-am adăugat comenzi manuale şi o carlingă pentru pilot. Aş fi vrut să-i fi pus şi un hublou ca lumea. Navigarea video nu era distractivă; nici activităţile extravehiculare, plimbările prin spaţiu în costum pentru interior, fiindcă pentru o trusă EVA ca la carte nu era loc.

Multe dintre excursiile mele au fost la ASTRO[64], care propriu-zis nu era decât o benzinărie în spaţiu. Sateliţii, cei militari, de supraveghere, trebuiau uneori să-şi schimbe orbita pentru ţinte noi. Fac asta cu propulsoarele de manevră şi îşi folosesc micile rezerve de hidrazină,

---

[61] SSI a încetat să folosească electroliza pentru generarea de oxigen pentru a economisi apa.

[62]62 Vehicul de transport automat.

[63]63 O sarcină secundară pentru VTA era să-şi folosească propulsorul pentru a menţine poziţia pe orbită a staţiei.

[64]64 Autonomous Space Transfer and Robotic Orbiter [Platformă Autonomă Robotizată de Transfer Orbital, *(N.t.)]*.

combustibilul lor. Înainte de război armata americană şi-a dat seama că era mai economic să aibă o staţie de realimentare pe orbită decât să fie trimise o mulţime de misiuni umane. Aici a apărut ASTRO. Am modificat-o ca să alimenteze şi alţi câţiva sateliţi, modele civile care aveau nevoie când şi când de un impuls ca să iasă de pe o orbită descendentă. Era o maşinărie fantastică: chiar îţi economisea o mulţime de timp. Aveam multă tehnologie aşa. Era „Canadarm”, robotul-vierme cu cincizeci de picioare, care făcea reparaţiile necesare de la suprafaţa staţiei. Îl aveam şi pe „Boba“, robonautul telecomandat pe care l-am înzestrat cu un propulsor, aşa că putea lucra şi în jurul staţiei şi mai departe de ea, pe sateliţi. Aveam şi un mic escadron de APS-uri[65], roboţi care se deplasau liber în spaţiu, cam de mărimea unui grapefruit. Tehnologia asta minunată era menită să ne uşureze munca. Îmi doresc să nu fi funcţionat atât de bine.

Aveam cam o oră pe zi, poate două, când nu era nimic de făcut. Puteai să dormi, să faci exerciţii fizice, puteai să reciteşti aceleaşi cărţi, puteai să asculţi Radio Pământul Liber sau muzica pe care-o luaserăm cu noi (din nou şi din nou şi din nou). Nici nu mai ştiu de câte ori am ascultat melodia aia de la Redgum: „Vă jur, aveam doar nouăşpe ani“. Era preferata tatei, îi aducea aminte de Vietnam. Mă rugam ca pregătirea aia militară a lui să-l ajute să rămână în viaţă, el şi mama. Nu mai ştiam nimic de el, şi de nimeni din Washington, de când guvernul îşi mutase sediul în Tasmania. Voiam să cred că erau bine, dar când mă uitam ce se întâmpla pe Pământ, mi se părea imposibil să-mi pun speranţe.

Se spune că în timpul Războiului Rece sateliţii americani de spionaj puteau citi *Pravda* din mâna unui cetăţean sovietic. Nu sunt aşa de sigur că-i adevărat. Nu ştiu ce specificaţii tehnice avea generaţia aceea de echipamente. Dar ăştia noi, ale căror semnale le piratam de pe relee – arătau cum se rup muşchii şi se sfărâmă oasele. Puteai citi

---

[65]65 Asistent Personal pentru Satelit.

pe buzele victimelor care cereau îndurare, le vedeai culoarea ochilor ce se bulbucau când îşi dădeau sufletul. Vedeai momentul în care sângele începea să se facă din roşu maro şi cum arăta pe cimentul cenuşiu din Londra, cu totul altfel decât pe nisipul alb din Cape Cod.

Nu puteam controla ce alegeau să observe spionii ăştia de deasupra atmosferei. Ţintele lor erau alese de armata Statelor Unite. Am văzut o groază de bătălii: Chonqing, Yonkers; am urmărit o companie de trupe indiene cum încearcă să salveze nişte civili prinşi pe Stadionul Ambedkar din Delhi. L-am urmărit pe comandantul lor dându-le ordinul să formeze un careu, cum făceau englezoii în perioada colonială. A mers, cel puţin o vreme. Asta era partea supărătoare la supravegherea prin satelit: puteai doar să te uiţi, nu să şi asculţi. Nu ştiam că indienii rămâneau fără muniţie, ci doar că Zed începea să se apropie. Am văzut un elicopter pe deasupra lor şi am urmărit cum comandantul avea o dispută cu subordonaţii. Nu ştiam că era generalul Raj-Singh, habar nu aveam cine era. Nu băgaţi în seamă ce zic criticii despre omul ăsta, că ar fi dat bir cu fugiţii când s-a încins situaţia. Am văzut totul. *Chiar* a încercat să se lupte, şi unul dintre soldaţii lui *chiar* l-a lovit în faţă cu patul puştii. Era inconştient când l-au suit în elicopterul ăla. A fost groaznic să văd totul aşa de detaliat, dar fără să pot face nimic.

Aveam şi noi echipament de observaţie, reţelele civile şi sculele noastre de acolo, de pe staţie. Imaginile de la ele nu erau nici pe jumătate atât de puternice precum cele militare, dar erau totuşi înfiorător de clare. Ne-au oferit primele imagini cu megahoardele din Asia Centrală şi zonele de prerie din America. Erau uriaşe, se întindeau pe kilometri întregi, cum trebuie să fi fost cândva turmele de bizoni.

Am urmărit evacuarea Japoniei şi am rămas uimiţi de nivelul ei. Sute de vapoare, mii de ambarcaţiuni mici. Am pierdut şirul la elicopterele care făceau drumul de la acoperişurile clădirilor până la flotă ori la avioanele care făceau drumul spre nord, în Kamciatka.

Am fost primii care am descoperit găurile de zombi, gropanele pe care le sapă reanimaţii când umblă după animale care se adăpostesc sub pământ. Am crezut mai întâi că-s doar incidente izolate, până ce le-am văzut peste tot în lume; uneori apăreau în apropiere unele de celelalte. Era un câmp în nordul Angliei – trebuie să fi fost un număr mare de iepuri acolo – înţesat de gropi, fiecare de altă mărime şi formă. Multe aveau împrejur pete mari, închise la culoare. Nu puteam vedea suficient de clar, dar eram destul de siguri că-i sânge. Era exemplul cel mai groaznic, pentru mine, al hotărârii oarbe a inamicului. Nu dovedeau conştiinţă, doar instinct biologic pur. Am văzut la un moment dat un Zed umblând după ceva, probabil o cârtiţă aurie, în deşertul Namibian. Cârtiţa se îngropase adânc la poalele unei dune. Pe măsură ce înviatul încerca să o ajungă, nisipul curgea şi umplea gaura. Creatura nu s-a oprit, n-a reacţionat nicicum, a continuat doar. L-am urmărit cinci zile încheiate cum scobeşte neîntrerupt, apoi, într-o dimineaţă, s-a oprit, s-a ridicat şi a pornit-o şontâc mai departe, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Probabil pierduse mirosul. Norocul cârtiţei.

Cu toate sistemele noastre optice performante, nimic nu avea acelaşi impact, totuşi, ca lucrurile pe care le vedeam cu ochiul liber. Ne uitam pe hublou în jos la biata noastră biosferă. Dacă vezi o asemenea devastare ecologică, imensă, începi să înţelegi de ce mişcările ecologiste moderne au început odată cu programul spaţial american. Erau multe focuri, şi nu mă refer doar la clădiri, păduri ori chiar puţuri petroliere scăpate de sub control – afurisiţii de saudiţi chiar o făcuseră[66] – mă refer şi la focurile de tabără, care erau, cred, cel puţin vreun miliard, scânteiuţe portocalii care acopereau Pământul în locuri unde altădată se vedeau lumini electrice. Zi şi noapte, părea că întreaga planetă arde. E peste poate să calculezi câtă cenuşă s-a produs, dar se estimează că a fost echivalentă cu un

[66] Nici până în ziua de azi nu se ştie de ce familia regală saudită a ordonat aprinderea câmpurilor petrolifere din regatul lor.

conflict nuclear de mică anvergură între SUA şi fosta Uniune Sovietică, asta fără să includem bombardamentele reale dintre Iran şi Pakistan: le-am urmărit şi le-am înregistrat şi pe ele, flashuri şi incendii care mi-au ars retina zile întregi. Deja se lăsa toamna nucleară, iar vălul gri-cafeniu se îndesea de la o zi la alta.

Era ca şi cum ne-am fi uitat la o planetă extraterestră, sau la Pământ pe timpul ultimei extincţii în masă. Instrumentele optice convenţionale au devenit în cele din urmă inutile cu toată pâcla aceea; ne mai rămâneau senzorii termici şi radarul. Faţa naturală a Pământului a dispărut în spatele unei caricaturi în culori vii. Cu unul din sistemele astea, senzorul Aster de pe satelitul Terra, am văzut cum se rupe Barajul celor Trei Defileuri.

Cam patruzeci de *mii de miliarde* de litri de apă, ducând resturi, aluviuni, pietre, copaci, maşini, case şi bucăţi din baraj mari cât o casă! Parcă era viu, un dragon maro cu alb care se năpustea către Marea Chinei de Est. Când mă gândesc la oamenii care i-au stat în cale… prinşi în clădiri baricadate, incapabili să scape de valul ca un zid din cauza lui Zed care-i pândea în prag… Nimeni nu ştie câţi oameni au murit în noaptea aceea. Se mai găsesc şi astăzi cadavre.

[Unul dintre pumnii săi scheletici se strânge, în vreme ce mâna cealaltă apasă butonul de „automedicaţie".]

Când mă gândesc cum a încercat conducerea Chinei să explice catastrofa… Aţi citit vreo transcriere a discursului preşedintelui chinez? Noi am urmărit speech-ul de la un semnal piratat de pe satelitul lor Sinosat II. O numea o „tragedie neprevăzută". Serios? Neprevăzută? Era ceva neprevăzut că barajul fusese construit pe o falie activă? Că greutatea crescândă a unui rezervor uriaş provocase cutremure şi altădată[67] şi că se detectaseră fisuri în fundaţie cu luni înainte ca barajul să fie terminat?

„Accident inevitabil", aşa i-a zis. Ce ticălos! Aveau destule trupe să ducă război deschis în aproape toate

---

[67]67 Rezervorul Barajului Katse din Lesotho a provocat, după cum s-a dovedit, numeroase tulburări seismice de la terminarea sa în 1995.

oraşele mari şi nu puteau găsi o mână de poliţişti rutieri ca să asigure protecţia în faţa unei catastrofe ce urma să vină? Nu-şi imaginase nimeni ce înseamnă să abandonezi staţiile de avertizare seismică şi comenzile de urgenţă în caz de revărsări? După aceea au dat-o la întors, că au făcut, cică, tot ce au putut ca să protejeze barajul şi că, la momentul dezastrului, bravele trupe ale armatei şi-au dat viaţa ca să-l apere. Ei bine, am observat personal Cele Trei Defileuri şi singurii soldaţi chinezi pe care i-am văzut îşi dăduseră viaţa cu mult, mult timp în urmă. Chiar se aşteptau ca proprii lor oameni să ia de bună o minciună atât de strigătoare la cer? Se aşteptau la altceva decât la o rebeliune pe faţă?

La două săptămâni după începerea revoluţiei am recepţionat primul şi singurul semnal de la staţia spaţială chineză, Yang Liwei. Era singura staţie cu personal uman pe orbită, dar nu se putea compara cu o capodoperă ca a noastră. Era mai degrabă o amestecătură de module Shenzhou şi tancuri de combustibil Log March, prinse laolaltă ca o versiune gigantică a vechiului American Skylab.

Încercam să-i contactăm de luni întregi. Nici nu ştiam sigur dacă mai exista vreun echipaj. Nu recepţionaserăm decât mesaje înregistrate, într-o engleză de Hong Kong perfectă, care ne invitau să ne ţinem la distanţă, sub ameninţarea unei „riposte mortale”. Ce risipă nebunească! Am fi putut colabora, să fi schimbat provizii şi expertiză tehnică. Cine ştie ce-am fi putut realiza dacă dădeam deoparte politica şi lucram împreună ca fiinţe umane cu acelaşi sânge.

Ne convinseserăm că staţia nu fusese locuită niciodată şi că toată povestea cu riposta mortală era doar o cacealma. Am fost peste poate de surprinşi când la staţia noastră de radioamatori[68] am sesizat un semnal. Era o voce umană în care se citea osteneala şi frica; a durat doar câteva

---

[68][68] SSI este echipată cu un aparat radio civil, care la origine permitea echipajului să vorbească cu copiii de şcoală.

secunde. Atâta mi-a trebuit; m-am suit în Vern şi am pornit-o spre Yang.

Când a apărut la orizont, mi-am dat seama că orbita i se alterase dramatic. Apropiindu-mă, am văzut şi de ce. Naveta de salvare distrusese trapa de acces şi, fiindcă rămăsese andocată la camera de depresurizare principală, toată staţia se depresurizase în câteva secunde. Am solicitat, ca măsură de precauţie, permisiunea să vin la bord. Niciun răspuns. Ajungând înăuntru, am observat că, deşi spaţiul era destul de mare pentru un echipaj de şapte-opt oameni, avea locuri amenajate pentru dormit şi truse personale doar pentru doi. Am găsit o mulţime de provizii în Yang, mâncare, apă şi surse chimice de oxigen pentru cel puţin cinci ani. La început n-am înţeles de ce. La bord nu era echipament ştiinţific, nici instrumente de colectare a datelor. Era de parcă guvernul chinez ar fi trimis doi oameni în spaţiu doar aşa, ca să fie acolo. După un sfert de oră de plutit prin staţie, am găsit şi prima dintre încărcături. Staţia era ceva mai mult decât un vehicul uriaş aflat în derivă. Dacă explozibilii ar fi detonat, resturile de la o staţie spaţială de patru sute de tone nu doar că ar fi avariat sau distrus orice altă platformă orbitală, dar ar fi întârziat cu ani întregi orice lansare spaţială viitoare. Era politica „spaţiului pârjolit”, „dacă noi nu-l avem, să nu-l aibă nimeni”.

Toate sistemele staţiei erau încă operaţionale. Nu luase foc nimic, nu era nicio pagubă structurală, niciun motiv pentru accidentul de la trapa de evacuare. Am găsit cadavrul unui singur cosmonaut, cu mâna încă agăţată de maneta de deschidere a trapei. Purta un costum presurizat, dar vizorul îi fusese spulberat de un glonţ. Presupun că individul care trăsese fusese aruncat în spaţiu. Aş vrea să cred că revoluţia chineză nu se limitase doar la pământ, că bărbatul care stricase trapa era acelaşi care încercase să comunice. Tovarăşul lui probabil că rămăsese fidel vechii gărzi. Poate i se ordonase, lui Domnu’ Loialist, să detoneze încărcătura. Zhai – era numele de pe efectele personale – Zhai încercase să-l

azvârle în spaţiu şi încasase un glonţ. O poveste ca la carte, cred. Eu aşa o să mi-o amintesc.

În felul acesta aţi reuşit să vă prelungiţi perioada de supravieţuire? Folosind proviziile de la bordul lui Yang?

[Ridică degetul mare într-un semn de triumf.] L-am consumat bucată cu bucată, pentru piese de schimb şi materiale. Am fi vrut să legăm cele două platforme, dar n-aveam unelte şi destui oameni pentru o asemenea manevră. Am fi putut folosi naveta de salvare ca să revenim pe Pământ. Avea scut termic şi loc pentru trei pasageri. A fost tentant. Dar orbita staţiei se deteriora rapid şi a trebuit să facem o alegere rapidă, să pornim spre Pământ sau să reînnoim proviziile de pe SSI. Ştiţi ce am ales.

Înainte s-o abandonăm, l-am pus la odihnă pe amicul nostru Zhai. I-am legat corpul bine la bord, am adus trusa lui de supravieţuire pe SSI şi am rostit câteva cuvinte în memoria lui în vreme ce Yang ardea în atmosfera terestră. După toate aparenţele, el era loialistul, şi nu rebelul, dar, oricum, acţiunile lui ne permiteau să rămânem în viaţă. Am mai stat pe orbită trei ani, trei ani în plus care nu ar fi fost posibili fără proviziile chinezeşti.

Cred că e una dintre ironiile războiului că echipajul de înlocuire a ajuns până la noi într-un vehicul spaţial civil, *Spacecraft Three,* o navetă destinată iniţial turismului orbital antebelic. Şi pilotul, cu pălărie de cowboy şi rânjet încrezător de iancheu. *[Se străduieşte să imite accentul texan.]* „A comandat pizza careva?” *[Îl umflă râsul, apoi se strâmbă de durere şi apasă iar butonul de automedicaţie.]*

Sunt întrebat uneori dacă n-am regretat decizia de a rămâne la bord. Pentru tovarăşii mei nu pot vorbi. Au zis, pe patul de moarte, că ar face şi a doua oară la fel. Cum să nu fiu de acord? Nu regret fizioterapia de după aceea, că am ajuns să fac iarăşi cunoştinţă cu oasele mele şi să-mi amintesc de ce ne-a dat bunul Dumnezeu picioare. Nu regret că am fost expus la atâta radiaţie cosmică, în costumele alea fără protecţie adecvată în SSI. *[Face semn*

către salonul de spital şi maşinăriile ataşate de corpul lui.] Am ales şi, îmi place să cred, am şi realizat ceva până la urmă. Nu-i rău pentru un fiu de miner din Andamooka.

[Terry Knox a decedat la trei zile după realizarea acestui interviu.]

Ancud, Isla Grande de Chiloe, Chile

[Cu toate că, oficial, capitala a redevenit Santiago, baza de refugiaţi de altădată rămâne centrul economic şi cultural al ţării. Ernesto Olguin se simte acasă în locuinţa de pe plaja Peninsulei Lacuy, deşi îndatoririle de comandant de navă comercială îl ţin departe de ţărm cea mai mare parte a anului.]

Cărţile de istorie îi spun „Conferinţa Honolulu”, dar ar trebui de fapt să i se spună „Conferinţa Saratoga”, fiindcă atâta am avut noi şansa să vedem. Am petrecut paisprezece zile în compartimentele alea înghesuite şi pe culoarele umede şi înguste. USS *Saratoga:* de la portavion la carcasă dată la casat, apoi la barjă de transport pentru refugiaţi şi în cele din urmă cartier general plutitor al Naţiunilor Unite.

Şi nici conferinţă n-ar fi trebuit să-i zică. Mai degrabă a fost un soi de ambuscadă. Trebuia, cică, să facem schimb de tactici militare şi tehnologie. Toată lumea era nerăbdătoare să vadă metoda de fortificare a autostrăzilor pusă la punct de britanici, care a fost aproape la fel de încântătoare ca demonstraţia pe viu de Mkunga Lalem[69]. Ar fi trebuit şi să reintroducem unele elemente de comerţ internaţional. Asta era sarcina mea, mai exact să integrăm ce mai rămânea din flota noastră în noua structură-convoi internaţională. Nu ştiam ce mă aştepta la bordul lui Super Sara. Nu cred că altcineva ar fi ştiut.

În prima zi a conferinţei ne-am adunat ca să facem

---

[69][69] În traducere „Anghila şi Sabia”, prima artă marţială concepută împotriva zombilor.

prezentările. Mi-era cald, eram obosit şi voiam din tot sufletul să se termine odată discursurile alea plictisitoare. Apoi s-a ridicat ambasadorul american şi lumea întreagă s-a oprit pe loc cu scrâşnete.

Era vremea să trecem la atac, a zis, să ieşim de după fortificaţii şi să recucerim teritoriile infestate. M-am gândit la început că se referea la operaţiuni izolate: să punem mâna pe alte insule locuibile sau, cine ştie, să redeschidem zonele de canal din Panama şi Suez. Presupoziţia mea n-a avut viaţă lungă. A zis foarte clar că nu era vorba de o serie de incursiuni tactice minore. Statele Unite intenţionau să deschidă o ofensivă permanentă, să înainteze zi de zi până, cum a spus, „toate urmele sunt şterse cu buretele şi curăţate ori, dacă trebuie, rase de pe faţa Pământului". Poate a crezut că, dacă-l copiază pe Churchill, o să obţină vreun impact emoţional. Nici vorbă. Cei din sală au pornit imediat să se ia la ceartă.

Unii întrebau de ce naiba am risca alte vieţi, de ce să omorâm alţi oameni fără să fie nevoie, când nu trebuia decât să ne vedem de treaba noastră şi să aşteptăm ca inamicul să putrezească de tot. Nu se întâmpla asta deja? Nu începeau cazurile mai timpurii să dea semne de descompunere avansată? Timpul era de partea noastră, nu a lor. De ce să nu lăsăm natura să ne facă treaba?

Ceilalţi contraargumentau că nu toţi morţii vii putrezeau. Şi ce era de făcut cu cazurile recente, cu cei încă în putere? Nu era de ajuns unul singur ca să reînceapă molima? Dar cei care umblau prin zonele nordice? Pentru ei cât trebuia să aşteptăm? Decenii? Secole? Aveau refugiaţii din zonele astea vreo şansă să-şi mai vadă casele?

Şi atunci totul a luat o întorsătură urâtă. Ţările cu climă mai rece erau în majoritate din ceea ce se numea cândva „Lumea întâi". Un delegat dintr-o ţară „în curs de dezvoltare" a sugerat, destul de aprins, că poate asta le era pedeapsa pentru că agresaseră şi jefuiseră „naţiunile victime ale Sudului". Poate, a zis, dacă am menţine „hegemoniile albe" ocupate cu problemele lor, invazia de

reanimaţi ar permite restului lumii să se dezvolte „fără intervenţii imperialiste”. Poate că morţii vii aduseseră şi altceva decât devastare. Poate că, în cele din urmă, aduseseră dreptate pentru viitor. Ai mei au puţină preţuire pentru *gringos* din Nord, iar familia mea a suferit destul sub Pinochet pentru ca animozitatea asta să devină personală, dar vine un moment în care emoţiile personale trebuie să lase loc faptelor obiective. Cum să fie „hegemonie albă” când cele mai dinamice economii antebelice fuseseră China şi India, iar cea mai mare economie de război era, incontestabil, Cuba? Cum să spui că zonele mai reci erau o problemă a Nordului, când erau atâţia oameni care abia îşi duceau zilele în Himalaya, în Anzi sau chiar în ţara mea, Chile? Nu, omul ăla şi cei care-l aprobau nu vorbeau despre dreptatea viitoare. Voiau doar să se răzbune pentru trecut.

[Oftează.] După toate prin câte trecuserăm, încă nu ne puteam scoate capul din fund şi descleşta mâinile de pe beregăţile celorlalţi.

Stăteam lângă o delegată din Rusia şi încercam să o opresc să nu sară peste scaun, când am auzit altă voce de american. Era preşedintele lor. Omul nu a ţipat, nu a încercat să facă ordine. A vorbit mai departe pe un ton calm şi ferm, cum nu cred că mai era în stare vreun alt lider. Chiar le-a mulţumit „colegilor delegaţi” pentru „opiniile valoroase” şi a admis că, dintr-o perspectivă strict militară, nu era niciun motiv ca să „ne forţăm norocul”. Ajunseserăm la o remisă cu morţii vii şi, cândva, generaţiile viitoare ar fi putut să locuiască din nou planeta, cu prea puţine pericole. Da, strategiile defensive salvaseră rasa umană, dar ce ne făceam cu spiritul?

Morţii vii ne luaseră mai mult decât pământul şi pe cei dragi. Ne răpiseră încrederea în noi, acea formă de viaţă dominantă pe planetă. Eram acum o specie zguduită, pusă pe fugă, adusă în pragul extincţiei şi recunoscătoare pentru un mâine în care lucrurile să nu fie, măcar, la fel de rele ca azi. Era asta moştenirea pe care o lăsam copiilor, o asemenea anxietate şi neîncredere în sine nemaiîntâlnită

de pe vremea strămoaşelor noastre primate, care se refugiau în copacii cei mai înalţi? Ce fel de lume aveau să reconstruiască ei? Aveau s-o reconstruiască în vreun fel? Puteau continua să progreseze ştiind că nu aveau putere asupra viitorului lor? Şi dacă în viitorul acela morţii vii aveau să fie din nou prezenţi? Aveau descendenţii noştri să lupte, ori să se supună cu umilinţă extincţiei inevitabile? Fie şi doar din cauza asta trebuia să ne recuperăm planeta. Trebuia să ne dovedim nouă înşine că *puteam* şi să lăsăm în urma noastră dovada. Drumul spinos înapoi către umanitate sau lehamitea regresului. Asta era alegerea şi trebuia făcută.

Tipic nordamerican, să ţinteşti spre stele cu mucii încă la nas. Dacă ar fi fost vreun film făcut de gringos, cred că la faza asta ar fi trebuit să apară un idiot care să se ridice în picioare şi să înceapă cu aplaudatul, mai întâi încet, apoi să se alăture şi alţii, apoi pe obrazul cuiva să se prelingă o lacrimă ori alte prostii de genul ăsta. Dar toată lumea a tăcut. N-a mişcat niciunul. Preşedintele a anunţat că vom lua o pauză ca să chibzuim asupra propunerii şi ne vom reîntâlni la apus pentru vot.

Nu aveam voie, ca ataşat naval, să particip la vot. Cât decidea ambasadorul soarta iubitului nostru Chile, n-aveam decât să mă bucur de apusul de soare pe oceanul Pacific. Am stat pe puntea superioară, între paletele de vânt şi celulele fotovoltaice, şi mi-am omorât timpul cu omologii mei din Franţa şi Africa de Sud. Am încercat să evităm subiectele fierbinţi şi să ne orientăm spre chestii cât mai depărtate de război cu putinţă. Ni s-a părut că era în regulă dacă vorbeam despre vinuri. Norocul făcea ca toţi să fi trăit, lucrat sau să aibă legături de familie prin zone viticole: Aconcagua, Stellenboch şi Bordeaux. Erau puncte comune şi, ca orice altceva, ne-au amintit şi ele, până la urmă, de război.

Aconcagua fusese distrusă, arsă complet în timpul dezastruoaselor experimente cu napalm ale ţării mele. Stellenboch găzduia acum recolte pentru subzistenţă. Strugurii erau un lux când populaţia era ameninţată cu

foametea. Bordeaux era invadat, zdrobit sub tălpile înviaţilor ca mai toată Franţa continentală. Comandorul Emile Renard era de un optimism morbid. Cine ştie, zicea, dacă n-o să îi facă bine pământului nutrienţii din cadavrele lor? Poate că aveau să îmbunătăţească gustul vinului după ce era recucerit Bordeaux-ul, dacă era recucerit. În timp ce soarele se cufunda în mare, Renard a scos din taşca lui ceva, o sticlă de Chateau Latour din 1964. Nu ne-am crezut ochilor. Vinul din ’64 era extrem de rar. Întâmplarea făcuse că viile avuseseră o producţie bogată în sezonul acela şi fuseseră culese la sfârşitul lui august, şi nu la începutul lui septembrie ca de obicei. Acea lună septembrie fusese marcată de ploi abunente, devastatoare, care inundaseră celelalte vii şi ridicaseră Chateau Latour la un nivel apropiat de Sfântul Graal. Sticla din mâna lui Renard se poate să fi fost ultima de felul ei, simbolul perfect al unei lumi pe care n-aveam, poate, s-o mai regăsim niciodată. Era singurul obiect personal pe care reuşise să-l salveze. O ducea peste tot cu el, şi plănuia să o ţină pentru… totdeauna, posibil, de vreme ce existau şanse ca un alt asemenea vin să nu mai fie făcut niciodată. Dar acum, după discursul preşedintelui iancheu…

[Se linge pe buze involuntar, amintindu-şi gustul.]

Fusese destul de zgâlţâit, şi paharele de plastic nu-l puneau în valoare. Dar nu ne-a păsat. L-am savurat până la ultima picătură.

Aveaţi încredere în vot?

Ştiam că unanim nu putea să fie, şi am avut, normal, dreptate. Şaptesprezece de „nu“ şi treizeci şi una de abţineri. Măcar cei care votaseră nu erau gata să suporte consecinţele pe termen lung ale deciziei lor… şi au suportat. Dacă te gândeşti că noul ONU era format din doar şaptezeci şi doi de delegaţi, îţi dai seama că a cam fost la mustaţă. Dar nu-mi păsa mie de asta, ori celorlalţi doi „somelieri” amatori. Pentru noi, pentru ţările noastre, pentru copiii noştri, alegerea fusese făcută: să atacăm.

RĂZBOI TOTAL

La bordul dirijabilului *Mauro Altieri,* o mie de metri deasupra localităţii Vaalajarvi, Finlanda

[Mă aflu lângă generalul D'Ambrosia în CIL, Centrul de Informaţii de Luptă, replica europeană la dirijabilul american de comandă şi control D-29. Echipajul lucrează în tăcere la monitoarele ce licăresc. Când şi când, câte unul rosteşte la microfoanele cu căşti câteva vorbe rapide în franceză, germană, spaniolă sau italiană. Generalul se apleacă peste panoul strategic şi urmăreşte întreaga operaţiune cu o privire cuprinzătoare, ce aduce cu felul în care vedea Dumnezeu lumea.]

„Atac“ – prima dată când am auzit vorba asta, impulsul meu a fost „ce rahat!” Vă surprinde?

[Nu apuc să răspund, fiindcă continuă.]

Sigur că da. Probabil că vă aşteptaţi ca „ştabii” să tresalte de nerăbdare, credeţi că-şi doresc sânge şi măruntaie sfârtecate.

[Clatină din cap.] Nu ştiu cine a creat stereotipul generalului care se aruncă cu capul înainte ca bivolul, nu prea isteţ, stilul antrenor de fotbal de liceu. Poate că Hollywoodul ori presa civilă, sau poate chiar noi, când le-am permis clovnilor ălora insipizi şi egocentrici – alde MacArthur, Halsey şi Curtis E. LeMay – să ne reprezinte imaginea pentru restul ţării. Dar asta e imaginea omului în uniformă, şi nimic nu-i mai departe de adevăr. Eram speriat de moarte să conduc armatele noastre în ofensivă, mai ales că nu fundul meu îl puneam la bătaie. Doar îi trimiteam pe alţii să moară, şi uitaţi împotriva a ce îi trimiteam.

[Se răsuceşte spre un alt monitor de pe peretele din spate, face semn din cap spre un operator şi imaginea se dizolvă într-o hartă de pe timpul războiului, a Statelor Unite continentale.]

Două sute de milioane de zombi[70]. Cum să-ţi închipui măcar un asemenea număr, darămite să îl combaţi militar? Acum măcar ştiam cu ce ne luptăm, dar dacă puneai laolaltă toată experienţa, toate informaţiile adunate despre originea lor, despre fiziologie, despre puncte slabe şi tari, despre motive şi mentalităţi, perspectiva victoriei rămânea totuşi extrem de ceţoasă.

Toate armatele, fie mecanizate ori gherile montane, au de respectat trei reguli de bază: trebuie făcute, hrănite şi conduse. Făcute: ai nevoie de corpuri calde, altfel nu ai armată deloc; hrănite: odată ce ai armata, îi trebuie provizii; şi conduse: indiferent cât de descentralizată e forţa militară cu pricina, trebuie să fie cineva acolo cu autoritatea de a spune „după mine“. Făcut, hrănit şi condus; şi niciuna dintre restricţiile astea nu se aplica morţilor vii.

Aţi citit cumva *Nimic nou pe frontul de vest?* Remarque zugrăveşte un tablou detaliat al Germaniei care devine „goală”, adică rămasă pur şi simplu, spre sfârşitul războiului, fără soldaţi. Mai poţi jongla cu cifrele, mai trimiţi bătrâni şi băieţaşi, dar ajungi până la urmă la fundul sacului... asta dacă nu cumva, când omori un duşman, revine la viaţă de partea ta. Aşa opera Zack, îşi mărea efectivele subţiindu-le pe ale noastre! Şi mergea doar într-o direcţie. Infectează un om şi se face zombi. Omoară un zombi şi devine un cadavru. Noi nu puteam decât să slăbim, în vreme ce ei se puteau face mai puternici.

Toate armatele umane au nevoie de provizii, dar a lor nu. Nici mâncare, nici muniţie, nici benzină, nici măcar apă de băut şi aer de respirat! Nicio linie de aprovizionare de retezat, niciun depozit de distrus. Nu-i puteai înconjura şi lăsa să flămânzească. Ia o sută din ei, închide-i într-o cameră, şi peste trei ani o să iasă de acolo la fel de mortali.

---

[70][70] S-a confirmat că, dintre ei, cel puţin douăzeci şi cinci de milioane erau reanimaţi refugiaţi din America Latină, ucişi în timp ce încercau să ajungă în nordul canadian.

E ironic că poţi omorî un zombi doar dacă-i distrugi creierul, întrucât, ca grup, nu aveau o minte colectivă. Nu era conducere, ierarhie, n-aveau comunicaţii şi nici nu cooperau la vreun nivel. N-aveau niciun preşedinte de asasinat, nici centru de comandă de distrus cu precizie chirurgicală. Fiecare zombi e o unitate automată şi autonomă, şi avantajul acesta rezumă cu adevărat întregul conflict.

Aţi auzit de expresia „război total"; e destul de comun în istoria umană. Cam la fiecare generaţie se trezeşte un individ să dea din gură cum că poporul lui a declarat „război total" nu ştiu cui, că, adică, orice bărbat, femeie şi copil din cadrul naţiunii îşi dedică fiece clipă din viaţă obţinerii victoriei. E un rahat, din două puncte principale de vedere. Mai întâi că niciun grup, sau ţară, nu e dedicat sută la sută războiului; nu se poate fizic. Poţi avea un procent mare, mulţi oameni străduindu-se îndelung şi din greu, dar toţi, tot timpul? Şi ce facem cu simulanţii care se sustrag încorporării, ori cu cei care obiectează din motive de conştiinţă? Sau bolnavii, răniţii, cei foarte bătrâni ori foarte tineri? Şi când dormi, mănânci, te duci la budă sau faci un duş? E un „duş pentru victorie"?

În primul rând din cauza asta un război total e imposibil pentru oameni. Al doilea motiv e că toate naţiunile au limite. Ar putea fi indivizi acolo dispuşi să-şi sacrifice vieţile; poate chiar mulţi în cadrul unei populaţii, dar populaţia ca întreg o să-şi atingă în cele din urmă limitele emoţionale şi fiziologice. Japonezii şi le-au atins din cauza a două bombe atomice americane. Vietnamezii ar fi ajuns şi ei la limită dacă ar fi primit vreo câteva[71], dar, mulţumesc lui Dumnezeu, ne-am pierdut noi voinţa înainte să se ajungă la asta. Ţine de natura felului în care fac război oamenii, două tabere care încearcă să se împingă una pe alta la limita insuportabilului şi, oricât ne-ar plăcea

---

[71] Au existat afirmaţii potrivit cărora unii membri ai armatei americane au susţinut în mod deschis folosirea de arme termonucleare în Războiul din Vietnam.

să vorbim despre război total, limita e întotdeauna acolo… asta dacă nu eşti mort viu.

Pentru prima dată în istorie ne confruntam cu un inamic ce ducea cu adevărat un război total. Nu aveau limite de rezistenţă. Nu aveau de gând să negocieze sau să se predea. Urmau să lupte până la capăt fiindcă, spre deosebire de noi, fiecare din ei era dedicat devorării întregii vieţi de pe Pământ. Ăştia erau duşmanii care ne aşteptau după Stâncoşi. Ăsta era războiul pe care-l aveam de dus.

Denver, Colorado, SUA

[Tocmai am terminat de mâncat, acasă la familia Wainio. Allison, soţia lui Todd, a urcat să-şi ajute fiul, pe Addison, la teme. Todd şi cu mine am rămas jos, în bucătărie, să spălăm vasele.]

Era ca şi cum am fi păşit înapoi în timp, armata nouă vreau să zic. Total diferită faţă de cea veche, cu care aproape murisem la Yonkers. Nu mai eram mecanizaţi – gata cu tancurile, fără artilerie, fără şenile, nici măcar vreun Bradley. Alea erau în rezervă şi le modificaseră pentru când aveam să luăm înapoi oraşele. Nu, nu aveam ca vehicule decât Humvee-uri şi nişte ASV-uri M-trip-Seven[72] cu care căram muniţie şi alte chestii. La picior am luat-o, marş în coloane cum vezi în tablourile cu Războiul Civil. Se vorbea mult despre „Albaştri” şi „Cenuşii”, mai ales din cauza culorii pielii lui Zack şi a nuanţei noilor noastre UL. Nu se mai obosiseră cu camuflajul; la ce putea să folosească? Şi cred că bleumarinul era cea mai ieftină vopsea pe atunci. UL aduceau mai mult cu armurile celor de la SWAT. Erau uşoare, confortabile şi întărite cu kevlar, cred că kevlar era[73], cu protecţie antimuşcătură. Se puteau

[72][72] Cadillac Gauge M1117 Armored Security Vehicle.

[73][73] Compoziţia chimică a uniformelor de luptă (UL) ale armatei este încă secretizată.

folosi mănuşi şi o cagulă care-ţi acoperea faţa. Mai încolo, în luptele urbane corp la corp, opţiunea asta a salvat multe vieţi.

Totul avea aşa… un aer retro. Lobo-urile noastre arătau ca scoase din, nu ştiu, *Stăpânul Inelelor?* Ordinele standard erau să le folosim doar la nevoie, dar, crede-mă, au fost *tare* necesare. Te simţeai bine să ai în mână bucata aia solidă de oţel. Făcea totul mai personal, îţi dădea forţă. Simţeai cum crapă craniul. Te lua ca un vârtej, ca şi cum ţi-ai fi căpătat viaţa înapoi, ştii? Nu că m-ar fi deranjat să apăs pe trăgaci.

Arma de bază din dotare era SIR, carabina standard pentru infanterie. Avea o lucrătură în lemn de ziceai că-i din al Doilea Război Mondial; materialele compozite erau, cred, prea greu de produs. Nu ştiu de unde a apărut SIR. Am auzit că era un soi de AK modificat. Am mai auzit şi că era o versiune simplificată de XM8, care deja era în planul armatei ca nouă generaţie de armă de asalt. Am mai auzit că a fost inventată, testată şi produsă mai întâi la asediul Oraşului Eroilor şi că planurile au fost transmise la Honolulu. Sincer să fiu, nu ştiu şi nici nu-mi pasă. Avea reculul cam dur şi trăgea doar pe foc semiautomat, dar era extrem de precisă şi nu se bloca niciodată, dar niciodată! Puteai s-o târăşti prin noroi, s-o laşi în nisip, puteai s-o scapi în apă sărată şi s-o uiţi acolo cu zilele. Indiferent ce-i făceai copilaşului, nu te lăsa baltă.

Singurele „ornamente” erau într-o trusă cu piese extra şi mai multe ţevi de diferite lungimi. Puteai s-o foloseşti ca puşcă cu lunetă, ca armă de distanţă medie ori pe post de carabină de asalt, într-o singură oră, fără să faci altceva decât să bagi mâna în rucsac. Avea şi o baionetă, cam de douăzeci de centimetri, numai bună dacă nu-ţi era la îndemână cu Lobo. Glumeam tot timpul: „Ai grijă să nu scoţi ochii cuiva”, lucru pe care, evident, l-am făcut din plin. SIR era o armă foarte bună pentru lupta corp la corp, chiar şi fără baionetă, şi dacă mai puneai şi celelalte lucruri care o făceau fantastică, pricepi de ce îi spuneam

mereu, cu respect, „domnia sa”.[74]

Muniţia era de tip NATO 5, 56, „Cireşica”, cu explozie iniţiată pirotehnic. Fantastic design. Se fragmenta când intra în craniul lui Zack şi-i prăjea creierii. Nu exista risc să fie împroşcată materie cenuşie infectată şi nu era nevoie să-i mai arzi. Când făceai ICL[75], nu mai trebuia să-i decapitezi înainte să-i îngropi. Făceai doar şanţul şi rostogoleai corpul înăuntru.

Da, era o armată nouă, iar oamenii erau la fel. Recrutarea se schimbase, şi să fii recrut însemna acum cu totul altceva. Rămâneau vechile cerinţe – rezistenţă fizică, capacitate mentală, motivaţie şi disciplină în situaţii extreme – dar nu făceau nici doi bani dacă nu reuşeai să treci, pe termen lung, peste şocul Z. Am văzut mulţi prieteni pierzându-se cu firea. Unii cădeau la pământ, alţii se împuşcau singuri ori îi împuşcau pe camarazi. N-avea de-a face cu curajul sau ceva. Am citit odată într-un ghid de supravieţuire al SAS britanice ceva despre personalitatea de „războinic”, cum familia ta ar trebui să fie stabilă emoţional şi financiar şi cum n-ar trebui nici măcar să fii atras de fete când eşti foarte tânăr. *[Mormăie dezaprobator.]* Eh, ghidurile astea… *[Scutură palma, într-un gest ca de masturbare.]*

Dar feţele astea noi puteau fi de oriunde: vecinul tău, mătuşa, suplinitorul ăla cu moacă de tocilar ori umflatul leneş de pe vehiculul motorizat. De la foşti vânzători de asigurări până la un tip care sunt al naibii de sigur că era Michael Stipe, deşi nu l-am putut face să recunoască. Totul avea sens, cred; cine nu putea trece peste asta n-ar fi avut cum să ajungă aici. Toţi erau, cumva, veterani. Tovarăşa mea de luptă, sora Montoya, de cincizeci şi doi de ani, fusese călugăriţă, şi cred că încă era. Dar cu toate astea îşi apărase şcoala de duminică timp de nouă zile, cu nimic altceva decât o bară de fier de doi metri, luată de la un

---

[74][74] Joc de cuvinte. În engleză „sir“ este o formulă de adresare respectuoasă. *(N.t.)*

[75][75] ICL – igienizarea câmpului de luptă.

candelabru. Nu ştiu cum reuşea să salte rucsacul ăla în spate, dar a făcut-o fără să se plângă, de la baza noastră din Needles până la punctul de contact din Hope, New Mexico.

Hope[76]. Nu glumesc, chiar aşa îi zicea orăşelului.

Au zis că ştabii l-au ales din cauza terenului, cu deschidere largă, cu deşert în faţă şi munţi în spate. Perfect, au zis, pentru o confruntare la câmp deschis; numele n-avea nimic a face. Zic ei.

Ştabii voiau ca operaţia asta test să meargă ca unsă. Era prima confruntare terestră majoră de la Yonkers încoace. În momentul ăla, ştii, o groază de lucruri diferite au fost puse laolaltă.

Un punct de cotitură?

Da, aşa cred. Oameni noi, chestii noi, pregătire nouă – toate trebuiau cumva să se combine pentru prima bumbăceală majoră.

Am dat peste câţiva inamici pe drum. Copoii îi găseau şi însoţitorii lor îi puneau la pământ cu arme cu amortizor. Nu voiam să atragem prea mulţi deocamdată. Voiam s-o facem în termenii noştri.

Am început să plantăm „grădina”: piloni defensivi cu bandă portocalie Day-Glo, puşi în şir din zece în zece metri. Erau marcatoarele noastre, ne arătau exact unde să ne concentrăm atenţia. Unii mai aveam şi treburi uşoare, ca de exemplu tăiatul tufişurilor ori aranjatul lăzilor cu muniţie.

Ceilalţi n-aveam mare lucru de făcut în afară de aşteptat, de luat câte o îmbucătură, de umplut bidoanele cu apă ori chiar de pus cornul în pernă dacă se putea dormi.

Ai văzut filmul pe care l-a făcut Elliot despre noi? Scena cu focul de tabără şi bibanii plini de replici deştepte, poveşti şi vise de viitor, şi chiar tipul ăla cu muzicuţa. Îţi zic eu că n-a fost aşa. Mai întâi că era în mijlocul zilei, şi fără focuri şi muzicuţă sub stele, şi de fapt toată lumea era

---

[76][76] Speranţă. (*N.t.*)

foarte tăcută. Ştiai ce-i în capul tuturor: „ce mama dracului căutăm noi aici?” Acum era casa lui Zack şi, din partea noastră, n-avea decât să şi-o ţină. Auzisem destulă gargară cu „viitorul spiritului uman”. Văzusem discursul preşedintelui Dumnezeu ştie de câte ori, dar preşedintele nu era aici, în curtea lui Zack. O duceam bine în spatele Stâncoşilor. Ce dracu’ făceam pe aici?

Cam pe la ora 13 radioul a început să pârâie, erau operatorii canini care stabiliseră contactul. Ne-am pregătit de tragere şi ne-am luat locurile în perimetrul de foc.

Asta era ideea centrală a noii doctrine de luptă, una luată din trecut, ca şi celelalte. Ne-am adunat într-un şir lung, pe două rânduri: una activă şi una de rezervă. Rezerva era pentru ca atunci când cineva din primul şir avea nevoie să-şi reîncarce arma să nu lase un gol. Teoretic puteam, dacă toţi trăgeau sau reîncărcau, să-i doborâm pe Zack continuu, cât aveam muniţie.

Am început să auzim lătrăturile, operatorii canini îi aduceau spre noi. Am început să-i vedem pe înviaţi la orizont, cu sutele. M-a luat tremuriciul, chiar dacă nu era prima oară când dădeam cu ochii de Zack, după Yonkers. Mai participasem la operaţiuni de curăţare în LA. Îmi făcusem datoria şi în Munţii Stâncoşi, vara, când se dezgheţau păsurile. Mă luase tremuriciul şi atunci.

Au chemat câinii, care s-au adăpostit în spatele liniei noastre. Am trecut pe Mecanismul de Stimulare Primară. Fiecare armată avea unul. Britanicii aveau cimpoaie, chinezii, goarne, sudafricanii băteau cu assegaiul[77] în paturile puştilor şi răgeau cântece de bătălie zuluse. Pentru noi era Iron Maiden la maximum. Eu, unul, nu mă dădeam în vânt după metale grele. Îmi plăcea rocicul clasic, şi pentru mine Jimmy Hendrix, cu „Driving South”, era cât se poate de greuceanu. Dar aici în vântul deşertului, cu „The Trooper” zguduindu-mi pieptul, se potrivea. MSP nu era pentru Zack. Era ca să ne ridice nouă

---

[77] Un instrument multisarcină din oţel, numit după suliţele scurte tradiţionale Zulu.

moralul, să mai taie din frică, să „ne salte”, cum ziceau briţii. Când Dickinson a ajuns la „şi te arunci la moarte sigură” eram gata, cu SIR-ul încărcat şi pregătit, iar ochii fixaţi pe roiul tot mai mare ce se apropia. Eram aşa, gen, „Haide, Zack, s-o facem, ce pielea mea!”

Când au ajuns pe la primul marcaj, muzica a început să se domolească. Comandanţii de pluton au strigat „Primul şir, fiţi gata!” şi primul şir a îngenuncheat. A venit ordinul „Ochiţi!” şi apoi, când ne ţineam cu toţii răsuflarea şi muzica s-a oprit, am auzit „FOC!”

Primul şir s-a unduit, cu pocnete ca pe SAW automat, şi a doborât toţi zombii care trecuseră de primul marcaj. Aveam ordine stricte să-i doborâm doar pe cei care treceau linia. Să aşteptăm să se apropie. Ne antrenaserăm aşa luni întregi. Dar acum era instinct pur. Sora Montoya a ridicat arma deasupra capului, semnal că-şi golise încărcătorul. Am schimbat poziţiile, am tras piedica şi am ochit prima ţintă. Era o „nouţă”[78], nu putea să fi murit de mai mult de un an sau doi. Părul lung, blond şi murdar îi atârna în şuviţe pe pielea întinsă, unsuroasă. Burdihanul umflat ieşea de sub un tricou negru pe care scria G DE LA GANGSTER. Am ochit între ochii micşoraţi, de un albastru lăptos… ştii că nu ochii în sine arată aşa împâcliţi, de fapt sunt particule minuscule de praf care se depun pe globi, fiindcă Zack nu are lacrimi. Ochii ăia albăstrui mă priveau ţintă când am apăsat pe trăgaci. Glonţul a dat-o pe spate şi din gaura din frunte au început să-i iasă aburi. Am tras aer în piept, am ales altă ţintă şi gata, m-am prins în bătălie.

Ni se cerea să tragem câte un foc pe secundă. Încet, cumpănit, ca nişte mecanisme.

[Pocneşte din degete.]

Ne antrenaserăm cu metronomul pe poligon, şi tot timpul instructorii spuneau „ei nu se grăbesc, atunci voi de ce vă grăbiţi?” Era o cale de păstrare a calmului, să-ţi ţii cumpătul. Trebuia să fim la fel de lenţi şi robotici ca ei. „Mai zombi decât un zombi”, aşa ziceau.

---

[78]78 Termen pentru zombii reanimaţi după Marea Panică.

[Pocneşte din degete, ţinând un ritm perfect.]

Tras, schimbat locul, încărcat arma, un gât de apă din bidon, înhăţat încărcătoare de la „Sandleri”.

Sandleri?

Mda, Echipele de Reîncărcare, o unitate specială de rezervă care nu făcea decât să se asigure că nu rămâneam fără. Aveai doar un anumit număr de încărcătoare asupra ta şi ar fi durat mult mai mult să le iei unul câte unul la reîncărcat manual. Sandlerii umblau încoace şi-ncolo în spatele liniei, adunau încărcătoare goale, le încărcau din lăzile cu muniţie şi le întindeau celor care semnalizau că au nevoie. Povestea cu ei e că, atunci când armata a început să pregătească ER-uri, unul dintre tipi a început s-o facă pe Adam Sandler, ştii, „Băiatul cu apa“[79] – „Băiatul cu muniţia”. Ofiţerii n-au prea fost încântaţi de porecla asta, dar cei din echipe se dădeau în vânt după ea. Sandlerii erau salvatori de vieţi, antrenaţi sincron ca la balet. Nu cred că a fost cineva în ziua aia şi în noaptea de după care să rămână fără cartuşe.

Noaptea?

Continuau să vină, atac în lanţ.

Adică un atac la scară largă?

Mai mult de atât. Un zombi te vede, vine spre tine şi geme. La un kilometru distanţă altul aude geamătul, vine în direcţia lui, geme la rândul lui, şi e auzit de altul de la încă un kilometru mai încolo şi tot aşa. Ehei, şi dacă zona e destul de plină cu ei, dacă lanţul se păstrează, cine ştie de la ce distanţă îi poţi aduce? Şi vorbim doar de unul după altul. Dar ia să vezi câte zece la kilometru, o sută, o mie.

Au început să se adune, să formeze o palisadă artificială la primul şir de marcaje, ca un podeţ de cadavre care se înălţa tot mai mult şi mai mult. Construiam de fapt o fortificaţie din reanimaţi, cream o situaţie unde n-aveam decât să zburăm orice căpăţână care se iţea peste

[79] „Waterboy”, film din 1998 avându-I ca protagonist pe Adam Sandler. *(N.t.)*

margine. Şefii plănuiseră asta. Aveau un soi de periscop[80] care le permitea ofiţerilor să vadă peste zid. Aveau şi date în timp real de la sateliţi şi drone de recunoaştere, deşi noi, soldaţii, habar n-aveam ce văd ei. Luptătorul Terestru era dus de-acum, aşa că trebuia să ne concentrăm doar pe ce aveam înaintea ochilor.

Am început să-i semnalăm din toate părţile, venind ori pe după zid, de pe flancuri sau chiar din spate. Ştabii se aşteptau şi la asta şi ne-au ordonat să formăm un RS.[81]

Un careu fortificat.

Sau un „Raj-Singh“, după tipul care l-a inventat. Am format un careu strâns, tot pe două rânduri, cu vehiculele şi celelalte în centru. Era un joc periculos. Adică, în India, n-a mers de prima dată fiindcă s-a terminat muniţia. Dar n-aveam nicio garanţie că nu ni se putea întâmpla şi nouă. Dacă oamenii aflaţi la comandă o dăduseră-n bară, dacă nu pregătiseră destulă muniţie sau subestimaseră forţele de Zack din ziua aceea? Putea să fie un alt Yonkers; ba şi mai rău, fiindcă n-aveam să scăpăm cu zile niciunul.

Dar muniţia v-a ajuns.

Mai mult decât suficientă. Vehiculele erau pline-ochi. Aveam apă, aveam rezerve. Dacă voiai o pauză de cinci minute, ridicai arma şi un Sandler sărea şi-ţi lua locul în linie. Luai o gură dintr-o RI[82], te dădeai cu apă pe faţă, îţi întindeai încheieturile, îţi goleai vezica. Nimeni nu se cerea voluntar pentru pauzele astea, dar aveam nişte echipe KO, psihologi de luptă care supravegheau prestaţia tuturor. Erau cu noi de la începutul instrucţiei, ne ştiau pe toţi după nume şi figură şi mai ştiau, să nu-ntrebi cum, când stresul luptei începea să ne afecteze performanţele. Noi nu ştiam, eu sigur nu. Am mai avut câteva dăţi când am greşit ţinta sau am tras după jumătate de secundă în loc de o secundă întreagă. Şi deodată o bătaie pe umăr şi

---

[80][80] M43 Combat Observation Aid [Suport Supraveghere Luptă. *(N.t.)].*

[81][81] Iniţiale de la „Reinforced Squad“, careu fortificat. *(N.t.)*

[82] Iniţialele de la Raţii Inteligente, concepute pentru maximă eficienţă nutriţională.

ştiam că m-au scos la pauză. Chiar mergea. Nici una, nici două eram din nou în formaţie, cu vezica goală, stomacul potolit, cu mai puţine crampe musculare. A fost ceva hotărâtor, şi cine crede că am fi rezistat fără asta ar trebui să încerce să lovească o ţintă mobilă o dată la fiecare secundă, timp de cincisprezece ore.

Şi noaptea?

Aveam reflectoarele de la vehicule, nişte fascicule puternice, roşii, care nu-ţi afectau vederea de noapte. Singurul lucru care-ţi dă tremurici când lupţi noaptea, în afară de roşeaţa luminilor, e cum licăreşte glonţul când intră în câte o ţeastă. De asta le zicea „Cireşica”, fiindcă, în cazul în care compoziţia chimică nu era amestecată cum trebuie, ardea atât de intens, că le făcea ochii să lucească în roşu. Tratament pentru constipaţie, nu altceva, mai ales mai încolo, în nopţile în care erai de planton şi apărea câte unul din întuneric. Ochii ăia ce licăreau roşii, îngheţaţi în timp, înainte să se prăbuşească.

Cum aţi ştiut că bătălia s-a terminat?

Păi, ne-am oprit din tras, nu? *[Râde.]* Nu, de fapt e o întrebare bună. Cam pe la 4, cred, au început să se mai rărească. Nu se mai iţeau atâtea căpăţâni. Gemetele se stingeau. Ofiţerii nu ne-au spus că atacul era pe terminate, dar îi vedeam cum se uită prin lunete, cum vorbesc la radiouri. Se vedea pe feţele lor că erau uşuraţi. Cred că ultimul foc s-a tras chiar înainte de răsărit. După aceea am aşteptat să se crape de ziuă.

Era cam nepământean, aşa, când a răsărit soarele peste cercul ăla înalt de cadavre. Eram ca înconjuraţi de un zid, pe toate părţile erau grămezi de cel puţin şase metri înălţime şi late de mai bine de treizeci. Nu ştiu exact câţi am omorât în ziua aia, cifrele variază după surse.

Humvee-ul cu lamă de buldozer a trebuit să-şi deschidă calea prin inelul ăsta de cadavre. Mai erau şi zombi vii, unii mai lenţi, ajunşi mai târziu la distracţie sau care se suiseră peste amicii lor morţi şi alunecaseră înapoi în grămadă. Când am început să îngropăm cadavrele, au ieşit împleticindu-se. A fost singura dată când Domnul Lobo a

văzut ceva acţiune.

Măcar n-a trebuit să mai zăbovim să facem CEL. Aveau altă unitate în rezervă pentru curăţenie. Cred că şefii s-or fi gândit că am făcut destule pentru o zi. Am mărşăluit cincisprezece kilometri spre est, am ridicat tabăra, cu gherete de pază şi ziduri mixte[83]. Eram ca naiba de frânt. Nu mai ţin minte nici duşul chimic, nici când am predat echipamentul la dezinfecţie şi am prezentat arma pentru inspecţie: un blocaj n-a fost, unul în tot batalionul. Nici când m-a luat somnul în sacul meu de dormit nu mai reţin.

Ne-au lăsat să dormim cât am vrut. Drăguţ din partea lor. Într-un târziu m-au trezit vocile; toată lumea turuia, râdea, povestea. Era o vibraţie diferită, total opusă faţă de cea din urmă cu două zile. Nu puteam să pricep exact ce simţeam, poate era chestia aia a preşedintelui, cu „să ne cerem înapoi viitorul”. Ştiu doar că mă simţeam bine, mai bine decât până atunci în război. Ştiam că o să fie un drum al naibii de lung şi de greu. Ştiam că abia începea campania de-a latul Americii, dar, hei, cum a zis şi preşedintele mai târziu, în seara aia, se declanşase începutul sfârşitului.

Ainsworth, Nebraska, SUA

[Darnell Hackworth e un individ timid, cu vorbă domoală. El şi soţia lui se ocupă de o fermă de pensionare a veteranilor cu patru picioare din corpul K-g al armatei. Acum zece ani găseai asemenea ferme în aproape toate statele Uniunii. Aceasta e singura rămasă.]

N-au fost apreciaţi suficient, ştiu asta. E povestea aia, *Dax,* o carte drăguţă pentru copii, dar e destul de simplistă şi e doar despre un dalmaţian care ajută un copil orfan să ajungă la loc sigur. „Dax“ nici măcar nu era în armată. Şi ajutatul copiilor pierduţi a fost doar o fracţiune infimă din

---

[83][83] Bariere prefabricate, construite din kevlar şi umplute cu pământ şi/sau moloz.

câte au făcut câinii pentru cauză.

Prima dată au fost folosiţi la triaj, să-i adulmece pe cei infectaţi. Multe ţări au copiat metoda israeliană de aducere a oamenilor în faţa cuştilor cu câini. Trebuiau ţinuţi în cuşti sau ar fi atacat persoana, sau unul pe altul ori pe dresorul lor. Au fost multe cazuri aşa, pe la începutul războiului, când au luat-o razna câinii. Nu conta că erau de poliţie sau militari. E instinctul, teroarea aceea involuntară, aproape genetică. Fugi sau luptă, şi câinii aceia fuseseră crescuţi să lupte. Mulţi operatori canini şi-au pierdut mâini, braţe, o mulţime de gâturi au ajuns să fie sfâşiate. Nu câinii sunt de vină. Pe instinctul acela, de fapt, s-au bazat israelienii, şi a salvat probabil milioane de vieţi.

Era un program grozav, dar, iarăşi, doar o mică parte din câini erau cu adevărat capabili în sensul ăsta. În vreme ce israelienii, şi apoi alţii, nu încercau decât să le exploateze instinctul de teroare, noi am crezut că-l putem integra în dresajul obişnuit. Păi, de ce nu, dacă am învăţat s-o facem noi înşine? Ori suntem chiar aşa de evoluaţi faţă de ei?

Totul ţinea de dresaj. Trebuia să începi cu ei de mici; chiar şi cei mai disciplinaţi veterani antebelici deveniseră zănatici complet. Puii fătaţi după criză ieşeau din pântece adulmecând, literalmente, morţii. Izul lor era în aer, prea slab ca să-l simţim noi, doar câteva molecule, o prezentare la nivel subconştient. Asta nu înseamnă că toţi erau automat luptători. Inducţia iniţială era prima şi cea mai importantă fază. Luai un grup de pui, la întâmplare, ori chiar o serie fătată recent, şi îi aşezai într-o încăpere împărţită în două de o îngrăditură de sârmă. Ei de-o parte, Zack de cealaltă. Nu trebuia să aştepţi mult că începea show-ul. Primul grup erau cei numiţi B. Începeau să scheaune sau să urle. Erau duşi. Nu semănau deloc cu cei din grupa A. Căţeii ăştia îşi fixau privirea pe Zack, asta era cheia. Rămâneau pe poziţie, cu colţii rânjiţi, şi mârâiau în surdină, zicând parcă „înapoi, nenorociţilor!” Aveau autocontrol şi asta era baza programului nostru.

Acum, că reuşeau să se controleze, nu însemna că-i

puteam controla noi. Dresajul de bază aducea destul de mult cu cel standard de dinainte de război. Rezistau fizic? Ascultau comenzile? Aveau destulă inteligenţă şi disciplină ca să fie soldaţi? Mergea greu, şi rata de eşec era de 60 la sută. Era lucru obişnuit ca recrutul să fie rănit grav, poate chiar omorât. Astăzi multă lume zice că era inuman, dar nu par să-i compătimească la fel de mult pe operatorii umani. Da, trebuia s-o facem şi noi, alături de câini, chiar de la început, încă zece săptămâni de PIA[84]. Era instrucţie grea, mai ales exerciţiile cu inamici reali. Ştiţi că am fost primii care am folosit Zack reali la antrenamente, înainte de infanterie, înainte de Forţele Speciale, ba chiar şi înainte de cei de la Willow Creek? Era singura cale ca să ştim dacă funcţiona, atât individual, cât şi ca echipă.

Altfel cum să-i fi trimis în atâtea feluri de misiuni? Erau Momeli, de genul celor făcuţi faimoşi de Bătălia de la Hope. Destul de simplu; partenerul tău vânează Zack, apoi îi conduce spre perimetrul de tragere. La primele misiuni câinii erau iuţi, lătrau şi o tuleau spre perimetrul de foc. După aceea s-au mai relaxat. Au învăţat să se oprească la un metru distanţă, să dea înapoi încet, să se asigure că atrăgeau numărul maxim de ţinte. Şi aşa, propriu-zis ei stabileau termenii.

Mai erau şi Ocolitori. Să zicem că stabileai o linie de tragere, dar nu voiai să te trezeşti prea repede cu Zack. Partenerul ocolea zona contaminată şi începea să latre la celălalt capăt al ei. A mers cu multe confruntări şi a deschis calea tacticii „Leming“.

În timpul asediului Denverului, era o clădire înaltă unde se blocaseră accidental câteva sute de refugiaţi, se infectaseră şi erau acum complet reanimaţi. Până să dea năvală ai noştri pe la porţi, o unitate canină de-a noastră a avut ideea să alerge pe un acoperiş al unei clădiri apropiate şi să latre ca să-i atragă pe Zack la etajele superioare. A mers de minune. Zombii au ajuns pe acoperiş, şi-au văzut prada, au dat să se apropie şi au

---

[84] Iniţiale pentru Pregătire Individuală Avansată.

căzut peste margine. După Denver, manevra Leming a intrat direct în manuale. Şi infanteria o folosea când nu existau câini disponibili. Nu era lucru neobişnuit ca vreun soldat să se pună pe acoperişul unei clădiri şi să înceapă să strige spre o clădire alăturată, infectată.

Dar cea mai importantă şi frecventă misiune a echipelor canine era recunoaşterea, atât de tip L, cât şi PE. L vine de la „localizare”, şi atunci eşti integrat în unităţi regulate, ca în războiul convenţional. Aici se vedea dresajul. Nu doar că-i adulmecau pe Zack de la kilometri distanţă, dar sunetele pe care le scoteau îţi spuneau mai mereu la ce te puteai aştepta. Din felul cum mârâiau şi frecvenţa lătratului aflai tot ce trebuia. Uneori, când se cerea linişte, limbajul corporal funcţiona la fel de bine. Arcuirea spatelui şi părul ridicat pe spinare erau suficiente. După câteva misiuni, orice operator competent, şi din alt fel nu aveam, înţelegea toate semnalele partenerului. Cercetaşii care găseau înviaţi pe jumătate cufundaţi în mâl sau pitiţi, fără picioare, prin iarba înaltă au salvat o mulţime de vieţi. Nici nu vă pot spune de câte ori câte un pifan venea să ne mulţumească pentru că dăduserăm peste vreun zombi care i-ar fi putut smulge piciorul.

PE era Patrularea Extinsă, când partenerul se deplasa mult înaintea liniilor, uneori umbla zile întregi, ca să facă recunoaşteri în arii infestate. Purtau harnaşamente speciale cu transmiţător video şi GPS, care ofereau informaţii în direct despre poziţia şi numărul ţintelor. Puteai marca poziţia lui Zack pe hărţi coordonând ce vedea partenerul cu poziţia lui pe GPS. Tehnic vorbind, era, cred, destul de grozav; informaţii clare, directe, cum avuseserăm înainte de război. Şefii mureau de plăcere. Eu nu; mă preocupa prea mult soarta partenerului. Nu vă pot spune cât de stresant era să stai într-o încăpere plină de computere, cu aer condiţionat – în siguranţă, confortabil şi absolut neajutorat. Modelele mai avansate de harnaşamente au avut şi legături radio, pentru ca operatorul să poată da comenzi sau, cel puţin, să oprească misiunea. Nu puteai dresa din nou un soldat canin veteran.

Câinele bătrân nu învaţă giumbuşlucuri noi. Scuze, glumă proastă. Am auzit o puzderie din astea de la cei care monitorizau; stăteam în spatele lor când se uitau pe afurisitul de ecran şi corelau totul pe noile şi meseriaşele lor „Video Simulatoare de Monitorizare”. Tare se mai credeau deştepţi. Tare ne mai distram să avem VSM ca acronim.[85]

[Scutură din cap.]

Trebuia să stau acolo ca prostul şi s-o ard aiurea în timp ce-mi vedeam partenerul furişându-se prin vreo pădure, mlaştină sau oraş. Oraşele mijlocii şi mari erau cele mai dure. Era specialitatea echipei mele. Oraşul Copoilor. Aţi auzit de el?

Şcoala de Dresaj Canin Urban?

Da, un oraş real, Mitchell din Oregon. Închis, abandonat şi plin de inamici activi. Oraşul Copoilor. Mai bine îi ziceau Oraşul Terry, fiindcă rasa majoritară crescută acolo era terierul. Mie unul „copoi” îmi suna foarte bine. Am lucrat cu un asemenea câine de vânătoare. Erau, de departe, cei mai buni războinici urbani. Rezistenţi, isteţi şi, mai ales cei mici, absolut în largul lor în spaţii înguste. De asta şi fusese concepută rasa iniţial; „câine pentru bursuci”, asta înseamnă dachshund în germană. De asta arătau aşa lungi ca nişte cârnaţi, ca să poată vâna prin cotloanele adânci şi înguste ale bursucilor. Vă daţi seama de ce erau aşa de potriviţi pentru conductele şi tuburile de ventilaţie de pe fronturile urbane. Abilitatea de a trece printr-o conductă, printr-o fantă de aerisire sau printre ziduri apropiate, fără să-şi piardă calmul, a contribuit mult la sporirea şanselor de supravieţuire.

[Suntem întrerupţi. De parcă ar fi fost chemată, o căţea se apropie şchiopătând de piciorul lui Darnell. E bătrână. Are botul alb, iar blana de pe urechi şi de pe coadă e tocită aproape cu totul.]

[Către câine.] Hei, domnişorică.

---

[85] În original DOA, de la „dead or alive”; corespondentul românesc ar fi VSM, „viu sau mort”. *(N. t.)*

[Darnell o ridică cu blândeţe în poală. E mică, nu are mai mult de 4-5 kilograme. Deşi aduce cumva cu un dachshund în miniatură, cu blană netedă, spinarea îi este mai scurtă decât la rasa standard.]

[Către câine.] Eşti bine, Maze? Te simţi bine? *[Spre mine.]* Numele complet e Maisey, dar nu-l folosim niciodată. „Maze“[86] se potrivea, nu credeţi?

[Îi masează cu o mână picioarele din spate, în vreme ce cu cealaltă o scarpină în josul gâtului. Căţeluşa îl priveşte cu ochi înceţoşaţi. Îi linge palma.]

Cei de rasă pură erau varză complet. Prea nevrotici, cu prea multe probleme de sănătate, cum e şi de aşteptat de la un animal conceput doar pentru calităţile estetice. Noua generaţie *[arată spre câinele din poală]* era mereu corcită, cu orice i-ar fi făcut corpul mai robust şi i-ar fi crescut stabilitatea mentală.

[Câinele a aţipit. Darnell coboară vocea.]

Erau rezistenţi, bine antrenaţi, nu doar individual, dar şi pentru lucrul în grup pentru misiuni PE. Misiunile de durată, mai ales cele în zone de sălbăticie, erau mereu riscante. Nu doar din cauza lui Zack, dar şi din cauza câinilor sălbatici. Mai ştiţi ce răi erau? Animale de companie fugite care degeneraseră în haite ucigaşe. Erau întotdeauna motiv de îngrijorare, de obicei în tranzit spre zone cu infestare redusă, căutând mereu de mâncare. Multe misiuni PE au fost stopate la început, înainte să trimitem în teren câini de escortă.

[Arată spre câinele adormit.]

Ea avea două escorte. Pongo, o combinaţie de pittbull şi rottweiler, şi Perdy... nu ştiu ce era Perdy, ceva câine ciobănesc combinat cu stegozaur. Nu i-aş fi lăsat să se apropie de ea dacă nu aş fi trecut prin antrenamentul de bază cu operatorii lor. S-au dovedit însoţitori de prima clasă. De paisprezece ori au alungat haite sălbatice, de două ori s-au bătut rău. L-am urmărit pe Perdy cum ajunge din urmă un mastif de o sută de kile şi îi prinde capul între

---

[86] Cuvântul înseamnă „spaţiu întortocheat" „labirint” în engleză. *(N.t.)*

fălci, s-a auzit cum pocneşte în microfonul de supraveghere de pe harnaşament.

Partea cea mai grea pentru mine era să mă asigur că Maze se ţine de misiune. Ea voia mereu să se lupte. *[Zâmbeşte privind căţeluşa adormită.]* Erau escorte bune, se asigurau mereu că ajunge la ţintă, o aşteptau şi o aduceau acasă în siguranţă. Ba chiar şi doborau vreo câţiva zombi pe drum.

Dar nu e carnea lor toxică?

A, da… nu, nu, nu, nu muşcau niciodată. Ar fi fost fatal. La începutul războiului vedeai o groază de câini morţi, întinşi, fără răni, şi ştiai că muşcaseră din carne infectată. De aceea dresajul era atât de important. Trebuiau să ştie cum să se apere. Zack are o mulţime de avantaje, dar stabilitatea nu-i unul dintre ele. Câinii mai mari puteau de obicei să sară între omoplaţii lor sau la ceafă şi să-i doboare cu faţa în jos. Cei mici se puteau strecura şi băga pe sub picioare sau se aruncau la genunchi. Maze aşa prefera mereu, îi făcea să se ducă pe spate!

[Câinele se foieşte.]

[Lui Maze.] Pardon, domnişorică. *[O mângâie pe ceafă.]*

[Către mine.] Până se ridica Zack câştigai cinci, poate zece, cincisprezece secunde.

Am avut şi destule victime. Unii mai cădeau, îşi rupeau câte ceva… Dacă erau aproape de trupele noastre, operatorul îi putea recupera destul de uşor. De cele mai multe ori reveneau în misiuni.

Şi în celelalte dăţi?

Dacă erau prea departe, Momeli sau PE… prea departe să fie salvaţi şi prea aproape de Zack… am făcut petiţii pentru încărcături de Milă, mici pacheţele cu explozibil prinse de harnaşament, pe care să le detonăm dacă nu exista nicio şansă de salvare. Nu le-am căpătat. „Risipă de resurse valoroase.” Nişte labagii nenorociţi. Să scapi de suferinţe un soldat rănit era risipă, dar să-i transformi în Potăi Minate, asta da, la asta s-au gândit!

Mă scuzaţi?!

„Potăi Minate”. Era numele neoficial al programului care

aproape, *aproape* a primit undă verde. Nişte scârbe de comandanţi au citit că ruşii folosiseră „câini cu mine" în al Doilea Război Mondial, le legaseră explozibili pe spate şi-i învăţaseră să se bage sub tancurile naziste. Singurul motiv pentru care rusnacii au încheiat programul era acelaşi pentru care nu l-am mai început pe al nostru: situaţia nu mai era atât de disperată. Cât de disperat trebuie să fii?

Nu ţi-ar spune ei asta, dar cred că i-a oprit frica de un alt incident Eckhart. Asta a fost ca un duş rece. Ştiţi despre ce-i vorba, da? Sergentul Eckhart, Dumnezeu s-o binecuvânteze. Era operator canin veteran şi activa în GAN[87]. N-am cunoscut-o. Partenerul ei era Momeală într-o zonă de lângă Little Rock; a căzut într-o râpă, şi-a rupt un picior. Hoarda era la câţiva paşi distanţă. Eckhart a pus mâna pe puşcă şi a încercat să plece după el. Un ofiţer i s-a pus în faţă şi-a început să scuipe regulamente şi justificări tâmpite. I-a golit în gură jumate de încărcător. Au blocat-o cei de la Poliţia Militară, au pus-o la pământ. A auzit totul când morţii i-au înconjurat partenerul.

Ce s-a întâmplat?

Au spânzurat-o, execuţie publică, mare vâlvă. Eu înţeleg, serios că da. Disciplina era totul, domnia regulilor, atâta aveam. Dar au fost nişte schimbări după aceea, oho. Operatorii au fost lăsaţi să se ducă după parteneri, chiar dacă asta însemna să-şi rişte propria viaţă. Nu mai eram priviţi de sine stătător, ci ca nişte jumătăţi. Pentru prima dată, armata a început să ne vadă ca pe nişte echipe, să priceapă că un câine nu este doar o piesă mecanică pe care o poţi înlocui dacă se „strică". Am început să ne uităm la statisticile cu operatori care şi-au pus capăt zilelor după ce şi-au pierdut partenerii. Ştiţi că aveam cea mai mare rată de sinucideri din toate armele? Mai mult decât la Forţele Speciale, mai mult decât cei de la Morminte, ba chiar mai mult decât tembelii ăia bolnavi la cap de la China Lake.[88] În Oraşul Copoilor am cunoscut dresori din alte treisprezece ţări. Ziceau toţi acelaşi lucru. Nu conta de

---

[87][87] Grupul Armatei Nordice.

unde eşti, ce cultură sau educaţie aveai, sentimentul rămânea acelaşi. Cine putea suferi o aşa pierdere şi să rămână întreg? Cine putea asta nu s-ar fi făcut operator canin. Aşa ne-am selectat, după abilitatea de a ne lega extrem de puternic de ceva care nici nu era din aceeaşi specie. Chiar lucrul care i-a făcut pe atâţia dintre prietenii noştri să-şi tragă gloanţe în cap ne-a făcut una din unităţile cu cel mai mare succes din drăcia de armată a Statelor.

Armata a văzut asta în mine în ziua aceea, pe un petic de drum părăsit, undeva prin Stâncoşii din Colorado. De când evadasem din apartamentul meu din Atlanta mergeam pe jos; trei luni de alergătură, ascunziş, căutat de mâncare prin gunoaie. Eram rahitic, aveam febră, scăzusem în greutate la nici cincizeci de kilograme. Am dat peste tipii ăştia doi sub un copac. Făceau focul. În spatele lor era o javră mititică de câine. Avea lăbuţele şi botul legate cu şireturi. Avea o pojghiţă uscată de sânge peste tot botul. Zăcea acolo cu ochi sticloşi şi scheuna încetişor.

Ce s-a întâmplat?

Ştiţi, pe bune că nu mai reţin. Cred că l-am pocnit pe unul cu bâta. Au găsit-o ruptă de umărul lui. M-au găsit pe mine peste celălalt, şi îl dădeam cu capul de pământ. Cincizeci de kile, pe jumătate mort eu însumi, şi-l bătusem pe ăla mai să-l omor. Gărzile au trebuit să mă ridice, să mă lege de maşină, să-mi ardă câteva ca să-mi vin în fire. Asta ţin minte. Unul din tipii pe care i-am atacat ţinea un braţ în sus, celălalt îi atârna, sângerând. „Linişteşte-te naibii”, a zis locotenentul şi a încercat să mă ia la întrebări: „Care-i problema ta? De ce le faci asta prietenilor tăi?“ „Nu-i prieten cu noi!“ a început să ţipe cel cu braţul rupt, „e dus cu pluta complet!” Şi nu ziceam decât „Nu-i faceţi rău câinelui! Lăsaţi în pace câinele!” Ţin minte cum râdeau cei din patrulă. „Nemaipomenit”, a zis unul privindu-i de sus pe cei doi. Locotenentul a încuviinţat din cap, apoi s-a uitat la mine. „Amice, cred că avem ceva de lucru pentru tine”,

---

[88] Laboratorul de cercetare în domeniul armamentului de la China Lake.

a zis. Şi aşa am fost recrutat. Uneori îţi găseşti calea, alteori te găseşte ea pe tine.

[Darnell o mângâie pe Maze. Căţeaua deschide alene un ochi. Coada, numai piele, se mişcă.]

Ce s-a întâmplat cu câinele?

Aş vrea să vă dau un final Disney, că a devenit partenerul meu şi că a salvat un orfelinat întreg din flăcări sau ceva de genul ăsta. Îl loviseră cu un bolovan ca să-l doboare. I se adunase fluid în canalele urechilor. Şi-a pierdut auzul complet la una şi parţial la cealaltă. Dar nasul îi funcţiona şi s-a dovedit numai bun pentru prins şobolani, după ce i-am găsit o casă. A vânat destui cât să hrănească familia aceea pe timpul iernii. E şi ăsta un final Disney presupun, Disney cu friptură de Mickey. *[Râde potolit.]* Vreţi să vă spun ceva dement? Pe vremuri nu suportam câinii.

Serios?

Îi dispreţuiam; depozite de germeni murdare, puturoase şi băloase care îţi săreau pe picior şi-ţi făceau covorul să miroasă a pişat. Doamne, cât îi uram. Eram genul care îţi intra în casă şi nu voia să mângâie câinele. Eram genul care făcea băşcălie tot timpul de tipii cu fotografii ale câinilor pe birou. Ştiţi genul care ameninţă mereu să cheme poliţia când vă latră javra pe timp de noapte?

[Arată spre el.]

Aveam un magazin de animale în zonă. Treceam pe acolo spre serviciu, înainte şi înapoi, nedumerit cum puteau rataţii ăia sentimentali şi incompetenţi social să bage atâţia bani în fundul unor hamsteri lătrători şi crescuţi prea mari. În timpul Panicii, lângă magazinul acela au început să se adune mortăciunile. Nu ştiu pe unde era proprietarul, încuiase pe dinafară şi lăsase animalele pe dinăuntru. Le auzeam de la geamul dormitorului. Zi şi noapte. Căţei, ştiţi, de câteva săptămâni. Copilaşi speriaţi care plângeau după mama, care implorau să vină cineva, oricine, să-i salveze.

I-am auzit murind unul după altul după ce li s-a terminat apa. Mortăciunile n-au reuşit să intre. Tot la intrare erau

când am scăpat, am gonit chiar pe lângă fără să mă opresc să arunc o privire. Ce puteam face? Eram neînarmat, neinstruit. Nu m-aş fi putut ocupa de ei. Abia dacă aveam grijă de mine. Ce puteam face?... Ceva.

[Maze oftează prin somn. Darnell îşi trece cu blândeţe mâna prin blana ei.]

Puteam să fac ceva.

Siberia, Sfântul Imperiu Rus

[Oamenii care subzistă în oraşul acesta de cocioabe o fac în cele mai primitive condiţii. Nu există electricitate şi apă potabilă. Colibele sunt adunate după un parapet făcut din trunchiuri de copaci. Cea mai mică îi aparţine părintelui Serghei Rijkov. E un miracol că bătrânul cleric încă mai activează. Mersul său scoate la iveală numeroase leziuni din timpul războiului şi de după. Tremurul mâinii dezvăluie că toate degetele i-au fost rupte, încercarea sa de zâmbet dezvăluie că dinţii care nu s-au înnegrit de la carii au dispărut de mult.]

Ca să înţelegeţi cum am devenit un „stat religios” şi cum a început statul ăsta cu un om ca mine, trebuie să înţelegeţi natura războiului nostru cu nemorţii.

Ca în atâtea alte conflicte, aliatul nostru cel mai mare a fost generalul Iarnă. Frigul muşcător, prelungit şi întărit de cerul întunecat al planetei ne-a dat timp să ne pregătim pentru eliberarea patriei. Spre deosebire de Statele Unite, noi luptam un război pe două fronturi. Aveam bariera Uralilor spre vest şi hoardele asiatice spre sud-est. Siberia fusese, în fine, stabilizată, dar nu era sub nicio formă complet sigură. Aveam mulţimi de refugiaţi din India şi China, şi mulţimi de înviaţi îngheţaţi care se dezmorţeau, continuu, la fiecare primăvară. Ne trebuiau lunile de iarnă ca să ne organizăm forţele, să instruim populaţia, să inventariem şi să distribuim vastul stoc de echipament militar.

N-am avut producţia de război a altor state. Nu exista

Departament de Resurse Strategice în Rusia: nicio industrie n-aveam, în afară de găsit suficientă mâncare ca să menţinem populaţia în viaţă. Dar aveam un trecut de stat militarizat şi industrializat. Ştiu că prin Occident râdeaţi de „nebunia” asta. „Ivan Paranoicul” – aşa ne ziceaţi – „construieşte tancuri şi tunuri, iar poporul plânge după maşini şi unt.” Da, Uniunea Sovietică era înapoiată şi ineficientă şi, da, a dus economia la faliment cu atâta putere militară, dar când patria a avut nevoie de ea, puterea asta ne-a salvat copilaşii.

[Indică un poster spălăcit de pe peretele din spatele lui. Arată imaginea fantomatică a unui fost soldat sovietic coborându-se din rai şi întinzându-i un pistol automat unui tânăr rus recunoscător. Dedesubt se vede inscripţia „Dieduşka, spasiva“ (Mulţumesc, bunicule).]

Am fost capelan pe lângă Divizia Treizeci şi Doi Motorizată. Eram o unitate de categoria D; echipament de clasa a patra, cel mai vechi din arsenal. Arătam ca nişte figuranţi dintr-un film despre Marele Război Patriotic, cu automatele noastre PPSH şi carabinele cu levier Mosin-Nagant. Nu aveam, ca voi, uniforme de luptă fiţoase, nou-nouţe. Umblam în tunicile bunicilor: aspre, mucegăite, din lână mâncată de molii, care abia ne apărau de frig şi nu făceau nimic împotriva muşcăturilor.

Am avut o rată foarte ridicată a deceselor, cele mai multe în confruntări urbane şi ca urmare a mai ales muniţiei proaste. Cartuşele alea erau mai bătrâne decât noi; unele zăcuseră în lăzi, expuse degradării, de când îşi dăduse Stalin ultima suflare. Nu puteai şti când aveai să păţeşti un „cugov“, când ţi se bloca arma tocmai când se apropia de tine vreo creatură. S-a întâmplat de multe ori în divizia noastră.

Nu eram nici aşa de instruiţi şi de organizaţi ca armata voastră. N-aveam nici careurile strânse Raj-Singh sau doctrina voastră de luptă „doboară ţinta cu un singur glonţ”. Bătăliile noastre au fost neîndemânatice şi brutale. Am ciuruit inamicii cu mitraliere grele, i-am scăldat în flăcările de la aruncătoare, i-am potopit cu rachete Katiuşa

şi i-am stâlcit sub şenilele tancurilor noastre preistorice T-34. A fost ineficient, consumator de resurse şi a produs prea multe morţi care nu erau necesare.

Asta a fost prima luptă importantă de la trecerea în ofensivă. Din cauza ei am încetat să mai intrăm în oraşe şi ne-am apucat să le curăţăm pe timp de iarnă. Am învăţat multe în acele prime luni când dădeam buzna cu capul înainte printre ruine, după ore de foc necruţător de artilerie, luptând cartier după cartier, casă cu casă, cameră cu cameră. Mereu erau prea mulţi zombi, prea multe accidente, şi mereu prea mulţi băieţi muşcaţi.

Nu aveam, ca voi, pastila L[89]. Rezolvam cu infecţia printr-un glonţ. Dar cine să apese trăgaciul? Cu siguranţă nu ceilalţi soldaţi. Să-ţi omori camaradul, chiar şi din milă ca în cazul infecţiei, aducea prea mult aminte de decimare. Asta era ironia. Decimarea dăduse armatei forţa şi disciplina de a face orice îi ceream, în afară de asta. Să ceri, ba chiar să ordoni unui soldat să-l ucidă pe altul ar fi însemnat să încalci o limită ce ar fi putut stârni o altă revoltă.

O vreme, responsabilitatea a fost pe umerii gradaţilor, ofiţeri şi sergenţi veterani. Decizie mai distrugătoare nu se putea. Să trebuiască să-i priveşti în faţă pe bărbaţii ăştia, pe băieţii ăştia de care erai responsabil, cu care luptai cot la cot, cu care împărţeai pâine şi pături, cărora le salvai viaţa sau ţi-o salvau ei pe a ta… Cine se mai poate concentra pe sarcina copleşitoare a conducerii după ce a trebuit să comită un asemenea act?

Începeam să observăm o degradare vizibilă printre comandanţii noştri direcţi. Neglijare a datoriei, alcoolism, sinucideri – aproape epidemice printre ofiţeri. Divizia noastră a pierdut patru lideri experimentaţi, trei locotenenţi juniori şi un maior, numai în prima săptămână de campanie. Doi dintre locotenenţi s-au împuşcat, unul

---

[89][89] Pastila L (letală): termen care descrie orice tip de capsulă cu otravă şi una dintre opţiunile aflate la dispoziţia combatanţilor din armata SUA infectaţi pe parcursul Războiului Mondial Z.

chiar după executarea obligaţiei, celălalt mai târziu, în aceeaşi noapte. Conducătorul celui de-al treilea pluton a ales o metodă mai pasivă, pe care am început s-o numim „sinucidere în luptă”. S-a oferit voluntar pentru misiuni din ce în ce mai periculoase, purtându-se mai mult ca un recrut nechibzuit decât ca un şef de pluton responsabil. A murit încercând să doboare la baionetă, singur, o duzină de înviaţi.

Maiorul Kovpak a dispărut pur şi simplu. Nimeni nu ştie exact când. Ştim că nu putea fi luat prin surprindere. Zona era bine curăţată şi nimeni, absolut nimeni, nu părăsea perimetrul fără escortă. Ştiam cu toţii ce se întâmplase probabil. Colonelul Savicev a emis un comunicat oficial cum că maiorul a fost trimis într-o misiune de lungă durată şi nu s-a mai întors. A mers până într-acolo încât să-l recomande pentru Ordinul Patriei Mumă, clasa întâi. Nu poţi să opreşti zvonurile, şi nimic nu-i mai rău pentru moralul unei unităţi decât să afle că un ofiţer de-al lor a dezertat. N-am putut să-l învinovăţesc, nici acum nu pot. Kovpak era un om bun, un conducător puternic. Înainte de criză făcuse trei misiuni în Cecenia şi una în Daghestan. Când au început să se scoale morţii, nu doar că şi-a împiedicat compania să se revolte, dar i-a condus pe toţi, pe jos, cu provizii şi răniţi în spinare, de la Curta, din munţii Salib, până la Manaşkent, tocmai la Marea Caspică. Şaizeci şi cinci de zile, treizeci şi şapte de confruntări majore. Treizeci şi şapte! Putea ajunge instructor – îşi câştigase pe deplin dreptul – sau chiar ar fi putut intra în STAVKA datorită experienţei bogate de luptă. Dar nu, s-a oferit voluntar să se întoarcă imediat în acţiune. Şi acum era dezertor. Obişnuiau să numească aceste fapte „A doua decimare” aproape unu din zece ofiţeri se sinucidea pe atunci, o decimare care a fost cât pe ce să ne ducă de râpă întregul efort de război.

Alternativa logică, singura, era deci să-i lăsăm pe băieţii înşişi să comită acţiunea. Încă îmi amintesc feţele lor, murdare şi trase, ochii lor înroşiţi, deschişi larg în momentul în care băgau în gură ţeava puştii. Dar ce

altceva puteam face? Nu peste mult au început să se sinucidă în grup, toţi care fuseseră muşcaţi într-o bătălie se adunau la spitalul de campanie ca să-şi sincronizeze momentul în care apăsau pe trăgaci. Era o oarecare alinare, presupun, să ştie că nu mor singuri. Probabil singura alinare. Eu, unul, nu le-o puteam oferi.

Eram religios într-o ţară care îşi pierduse de mult credinţa. Deceniile de comunism şi de democraţie materialistă lăsaseră generaţii întregi de ruşi cu puţină cunoaştere, sau nevoie, de „opiul popoarelor”. Capelan fiind, misiunea mea consta în special în adunarea scrisorilor băieţilor condamnaţi către familiile lor şi în distribuirea votcii, dacă reuşeam să găsesc cât de cât. Era o existenţă aproape inutilă şi, după direcţia în care mergea ţara noastră, mă îndoiam că avea să se schimbe ceva.

Era chiar după bătălia pentru Kostroma, înainte cu câteva săptămâni de asaltul oficial al Moscovei. Venisem la spitalul de campanie să fac ultima slujbă pentru cei infectaţi. Erau aşezaţi separat, unii răniţi grav, alţii încă sănătoşi şi lucizi. Primul băiat nu avea mai mult de şaptesprezece ani. Nu era muşcat, asta ar fi fost milostiv. Antebraţele zombiului fuseseră zdrobite de şenilele unui vehicul blindat SU-152. Îi rămăseseră doar fâşii de carne şi oase humerus rupte, zimţate la muchii, ascuţite ca nişte suliţe. Împunseseră prin tunica băiatului; dacă ar fi avut braţele întregi l-ar fi apucat doar. Băiatul stătea întins pe un pat pliant, cu sânge curgându-i din burtă şi faţă pământie, cu arma tremurându-i în mână. Lângă el mai era un şir de cinci soldaţi infectaţi. M-am apucat să le spun că o să mă rog pentru sufletele lor. Au ridicat din umeri sau au încuviinţat din cap, politicoşi. Le-am luat ca întotdeauna scrisorile, le-am dat ceva de băut, ba chiar şi vreo două ţigări de la comandantul lor. O făcusem de multe ori, dar acum mă simţeam altfel cumva. Ceva forfotea în mine, o senzaţie de încordare, o furnicătură care mi se întindea spre inimă şi plămâni. Am simţit că îmi tremură tot corpul când soldaţii şi-au vârât sub bărbie ţevile armelor. „La trei“, a zis cel mai vârstnic. „Unu, doi...“ Şi doar acolo au

ajuns. Cel de şaptesprezece ani a căzut pe spate, la pământ. Ceilalţi au rămas încremeniţi, holbându-se la gaura de glonţ din fruntea lui, apoi la pistolul fumegând din mâna mea, din mâna Domnului.

Dumnezeu îmi vorbea, îi auzeam cuvintele răsunând în cap. „Gata cu păcătuitul”, mi-a spus, „gata cu sufletele trimise în iad“. Era atât de clar, de simplu. Ofiţerii omorâtori de soldaţi ne costaseră prea mulţi ofiţeri de nădejde, iar soldaţii sinucigaşi îl costaseră prea multe suflete de nădejde pe Domnul. Sinuciderea era un păcat, iar noi, servitorii săi – care aleseserăm să fim păstorii pământeşti ai turmei sale, eram *singurii* care trebuia să purtăm crucea eliberării sufletelor prinse în corpuri infectate! Asta i-am spus comandantului de divizie după ce a descoperit ce făcusem, şi acesta e mesajul care a ajuns mai întâi la capelanii de pe câmpul de luptă, apoi la toţi preoţii de mir de pe toată întinderea Mamei Rusia.

Ce a devenit mai târziu cunoscut drept actul „Purificării Finale” a însemnat doar un prim pas al unei fervori religioase care avea să depăşească chiar şi Revoluţia Iraniană din anii 1980. Dumnezeu ştia că odraslelor sale li se refuzaseră prea multă vreme iubirea sa. Aveau nevoie de oblăduire, curaj, speranţă! Puteţi spune că din acest motiv am ieşit din război ca naţiune credincioasă şi am continuat să ne reconstruim statul pe temelia credinţei.

Este ceva adevărat în poveştile care spun că filosofia aceasta ar fi fost pervertită din motive politice?

Nu înţeleg.

Preşedintele s-a declarat cap al Bisericii...

Nu poate un lider naţional să simtă iubirea lui Dumnezeu?

Dar organizarea preoţilor în „detaşamente ale morţii” şi asasinatele pornind de la premisa „purificării victimelor infectate”?

[Tăcere.] Nu ştiu despre ce vorbiţi.

Nu de aceea aţi intrat, până la urmă, în conflict cu Moscova? Nu de aceea aţi ajuns aici?

[Se lasă o tăcere lungă. Auzim zgomot de paşi care se apropie. Cineva bate la uşă. Părintele Serghei deschide şi dă peste un copil micuţ, zdrenţăros. Pe feţişoara palidă şi speriată are pete de noroi. Vorbeşte frenetic într-un dialect local, strigând şi arătând cu degetul către şosea. Bătrânul preot dă cu solemnitate din cap, îl bate drăgăstos pe băiat cu palma pe umăr şi revine la mine.]

Vă mulţumesc că aţi venit. Mă scuzaţi, vă rog?

[În vreme ce mă ridic ca să plec, deschide un cufăr pântecos de lângă marginea patului şi scoate o Biblie, împreună cu un pistol din vremea celui de-al Doilea Război Mondial.]

La bordul vasului USS *Holo Kai,* lângă coastele insulelor Hawaii

*[**Deep Glider** 7 aduce mai mult cu un avion cu dublu fuzelaj decât cu un minisubmarin. Mă las pe burtă lângă hubloul de la tribord şi privesc printr-un con gros, transparent. Pilotul, maistrul militar şef Michael Choi, îmi face semn cu mâna de la babord. Choi e unul dintre „cei vechi”, poate cel mai experimentat scufundător din Corpul Submarin de Luptă al Marinei SUA (CSLM). Tâmplele cărunte şi ridurile adânci contrastează violent cu entuziasmul aproape adolescentin. În vreme ce nava-mamă ne coboară în apele agitate ale Pacificului, detectez o urmă de accent „dă tip cu placa” în vorbirea altminteri neutră a lui Choi.]*

Războiul meu nu s-a sfârşit. Mai degrabă ai putea spune că-i încă în curs. Lună după lună ne extindem operaţiunile şi ne îmbunătăţim calitatea materială şi umană. Se spune că ar mai fi cam douăzeci-treizeci de milioane, încă-s aduşi de valuri la ţărm sau prinşi în plasele pescarilor. Nu poţi lucra la o sondă maritimă de petrol sau să repari un cablu transatlantic fără să dai peste vreun roi. Despre asta-i vorba cu scufundările: încercăm să-i găsim, să-i detectăm şi să le prevedem mişcările ca să avem, dacă e posibil, o

avertizare în avans.

[Lovim cu un bufnet înfundat valurile înspumate. Choi zâmbeşte larg, îşi verifică instrumentele şi schimbă canalul radioului de la mine la nava-mamă. Apa de sub cupola mea de observaţie forfoteşte albicioasă vreme de o secundă, apoi, îndată ce ne scufundăm, apa îşi recapătă culoarea albastru-deschis.]

N-o să mă întrebaţi, sper, de echipamente de scufundat şi de costume cu titan pentru rechini? De aruncătoare de harpoane, explozibil submarin şi plase pentru zombi… cu astea nu vă pot ajuta. Dacă vreţi civili, vorbiţi cu civili.

Dar şi militarii au folosit aceste metode.

Doar pentru operaţiuni în ape tulburi, şi aproape exclusiv de ăia din trupele terestre. Eu unul n-am purtat niciodată costum securizat sau mască de oxigen… hm… cel puţin nu în luptă. Războiul meu a fost doar CSA. Costum de Scufundare Atmosferic. Ca un fel de costum spaţial combinat cu o armură. Tehnologia asta e de fapt veche de sute de ani, când un tip a inventat[90] un ciubăr cu deschidere în faţă şi găuri pentru braţe. După aia au fost chestii ca Tritonia şi Neufeldt-Kuhnke. Arătau ca scoase din filme de anticipaţie din anii cincizeci, „Robby şi Robotul" chestii de genul. Totul s-a cam dus la fund când… chiar vă interesează?

Da, vă rog…

Ei, genul ăsta de tehnologie s-a dus la fund când s-au inventat scufundările cu mască şi tuburi de oxigen. A revenit doar când scafandrii au trebuit să coboare adânc, foarte adânc, ca să lucreze la platforme petroliere maritime. Vedeţi dumneavoastră… cu cât cobori mai mult, cu atât e mai mare presiunea; cu cât e mai mare presiunea, cu atât e mai periculoasă pentru tuburile cu oxigen sau alte amestecuri de gaze. Trebuie să stai zile, uneori săptămâni, în camere de decompresie şi, dacă din vreun motiv oarecare trebuie să te ridici rapid la suprafaţă… faci boala azotului, bule de gaz în sânge, în

---

[90][90] John Lethbridge, în anul 1715.

creier, ca să nu mai vorbim de alte afecţiuni care apar pe termen lung, cum ar fi necroza osoasă, când îţi înmoi oasele în rahaturi pe care natura n-a intenţionat să le pună acolo.

Se opreşte să verifice cadranele de bord.

Cea mai sigură cale să te scufunzi şi să poţi sta mai mult timp acolo jos e să-ţi închizi corpul într-o bulă de aer cu presiunea de la suprafaţă.

Arată spre compartimentele din jurul nostru.

Cum suntem acum – în siguranţă, protejaţi, şi, din câte ştiu organismele noastre, încă la suprafaţă. Asta face un CSA, iar adâncimea şi durata sunt limitate doar de armătură şi de sistemul de prezervare a vieţii.

Este deci ca un submarin personal?

„Submersibil.” Un submarin poate sta sub apă cu anii, îşi produce curentul, îşi fabrică aerul de respirat. Un submersibil se poate scufunda pe durate scurte, precum cele din al Doilea Război Mondial sau ăsta în care suntem acum.

[Apa începe să se întunece, căpătând o nuanţă de tuş vineţiu.]

Însăşi natura CSA-ului, faptul că e doar o armură, îl face ideal pentru lupta în apă albastră şi neagră. Nu mă iau de costumele moi, de tip antirechin sau cu plasă de metal. Sunt de zece ori mai manevrabile, ai mai multă viteză şi agilitate, dar sunt bune, maximum, în ape puţin adânci, şi dacă nenorociţii ăia pun cumva gheara pe tine… am văzut scufundători cu braţe rupte, coaste rupte, vreo trei cu gâtul rupt. Te îneci… dacă ţi se fisurează tubul de aer sau regulatorul îţi e smuls de pe gură. Chiar şi cu cască dură, dacă porţi un costum securizat, n-au decât să te ţină sub apă, să ţi se termine aerul. Prea mulţi tipi am văzut dând colţul în felul ăsta, sau dând buzna la suprafaţă şi lăsând embolia să termine ce începuse Zack.

S-a întâmplat des celor cu costume securizate?

Uneori, mai ales la început, dar nouă nu ni s-a întâmplat *niciodată.* Nu exista risc fizic. Corpul şi masca de respirat sunt încastrate în aluminiu masiv sau în oţel foarte dur.

Îmbinările la încheieturi, la majoritatea, sunt de oţel sau de titan. Oricum ţi-ar suci Zack braţele, chiar dacă ar reuşi să te apuce bine, lucru greu dacă ţii seama cât de neted şi rotunjit e totul, e imposibil fizic să îţi rupă vreun membru. Dacă e nevoie cumva să ţâşneşti la suprafaţă, trebuie doar să faci vânt balastului sau să porneşti propulsorul, dacă ai aşa ceva… toate costumele astea plutesc. Se înalţă ca un dop de plută. Singurul risc ar fi să se agaţe Zack de tine la urcare. S-a întâmplat unor amici să apară la suprafaţă cu pasageri clandestini care se agăţau de viaţă… sau de moarte. *[Chicoteşte.]*

Ridicări din astea bruşte nu se prea întâmplă în lupte. Majoritatea modelelor CSA au o autonomie de până la patruzeci şi opt de ore. Oricâţi înviaţi s-ar urca pe tine, indiferent că ţi-ar cădea în spinare un morman de moloz ori ţi s-ar prinde piciorul într-un cablu submarin, poţi sta frumuşel să aştepţi cavaleria să te salveze. Nimeni nu se scufundă de unul singur, şi cred că niciun scafandru cu CSA n-a trebuit să aştepte vreodată mai mult de şase ore. De multe ori, nici nu mai ştiu de câte, cineva era înhăţat, anunţa, după care urma spunând că nu există niciun pericol imediat şi că restul echipei ar trebui să se ocupe de asta doar *după* îndeplinirea misiunii.

Aţi menţionat că existau „modele” CSA. Erau mai multe?

Aveam o mulţime: civile, militare, vechi, noi… hm… relativ noi. N-am putut construi altele în timpul războiului, aşa că trebuia să lucrăm cu ce era deja disponibil. Unele dintre modelele alea erau de prin anii şaptezeci, le zicea JIM şi SAM. Mă bucur nespus că n-a trebuit să operez vreunul. Aveau îmbinări universale şi vizoare în loc de hublou în faţă, cel puţin primele JIM. Ştiam un băiat de la Serviciul Special Naval Britanic. Avea numai băşici pe interiorul coapselor, pe unde îl pişcau îmbinările. Buni scafandri englezii, dar nu aş schimba slujba cu ei.

Aveam trei modele principale la marină: Costumul Dur 1200, 2000 şi Exocostumul Mark 1. Ăsta, exo, era copilaşul meu. Dacă tot e vorba de SF, costumul ăsta arăta de parcă

ar fi fost făcut să înfrunte termite spaţiale gigantice. Era mult mai subţirel decât celelalte două şi suficient de uşor cât să şi înoţi în el. Era avantajul major faţă de toate celelalte sisteme CSA. Să poţi opera deasupra inamicului, fără propulsoare sau vehicul de tractare, compensa din plin faptul că nu te puteai scărpina dacă te mânca pielea. Costumele erau destul de mari cât să-ţi permită să-ţi aduci braţele în cavitatea centrală şi să operezi echipamentele secundare.

Ce fel de echipamente?

Lumini, video, sonar. Costumele presurizate erau unităţile standard, exo-urile erau chilipirul de la colţ. Nu-ţi băteai capul prea tare cu cadrane şi maşinării. Nu erai împiedicat de funcţiile multiple ale costumului dur. Exo era suplu, simplu şi îţi permitea să te concentrezi pe arma ta şi pe zona din faţa ta.

Ce armament foloseaţi?

Am avut la început M-9, un fel de versiune modificată şi ieftină a APS-ului rusesc. Spun „modificat" fiindcă niciun CSA nu avea nimic care să aducă aminte de mâini. Existau ori nişte gheare cu patru cleşti, ori apucătoare simple, industriale. Ambele aveau rol de armă în lupta corp la corp – trebuia să apuci capul unui inamic şi să strângi doar – dar era imposibil să tragi cu o armă de foc. M-9 era fixat pe antebraţ şi putea fi declanşat electric. Avea o cătare cu laser pentru precizie şi proiectile care trăgeau cu nişte ţepuşe de oţel de zece centimetri. Problema mare e că erau făcute pentru ape puţin adânci. La adâncimea unde ne trebuiau nouă implodau ca nişte coji de ou. După vreun an am primit un model mai eficient, M-11, inventat chiar de acelaşi om care inventase şi costumul dur şi exo-costumul. Sper că afurisitul de canadian a căpătat o droaie de medalii pentru ce-a făcut pentru noi. Singura problemă e că DeStRes a considerat producţia lui prea scumpă. Ne tot ziceau că avem ghearele şi celelalte, mai mult decât suficient ca să ne răfuim cu Zack.

Ce i-a făcut să-şi schimbe părerea?

Invazia de la Troll. Eram în Marea Nordului, unde

reparam platforma norvegiană de gaz natural, şi brusc şi-au făcut apariţia… ne aşteptam noi la un atac – gălăgia şi luminile atrăgeau mereu cel puţin câţiva. Nu ştiam însă că în apropiere e o hoardă. O alarmă a sunat, am pornit spre baliza ei şi am fost, brusc, inundaţi. Groaznic lucru să lupţi corp la corp sub apă. Fundul apei forfoteşte, vizibilitatea e scăzută, ca şi cum ai lupta înăuntrul unui pahar cu lapte. Zombii nu doar mor când îi loveşti, în majoritatea dăţilor se dezintegrează, fragmente de muşchi, organe, bucăţi de creier, amestecate cu sedimente şi rotindu-se în jurul tău. Puştii din ziua de azi… ce mă-sa, parcă-s bunicul când zic aşa, dar e adevărat, puştii din ziua de azi au CSA-uri noi, Mark 3 şi 4, cu „SiDeViZ” – Sistem de Detecţie la Vizibilitate Zero – imagine color de sonar şi augmentare vizuală. Imaginea e transmisă chiar înăuntrul căştii, ca la un avion de vânătoare. Mai băgaţi la înaintare şi nişte hidrofoane stereo şi aveţi un avantaj senzorial real faţă de Zack. Dar nu era cazul cu primele exo. Nu vedeam, nu auzeam – nici măcar nu simţeam dacă încerca vreun inamic să ne apuce pe la spate.

De ce?

Din cauza unui defect fundamental: CSA-ul e lipsit complet de capacitate tactilă. Simplul fapt că e dur înseamnă că nu poţi simţi nimic din lumea dinafară, chiar dacă un zombi a pus mâinile pe tine. Dacă nu cumva Zack te împinge, te trage sau încearcă să te răsucească, s-ar putea să nici nu ştii că-i acolo până ce nu dai nas în nas cu el. În noaptea aceea la Troll… lămpile de la căştile noastre au înrăutăţit situaţia, fiindcă atrăgeau mâinile şi feţele nemorţilor. Prima dată când am fost şi eu speriat… nu înfricoşat, înţelegeţi, doar speriat, plutind în creta aia lichidă, cu câte o faţă care se lipea de casca mea.

Petroliştii civili n-au vrut să se întoarcă la lucru, chiar şi ameninţaţi cu represalii, până ce noi, escortele lor, nu eram mai bine înarmaţi. Deja pierduseră destui oameni, luaţi prin surprindere în întuneric. Nici nu-mi imaginez cum putea să fie. Eşti în costum de scafandru, lucrezi aproape în beznă, ochii te dor de la lumina aparatului de

sudură, corpul ţi-e amorţit de frig sau îţi arde de la apa fierbinte pompată prin sistem. Şi deodată simţi mâinile alea, sau dinţii. Te zbaţi, strigi după ajutor, încerci să te opui sau să înoţi, iar ei se agaţă de tine. Poate câteva bucăţi din corp să se ridice la suprafaţă; ba chiar se pot prinde de vreun cablu de siguranţă retezat. Aşa s-a şi înfiinţat Corpul Submarin de Luptă. Prima noastră misiune a fost să-i protejăm pe scafandrii utilitari, să menţinem fluxul de ţiţei. Mai târziu ne-am extins la igienizarea debarcărilor şi curăţarea docurilor.

Ce este igienizarea debarcărilor?

Să-i ajutăm, propriu-zis, pe soldaţi să ajungă la ţărm. Am învăţat din Bermuda, la primul nostru desant amfibiu, că zonele de debarcare sunt atacate continuu de zombi aduşi de valuri. Trebuia să stabilim un perimetru, o zonă circulară în jurul spaţiului de debarcare, suficient de adâncă pentru trecerea vaselor, dar suficient de înaltă ca să-l ţină deoparte pe Zack.

Asta era treaba noastră. Cu două săptămâni înainte de o debarcare de trupe, o navă ancora la câteva mile de ţărm şi începea să dea drumul la sonar. Era ca să-i atragă pe Zack de pe plajă.

Dar nu atrăgea sonarul şi zombi din ape mai adânci?

Şefii ne-au spus că era un „risc acceptabil”. Cred că altceva mai bun n-aveau. De aceea era o operaţiune CSA, era prea periculoasă pentru scafandrii obişnuiţi. Ştiai că se adună sub nava aceea care semnaliza şi, odată ce nava înceta, erai cea mai vizibilă ţintă pe-acolo. S-a dovedit de fapt floare la ureche, sau cam pe-acolo. Frecvenţa transmisă era de departe cea mai joasă şi, când se ridicau plasele, rata de succes era aproape perfectă. Trebuia doar o echipă redusă să stea continuu de pază, poate să doboare câte un zombi care încerca să se suie pe îngrăditură. Nu prea aveau nevoie de noi la asemenea operaţiuni. După primele trei debarcări au revenit la scafandrii utilitari.

Şi curăţarea docurilor?

Asta nu era floare la ureche. S-a întâmplat în fazele finale ale războiului, când nu mai era vorba de a deschide calea pentru debarcare, ci de redeschiderea porturilor pentru navigaţia în ape adânci. Era o operaţie amplă, combinată: scafandri utilitari, unităţi CSA, ba chiar voluntari civili înarmaţi doar cu o mască de scufundare şi un harpon. Am ajutat să se cureţe Charleston, Norfolk, Boston, al dracu' Boston, şi mama tuturor coşmarurilor subacvatice, Oraşul Eroilor. Ştiu că soldaţii se plâng când e de curăţat un oraş, dar închipuiţi-vă un oraş sub apă, un oraş de vase scufundate, de maşini şi avioane şi tot soiul de resturi imaginabile. În timpul evacuării, când o mulţime de cargouri au încercat să facă cât de mult loc au putut, multe şi-au aruncat încărcătura peste bord. Canapele, cuptoare cu microunde, munţi întregi de îmbrăcăminte. Tv-urile cu plasmă scrâşneau întotdeauna când păşeai peste ele. Îmi imaginam mereu că erau oase. Şi-mi imaginam **că-l** văd pe Zack după fiecare maşină de spălat şi uscător, suindu-se pe orice grămadă de aparate de aer condiţionat făcute zob. Uneori era doar imaginaţia mea, dar alteori… Cel mai rău… cel mai rău era să cureţi o navă scufundată. Mereu erau unele care se duseseră la fund în perimetrul portuar. Câteva, ca *Frank Cable,* un vas mare de suport pentru submarine transformat în navă de refugiaţi, se scufundase chiar la buza portului. Înainte să-l scoatem, a trebuit să facem o verificare compartiment cu compartiment. A fost prima dată când costumul exo mi s-a părut voluminos, greu de manevrat. Nu dădeam cu capul de *toate* pragurile de sus, dar aşa aveam senzaţia, al naibii. Multe dintre trapele de acces erau blocate de dărâmături. Trebuia ori să ne deschidem drum prin ele, ori prin punţi şi compartimente etanşate. Uneori puntea era slăbită de coliziuni sau rugină. Tăiam printr-un compartiment deasupra sălii motoarelor de pe *Cable* când, brusc, puntea s-a prăbuşit sub mine. Până să înot eu, până să gândesc… erau sute de-ai lor în sala motoarelor. Eram copleşit cu totul, mă înecam în atâtea mâini, picioare şi ciosvârte de carne. Dacă aş avea vreodată un coşmar

repetat, nu spun că am, nu e cazul, dar, dacă aş avea, ar fi unul în care m-aş întoarce acolo, doar că de data asta gol-puşcă… aşa aş fi, adică.

[Mă surprinde viteza cu care atingem fundul. Arată ca un deşert, licărind albicios pe fondul întunecat. Văd cioturi de coral, rupte şi strivite de tălpile morţilor vii.]

Uite-i.

[Ridic privirea şi văd hoarda, sunt cam şaizeci, umblând în noaptea deşertică.]

Am ajuns.

[Choi manevrează şi se poziţionează deasupra lor. Se întind spre faruri, cu ochii holbaţi şi fălcile căscate. Văd luminiţa roşie şi palidă a laserului cum se aşază pe prima ţintă. O clipă mai târziu o săgeată mică este trasă în pieptul acesteia.]

Şi avem unu…

[Fixează raza pe alt subiect.]

Doi…

[Se deplasează peste hoardă şi marchează fiecare zombi cu un proiectil neletal.]

Mă seacă la culme că nu-i omor. Ştiu, normal, că toată chestia e să le studiem mişcările, să stabilim o reţea de avertisment timpuriu. Ştiu că, dacă am avea resursele să scăpăm de toţi, am face-o. Şi totuşi…

[Trage o a şasea săgeată. Ca şi ceilalţi, ţintei nu pare să-i pese de găurica din stern.]

Cum de reuşesc? Cum se menţin? Nimic pe lume nu corodează mai mult ca apa de mare. Zombii ăştia ar fi trebuit să dispară cu mult înainte de cei de pe ţărm. Hainele le-au dispărut, tot ce-i organic, ţesături sau piele.

[Siluetele de sub noi sunt, practic, goale.]

Atunci de ce nu dispare şi restul? Oare e temperatura la adâncimile astea, poate e presiunea? Şi, oricum, de ce rezistă aşa la presiune? La adâncimea asta, sistemul nervos uman se face gelatină. Nici să poată sta în picioare n-ar trebui, dar ei merg şi „gândesc”, sau ce-or face. Cum reuşesc? Sunt sigur că vreun ştab de foarte sus are toate răspunsurile şi că motivul pentru care nu-mi spun e…

[E distras brusc de o clipire luminoasă pe panoul de comandă.]

Hei, hei, hei. Ia uitaţi aici.

[Mă uit. Nu înţeleg nimic din ce apare acolo.]

Avem unul „fierbinte”, radiaţii cât cuprinde. O fi din Oceanul Indian, iranian sau paki, sau o fi de pe vasul ăla de atac chinez care a explodat lângă Manihi. Ce părere aveţi?

[Lansează o altă săgeată.]

Aveţi noroc. E una dintre ultimele scufundări cu echipaj uman. De luna viitoare o să fie doar VOD, sută la sută Vehicule Operate de la Distanţă.

Au fost multe controverse în privinţa utilizării YOD pentru luptă.

N-o să se întâmple în veci. Sturionul[91] are prea multă putere. N-o să lase Congresul să ne înlocuiască cu roboţi.

Au vreo valoare argumentele lor?

Ce, adică dacă roboţii sunt mai eficienţi ca luptători decât scafandrii CSA? La naiba, nu. Toată pălăvrăgeala despre „limitarea numărului de victime umane” e un rahat. N-am pierdut niciun om în luptă, niciodată! Ăla despre care se tot dă din gură, Cernov, a fost omorât după război, pe pământ, când s-a îmbătat odată muci şi a adormit pe nişte şine de tramvai. Dă-i în mă-sa de politicieni.

Poate VOD-urile sunt mai avantajoase la cost, dar sub nicio formă nu-s mai *bune.* Nu zic doar de inteligenţa artificială; zic de inimă, instinct, iniţiativă, tot ce ne face să fim aşa cum suntem. De aia-s încă aici, şi comandantul nostru, şi mai toţi veteranii ceilalţi care s-au scufundat în timpul războiului. Majoritatea suntem încă băgaţi în asta fiindcă n-avem încotro, fiindcă n-a găsit încă o combinaţie de cipuri şi fire care să ne înlocuiască. Credeţi-mă, odată ce-o fac, nu doar că n-o să mă mai uit în veci la un exocostum, dar o să plec din marină şi bag un Alpha November Alpha complet.

Ce înseamnă asta?

---

[91] [91] „Sturionul General”, vechiul nume civil pentru comandantul CSLM.

Acţiune în Atlanticul de Nord e un film vechi cu război, alb-negru. E acolo un tip, îl ştiţi pe „Căpitanul” din *Gilligan’s Island,* e babacul lui[92]. Avea o replică: „O să-mi pun pe umăr o vâslă şi pornesc să cutreier uscatul. Şi prima dată când îmi spune cineva «ce-i aia de pe umărul tău?», acolo o să mă opresc să-mi petrec restul zilelor.”

Quebec, Canada

[Micuţa fermă nu are ziduri, nici bare la ferestre şi nici zăvor la uşă. Când îl întreb pe proprietar despre aceste vulnerabilităţi, nu face decât să pufnească amuzat şi să-şi vadă mai departe de prânz. Andre Renard, fratele legendarului erou de război Emile Renard, a cerut să nu dezvălui locul în care se află. „Nu-mi pasă că dau peste mine morţii” zice cu o voce lipsită de emoţie, „dar de cei vii îmi pasă prea puţin“. Fostul cetăţean francez a imigrat aici după sfârşitul oficial al ostilităţilor în Europa Occidentală. În ciuda numeroaselor invitaţii primite de la guvernul francez, nu a dorit să se întoarcă.]

Toţi sunt nişte mincinoşi, toţi cei care pretind că luptele lor au fost „cele mai grele din întregul război”. Toţi cocoşii ăia ignoranţi care se bat cu pumnul în piept şi se laudă cu „războaie montane”, „războaie în junglă” sau „războaie urbane”. Oraşele, ah, ce le mai place să se laude cu oraşele! „Nimic nu-i mai groaznic decât să lupţi într-un oraş!“ Ei, serios? Încercaţi o luptă în subteranele unuia.

Ştiţi de ce cerul Parisului era lipsit de zgârie-nori, mă refer la Parisul propriu-zis, de dinainte de război? Ştiţi de ce au înghesuit toate monstruozităţile alea în La Defense, aşa de departe de centrul oraşului? Da, raţiuni estetice, continuitate şi mândrie civică, nu cum e corcitura aia arhitecturală numită Londra. Dar adevărul, motivul logic, practic, pentru care Parisul a scăpat de monoliţii în stil american e că pământul de dedesubt are, pur şi simplu,

---

[92][92] Alan Hale senior.

prea multe tunele ca să le suporte greutatea.

Sunt morminte romane, cariere de calcar din care s-a construit o bună parte din oraş, ba chiar şi buncăre din al Doilea Război Mondial folosite de Rezistenţă şi, *da,* a *existat* o Rezistenţă! Avem apoi metroul modern, liniile telefonice, conductele de gaz, ţevile de apă… şi, peste toate, catacombele. Cam şase milioane de corpuri au fost îngropate aici, luate din cimitirele de dinainte de Revoluţie şi azvârlite claie peste grămadă. Catacombele conţineau ziduri întregi de cranii şi oase aranjate în modele macabre. Ba chiar erau şi funcţionale, prin locurile unde oasele strânse unele într-altele zăgăzuiau movile de rămăşiţe de tot felul. Craniile, mi se părea, rânjeau mereu către mine.

Nu cred că-i pot învinovăţi pe civilii care au încercat să supravieţuiască în lumea aceea subpământeană. Pe atunci nu existau manualul civil de supravieţuire şi nici Radio Pământul Liber. Era Marea Panică. Vreo câţiva, poate, care credeau că ştiu tunelele, şi-au încercat norocul, apoi alţi câţiva, şi alţii. A început să circule zvonul că „sub pământ e sigur”. Un sfert de milion cu totul, aşa a reieşit din număratul oaselor, două sute cincizeci de mii de refugiaţi. Poate dacă ar fi fost organizaţi, dacă s-ar fi gândit să aducă cu ei mâncare şi unelte, dacă măcar ar fi avut decenţa să sigileze intrările după ei şi să se asigure că oamenii care pătrundeau acolo nu erau infectaţi…

Cum poate cineva să susţină că a avut o experienţă comparabilă cu ce am îndurat noi? Întunericul şi putoarea… ochelarii cu vedere nocturnă lipseau aproape cu desăvârşire, doar câte o pereche de pluton, şi asta dacă aveai noroc. Nici baterii pentru lanterne nu prea aveam. Uneori funcţiona doar una la câte un detaşament întreg, doar pentru cel aflat în frunte, care tăia prin întuneric cu raza ei roşiatică.

Aerul era toxic de la deşeuri, chimicale, carne putrezită… măştile de gaze erau o glumă, majoritatea filtrelor nu mai funcţionau de mult. Purtam ce puteam, modele militare vechi sau glugi de pompier care-ţi acopereau capul cu totul, te făceau să asuzi ca un porc şi

te surzeau, când orb erai deja. Nu ştiai niciodată pe unde eşti, te chiorai pe vizorul înceţoşat, auzeai vocile înfundate ale camarazilor din companie, pârâielile dinspre operatorul radio.

Trebuia să folosim cabluri, fiindcă nu te mai puteai baza pe transmisiile pe calea aerului. Am întrebuinţat căblăraie telefonică veche, fire, cupru, nu şi fibră optică. Am rupt-o din lăcaşurile ei şi ţineam la îndemână role mari, ca să ne sporim distanţa de acţiune. Era singura cale de a menţine contactul şi, în majoritatea ocaziilor, singura cale de a nu ne rătăci.

Era foarte uşor să te pierzi. Hărţile erau toate antebelice şi nu ţineau cont de modificările făcute de supravieţuitori, de tunelele şi alcovurile ce fuseseră legate între ele, de găurile ce ţi se căscau brusc sub picioare. Rătăceai drumul cel puţin o dată pe zi, apoi trebuia să ajungi înapoi la firul de comunicaţie, să verifici locul pe hartă şi să încerci să pricepi ce nu era în regulă. Uneori dura minute, alteori ore sau chiar zile.

Când era atacată altă companie, le auzeai strigătele prin radio sau răsunând prin tunele. Acustica era răuvoitoare; te provoca. Ţipete şi gemete se auzeau din toate direcţiile. Nu ştiai niciodată de unde anume. La radio, măcar, puteai încerca să afli poziţia camarazilor. Dacă nu te panicai, dacă ştiau că eşti acolo, dacă ştiai tu pe unde sunt ei…

Fuga: te năpusteşti pe culoare, dai cu capul de tavan, te târăşti în patru labe şi te rogi Fecioarei din toate puterile să mai zăbovească acolo un pic. Ajungi la poziţia lor, descoperi că nu e bună, o încăpere goală, şi strigătele de ajutor se aud încă, în depărtare.

Şi când ajungi, nu găseşti nimic, decât oase şi sânge. Poate ai noroc să-i găseşti şi pe zombi încă acolo, o şansă de răzbunare… dacă a durat mult să ajungi acolo, răzbunarea asta trebuie să-i includă şi pe prietenii tăi reanimaţi. Luptă corp la corp. Atât de aproape…

[Se apleacă peste masă şi-şi apropie faţa la câţiva centimetri de a mea.]

Fără echipament standard; fiecare cu ce credea el că i

se potriveşte. Nu aveam arme de foc, înţelegeţi? Aerul, gazul, era prea inflamabil. Un foc de armă…

[Imită sunetul unei explozii.]

Aveam Beretta-Grechio, o carabină italiană cu aer comprimat. Era ca modelul de război al unei puşti de jucărie cu biluţe. Aveai poate cinci focuri de tras, poate şase sau şapte dacă le înfigeai bine ţeava în căpăţâni. Bună puşcă, dar nu erau niciodată destule. Şi trebuia să ai grijă! Dacă ratai, dacă bila lovea în piatră, dacă piatra era uscată, dacă se aprindea vreo scânteie… tunele întregi puteau exploda, şi exploziile ardeau oamenii de vii, sau mingile de foc le topeau măştile de pe feţe. Corp la corp e mai bine întotdeauna. Uitaţi aici…

[Se ridică de la masă şi-mi arată ceva pe policioară. Mânerul armei e încastrat într-o bilă de oţel semicirculară. Din bilă ies două ţepuşe de oţel de optsprezece centimetri lungime, dispuse în unghi drept.]

O vedeţi, da? Nu era loc să tai cu sabia sau cuţitul. Rapid, în ochi sau în creştetul capului.

[Îmi arată cum, combinând o lovitură rapidă şi o împunsătură.]

Concepută de mine, o versiune modernă a baionetei bunicului de la Verdun. Ştiţi de Verdun – *On ne passe pas!* — Pe aici nu se trece!

[Îşi reia masa de prânz.]

Fără adăpost, fără avertizare, tabără deodată pe tine, îţi sar direct înainte sau te apucă din vreun pasaj lateral de care nu aveai habar. Toată lumea purta un fel de armură… zale sau piele groasă, tăbăcită… aproape mereu era prea grea, prea sufocantă, jachetele de piele şi pantalonii, cămaşa din zale de metal greu. Încerci să lupţi, deja eşti extenuat, oamenii îşi smulg măştile de pe feţe, gâfâie după aer, inhalează duhoarea. Mulţi mureau până să-i poţi scoate la suprafaţă…

Aveam jambiere, mă protejam aici (arată spre antebraţe) şi aveam mănuşi, piele peste care trecusem un lanţ, uşor de scos dacă nu eram în luptă. Concepţie proprie. Nu aveam uniformele de luptă americane, dar aveam ciubote

de pescar ca ale voastre, cizme lungi, impermeabile şi întărite contra muşcăturilor. Ne erau necesare.

În vara aceea apele au fost înalte; turna cu găleata şi Sena devenise un torent furios. Era întotdeauna umed. Aveam mucegai între degete, între picioare. Apa era până la glezne aproape tot timpul, uneori chiar până la genunchi sau până la brâu. Erai pe picioarele tale, mergeai sau te târai – trebuia să ne târâm uneori în lichid împuţit care ne ajungea peste cot. Şi deodată pământul se surpa. Te duceai cu capul înainte într-una din gropile alea ce nu apăreau pe hartă. Aveai doar câteva secunde să te redresezi, până nu ţi se umplea masca cu apă. Dădeai din picioare şi te zbăteai, camarazii te apucau şi te ridicau rapid. Nu înecul ne îngrijora pe noi. Oamenii plescăiau şi se chinuiau să se ţină la suprafaţă cu toate fiarele acelea pe ei, vedeai cum li se bulbucă ochii deodată şi se auzeau ţipete înfundate. Puteai să simţi când atacau: un trosnet sau plesnet şi te trezeai cu un amărât muşcat în plus. Dacă nu purta cizmele… piciorul era dus cu totul, complet; dacă se târâse şi se dusese cu faţa înainte… uneori faţa nu mai era.

În momentele acelea ne retrăgeam pe o poziţie defensivă şi-i aşteptam pe alde Cousteau, scafandrii antrenaţi să lucreze şi să lupte în tunelele inundate. Cu o lanternă doar şi un costum antirechin, dacă aveau noroc de aşa ceva, plus o oră, maximum două, de aer. Trebuiau în principiu să poarte o coardă de siguranţă, dar cei mai mulţi refuzau. Corzile aveau tendinţa să se încurce şi să limiteze avansarea scufundătorului. Bărbaţii şi femeile acelea aveau o şansă de supravieţuire din douăzeci, cel mai scăzut procent din orice armă a oricărei armate. Nu-mi pasă ce spun *alţii*[93]. E de mirare că primeau automat Legiunea de Onoare?

Şi astea toate, pentru ce? Cincisprezece mii de oameni morţi sau dispăruţi. Nu doar scafandrii, ci noi toţi.

---

[93] Cota procentuală cea mai ridicată, în cadrul trupelor aliate, de oameni ucişi în acţiune este încă un subiect dezbătut cu aprindere.

Cincisprezece mii de suflete în doar trei luni. Cincisprezece mii, când în restul lumii războiul se domolea. „Hai! Hai! La luptă!” Nu trebuia să fie aşa. Cât a durat până să fie curăţată Londra? Cinci ani, trei ani după ce războiul s-a terminat oficial? Acolo au luat-o metodic, câte o secţiune odată, la viteză mică, intensitate mică şi rată mică a victimelor. Încet şi sigur, ca în majoritatea oraşelor mari. Şi noi? Generalul ăla englez, când a zis despre „destui eroi omorâţi, suficient până la sfârşitul vremurilor”...

„Eroi“, asta eram, asta voiau liderii noştri să fim, de asta simţea poporul că are nevoie. După toate câte se întâmplaseră, nu doar în războiul de faţă, dar în cele atât de multe de dinainte: Algeria, Indochina, naziştii... înţelegeţi ce vă spun... vă daţi seama ce tristeţe şi compasiune? Înţelegeam ce a zis preşedintele american despre „recăpătarea încrederii”; mai bine decât mulţi. Ne trebuiau eroi, nume noi şi locuri care să ne redea mândria.

Osuarul, Cariera Port-Mahon, Spitalul... acolo am avut momentul de strălucire... la Spital. Naziştii îl construiseră pentru pacienţi cu probleme psihice, spune legenda, şi-i lăsaseră apoi să moară de foame între pereţii de beton. În timpul războiului nostru a fost mai întâi infirmerie pentru cei proaspăt muşcaţi. Mai încolo, când mulţi au început să se reanimeze şi supravieţuitorii au început să se diminueze la fel ca şi lumina lămpilor electrice, au început să-i arunce pe infectaţi, şi cine mai ştie câţi alţii, în tainiţa aceea pentru reanimaţi. O echipă de avangardă a intrat fără să-şi dea seama ce o aşteaptă pe partea cealaltă. S-ar fi putut retrage, să arunce tunelul în aer, să-i blocheze din nou... un pluton înfrunta trei sute de zombi. Plutonul era condus de fratele meu mai mic. Vocea lui a fost ultimul lucru pe care l-am auzit înainte să se instaleze tăcerea radio. Ultimele lui vorbe: *On ne passe pas!*

Denver, Colorado, SUA

[Vremea e perfectă pentru un picnic în apropiere, în

Victory Park. Faptul că nu a fost detectat niciun zombi în această primăvară le dă tuturor un motiv în plus să sărbătorească. Todd Wainio stă la prindere în adâncime pe terenul de baseball, aşteptând o minge înaltă care, susţine el, „n-o să vină niciodată”. Poate că are dreptate, fiindcă nimeni nu pare să fie deranjat că stau lângă el.]

I-au zis „drumul spre New York” şi a fost un drum lung, tare lung. Aveam trei corpuri de armată: de Nord, Central şi de Sud. Grandioasa strategie era să avansăm toţi ca unul peste prerii, peste Vestul Mijlociu, apoi să trecem peste Apalaşi, cu manevre de curăţare laterală spre nord şi sud, expediţii spre Maine şi Florida, apoi să măturăm coasta şi să facem legătura cu AG Center odată ce treceau peste munţi. A durat trei ani.

De ce atât de lent?

Omule, ai la alegere: transportul proviziilor, vremea, inamicii, doctrina de luptă... Doctrina era să avansăm în două şiruri strânse, unul în spatele celuilalt, să ne întindem din Canada până în Aztlan... ăă, nu, New Mexico, încă nu eram la Aztlan. Ştii când se prăbuşeşte un avion, cum vin pompierii, sau cine vine la locul unui dezastru aerian? Cum se aşază într-un şir şi înaintează foarte încet, să fie siguri că nu rămâne niciun centimetru necercetat? Ăştia eram noi. N-am ratat nicio bucăţică între Stâncoşi şi Atlantic. Unde dădeam de Zack, în grupuri sau singur, o unitate FRA se oprea...

FRA?

Forţă de Răspuns Adecvat. Nu te puteai opri cu toată armata pentru unul sau doi zombi. Mulţi înviaţi mai vechi, dintre cei infectaţi printre primii, începeau să devină cam dezgustători, dezumflaţi, cu bucăţi de craniu la vedere şi oase ieşite de sub piele. Unii nici nu se puteau ţine măcar pe picioare, şi de ăia trebuia să ai cea mai mare grijă. Se târau pe burtă spre tine, sau înaintau pur şi simplu cu faţa prin noroi. Opreai o grupă, un pluton, poate chiar o companie, depinde peste câţi dădeai, suficient cât să-i dobori pe toţi şi să igienizezi câmpul de bătălie. Spaţiul pe

care îl lăsa unitatea FRA în linia de luptă era înlocuit cu o forţă egală din linia secundară aflată la un kilometru şi jumătate în spatele tău. În felul ăsta frontul nu era rupt niciodată. Şi aşa, târâş-grăpiş, am parcurs toată ţara. Funcţiona, fără îndoială, dar, măi, a durat o grămadă. Şi noaptea ne opream. Îndată ce se culca soarele, indiferent cât te simţeai de încrezător şi cât de sigură părea zona, spectacolul se termina până a doua zi.

Mai era şi ceaţă. Nu ştiam că e aşa de deasă înăuntrul continentului. Mereu am vrut să întreb vreun climatolog despre asta. Se bloca tot frontul, uneori cu zilele. Stăteam aşa, cu vizibilitate zero, şi uneori unul din câinii noştri lătra, ori cineva striga „Contact!" Auzeai geamătul şi apoi apăreau siluetele. Era şi aşa destul de greu, să stai şi să-i aştepţi să vină. Am văzut odată un film[94], un documentar BBC despre cum, în Anglia, fiindcă era aşa ceaţă mereu, armata britanică nu se oprea. Era şi o fază unde camera surprindea nişte scene reale de luptă, doar luminiţe de la trasoare şi siluete ceţoase care picau. N-ar fi avut nevoie de muzica de fundal, care te înfiora.[95] Eram şi aşa băgat în sperieţi, numai din imagini.

Ne-a încetinit şi faptul c-a trebuit să ţinem pasul şi cu alte ţări, cu mexicanii şi canadienii. Nicio armată n-avea puterea să-şi elibereze toată ţara. Înţelegerea era că ei ne păstrau graniţele curate câtă vreme ne puneam ordine în gospodărie. Odată ce SUA erau sigure, le puteam oferi tot ce le trebuia. A fost începutul forţei multinaţionale a ONU, dar eu am fost lăsat la vatră cu mult înainte. Pentru mine a fost numai grabă şi aşteptare, furişat pe teren accidentat sau zone construite. Hm, dacă vrei să vorbeşti despre mişcat ca ochii mortului, să vezi luptele urbane.

Strategia era să înconjurăm întotdeauna zona-ţintă. Amplasam sisteme defensive semipermanente, făceam

---

[94] *Răgetul Leului,* produs de Foreman Films pentru BBC.

[95] Variantă instrumentală a piesei „How Soon is Now"; piesa originală a fost compusă de Morrissey şi John Marr şi interpretată de trupa The Smiths.

recunoaştere cu tot ce aveam, de la sateliţi la unităţi canine, făceam ce puteam ca să-l scoatem pe Zack afară şi porneam spre el abia după ce eram *siguri* că nu mai urmau să vină şi alţii. Mda, cum să nu!

În ce priveşte înconjuratul „zonei”, ar putea să-mi zică şi mie cineva unde începea zona de fapt? Oraşele nu mai erau oraşe, să ştii, erau aşa, un soi de împânzeală urbană. Doamna Ruiz, unul dintre medicii noştri, le zicea „umplutură”. Lucrase ca agent imobiliar înainte şi ne-a explicat că proprietăţile cele mai râvnite erau întotdeauna cele plasate între două oraşe. A dracului „umplutură”, am ajuns să urâm termenul ăla. Însemna să curăţăm cvartal după cvartal de suburbie până să ne putem gândi să stabilim un perimetru de securitate. Gherete de fast-food, centre comerciale, kilometru după kilometru de case ieftine, aidoma toate.

Nici măcar iarna nu era totul în linişte şi pace. Eu am fost în Grupul Nord. La început am crezut că l-am apucat pe Dumnezeu de-un picior. Şase luni pe an nu trebuia să văd niciun zombi viu, opt luni de fapt, ţinând cont cum era pe atunci vremea. Îmi ziceam eu: frăţie, odată ce se răceşte o să fim mai mult ca gunoierii: îi găsim, îi pocnim în numele Tatălui, îi marcăm pentru îngropat când se mai înmoaie pământul, nicio problemă. Dar ar trebui să-mi ia cineva capul mie fiindcă am putut să cred că numai Zack făcea probleme pe-acolo?

Aveam de-a face cu quislingi, exact ca zombii, doar că rezistenţi la frig. Aveam şi nişte unităţi de Control Uman, nişte „vânători” destul de ridicaţi în slăvi. Se străduiau să tragă cu sedative în orice quisling peste care dădeam, îl legau şi-l trimiteau la clinica de reabilitare, pe atunci când încă mai credeam că-i putem reabilita.

Sălbăticiţii erau mult mai periculoşi. Deja mulţi nu mai erau copii, unii erau adolescenţi, alţii adulţi de-a binelea. Erau rapizi, deştepţi şi, dacă alegeau să lupte în loc să fugă, puteau să-ţi facă praf ziua. CU încercau mai mereu să-i sedeze şi pe ei, evident, şi normal că asta nu funcţiona întotdeauna. Când se aruncă la beregata ta un sălbatic de

o sută de kile, vreo două săgeţi cu tranchilizante n-o să-l oprească înainte să-şi atingă ţinta. Mulţi băieţi de la CU au păţit-o rău de tot, unii au şi ajuns la cutie. Comandanţii au trebuit atunci să trimită câte un pluton de soldaţi cu ei, escortă. Dacă săgeata cu tranchilizant nu oprea un sălbăticit, aveam grijă să-l oprim noi. Nimic nu urlă mai tare decât un sălbatic cu o Cireşică arzându-i în măruntaie. Ăştia de la CU aveau o mare problemă cu asta. Erau voluntari toţi, aderau toţi la codul care spunea că viaţa umană, de orice fel, merita salvată. Cred că istoria le-a dat dreptate între timp, sunt oamenii ăia pe care au reuşit să-i reabiliteze, din cei pe care ţi-ar fi venit să-i împuşti pe loc. Dacă aveau resurse, ar fi putut, cine ştie, să facă la fel şi pentru animale.

Omule, haite sălbatice, astea mă îngrozeau cel mai tare. Nu vorbesc doar de câini. Cu câinii te mai descurcai. Câinii te anunţau întotdeauna că te atacă. Eu zic de feline, pisici, pe jumate pume şi pe jumate tigri cu colţi-sabie din epoca gheţii. Poate erau pume, unele aşa arătau, sau poate odrasle de pisici domestice care trebuiau să fie negre-n cerul gurii ca să reziste. Am auzit că prin nord creşteau şi mai mari, după nu ştiu ce lege a naturii sau evoluţiei.[96] Nu prea le am eu cu ecologia, în afară de nişte documentare despre natură de dinainte de război. Am înţeles că s-a întâmplat aşa din cauza şobolanilor; erau destul de iuţi şi isteţi cât să se ferească de Zack, se hrăneau cu cadavrele, se înmulţeau cu milioanele prin copaci şi ruine. S-au făcut şi ei destul de răi, aşa că cine îi vâna trebuia să fie şi mai rău încă. De felinele sălbatice astea vorbesc, de două ori mai mari decât pisicuţele pufoase de dinainte de război, numai gheare şi colţi, poftitoare tare la sânge cald.

Cred că erau periculoase pentru câinii cercetaşi.

Glumeşti? Le plăcea la nebunie, până şi terierilor mititei, îi făcea să se simtă câini din nou. Eu de noi zic, când ne săreau în cap de pe o creangă sau de pe acoperiş. Nu te

---

[96] Nu există în prezent date care să confirme aplicarea legii lui Bergmann în timpul războiului.

atacau de-a dreptul cum făceau câinii sălbatici, aşteptau cu răbdare până ce ajungeai prea aproape ca să mai ai timp să ridici arma.

Plutonul meu făcea curat, odată, într-un mall de pe lângă Minneapolis. Treceam prin geamul unui Starbucks şi brusc trei dintre ele au sărit la mine de după tejghea. De unde crezi că am căpătat astea?

[Indică cicatricea de pe obraz.]

Cred că în ziua aia numai chiloţii mei au căzut victimă. Cu UL rezistentă la muşcături şi armura pe care începusem s-o purtăm, plus vesta, casca... Nu mai purtasem apărători de mult, şi ai tendinţa să uiţi cât de deranjante sunt când eşti învăţat să umbli cu pieptul gol.

Şi sălbăticiţii, oamenii adică, ştiau să folosească arme de foc?

Nu ştiau să facă nimic omenesc, de aia erau sălbatici. Nu, vesta antiglonţ era pentru protecţie împotriva unor oameni ca toţi oamenii, peste care mai dădeam uneori. Nu mă refer la rebeli organizaţi, doar câte un ULP, „Ultimul Locuitor de pe Pământ”. În fiecare orăşel erau unu-doi, vreun tip sau tipă care reuşise să supravieţuiască. Am citit undeva că prin State erau cei mai mulţi din lume, ceva de-a face cu felul nostru individualist de-a fi şi nu ştiu ce. Nu mai văzuseră de mult alţi oameni, şi multe din împuşcăturile iniţiale au fost doar accidentale sau din reflex. De cele mai multe ori îi convingeam cu vorbă bună. Ăia numiţi RE, Robinson Crusoe – era termenul politicos pentru cei în regulă.

Ceilalţi, ULP-ii, erau învăţaţi să facă ei legea. Nu ştiu a cui lege, poate a zombilor şi a quislingilor şi a creaturilor sălbatice şi nebune, dar cred că în capul lor duceau o viaţă faină, şi apăruserăm noi să le-o luăm. Aşa am încasat-o.

Ne apropiaserăm de Sears Tower din Chicago. Chicago, destul coşmar pentru trei vieţi. Era în miezul iernii, vântul şuiera dinspre lac aşa de tare că aproape te dărâma, şi dintr-odată am simţit că mă trăsneşte în moalele capului ciocanul lui Thor. Proiectil de calibru mare, dintr-o puşcă de vânătoare sănătoasă. După aceea nu m-am mai plâns de

armura corporală. Gaşca din turn îşi înjghebase un mic regat, şi nu voia să cedeze nimănui o palmă din el. A fost una din puţinele dăţi când ne-am pornit pe ei cu de toate, cu SAW-uri, grenade. Şi Bradley-urile au fost bune atunci.

După povestea cu Chicago, comandamentul ştia că suntem într-un mediu cu ameninţări multiple. Am revenit la armuri şi blindaje, până şi în timpul verii. Mersi, Oraşul Vânturilor. Toate plutoanele au primit pliante cu „Piramida Ameninţărilor”.

Ierarhia era după probabilitate, nu după potenţialul letal. Zack la bază, animalele, oamenii sălbăticiţi, quislingii şi în cele din urmă ULP-ii. Ştiu o groază de gagii din Grupul Sud care îi tot trag că ei au avut mai greu de muncă, din cauză că, adică, la noi iarna a avut grijă de Zack. Da, cum să nu, şi în locul lor aveam altă ameninţare: iarna!

Cât se spune că a scăzut temperatura medie, zece grade, cincisprezece prin unele locuri?[97] Da, nu mai puteam de bine, băgaţi până la brâu în omăt gri, ştiind că la fiecare Zack pe care-l lichidam era cel puţin încă unul care aştepta dezgheţul. Măcar în sud ştiau că, odată o zonă curăţată, curăţată rămânea. Noi treceam prin fiecare perimetru de trei ori cel puţin. Foloseam de toate, de la berbeci de spart uşi şi copoi până la radare terestre sofisticate. Iarăşi şi iarăşi, şi toate astea în miezul iernii. De la degerături am avut cele mai multe pierderi. Şi cu toate astea, la fiecare primăvară, ştiai… că o să fie gen „căcat, o luăm de la capăt”. Până şi azi, cu toate raziile şi grupurile de civili voluntari, primăvara e cum era altădată iarna; natura ne transmite că deocamdată s-a terminat cu viaţa de huzur.

Spuneţi-mi despre eliberarea zonelor izolate.

Mereu au fost lupte grele, la fiecare. Nu uita că zonele alea erau încă asediate, erau sute, poate chiar mii. Oamenii adăpostiţi în forturile gemene de la Comerica Park/Ford Field aveau pe capul lor, în total, pe puţin un

---

[97] Cifrele nu au fost încă stabilite oficial.

milion de invitaţi. A fost un festival cu artificii de trei zile întregi; Hope, prin comparaţie, era doar o îmbrânceală la colţul străzii. Atunci a fost singura dată când am crezut pe bune că o să ne pună capac. S-au strâns în mormane aşa de înalte că ni s-a părut că o să ne îngroape într-o puzderie de cadavre. Bătălii de genul ăsta te lăsau aşa de terminat, de sleit la minte şi la trup, că nu-ţi mai trebuia nimic. Voiai doar să dormi şi atât, nu-ţi trebuia mâncare, baie, nici măcar să ţi-o tragi. Căutai numai un loc călduţ şi uscat unde să închizi ochii şi să uiţi de toate.

Cum reacţionau cei pe care-i eliberaţi?

Aşa şi-aşa. În zonele militare nu era cine ştie ce zarvă. Multe ceremonii oficiale, ridicări şi coborâri de drapele, „Vă eliberez din funcţie – mă declar eliberat din funcţie”, rahaturi din astea. Şi multă atitudine gen „cine-o are mai mare“. Faze cu „n-aveam nevoie să fim salvaţi” şi din astea. Înţeleg. Orice pifan vrea să fie ăla care dă asaltul victorios, nu ăla care stă ascuns în fort. Sigur că n-aveaţi nevoie, frăţie.

Uneori era pe bune. Cum a fost cu ăia de lângă Omaha. Aveau acolo un nod strategic pentru transporturi aeriene, zboruri regulate aproape din oră în oră. O duceau de fapt mai bine decât noi: haleală proaspătă, apă caldă, paturi moi. Parcă *noi* am fi fost salvaţi, nu ei. Dar pe de altă parte au fost şi puşcaşii de pe Rock Island. Nu se mai opreau din povestit cât de dur au dus-o, şi nouă ne-a convenit aşa. După toate prin câte trecuseră, puteam să-i lăsăm să se laude şi ei. Eu n-am fost acolo personal, dar am auzit poveştile.

Şi zonele civile?

Cu totul altă poveste. Ne ridicau în slăvi! Ovaţionau şi chiuiau. Era cum te gândeai că ar trebui să fie războiul, cu soldaţii ăia de altădată, din filmele alb-negru, mărşăluind prin Paris sau pe nu ştiu unde. Eram ca starurile rock. Am avut parte de ceva… ăă… dacă or fi nişte gagii mititei pe drumul de aici până în Oraşul Eroilor care se-ntâmplă să semene cu mine… *[Râde.]*

Dar au fost şi excepţii.

Da, presupun. Poate nu tot timpul, dar mai adesea era câte unul cu faţa încruntată în mulţime, care striga rahaturi la noi. „Ce căcat v-a luat aşa de mult?“ „Mi-a murit soţul acu’ două luni!“ „Mama a murit aşteptându-vă!“ „Am pierdut jumătate din oameni vara trecută!” „Unde-aţi umblat când aveam nevoie de voi?“ Oameni care întindeau spre noi poze, feţe. Când am intrat în Janesville, Wisconsin, cineva avea o pancartă cu poza unei fetiţe care zâmbea. Dedesubt scria „Mai bine mai târziu decât niciodată?” L-au luat ai lui la bătaie; dar n-ar fi trebuit. Rahaturi din astea vedeam, chestii care te ţin treaz şi după ce n-ai dormit de cinci nopţi.

Rar, rar de tot, intram în câte o zonă în care nu eram deloc bine veniţi. În Valley City, Dakota, erau gen „Să vă fut, armată cretină! Ne-aţi lăsat baltă, nu avem nevoie de voi!”

Era o zonă secesionistă?

A, nu, aici măcar nu ne-au lăsat înăuntru. Rebelii te primeau cu focuri de armă direct. N-am ajuns eu prin zonele alea. Existau unităţi speciale pentru rebeli. I-am văzut odată pe şosea, se duceau spre Black Hills. Era prima dată de când traversasem Stâncoşii când vedeam tancuri. Urâtă senzaţie: ştiai cum o să se termine.

Au circulat multe legende despre metodele de supravieţuire discutabile folosite în anumite zone izolate.

Aşa, şi? Întreabă-i pe ei.

Aţi văzut aşa ceva?

Nţ, şi nici nu voiam. Mi-a mai spus lumea despre asta, lume pe care am eliberat-o. Erau aşa de măcinaţi, abia aşteptau să scape de povară. Ştii ce le ziceam? „Ţine-o în tine, războiul s-a terminat.” Nu-mi mai trebuiau şi alte greutăţi pe umeri, pricepi?

Şi după aceea? Aţi stat de vorbă cu vreunul?

Mda, şi am auzit destule despre procese.

Cum v-aţi simţit?

Rahat, omule, nu ştiu ce să zic. Cine-s eu să-i judec pe alţii? N-am fost acolo, n-am avut de-a face. Discuţia asta

de-acum, întrebările astea cu „ce ar fi fost dacă?” pe atunci n-aveam vreme. Încă aveam o misiune de îndeplinit.

Ştiu că le place istoricilor să vorbească despre cât de mici au fost pierderile armatei SUA în timpul înaintării. Comparate, adică, cu alte ţări. Cu China sau poate cu rusnacii. Mici, fiindcă se socotesc doar victimele lui Zack. Erau un milion de feluri s-o mierleşti pe drumul ăla, şi mai bine de două treimi din ele nu erau în schema cu piramida.

Erau bolile, genul care ar fi trebuit să fi dispărut de prin Evul Mediu. Da, ne luam pastilele, ne făceam injecţiile şi făceam control regulat, dar erau atâtea mizerii peste tot, în pământ, în ploaie şi-n aer. Tot timpul, când intram într-un oraş sau eliberam o zonă, cel puţin câte unul din noi se ducea, ori mort, ori băgat în carantină. În Detroit am pierdut un pluton întreg din cauza gripei spaniole. Comandamentul s-a cam pişat pe el, a pus tot batalionul în carantină o săptămână.

Şi-apoi mai erau mine şi capcane cu explozibil, unele civile, altele puse când am fugit spre vest. Băgate în pământ, kilometri întregi, să păşească Zack peste ele şi să sară în aer. Doar că nu aşa merg minele. Nu fac să sară în aer un corp uman, desprind mai degrabă o gleznă, un picior sau te lasă fără bijuteriile de familie. De asta-s făcute, nu ca să omoare, ci ca să rănească, şi armata să consume resurse preţioase ca să-i ţină vii, după care să-i trimită pachet în scaun cu rotile la mama şi la tata, să le aducă aminte de fiecare dată când le cad ochii pe el că nu-i o idee aşa de bună să fii de acord cu războiul. Dar Zack n-avea casă, nici mamă şi tată. Minele astea convenţionale au creat o târlă de înviaţi schilozi care nu făceau decât să te-ncurce şi mai tare, fiindcă *vrei* să-i ai în picioare şi uşor de observat, nu târâş prin tufe, aşteptând să calci tu pe ei ca pe nişte mine antipersonal. Nici nu ştiai pe unde erau majoritatea minelor; multe unităţi care le-au plantat în timpul retragerii nu le-au marcat corect, le-au pierdut coordonatele ori, pur şi simplu, nu mai trăiau ca să spună pe unde sunt. Şi-i mai aveai şi pe scârboşii ăia nenorociţi de ULP-i, gropile cu ţepuşe şi carabinele-capcană care se

declanşau dacă păşeai pe fir.

Mi-am pierdut un tovarăş în felul ăsta, într-un Wal-Mart din Rochester, New York. Era născut în El Salvador, dar crescut în California. Ai auzit cumva de Băieţaşii din Boyle Heights? Erau nişte tipi duri care făceau legea prin LA şi pe care i-au deportat înapoi în El Salvador fiindcă, tehnic vorbind, erau emigranţi ilegali. Pe amicul meu l-au adus chiar înainte de război. A luptat şi a traversat Mexicul, chiar în zilele cele mai rele de Panică, pe jos, doar cu o macetă în mână. Nu mai avea familie, nici prieteni, doar casa adoptivă. Tare mai iubea ţara asta. Îmi aducea aminte de bunicul, cu chestia asta de imigrant. Şi după aia să iei două bile de doişpe în figură, dintr-o puşcă pusă de vreun ULP care nu mai răsufla de ani întregi… Nenorocite de mine şi capcane!

Şi mai erau şi accidentele. Multe clădiri erau slăbite de lupte. Mai pune şi anii de neglijare, plus straturi după straturi de zăpadă. Se prăbuşeau acoperişurile, fără avertisment, structuri întregi cădeau pur şi simplu la pământ. Am mai pierdut pe cineva în felul ăsta. Ea avea o ţintă în cătare, un sălbăticit care s-a aruncat la ea dintr-un garaj abandonat de alături. A tras cu arma şi atâta i-a trebuit. Habar n-am câte kile de zăpadă şi gheaţă au căzut cu acoperişul ăla. Eram… îmi era… apropiată. N-am făcut niciodată nimic în privinţa asta. Cred că ni s-a părut că ar fi devenit „oficial“ sau ceva. Cred că ne-am gândit că ar fi mai uşor aşa, în caz că păţeam ceva vreunul.

[Se uită spre marginea terenului şi-i zâmbeşte soţiei.]

N-a mers.

[Se opreşte o clipă şi respiră profund.]

Pe lângă astea erau şi problemele la scăfârlie. Mai mult decât toate celelalte la un loc. Uneori ajungeam în zone baricadate şi nu găseam decât schelete roase de şobolani. De zonele care nu erau sufocate de zombi zic, cele care au păţit-o de la foamete sau boli sau de la senzaţia că ziua de mâine n-avea rost să mai fie trăită. Am spart odată uşile unei biserici din Kansas unde era clar că adulţii îi omorâseră mai întâi pe copii. Un tip din pluton, un amish,

avea obiceiul să le citească toate biletele de sinucigaşi, să le bage la cap şi să-şi facă o tăietură mică, o liniuţă de-un centimetru undeva pe piele, ca să „nu uite niciodată”. Gagiul ăsta dus cu pluta era numai tăieturi din creştet până-n tălpi. Când a aflat locotenentul… l-a trimis învârtindu-se la balamuc.

Mulţi dintre ăştia cu capul au apărut mai târziu, pe final de război. Nu de la stres au păţit-o, totuşi, omule, ci fiindcă le lipsea stresul. Ştiam toţi că o să se termine repede, şi cred că o groază de indivizi care s-au ţinut tari atâta vreme or fi avut în cap o voce şoptită care le spunea: „Gata, frăţie, totu-i bine acum, poţi să o laşi moale de tot”.

Mai ştiam un tip, un malac, fost luptător profesionist înainte de război. Mergeam pe autostrada de lângă Pulaski, New York, şi deodată vântul a adus, de la un camion cu prelata zdrenţe, un miros. Camionul fusese încărcat cu o groază de sticluţe de parfum, nimic fiţos, parfum normal, de la magazinul din colţ. A încremenit şi a început să bocească de parcă era un puşti. Nu se mai oprea. Era un monstru care lichidase mii de inamici, un căpcăun care apucase odată un zombi şi-l folosise ca bâtă în lupta corp la corp. A trebuit să-l care de-acolo patru de-ai noştri, pe targă. Ne-am închipuit că parfumul i-o fi amintit de cineva. N-am aflat de cine.

Altul, deloc ieşit din comun, trecut bine de patruzeci, un pic burtos, ce burtă puteai avea pe-atunci, cu genul de faţă pe care-o vedeai în reclamele la medicamente pentru aciditate gastrică de dinainte de război. Eram în Hammond, Indiana, în cercetare, înainte de asediul pentru Chicago. A chitit o casă la capătul unei străzi goale, complet intactă în afară de ferestrele cu scânduri bătute în cuie şi uşa din faţă spartă. Avea expresia asta, ca un fel de rânjet. Ar fi trebuit să ştim, înainte să se desprindă din formaţie şi să auzim împuşcătura. Stătea în camera de zi, în fotoliul lui uzat, cu arma între genunchi şi pe moacă tot cu zâmbetul ăla. M-am uitat la pozele de pe policioară. Era casa lui.

Astea erau exemple extreme, unele de care-mi dădeam

şi eu seama la prima vedere. Dar cu alţii, mulţi, nu se ştia niciodată. Eu nu mă-ntrebam care o să cedeze următorul, ci care nu. Are vreun sens?

Într-o noapte, în Portland, statul Maine, ne aflam în Deering Oaks Park, şi aveam în grijă nişte movile de oase albite de pe vremea Panicii. Doi soldaţi au luat nişte cranii şi au început să facă o scenetă, una din *Free to Be, You and Me,* cu cei doi bebeluşi. Am recunoscut-o fiindcă frate-meu mai mare avea înregistrarea asta, eu nu o prinsesem. Unii dintre soldaţii mai în vârstă se distrau de minune. A pornit să se adune o mică adunare, şi toţi se hlizeau şi hohoteau la craniile alea. „Hi-hi-hi – sunt un bebeluş. Păi, ce crezi că sunt, o felie de pâine?” Şi când s-a terminat, toată lumea a început spontan să îngâne un cântec, „Văd o ţară-n depărtări...” cu femururi pe post de banjo. M-am uitat după vreunul din psihiatrii companiei. Nu i-am putut pronunţa numele real, doctor Chandra-nu-ştiu-mai-cum.[98] L-am privit în ochi, gen „doctore, au luat-o razna toţi, nu?” Probabil s-a prins, fiindcă mi-a zâmbit şi a clătinat din cap că nu. M-a luat cu răcori; dacă ăştia care păreau razna nu erau, atunci cum mai puteai să ştii cine-i dus şi cine nu?

Şefa noastră de pluton, s-ar putea s-o recunoşti. A apărut în *Bătălia celor Cinci Colegii.* O mai ştiţi pe amazoana cu satârul, care cânta cântecul ăla? Acum nu mai arăta ca în film. Slăbise mult şi-şi tăiase scurt părul ăla des şi lucios. Era o şefă bună „sergent Avalon”. Într-o zi am găsit o ţestoasă pe câmp. Erau ca unicornii pe atunci, abia dacă mai zăreai câte una. A zâmbit. Ea nu zâmbea niciodată. Am auzit-o cum îi şopteşte broaştei ceva, mi s-a părut că-s vorbe inventate: „Mitakuye Oyasin”. Mai târziu am aflat că aşa se spunea în Lakota la „eşti familia mea”. Nici nu ştiusem că era pe jumătate indiancă Sioux. Nu vorbea de asta, nu zicea nimic despre ea. Şi brusc, ca o nălucă, a apărut dr. Chandra, cu braţul ăla pe care ţi-l trecea mereu pe după umeri şi cu vocea aia a lui, moale şi calmă: „Hai, sergent, să luăm o ceaşcă de cafea”.

---

[98][98] Maiorul Ted Chandrasekhar.

Tot în ziua aia a murit preşedintele. Cred că şi el a auzit vocea aceea şoptită. „Gata, frăţie, totu-i bine acum, poţi s-o laşi moale de tot.” Ştiu că multă lume nu-l prea plăcea pe vice, n-avea cum să-l înlocuiască pe Marele Om. Eu mă simţeam apropiat de el, în principal fiindcă eram în aceeaşi situaţie acum. După ce-a plecat Avalon, am rămas şef de pluton.

N-a contat că războiul era pe final. Mai erau încă multe lupte de dus, mulţi oameni buni de la care mi-am luat adio. Când am ajuns la Yonkers, rămăsesem singurul din gaşca veche de la Hope. Nu ştiu cum m-am simţit când am trecut peste rămăşiţele alea ruginite: tancuri abandonate, dubiţele de ştiri făcute zob, resturile omeneşti. Nu cred c-am simţit cine ştie ce. Simţeam cum mă pironeşte privirea doctorului Chandra. Dar n-a venit, n-a lăsat să se înţeleagă că ar fi ceva în neregulă. Când ne-am suit pe barjele de pe ţărmurile râului Hudson, ni s-au întâlnit privirile. A zâmbit şi a clătinat din cap. O scosesem la capăt.

RAMAS BUN

Burlington, Vermont

[Zăpada a început să cadă. Fără tragere de inimă, „Ţăcănitul” se întoarce spre casă.]

Aţi auzit vreodată de Clement Attlee? Sigur că nu, de ce să fi auzit? Omul era un ratat, o mediocritate de mâna a treia care s-a strecurat în cărţile de istorie doar fiindcă i-a luat locul lui Winston Churchill înainte să se termine oficial al Doilea Război Mondial. În Europa războiul se încheiase şi britanicii aveau sentimentul că suferiseră destul, însă Churchill a făcut presiuni ca să ajute Statele Unite împotriva Japoniei, zicând că lupta nu era terminată până ce nu se termina peste tot. Şi uitaţi ce s-a întâmplat cu Bătrânul Leu. Exact din motivul ăsta am decis să declarăm victoria odată ce am securizat Statele Unite continentale.

Dar ştia toată lumea că războiul nu s-a sfârşit. Tot mai trebuia să ne ajutăm aliaţii şi să curăţăm părţi întregi de lume care încă erau dominate de înviaţi. Era încă multă muncă de făcut, dar odată ce curtea noastră era în regulă trebuia să oferim oamenilor opţiunea de a se duce acasă. Aşa a fost creată forţa multinaţională, şi am fost surprinşi în mod plăcut să vedem câţi voluntari s-au înscris încă din prima săptămână. Chiar a trebuit să-i refuzăm pe unii, să-i punem pe lista de rezerve sau să-i repartizăm la instrucţia recruţilor tineri care pierduseră marşul prin America. Ştiu că am luat multe bobârnace fiindcă am apelat la Naţiunile Unite în loc să fac o cruciadă complet americană, şi, sincer să fiu, nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. America e o ţară cinstită, populaţia ei aşteaptă o afacere cinstită, şi când afacerea se termină pe plajele Atlanticului le strângi mâna, le faci plata şi-i laşi să-şi vadă de vieţile lor.

Poate că din cauza asta campania din afara ţării a mers un pic cam lent. Aliaţii noştri s-au pus pe picioare, dar mai

avem ceva Zone Albe de măturat: crestele munţilor, insulele din nord, fundul oceanului, şi mai e Islanda… o să fie greu cu Islanda. Aş vrea ca Ivan să ne lase să-l ajutăm cu Siberia, dar, na, Ivan e Ivan. Şi se mai întâmplă atacuri şi aici acasă, în fiecare primăvară, şi uneori pe lângă lacuri sau pe plaje. Le scade numărul, mulţumesc cerurilor, dar asta nu înseamnă că lumea ar trebui să lase garda jos. Încă suntem în război şi, până nu eliminăm orice urmă de pe suprafaţa Pământului, toată lumea trebuie să-şi facă partea de treabă. E o lecţie pe care am desprins-o din toată nenorocirea. Suntem toţi băgaţi în asta, aşa că intră în rând şi fă-ţi treaba.

[Ne oprim lângă un stejar bătrân. Însoţitorul meu îl măsoară din priviri, îi bate uşor în scoarţă cu bastonul. Apoi rosteşte către copac…]

Tu faci o treabă bună.

Khuzhir, insula Olkhon, Lacul Baikal.
Sfântul Imperiu Rus

[O infirmieră ne întrerupe interviul ca să se asigure că Maria Juganova îşi ia vitaminele prenatale. Maria e însărcinată în patru luni. O să fie cel de-al optulea copil al ei.]

Regretul meu cel mai mare e că n-am putut rămâne în armată ca să „eliberez” şi celelalte foste republici sovietice. Scăpaserăm de mizeria reanimaţilor în ţară şi acum era vremea să ducem războiul şi dincolo de graniţe. Aş fi vrut să fiu acolo în ziua în care am reabsorbit oficial Belarusul în Imperiu. Se zice că urmează curând şi Ucraina, şi după aceea, cine ştie? Voiam să particip, dar am avut alte „misiuni”…

[Îşi atinge pântecele.]

Nu ştiu câte clinici ca asta sunt prin Rusia. Nu destule, asta sunt sigură. Am rămas tare puţine, noi femeile tinere, fertile, care n-am murit din pricina drogurilor, SIDA sau putorii morţilor vii. Liderul nostru spune că arma cea mai

importantă a femeilor rusoaice e uterul. Dacă asta înseamnă să nu-i cunosc pe taţii copiilor mei, sau…

[Ochii îi coboară, un moment, spre podea.]

…să nu-mi cunosc copiii, aşa să fie. Îmi slujesc patria şi o slujesc din toată inima.

[Îmi surprinde privirea.]

Vă întrebaţi cum poate fi împăcată „existenţa” asta cu noul nostru stat fundamentalist? Nu vă mai întrebaţi, că nu poate. Dogmele alea religioase sunt pentru popor. Dă-le opiul şi ţine-i liniştiţi. Nu cred că vreunul de la conducere, ori chiar Biserica, crede serios în ce predică, poate un singur om, părintele Rijkov, înainte să-l trimită în sălbăticie. El, spre deosebire de mine, nu mai avea nimic de oferit. Încă mai am câţiva copii de oferit patriei. De asta sunt tratată aşa de bine şi mi se dă voie să vorbesc aşa de liber.

[Maria aruncă o privire scurtă la ecranul-oglindă din spatele meu.]

Ce-or să-mi facă? Până când n-o să mai fiu utilă o să depăşesc deja vârsta medie de viaţă a unei femei.

[Face un gest obscen spre geam.]

Şi, în plus, vor să auziţi toate astea. De aceea v-au lăsat să intraţi în ţară, să ne ascultaţi istorisirile, să ne puneţi întrebări. Şi dumneavoastră sunteţi folosit, să ştiţi. Misiunea dumneavoastră e să spuneţi lumii voastre despre a noastră, să-i faceţi să priceapă ce s-ar putea întâmpla dacă se iau de noi. Războiul ne-a întors la rădăcini, ne-a făcut să ne amintim ce înseamnă să fii rus. Suntem iarăşi puternici, suntem iarăşi temuţi, şi pentru ruşi asta înseamnă un singur lucru, că suntem, în sfârşit, *în siguranţă.* Pentru prima dată în aproape o sută de ani ne putem cuibări în pumnul protector al unui Cezar, şi sunt sigură că ştiţi care e în rusă cuvântul pentru Cezar.

Bridgetown, Barbados, Federaţia Indiilor de Vest

[Barul aproape s-a golit. Majoritatea clienţilor au ieşit fie pe propriile picioare, fie duşi de poliţie. Personalul de

noapte rămas îndepărtează scaunele rupte, sticla spartă şi băltoacele de sânge de pe duşumea. Într-un ungher, ultimul sud-african rămas cântă o versiune plină de emoţie, ebrioasă, a piesei „Asimbonaga“ a lui Johnny Clegg, varianta scoasă în război. T. Sean Collins fredonează absent câteva măsuri şi dă pe gât ţoiul de rom, apoi face un semn grăbit pentru încă unul.]

Io-s dependent de crimă, şi mai frumos de-atâta nu pot s-o spun. Ai putea zice că tehnic vorbind nu-i ăsta adevăru’, că, dacă-s odată morţi, nu-i mai poţi omorî iar. Un rahat moţat; asta-i crimă, şi i-un iureş ca niciunde altundeva. Bun, pot eu să-i dispreţuiesc cât vreau pe mercenarii ăia de dinainte de război, pe veteranii din Nam şi pe Hell’s Angels, dar la punctu’ ăsta nu-s altfel decât ei, nu-s diferit de zănaticii ăia din junglă care n-au mai ajuns acasă, chiar şi când au ajuns, sau de băieţaşii ăia frezaţi din al Doilea Război Mondial care şi-au schimbat Fordu’ Mustang pe motociclete. Eşti pe aşa impuls, aşa de montat tot timpu’, că orice altceva parcă-i mort.

Am încercat să m-amestec cu lumea, să mă trag la casa mea, să-mi fac prieteni şi să ajut la pusu’ Americii pe picioare. Dar nu numai că eram mort, în plus nici nu mă puteam gândi decât la ucis. Începusem să cercetez gâturile oamenilor, capetele. Mă gândeam: „Hmm, gagiu’ ăsta cre’ că are un lob frontal dens, trebuie intrat prin orbită.” Sau „o lovitură dură-n occipital ar pune-o îndată la pământ pe puicuţa aia.“ Când cu prezidentu’ cel nou, „Ţăcănitu’“ – Isuse, da’ cine-s io să spun aşa cuiva? – când l-am auzit vorbind la adunarea aia, cred că m-am gândit la vreo cincizeci de feluri să-l dobor. Am ieşit din poveste după aia, şi a fost spre binele meu şi al tuturor. Ştiam că o să-mi ating într-o zi limita, o să mă-mbăt, o să mă iau la bătaie şi-o să-mi pierd controlu’. Ştiam că odată ce mă pornesc n-o să mă mai pot opri, aşa că am zis la revedere şi m-am înrolat în Impisi, adică Forţele Speciale Sud-Africane. Impisi e zulusu’ pentru „hienă”, aia care face curat după cadavre.

Suntem privaţi, fără reguli, şi de aia i-am ales pe ei şi nu o treabă normală la Naţiunile Unite. Ne stabilim programu' singuri, şi armele la fel.

[Arată spre un obiect de lângă el, ce aduce cu o vâslă de metal ascuţită.]

„Pouwhenua” – o am de la un frate maori care juca pentru echipa All Blacks înainte de război. Răi tare, maorii ăştia. Bătălia aia de la One Tree Hill, în care-au fost cinci sute de-ai lor contra jumate de Auckland reanimat. Pouwhenua e o armă greu de folosit, chiar şi dacă asta-i de oţel, nu de lemn. Pe cine-l mai încântă acu' să apese trăgaciu'? Trebuie să fie greu, periculos, şi cu cât mai mulţi zombi ai de terminat, cu atât mai bine. Bun, acuşi n-o să mai rămână niciunu'. Şi când se-ntâmplă asta…

[E întrerupt de clopotul de pe ***Imfingo.****]*

Uite şi transportu' meu.

[Face semn chelnerului, apoi aruncă mai multe monede de argint pe masă.]

Io încă sper. Sună a nebunie, dar nu poţ' să ştii niciodată. De aia pun deoparte aproape tot ce câştig în loc să-i întorc ţării gazdă sau să-i toc pe mai ştiu io ce. Se poate-ntâmpla, să scapi odată de povară. Un tovarăş canadian, „Mackee” Macdonald, chiar după ce au curăţat insula Baffin, s-a hotărât c-a avut parte de destul. Aud că-i în Grecia acuma, pe la o mănăstire sau aşa ceva. Se poate-ntâmpla. Poate o să mai am şi eu o viaţă. Omu' are dreptu' să viseze, nu? Sigur, dacă nu merge aşa, dacă într-o zi povara e tot în spinare, dar nici urmă de Zack…

[Se ridică în picioare şi-şi pune arma la şold.]

Atunci ultima căpăţână pe care-o s-o crăp o să fie a mea.

Parcul natural Sand Lakes, Manitoba, Canada

[Jesika Hendricks încarcă ultimele „capturi“ ale zilei în sanie, cincisprezece cadavre şi o movilă de membre disparate.]

Încerc să nu mă înfurii, să nu mă amărăsc de toată

nedreptatea asta. Aş vrea să desluşesc vreun rost. Am cunoscut odată un fost pilot iranian care străbătea Canada căutând un loc unde să se oprească. Zicea că americanii sunt singurii oameni pe care i-a întâlnit care nu pot accepta că lucrurile rele se pot întâmpla şi oamenilor buni. Poate are dreptate. Săptămâna trecută ascultam la radio şi întâmplător l-am auzit pe *[nume nemenţionat din motive legale],* îşi făcea programul obişnuit – glume cu băşini, insulte şi sex adolescentin – şi ţin minte că m-am gândit: „Omul ăsta a supravieţuit şi părinţii mei nu.“ Pfui, încerc să nu mă amărăsc.

Troy, Montana, SUA

[Doamna Miller şi cu mine stăm pe podeţul din spate, deasupra copiilor care se joacă în curtea centrală.]

Puteţi să daţi vina pe politicieni, pe afacerişti, pe generali, pe „aparat”, dar serios, dacă e să daţi vina pe cineva, daţi-o pe mine. Eu sunt sistemul american, eu sunt maşina. Ăsta e preţul pentru trăitul într-o democraţie; vina e a tuturor. Înţeleg de ce a durat atât până când China să o adopte, şi de ce Rusia a zis „să o ia naiba” şi s-a întors la sistemul lor, cum i-o mai spune acum. Ce drăguţ să poţi spune: „Hei, nu te uita la mine, nu-i vina mea.” Dar este a mea, şi a tuturor din generaţia mea.

[Se uită spre copii.]

Mă întreb ce vor spune despre noi generaţiile viitoare. Bunicii mei au avut de suferit la Criză, în al Doilea Război Mondial, apoi s-au întors acasă şi au construit cea mai grozavă clasă de mijloc din istoria omenirii. Domnul ştie că nu erau perfecţi, dar s-au apropiat cel mai mult de visul american. Apoi a venit generaţia părinţilor mei şi-au dat cu mucii în fasole – *baby boomer*-ii, generaţiile „eu“. Şi-apoi am fost noi, da, am pus capăt ameninţării zombilor, dar din cauza noastră a fost o ameninţare de la început. Măcar strângem mizeria după noi, şi poate e cel mai bun epitaf pe car**e-l** putem spera. „Generaţia Z a strâns mizeria după

ea.“

Chongqing, China

[Kwang Jingshu îşi face ultima vizită la domiciliu, la un băieţel cu probleme respiratorii. Mama lui se teme că e vorba de un nou caz de tuberculoză. Culoarea îi revine în obraji după ce doctorul o asigură că este doar o răceală. Lacrimile şi recunoştinţa ei ne urmează pe strada prăfuită.]

E liniştitor să vezi iarăşi copii, mă refer la cei născuţi după război, copii reali care nu ştiu altceva decât o lume care include morţii vii. Ştiu să nu se joace pe lângă apă, să nu iasă singuri sau pe întuneric pe timp de primăvară sau vară. Nu ştiu să se teamă, şi acesta e darul cel mai de preţ, singurul dar pe care li-l putem lăsa.

Mă gândesc uneori la bătrâna aceea din Noul Dachang, la toate prin câte a trecut ea, la poverile grele şi nesfârşite care i-au marcat generaţia. Şi uitaţi-mă şi pe mine acum, un bătrân care şi-a văzut ţara făcută fărâme de multe ori. Şi totuşi am reuşit de fiecare dată să ne revenim, să reconstruim şi să reînnoim naţiunea. Şi aşa vom face iarăşi – în China şi în lume. Nu prea cred într-o viaţă de apoi – rămân până la capăt un vechi revoluţionar – dar, dacă există cumva, mi-l pot închipui pe Gu, camaradul meu de altădată, râzând de acolo de sus când spun, cu toată sinceritatea, că totul o să fie bine.

Wenatchee, Washington, SUA

[Joe Muhammad tocmai a terminat ultima sa capodoperă, o statuetă de patruzeci de centimetri a unui bărbat ce-şi târşăieşte picioarele, purtând pe el un marsupiu pentru copii rupt şi holbându-se cu ochi lipsiţi de viaţă.]

N-o să spun că războiul a fost un lucru bun. Nu-s aşa de

bolnav la cap, dar trebuie să admiteţi că a creat unitate între oameni. Părinţii mei spuneau întruna că le lipseşte sentimentul comunităţii de acasă, din Pakistan. Nu vorbeau niciodată cu vecinii americani, nu-i invitau să le intre în casă şi abia dacă le reţineau numele, dacă nu cumva era vorba să se plângă de muzica dată prea tare sau lătratul câinelui. N-aş putea spune că-i genul de lume în care trăim acum. Şi nu-i vorba doar de vecini sau chiar de ţară. Oriunde în lume, pe oriunde te duci, avem cu toţii experienţa asta puternică şi comună. Am fost într-o excursie acum doi ani, cu linia Pan Pacific, prin insule. Erau acolo oameni de peste tot, şi chiar dacă difereau detaliile, poveştile în sine erau destul de aidoma. Ştiu că las impresia că aş fi prea optimist, fiindcă îndată ce lucrurile o să revină iarăşi la „normal”, odată ce copiii şi nepoţii tăi ajung să crească într-o lume pacificată şi confortabilă, o să ajungă iarăşi egoişti şi plini de prejudecăţi şi răi unii cu ceilalţi, exact ca noi. Dar iarăşi zic, toate prin câte am trecut o să dispară pur şi simplu? Am auzit odată un proverb african: „Nu poţi trece un râu fără să te uzi.” Aş vrea să cred asta.

Nu mă înţelegeţi greşit, nu-i ca şi cum nu mi-ar lipsi chestii din vechea lume. În general lucruri, obiecte pe care le-am avut sau pe care credeam că o să le am într-o zi. Săptămâna trecută am avut o petrecere a burlacilor pentru unul dintre tipii tineri din cartier. Am împrumutat singurul DVD player care funcţiona şi câteva discuri cu pornoşaguri. Era o scenă unde Lusty Canyon era lucrată de trei tipi pe capota unui BMW Z4 decapotabil, de culoare gri perlat, şi nu m-am putut gândi decât „Mamă, maşini ca asta nu se mai fac!“.

Taos, New Mexico, SUA

[Fripturile sunt aproape gata. Arthur Sinclair întoarce hălcile sfârâind şi adulmecă încântat fumul.]

Dintre toate slujbele mele, cel mai mult mi-a plăcut să

fiu poliţist financiar. Când noua preşedintă mi-a cerut să revin la postul meu de conducător al SEC, mai că am sărit să o pup. Sunt sigur că la fel ca şi cu perioada DeStRes, am munca asta doar fiindcă n-o vrea nimeni altcineva. Sunt încă multe de schimbat, încă o mare parte din ţară funcţionează pe „mere-n loc de pere“. Să-i faci pe oameni să renunţe la troc, să aibă iarăşi încredere în dolarul american… nu-i uşor de loc. Pesosul cubanez e încă rege şi mulţi cetăţeni influenţi de la noi au încă conturi bancare în Havana.

Doar încercarea de a rezolva problema surplusului de bancnote şi e destul pentru orice administraţie. Foarte mulţi bani gheaţă au fost adunaţi după război, de prin seifuri abandonate, case sau de pe cadavre. Cum să-i diferenţiezi pe jefuitori de lumea care chiar şi-a ţinut ascunşi verzişorii adunaţi cu trudă, mai ales când actele de proprietate sunt la fel de rare ca petrolul? De asta să fiu poliţist financiar e cea mai importantă slujbă a mea. Trebuie să-i priponim pe nemernicii care nu lasă încrederea să revină în economia americană, şi nu-i vorba de vânătorii de mărunţiş, ci şi de peştii mari, scârbele care încearcă să cumpere case înainte să le revendice supravieţuitorii sau care fac campanii ca să se scoată de sub control alimentele şi alte bunuri esenţiale pentru supravieţuire… şi mai e ticălosul de Breckinridge Scott, da, regele Phalanx, care stă tot ascuns ca un şobolan în Fortăreaţa Antarctică a Nemerniciei. Încă nu ştie, dar am negociat cu Ivan să nu-i reînnoiască contractul de închiriere. Multă lume de-acasă abia aşteaptă să-l vadă, mai ales Fiscul.

[Zâmbeşte larg, satisfăcut, şi îşi freacă mâinile.]

Încrederea e combustibilul ce alimentează maşinăria capitalistă. Economia poate merge doar dacă oamenii cred în ea; cum a zis F.D. Roosevelt: „Nu trebuie să ne fie frică decât de frica însăşi.”

Şi deja începe, încet dar sigur. În fiecare zi apar mai multe conturi în băncile americane, mai multe afaceri private, alte puncte la indicele bursier. E ca starea vremii.

În fiecare an vara e un pic mai lungă, cerul un pic mai albastru. E mai bine. Aşteptaţi şi o să vedeţi.

[Se apleacă şi extrage dintr-un răcitor două sticle maronii.]

Bere fără alcool?

Kyoto, Japonia

[Este o zi istorică pentru Societatea Scutului.

Au fost în cele din urmă acceptaţi ca ramură independentă a Forţelor de Autoapărare Japoneze. Principala lor misiune va fi să-i înveţe pe civilii japonezi cum să se apere de morţii vii. O altă sarcină, de durată, va implica învăţarea unor tehnici de luptă cu şi fără arme de la organizaţii non-japoneze şi răspândirea acestora prin lume. Mesajul de respingere a armelor de foc, precum şi cel prointernaţional au fost deja ridicate în slăvi ca succese imediate, atrăgând jurnalişti şi demnitari din aproape toate ţările membre ONU.

Tomonaga Ijiro stă la capătul şirului de primire, zâmbind şi înclinându-se, salutându-şi numeroşii oaspeţi. Kondo Tatsumi zâmbeşte şi el, privindu-şi maestrul din cealaltă parte a încăperii.]

Ştiţi, eu nu cred în chestiile astea spirituale, bine? În ce mă priveşte, cred că Tomonaga e doar un bătrân hibakusha scrântit, dar a început ceva minunat, un lucru pe care-l cred vital pentru viitorul Japoniei. Generaţia lui voia să conducă lumea, iar a mea se mulţumea să lase lumea, şi prin lume înţeleg ţara voastră, să ne conducă pe noi. Ambele căi au dus aproape la distrugerea patriei noastre. Trebuie să fie o cale mai bună, o cale de mijloc, unde să ne asumăm responsabilitatea pentru protecţia proprie, dar nu atât cât să inspirăm nelinişti şi animozităţi printre celelalte naţiuni prietene. Nu vă pot spune dacă drumul e corect; viitorul e prea înceţoşat şi nu vedem prea departe. Dar o să-l urmez pe Sensei Tomonaga pe calea lui, eu şi cei mulţi care se alătură nouă zi de zi. Doar „zeii“

pot şti ce ne aşteaptă la capătul celălalt.

Armagh, Irlanda

[Philip Adler îşi termină băutura şi se ridică să plece.]

Am pierdut al naibii de multe, pe lângă oamenii pe care i-am abandonat în ghearele morţilor. Atâta am avut de spus.

Tel Aviv, Israel

[Terminăm de mâncat, după care Jurgen îmi smulge din mână nota de plată.]

Vă rog, eu am ales mâncarea, eu plătesc. Cândva nu suportam chestia asta, mi se părea că arată ca voma. Echipa mea m-a atras aici, nişte tineri născuţi în Israel, cu gusturi exotice. „Haide, încearcă, yekke bătrân ce eşti“, mi-au zis. Aşa mă numeau, „yekke“. Înseamnă „înţepat”, dar definiţia oficială e evreu german. Aveau dreptate în amândouă privinţele.

Am fost în „Kindertransport”, ultima şansă de a scoate copiii evrei din Germania. Atunci mi-am văzut ultima dată familia. E un iaz, într-un orăşel din Polonia, unde azvârleau cenuşa. Încă e gri la culoare, chiar şi după jumătate de secol.

Ştiu, se spune că Holocaustul n-are supravieţuitori, că şi cei care au rămas, tehnic, în viaţă au fost atât de ireparabil afectaţi încât spiritul, sufletul lor, persoanele care ar fi trebuit să fie au dispărut pentru totdeauna. Aş vrea să cred că nu e adevărat. Dar dacă ar fi, atunci nimeni de pe Pământ nu a supravieţuit războiului.

La bordul vasului USS *Tracy Bowden*

[Michael Choi se reazemă de balustradă şi priveşte lung către orizont.]

Vreţi să ştiţi cine a pierdut Războiul Z? Balenele. Cred că nici n-au avut cine ştie ce şansă, cu câteva milioane de înfometaţi pe vapoare şi jumătate din flotele lumii transformate în escadroane de pescuit. Nici nu trebuie mult, doar să lansezi o torpilă, nu atât de aproape ca să provoci leziuni fizice, dar suficient să le laşi năuce şi asurzite. Nu observau vasele-fabrică decât când era prea târziu. Se auzeau de la kilometri întregi detonările, ţipetele de alertă. Nimic nu conduce mai bine sunetul decât apa.

Mare pierdere, şi nu trebuie să fii vreun tocilar mirosind a patciuli ca să îţi dai seama. Tata a lucrat la Scripps, nu şcoala de fete din Claremont, ci la Institutul de Oceanografie de lângă San Diego. De aia am şi intrat în Marină şi am învăţat să iubesc oceanul. Se vedeau mai mereu cenuşii de California. Maiestuoase animale, şi îşi reveneau în sfârşit după ce fuseseră aduse aproape la extincţie. Nu le mai era teamă de noi şi uneori te puteai apropia destul cât să le atingi. Ne-ar fi putut omorî într-o clipită, doar să fi izbit odată cu vârful de patru metri al cozii, doar să se fi întins spre noi cu corpul acela de treizeci şi ceva de tone. Vânătorii de balene de altădată le ziceau peşti-diavol, din cauza rezistenţei îndârjite pe care o opuneau când erau încolţite. Ştiau că nu le vrem răul, totuşi. Ne lăsau chiar să le şi mângâiem sau, dacă protejau vreun pui, ne împingeau cu blândeţe mai încolo. Atâta putere, atâta potenţial de distrugere. Nemaipomenite creaturi, cenuşiile de California, şi-acum au dispărut, odată cu cele albastre, cu cele cocoşate şi aşa mai departe. Am auzit că s-au mai văzut nişte belugi şi narvali care au supravieţuit sub gheaţa arctică, dar probabil nu-s de ajuns ca să reziste genetic. Ştiu că mai sunt încă grupuri intacte de balene orca, dar cu poluarea care este, şi cu mai puţin peşte decât într-o piscină din Arizona, n-aş fi optimist în ce priveşte şansele lor. Chiar şi dacă Mama Natură le uşurează cumva soarta ucigaşilor ălora, dacă îi face să se adapteze, ca pe unii dinozauri, uriaşii cei blânzi au dispărut pentru totdeauna. Cam ca în filmul *Oh, God,* unde

Atotputernicul îl provoacă pe Om să facă un macrou din nimic. „Nu poţi“, zice, şi dacă nu cumva vreun arhivar genetic a ajuns acolo înaintea torpilelor, nu poţi nici să faci o cenuşie de California.

[Soarele se lasă sub linia orizontului. Michael oftează.]

Aşa că data viitoare când mai încearcă cineva să vă spună despre cum adevăratele pierderi în război au fost „inocenţa noastră” sau „o parte din umanitatea noastră”…

[Scuipă în apă.]

Cum vrei, frăţie. Să le-o spui balenelor.

Denver, Colorado, SUA

[Todd Wainio mă conduce la tren, savurând ţigările cubaneze din tutun integral pe care i le-am cumpărat ca dar la despărţire.]

Mda, uneori se-ntâmplă să mă ia, câteva minute, o oră poate. Dr. Chandra mi-a zis că e în regulă totuşi. E aici şi el, face consiliere. Mi-a zis odată că e un lucru absolut sănătos, cum sunt cutremurele alea mici care micşorează presiunea dintre plăci. Zice că trebuie să fii atent la ăia care n-au „cutremure mici”.

Nu-mi trebuie mult să mă apuce: uneori adulmec ceva sau mi se pare foarte familiară vocea cuiva. Luna trecută, la cină, era un cântec la radio, nu ştiu dacă despre războiul meu, cred că nici măcar nu era american. Accentul şi nişte cuvinte sunau mult diferit, dar refrenul… „Vă jur, aveam doar nouăşpe ani“.

[Ţignalul anunţă plecarea trenului meu. Împrejurul nostru oamenii încep să se suie.]

Şi chestia aiurită e că amintirea mea cea mai vie s-a transformat cumva în imaginea naţională a victoriei.

[Arată cu mâna spre uriaşa pictură murală.]

Noi eram, pe malul din Jersey, şi priveam cum se ridică soarele peste New York. Tocmai aflaserăm că era Ziua Victoriei. N-am avut nici urale şi nici n-am sărbătorit. Pur şi simplu părea ireal. Pace? Ce dracu’ mai însemna şi asta?

Mă temusem aşa de mult timp, luptasem şi omorâsem, aşteptasem să mor, încât cred că acceptasem situaţia ca normală pentru tot restul vieţii mele. Mi s-a părut că-i un vis, uneori încă mi se pare că trăiesc într-unul când îmi amintesc de ziua aia, de soarele ăla înălţat peste Oraşul Eroilor.